

การดำเนินงานเพื่อพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนตามแนวคิด
พัฒนามนุษย์ของฉือจี้: กรณีศึกษาโรงเรียนฉือจี้เชียงใหม่

นางสาวพรนภา ลือตาล

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

พ.ศ. 2560

The Operation for Student's Desirable Characteristics Development
Based on Tzu Chi's Humanities Approach: A Case Study
of Chiang Mai Tzu Chi School

Miss Phornnapha Luetan

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Education in Educational Administration
School of Educational Studies
Sukhothai Thammathirat Open University

2017

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การดำเนินงานเพื่อพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนตามแนวคิดพัฒนา
มนุษย์ของฉือจี้: กรณีศึกษาโรงเรียนฉือจี้เชียงใหม่

ชื่อและนามสกุล นางสาวพรนภา ลือตาล

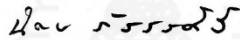
แขนงวิชา บริหารการศึกษา

สาขาวิชา ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

อาจารย์ที่ปรึกษา 1. รองศาสตราจารย์ ดร.ชูชาติ พ่วงสมจิตร
2. รองศาสตราจารย์ ดร.รัตนา ดวงแก้ว

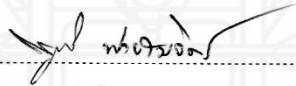
วิทยานิพนธ์นี้ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 21 สิงหาคม 2560

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.นิตยา ภััสสรศิริ)

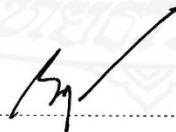
กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ชูชาติ พ่วงสมจิตร)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รัตนา ดวงแก้ว)

ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา

(รองศาสตราจารย์ ดร.กฤษณา รุ่งโรจน์วณิชย์)

ชื่อวิทยานิพนธ์ การดำเนินงานเพื่อพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนตามแนวคิดพัฒนามนุษย์ของฉือจี้: กรณีศึกษาโรงเรียนฉือจี้เชียงใหม่

ผู้วิจัย นางสาวพรนภา ลือताल **รหัสนักศึกษา** 2562300703 **ปริญญา** ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (บริหารการศึกษา) **อาจารย์ที่ปรึกษา** (1) รองศาสตราจารย์ ดร.ชูชาติ พ่วงสมจิตร (2) รองศาสตราจารย์ ดร.รัตนา ดวงแก้ว **ปีการศึกษา** 2560

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาแนวคิดพัฒนามนุษย์ของฉือจี้ มาใช้ในการบริหารและดำเนินงานพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน (2) ศึกษาผลการใช้แนวคิดพัฒนามนุษย์ของฉือจี้ มาใช้ในการดำเนินงานพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน และ (3) ศึกษาแนวทางพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนโรงเรียนฉือจี้เชียงใหม่ตามแนวคิดพัฒนามนุษย์ของฉือจี้

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสังเกตและการสัมภาษณ์จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ 32 คนประกอบด้วย ผู้บริหารจำนวน 1 คน ครูและบุคลากร 7 คน นักเรียน 12 คน และตัวแทนผู้ปกครอง 12 คน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา

การวิจัยปรากฏผลดังนี้ (1) แนวคิดพัฒนามนุษย์ของฉือจี้ที่นำมาใช้ในการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนของโรงเรียนฉือจี้เชียงใหม่ คือ หลักพรหมวิหารสี่ ได้แก่ เมตตา กรุณา มุชิตา อุเบกขา (2) ผลการใช้แนวคิดพัฒนามนุษย์ของฉือจี้เพื่อพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนตามหลักพรหมวิหารสี่ สามารถพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนอย่างเด่นชัด เป็นที่พึงพอใจของชุมชน ผู้ปกครอง องค์กรและหน่วยงานต่างๆ แต่มีปัญหาเรื่องผู้ปกครองบางส่วนยังไม่เข้าใจในแนวทางการจัดการศึกษาของฉือจี้อย่างชัดเจน ทำให้ผู้ปกครองกลุ่มดังกล่าวไม่ให้ความร่วมมืออย่างเต็มที่กับโรงเรียน ส่งผลให้นักเรียนบางส่วนไม่สามารถนำแนวทางตามวิถีของฉือจี้ไปใช้ในครอบครัวหรือสังคมภายนอกได้อย่างสม่ำเสมอ และ (3) แนวทางการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนควรมีการให้รางวัล เกียรติบัตร ชมเชยนักเรียนที่ได้ปฏิบัติดี ทางโรงเรียนเน้นการสร้าง ความเข้าใจกับทางบ้านเพื่อให้เกิดความร่วมมือในทิศทางเดียวกัน และเน้นการฝึกให้นักเรียนมีค่านิยมที่ถูกต้อง มีความเข้มแข็ง และกล้าหาญที่จะดำเนินชีวิตในสังคมตามแนวทางที่ถูกต้องและมีคุณธรรม

คำสำคัญ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน แนวคิดพัฒนามนุษย์ของฉือจี้ โรงเรียนฉือจี้เชียงใหม่

Thesis title: The Operation for Student's Desirable Characteristics Development
Based on Tzu Chi's Humanities Approach: A Case Study of Chiang Mai
Tzu Chi School

Researcher: Miss Phornnapha Luetan; **ID:** 2562300703;

Degree: Master of Education (Educational Administration);

Thesis advisors: (1) Dr. Choochat Phuangsomjit, Associate Professor;
(2) Dr. Rattana Daungkaew, Assistant Professor; **Academic year:** 2017

Abstract

The objectives of this research were (1) to study Tzu Chi's humanities approach to be applied in management and operation for development of student's desirable characteristics; (2) to study results of application of Tzu Chi's humanities approach in the operation for development of student's desirable characteristics; and (3) to study guidelines for development of student's desirable characteristics in Chiang Mai Tzu Chi School based on Tzu Chi's humanities approach.

This research was a qualitative research. Data were collected via observation and interviewing of 32 key research informants comprising one administrator, seven teachers and school personnel, 12 students, and 12 representatives of parents. Data were analyzed with content analysis.

Research findings were as follows: (1) Tzu Chi's humanities approach that was applied in development of desirable characteristics of students of Chiang Mai Tzu Chi School was Brahmavihara 4 consisting of Metta (loving-kindness), Karuna (compassion), Mudita (sympathetic joy), and Upekkha (equanimity); (2) results of application of Tzu Chi's humanities approach based on Brahmavihara 4 principle in the operation for development of student's desirable characteristics showed that the approach could clearly develop desirable characteristics of students which was satisfactory for the parents, community, organizations and work agencies; however, there were still some problems due to the lack of clear understanding on Tzu Chi's humanities approach on the part of some parents; as a result, those parents did not fully cooperate with the school which resulted in some students not being able to regularly apply Tzu Chi's humanities approach in their families and the outside society; and (3) as for guidelines for development of student's desirable characteristics in Chiang Mai Tzu Chi School based on Tzu Chi's humanities approach, the school should offer rewards, honor certificates or praises to students who had good behaviors; the school should focus on creating good understanding with the parents to encourage their full cooperation; and the school should focus on training students to equip them with correct and good values, strength of characters and the courage to live their lives in the society based on the correct and ethical approach.

Keywords: Student's Desirable Characteristics, Tzu Chi's Humanities Approach,
Chiang Mai Tzu Chi School

กิตติกรรมประกาศ

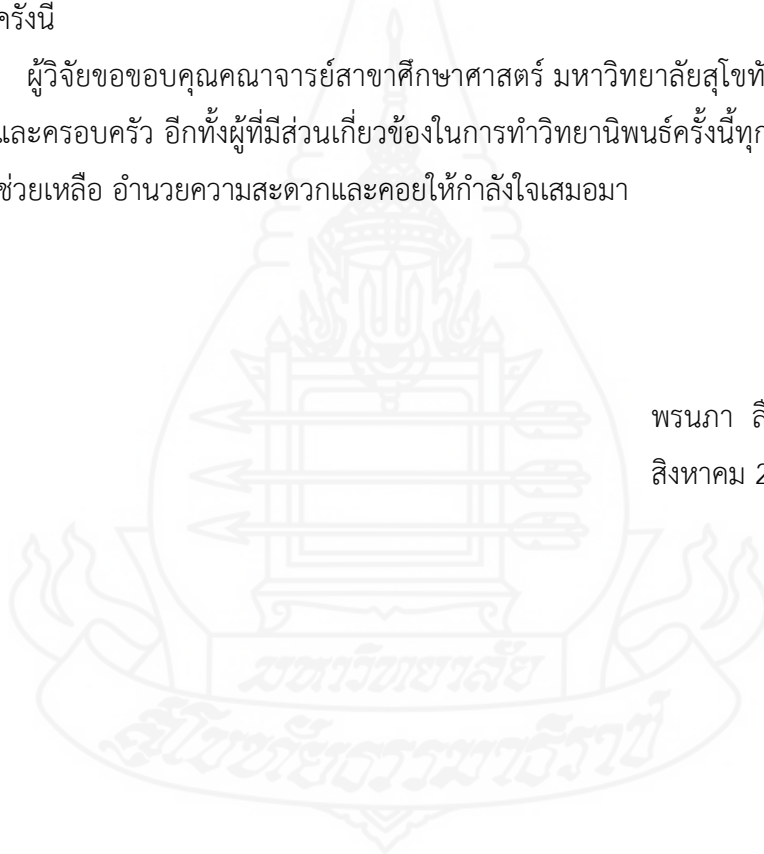
การทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ขอขอบคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.นิตยา ภัสสรศิริ ประธานกรรมการสอบ รองศาสตราจารย์ ดร.ชูชาติ พ่วงสมจิตร และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รัตนา ดวงแก้ว ที่ได้ให้ความกรุณาให้คำแนะนำ แก้ไข และติดตามจนการทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้ เสร็จสมบูรณ์ ผู้วิจัยขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบคุณผู้บริหาร ผู้อำนวยการ คณะครู นักเรียนและตัวแทนผู้ปกครองโรงเรียนฉือจี้ เชียงใหม่ทุกท่านที่เสียสละเวลาและให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์อย่างมากต่อการ ศึกษาวิจัยครั้งนี้

ผู้วิจัยขอขอบคุณคณาจารย์สาขาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช เพื่อน นักศึกษา และครอบครัว อีกทั้งผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ทุกท่านได้กรุณาในการ สนับสนุน ช่วยเหลือ อำนวยความสะดวกและคอยให้กำลังใจเสมอมา

พรนภา ลือตาล

สิงหาคม 2560

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฌ
สารบัญภาพ	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	8
กรอบแนวคิดของการวิจัย	8
ขอบเขตของการวิจัย	9
นิยามศัพท์เฉพาะ	10
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	11
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	12
แนวคิดพัฒนามนุษย์ของฉือจี้	12
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน	16
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	52
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	56
กรณีศึกษา.....	56
ผู้ให้ข้อมูลหลัก.....	56
เครื่องมือในการวิจัย.....	57
ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ.....	57
การศึกษาข้อมูลเบื้องต้น.....	58
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	58
การตรวจสอบข้อมูล.....	59
การวิเคราะห์ข้อมูล	59
ระยะเวลาในการวิจัย.....	60
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	61
ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียนข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียน	61

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 5 แนวคิดการพัฒนามนุษย์ของฉือจี้.....	72
ตอนที่ 1 แนวคิดพัฒนามนุษย์ของโรงเรียนฉือจี้เชียงใหม่.....	72
ตอนที่ 2 ผลแนวคิดการพัฒนามนุษย์ของฉือจี้มาบริหารและการดำเนินงานเพื่อพัฒนา คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน.....	87
ตอนที่ 3 การสะท้อนผลและผลสืบเนื่องจากการดำเนินงานเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึง ประสงค์ของผู้เรียน.....	164
บทที่ 6 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	184
สรุปการวิจัย	187
อภิปรายผล	202
ข้อเสนอแนะ	209
บรรณานุกรม	210
ภาคผนวก	214
ก หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล.....	215
ข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	218
ประวัติผู้วิจัย	225

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 2.1	ตัวชี้วัดและพฤติกรรมบ่งชี้รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ 45
ตารางที่ 2.2	ตัวชี้วัดและพฤติกรรมบ่งชี้ซื่อสัตย์สุจริต 47
ตารางที่ 2.3	ตัวชี้วัดและพฤติกรรมบ่งชี้มีวินัย 47
ตารางที่ 2.4	ตัวชี้วัดและพฤติกรรมบ่งชี้ใฝ่เรียนรู้ 48
ตารางที่ 2.5	ตัวชี้วัดและพฤติกรรมบ่งชี้อยู่อย่างพอเพียง 49
ตารางที่ 2.6	ตัวชี้วัดและพฤติกรรมบ่งชี้มุ่งมั่นในการทำงาน 50
ตารางที่ 2.7	ตัวชี้วัดและพฤติกรรมบ่งชี้รักความเป็นไทย 51
ตารางที่ 2.8	ตัวชี้วัดและพฤติกรรมบ่งชี้มีจิตสาธารณะ 52
ตารางที่ 4.1	นโยบาย 1: มุ่งส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน โดยเน้น การดำเนินชีวิต คุณธรรม จริยธรรม วิชาการ เพื่อพัฒนาด้านความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ตามปณิธานของท่านธรรมมาจารย์แจ้งเหียน และตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 65
ตารางที่ 4.2	นโยบายข้อที่ 2 มุ่งพัฒนาโรงเรียนให้มีคุณภาพ โดยมีกระบวนการของฉือจี้ ในการบริหารงาน เพื่อให้เกิดการปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง 67
ตารางที่ 4.3	นโยบาย 3 บ่มเพาะบุคคลให้มีคุณภาพตามแนวจริยธรรมฉือจี้ พัฒนาให้เป็น โรงเรียนต้นแบบ และมีความเป็นเลิศด้านคุณธรรม 68
ตารางที่ 4.4	นโยบาย 4 ส่งเสริมให้โรงเรียนฉือจี้ เข้าสู่โรงเรียนสากล 70
ตารางที่ 5.1	ผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ปีการศึกษา 2559 170

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย	9
ภาพที่ 2.1 ทฤษฎีต้นไม้อัจฉริยะธรรม	30
ภาพที่ 5.1 กิจกรรมเข้าแถวหน้าเสาธง	88
ภาพที่ 5.2 กิจกรรมสำนึกรักบ้านเกิด	90
ภาพที่ 5.3 กิจกรรมหล่อเทียนเข้าพรรษา	93
ภาพที่ 5.4 กิจกรรมถวายเทียนเข้าพรรษา	93
ภาพที่ 5.5 กิจกรรมแบ่งปันท่านธรรมจารย์ให้โอวาท	96
ภาพที่ 5.6 กิจกรรมทำสมาธิก่อนถึงคาบ5.....	98
ภาพที่ 5.7 กิจกรรมเข้าร่วมลงนามถวายพระพรในหลวง ร.9	99
ภาพที่ 5.8 กิจกรรมอาเซียน	101
ภาพที่ 5.9 กิจกรรมงานวันคล้ายวันสถาปนาคณะลูกเสือแห่งชาติ	103
ภาพที่ 5.10 กิจกรรมเรียนจัดดอกไม้	104
ภาพที่ 5.11 อาสาสมัครมือจ้ออธิบายวิธีการดูแลลักษณะของดอกไม้และวิธีการปักดอกไม้	104
ภาพที่ 5.12 นักเรียนเรียนรู้เกี่ยวกับความเป็นมาของชา	104
ภาพที่ 5.13 นักเรียนเรียนรู้เกี่ยวกับการเคารพ	104
ภาพที่ 5.14 กิจกรรมฉีต้าว (ตั้งจิตอธิฐาน)	106
ภาพที่ 5.15 กิจกรรมบริจาคเงินเพื่อช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์	106
ภาพที่ 5.16 กิจกรรมการแข่งขันเล่านิทานจิ้งจอกอวี	107
ภาพที่ 5.17 กิจกรรมการเสิร์ฟน้ำชาสำนึกคุณ	108
ภาพที่ 5.18 กิจกรรมการเข้าแถวเคารพธงชาติ	110
ภาพที่ 5.19 กิจกรรมการเข้าแถวตักอาหารเที่ยงของนักเรียนระดับประถม	115
ภาพที่ 5.20 กิจกรรมการรับประทานอาหารของนักเรียนระดับมัธยม	115
ภาพที่ 5.21 กิจกรรมการเรียนการสอนแขกขยะ	116
ภาพที่ 5.22 กิจกรรมวันไหว้ครู.....	117
ภาพที่ 5.23 กิจกรรมเข้าค่ายลูกเสือ.....	118
ภาพที่ 5.24 นักเรียนปฏิบัติตามกฎจราจรโดยการสวมหมวกกันน็อค.....	119
ภาพที่ 5.25 นักเรียนศึกษา ค้นคว้า หาความรู้ในห้องสมุด.....	124
ภาพที่ 5.26 กิจกรรมบูรณาการข้าวไร่.....	125

สารบัญภาพ (ต่อ)

	หน้า
ภาพที่ 5.27 กิจกรรมทัศนศึกษาศูนย์พัฒนาปิโตรเลียมภาคเหนือ กรมการพลังงานทหาร.....	126
ภาพที่ 5.28 กิจกรรมทัศนศึกษาที่โครงการหลวงดอยคำ อ.ฝาง จ.เชียงใหม่.....	126
ภาพที่ 5.29 กิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อนในการเรียนรู้.....	129
ภาพที่ 5.30 กิจกรรมแบ่งปันการสอนการจัดดอกไม้.....	130
ภาพที่ 5.31 คณะครูและนักเรียนไปศึกษาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่ฉือจี้ประเทศไทยได้หัวน.....	131
ภาพที่ 5.32 อาสาสมัครผู้ปกครองและนักเรียนเยี่ยมครอบครัวบุญคุณ.....	132
ภาพที่ 5.33 กิจกรรมส่งเสริมรักการอ่านในห้องสมุด.....	133
ภาพที่ 5.34 กิจกรรมการตักอาหารกลางวันของนักเรียนโดยจะสอดแทรกจริยธรรมฉือจี้ ในเรื่องของการบริการผู้อื่นและให้เรียนรู้ถึง “รู้บุญ ถนอมบุญ และสร้างบุญ”.....	137
ภาพที่ 5.35 กิจกรรมการสอนการแยกขยะแต่ละประเภทให้กับนักเรียน.....	138
ภาพที่ 5.36 นักเรียนลงมือล้างขวดพลาสติกเพื่อเตรียมแยกลงในถังขยะ.....	139
ภาพที่ 5.37 กิจกรรมการเรียนรู้นอกสถานที่.....	141
ภาพที่ 5.38 กิจกรรมรับประทานอาหารเช้า.....	141
ภาพที่ 5.39 กิจกรรมขายของเพื่อการกุศล.....	142
ภาพที่ 5.40 กิจกรรมอบรมเทคนิคการสอนจิ้งจ้ออวี.....	143
ภาพที่ 5.41 กิจกรรมการเรียนรู้จัดขนมเพื่อรับประทานกับน้ำชา.....	143
ภาพที่ 5.42 กิจกรรมมอบเกียรติบัตรให้กับห้องเรียนที่มีวินัยและห้องเรียนสะอาด.....	143
ภาพที่ 5.43 กิจกรรมการจัดบรรยากาศในชั้นเรียนให้มีจริยธรรมของฉือจี้.....	144
ภาพที่ 5.44 บรรยากาศในการเตรียมความพร้อมในกิจกรรมบูรณาการ.....	146
ภาพที่ 5.45 กิจกรรมร่วมกันปลูกพืชผักต่างๆ.....	146
ภาพที่ 5.46 กิจกรรมขอบคุณผู้ปกครองและผู้ช่วยรับส่งนักเรียน.....	147
ภาพที่ 5.47 กิจกรรมการส่งเสริมการไหว้ให้ดังงาม.....	147
ภาพที่ 5.48 กิจกรรมแข่งขันทำกระทงใบตอง.....	148
ภาพที่ 5.49 กิจกรรมการแสดงในวันภาษาไทย.....	150
ภาพที่ 5.50 กิจกรรมเยี่ยมและดูแลครอบครัวบุญคุณครอบครัวบุญคุณ.....	154
ภาพที่ 5.51 บรรยากาศการมอบสิ่งของให้กับครอบครัวบุญคุณเพื่อขอบคุณที่ให้ทุกคน ได้ทำความดี.....	154
ภาพที่ 5.52 กิจกรรมมอบความรักให้กับคุณตาที่บ้านพักคนชราโดยมูลนิธิฉือจี้ดูแลอยู่.....	155

สารบัญภาพ (ต่อ)

	หน้า
ภาพที่ 5.53 กิจกรรมมอบผ้าห่มกันหนาวให้กับผู้ยากไร้.....	156
ภาพที่ 5.54 อาสาสมัครนักเรียนหญิงช่วยคุณยายถือสิ่งของไปส่งที่รถ.....	156
ภาพที่ 5.55 อาสาสมัครนักเรียนและผู้ปกครองมอบของว่างให้กับผู้ยากไร้ในขณะ ที่เดินทางรับผ้าห่มกันหนาว.....	156
ภาพที่ 5.56 ครูและนักเรียนร่วมกันทำความสะอาดที่วัดปางผึ้ง.....	157
ภาพที่ 5.57 นักเรียนเรียนรู้จริยธรรมสอดแทรกในจริยศิลป์การจัดดอกไม้.....	161
ภาพที่ 5.58 การเรียนการสอนจริยศิลป์การชงชา.....	161
ภาพที่ 5.59 กิจกรรมการเรียนรู้จิงซีอวี่ 5 ขั้นตอน.....	162
ภาพที่ 5.60 ศาสตราจารย์เกียรติคุณ นพ.เกษม วัฒนชัย องคมนตรีเยี่ยมชมโรงเรียน.....	177
ภาพที่ 5.61 คุณหญิงชฎา วัฒนศิริธรรมเยี่ยมชมโรงเรียน.....	179

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้าและมีความสุขร่มเย็นนั้น มีรากฐานสำคัญมาจากการพัฒนาประชาชนให้เป็นคนดี เก่ง และมีสุข โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนาให้เป็นคนดี มีความเกี่ยวข้องโดยตรงกับการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ปัญหาสังคมในปัจจุบันเกิดจากการที่ประชากรส่วนใหญ่ขาดคุณธรรม จริยธรรม ทำให้สังคมขาดระเบียบวินัย ก่อให้เกิดปัญหาสังคมมากมาย นอกจากนี้คนในสังคมยังขาดน้ำใจ และขาดความสามัคคี ไม่รู้จักการเสียสละ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตนกันมากขึ้น ทำให้บ้านเมืองเกิดความวุ่นวาย การที่จะลดปัญหาต่างๆ ลงได้จะต้องมีการบ่มเพาะคุณธรรมให้เกิดขึ้นในตัวตน โดยเฉพาะหากได้มีการหล่อหลอมสิ่งที่ดี ๆ ตั้งแต่ในระดับปฐมวัย คุณธรรมจะเกิดขึ้นได้ เนื่องจากคุณธรรม จริยธรรมนั้นมีอยู่ในตัวบุคคล ซึ่งเกิดจากการได้รับการปลูกฝังอยู่ในอุปนิสัยอยู่ในจิตสำนึก อยู่ในความรับผิดชอบชั่วดีอันเป็นเครื่องเหนี่ยวรั้งควบคุมพฤติกรรมที่แสดงออกให้ไปในแนวทางที่ดี

ในปัจจุบันเรื่องคุณธรรม จริยธรรมนับว่าเป็นเรื่องสำคัญที่ได้รับการกล่าวถึงกันมาก ในหลายลักษณะ เมื่อเกิดความสับสนวุ่นวายในสภาพสังคมที่ขาดความสงบสุขอันเนื่องมาจากความประพฤติหรือการปฏิบัติที่ไม่เหมาะสมของบุคคลบางกลุ่มในสังคม มักจะมีการวิพากษ์ วิจารณ์และกล่าวโทษกันว่าเป็นเพราะขาดคุณธรรมจริยธรรม ขาดความมีน้ำใจมีความเห็นแก่ตัวเพิ่มมากขึ้น ทำให้เกิดเป็นปัญหาของสังคมไทยในปัจจุบัน ซึ่งเป็นเพราะสังคมในปัจจุบันได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ทำให้สภาพสังคมไทยเกิดการแข่งขันและเกิดการแก่งแย่งกันจนไม่สนใจคุณธรรมจริยธรรม ส่งผลให้นักเรียนและเยาวชนไม่สามารถปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วนี้ได้ จึงทำให้เกิดการประพฤติปฏิบัติตนในทางที่ไม่พึงประสงค์ นักเรียนเกิดปัญหาด้านการขาดคุณธรรมจริยธรรม และซับซ้อนเพิ่มมากขึ้น ซึ่งจะส่งผลให้ยากต่อการเสริมสร้างและปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้เกิดกับผู้เรียน ศีลธรรม โพนะทา (2546, น.1)

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2552, น.27) กล่าวว่า สังคมและการเมืองในอนาคตจะเป็นลักษณะที่มีความโปร่งใสมากขึ้น เนื่องจากจะมีการตรวจสอบจากหน่วยงานองค์กรทั้งในและต่างประเทศ ดังนั้นจริยธรรมจึงเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับคนไทย เพราะหากคนไทยได้รับการปลูกฝังจริยธรรมเกี่ยวกับความมีวินัยในตนเองอย่างสม่ำเสมอจะเป็นคนที่มีคุณภาพ คือเป็นทั้งคนเก่งและคน

ดี อันส่งผลให้สังคมและประเทศชาติเจริญก้าวหน้าอย่างสงบสุข แต่หากคนไทยไร้ซึ่งระเบียบวินัยและจริยธรรมที่ดีงาม หากแม้มีวิชาความรู้ก็ไม่สามารถที่จะใช้ไปในทางที่ถูกต้องได้ และอาจจะยังก่อให้เกิดปัญหาต่อสังคมและประเทศชาติตามมาได้ ซึ่งสอดคล้องกับ ลิขิต อีรวะกิน (2548,น.32) ที่กล่าวว่า อนาคตของคนเรานั้นจะเป็นอย่างไรย่อมขึ้นอยู่กับพฤติกรรมของเขาในขณะที่ยังเยาว์วัย ถ้าเป็นเด็กเกรงไม่เรียนหนังสืออนาคตก็จะอัปยศ อนาคตของประเทศไทยจะเป็นอย่างไรนั้นย่อมขึ้นอยู่กับว่าเด็กและเยาวชนในปัจจุบันมีพฤติกรรมอย่างไร มีค่านิยมในรูปแบบไหนและมองบทบาทของตนเองที่มีต่อสังคมอย่างไรบ้าง ดังนั้นสถาบันการศึกษาจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาพฤติกรรมของเยาวชน ปลุกฝังทัศนคติที่ดีต่อสังคมและประเทศชาติ อบรม บ่มนิสัยให้เป็นผู้มีศีลธรรมทั้งกาย วาจา และจิตใจ

การจัดการศึกษาในยุคปฏิรูปการศึกษา จำเป็นต้องตอบสนองแก่นักเรียนให้มากที่สุด และสอดคล้องกับศักยภาพของผู้เรียน ให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน และสามารถนำไปประกอบอาชีพในอนาคตได้ หลังการประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้เกิดกระแสความตื่นตัวของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและหน่วยการศึกษา เริ่มมีการพัฒนาคุณภาพของงานที่ปฏิบัติเพื่อสนองตอบความต้องการของสังคมและจัดการบริการทางการศึกษาให้อยู่เหนือความคาดหวังของผู้รับบริการหรือให้เป็นไปตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติด้วยวิธีการที่หลากหลาย ศักดิ์สิน ช่องดารากุล (2550,น.10)

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 (พ.ศ.2559) คนไทยยังมีปัญหาเชิงคุณภาพทั้งด้านสุขภาพ การเรียนรู้ และคุณธรรมจริยธรรมโดยคนไทยมีอายุคาดเฉลี่ยสูงขึ้น อายุคาดเฉลี่ยเมื่อแรกเกิดของคนไทย ปี 2557 เพศชาย 71.3 ปี เพศหญิง 78.2ปี แต่เสียชีวิตก่อนวัยอันควรจากโรคและการบาดเจ็บ เนื่องจากโรคไม่ติดต่อและอุบัติเหตุ อย่างไรก็ตาม คนไทยได้รับโอกาสทางการศึกษาสูงขึ้น จำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยของประชากรวัยแรงงานอายุ 15-59 ปี เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยช่วงปี 2551-2556 มีการศึกษาเฉลี่ย 8.9 ปี ขณะที่คุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับต่ำ สะท้อนได้จากคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นพื้นฐาน (O-NET) ในปี 2556 มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าร้อยละ 50 นอกจากนี้ คนไทยส่วนใหญ่มีปัญหาด้านคุณธรรมจริยธรรม โดยผลการวิจัยและการสำรวจต่างๆ พบว่าปัญหาสำคัญที่สุด คือ ความซื่อสัตย์สุจริต และการทุจริตคอร์รัปชัน โดยเห็นว่าจะต้องส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในสังคมไทยเร่งด่วน สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2559)

สรุปได้ว่าจากการวิจัยการศึกษาของเด็กไทยปัจจุบันนั้นมีสัมฤทธิ์ที่ลดลงและปัญหาอื่นๆ ที่ตามมาคือ ความซื่อสัตย์สุจริต และการทุจริตคอร์รัปชัน ซึ่งเป็นสิ่งที่ทำให้ประเทศไทยจะต้องส่งเสริมทางด้านคุณธรรม จริยธรรมให้คนในสังคมไทยต่อไป

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2554 ได้กล่าวไว้ใน มาตราที่ 23, 24 และ 26 เกี่ยวกับการจัดการศึกษาสรุปได้ว่า ต้องเน้นความสำคัญทั้ง ความรู้และคุณธรรม การจัดกระบวนการเรียนรู้ต้องบูรณาการความรู้ด้านต่าง ๆ เช่นความรู้เกี่ยวกับตนเองทักษะทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทยทักษะในการประกอบอาชีพและการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข โดยต้องผสมผสานสาระความรู้เหล่านั้นให้ได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา และให้สถานศึกษาจัดการประเมินผู้เรียน โดยพิจารณาพัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติ การสังเกตพฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรมและการทดสอบ ควบคู่ไปในกระบวนการเรียนการสอน ตามความเหมาะสมในแต่ละระดับและรูปแบบการศึกษา ดังนั้นกระทรวงศึกษาธิการจึงมีนโยบาย ปฏิรูปการศึกษาโดยยึดคุณธรรมนำความรู้มุ่งขยายโอกาสทางการศึกษา ให้เยาวชนได้รับการศึกษา ที่มีคุณภาพอย่างกว้างขวางและทั่วถึงโดยคำนึงถึงการพัฒนาผู้เรียนอย่างรอบด้าน ครอบคลุมทั้งด้าน พฤติกรรม จิตใจ และปัญญา นอกเหนือจากการยกระดับคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา นอกจากนี้ ยังได้ส่งเสริมและสร้างความตระหนักให้ผู้เรียนมีจิตสำนึกในคุณค่าปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ความสมานฉันท์ สันติวิธี และวิถีประชาธิปไตย การศึกษาเป็นพื้นฐานที่สำคัญยิ่งในการพัฒนาทุกด้าน ที่จะทำให้ประเทศชาติมีความเจริญก้าวหน้า โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัจจุบันซึ่งเป็นยุคโลกาภิวัตน์ การศึกษานับเป็นหัวใจสำคัญในการดำรงชีวิตให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของโลก การจัดการศึกษาตาม หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ซึ่งเป็นหลักสูตรแกนกลางของประเทศ ที่มีมาตรฐาน เป็นตัวกำหนดคุณภาพผู้เรียน สถานศึกษาจะต้องนำกรอบแนวคิด หลักสูตร จุดหมาย และโครงสร้าง ที่สำคัญนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน สำหรับการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนสามารถ พัฒนาคุณภาพชีวิต ให้พร้อมที่จะทำประโยชน์ให้กับสังคมตามบทบาทหน้าที่ของตน ซึ่งเขาเหล่านั้น จะนำไปใช้เพื่อเป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิต ฉะนั้นจึงต้องดำเนินการให้ประชาชนทุกคนได้รับการศึกษาระดับนี้อย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพเพื่อให้เป็นพลเมืองที่ดี มีความรู้ ความสามารถ มี ทักษะขั้นพื้นฐานและประกอบอาชีพได้ตามควรแก่วัยและความสามารถที่จะช่วยตนเอง และทำ คุณประโยชน์ให้แก่สังคมและประเทศชาติคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน อันเป็นคุณลักษณะที่สังคมต้องการ ในด้านคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม จิตสำนึก สามารถอยู่ร่วมกับ ผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ทั้งในฐานะพลเมืองไทยและพลโลก

ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ 8 ประการ ได้แก่ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัยใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย มีจิตสาธารณะ ในการพัฒนาให้ผู้เรียนบรรลุตามวัตถุประสงค์ จำเป็นต้อง อาศัยการบริหารจัดการและการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่ายได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา คณะกรรมการ สถานศึกษา ครูผู้สอน ครูประจำชั้น ผู้ปกครอง และชุมชนต้องร่วมมือกันปลูกฝังคุณลักษณะอันพึง

ประสงค์ให้เกิดแก่ผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง จึงต้องพิจารณาถึงกิจกรรมต่าง ๆ ที่สถานศึกษากำหนดให้จัดขึ้น แล้วส่งผลต่อการพัฒนานักเรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการ, แนวทางการพัฒนา การวัด และประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551, น.53)

มูลนิธิพุทธฉือจี้ ก่อตั้งโดยท่านธรรมจารย์เจิ้งเหยียน โดยมี ภารกิจสี่ประการคือ การกุศล การรักษาพยาบาล การศึกษา วัฒนธรรมที่ดั่งงามของมนุษย์(เหรินเหวิน) หรือ หนึ่งย่างก้าวแปดพระธรรม งานภารกิจของฉือจี้เริ่มต้นจากหลักการ “ช่วยคนจน สอนคนรวย” ก่อเกิดเป็นการกุศล การรักษาพยาบาล การศึกษาและการส่งเสริมจริยธรรม ทั้ง 4 ประการเรียกรวมว่า “ภารกิจสี่ประการ” จากภารกิจสี่ประการ ขยายเพิ่มเป็นแปดภารกิจ คือ การบรรเทาทุกข์ระหว่างประเทศ การบริจาคไขกระดูก อาสาสมัครในชุมชน การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ผลักดันงานทั้ง 8 ประการไปพร้อมกัน เรียกว่า “หนึ่งย่างก้าวแปดรอยพระธรรม”

ภารกิจการศึกษา : "มหาอุเบกขา" โดยไม่หวังสิ่งตอบแทน การศึกษาของฉือจี้ หวังให้เป็นแบบอย่างทางการศึกษา ในยุคสมัยแห่งความวุ่นวาย ที่มีค่านิยมอันไม่ชัดเจนต่อชีวิตมนุษย์ และสร้างแนวคิดทางการศึกษาตามอุดมคติให้แก่สังคมในอนาคต ผลิตรุ่นใหม่ที่เพียบพร้อมด้วยคุณธรรมและจริยธรรม ดังเช่นที่ท่านธรรมจารย์เจิ้งเหยียนกล่าวไว้ว่า “การกล่าวอ้างเพียงทฤษฎี โดยไม่สามารถนำมาปฏิบัติได้ จะนำมาซึ่งความว่างเปล่า เพราะจะก่อให้เกิดความขัดแย้ง การทะเลาะเบาะแว้งและความสับสนวุ่นวายไม่หยุดหย่อน การศึกษาจึงควรให้ทิศทางที่ถูกต้องแก่ชีวิต ดังนั้นการให้การศึกษาเด็ก จึงต้องเริ่มตั้งแต่พื้นฐาน เพราะทิศทางของชีวิตคนเรา หากไม่ได้รับการปรับแต่งให้ดี การกระทำของผู้นั้นก็เหมือนกิ่งก้านของต้นไม้ที่ออกเงยอย่างไร้ทิศทาง ภารกิจด้านการศึกษาของฉือจี้ เป็นการให้การศึกษาตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาลไปจนถึงระดับมหาวิทยาลัย ให้นักเรียนอยู่ภายใต้การศึกษาแห่งรัก เติบโตเป็นผู้ใหญ่บนเส้นทางนี้” นี้คือระบบการศึกษาแบบบูรณาการของฉือจี้และเป็นการศึกษาในอุดมคติ (ข้อมูลจาก <http://www.tzuchithailand.org/th>)

โรงเรียนฉือจี้เชียงใหม่ เป็นโรงเรียนที่มีหน่วยงานต่างๆ ทั้งที่สังกัดภาครัฐ และเอกชน ได้ไปศึกษาดูงานทางด้านจิตอาสาเป็นจำนวนมากกว่า10หน่วยงานในแต่ละภาคการศึกษา และมีหน่วยงานที่เป็นสถาบันการศึกษาหลายแห่งได้นำแนวทางในการจัดการของโรงเรียนไปปฏิบัติในสถาบันของตน แล้วนำแนวทางนั้นไปเผยแพร่เพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์ให้กับสถาบันอื่นหลังจากการศึกษาดูงานและได้ดำเนินการในสถาบันของตนไปแล้วการปลูกฝังจิตสำนึกด้านอาสาให้กับนักเรียนของโรงเรียนฉือจี้เชียงใหม่เป็นสิ่งที่โรงเรียนได้ปฏิบัติควบคู่ไปกับการจัดการเรียนสอนตามแนวทางของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และปฏิบัติจนดูเหมือนว่าเป็นหัวใจของโรงเรียน ที่ต้องสืบทอดเจตนารมณ์ของท่านธรรมจารย์เจิ้งเหยียน องค์ผู้ก่อตั้งโรงเรียน

แห่งนี้ และเป็นผู้ก่อตั้งมูลนิธิพุทธฉือจี้ไต้หวัน มูลนิธิได้กำหนดให้ภารกิจด้านการกุศล เป็นภารกิจแรก ในมหาปณิธาน 4 การที่จะให้ภารกิจด้านการกุศลดำเนินไปได้ตามเป้าหมายจำเป็นต้องอาศัยกลุ่ม อาสาสมัครเข้ามาาร่วมกันดำเนินการ ดังนั้นอาจจะกล่าวได้ว่าการเป็นอาสาสมัครเป็นภารกิจหนึ่งที่สำคัญของมูลนิธิ มูลนิธิพุทธฉือจี้ไต้หวัน เป็นมูลนิธิที่ขยายสาขาไปมากกว่า 50 ประเทศทั่วโลก และมีอาสาสมัครมากกว่า 5 ล้านคน จากภารกิจปณิธานสี่เมื่อแรกเริ่มได้ขยายเป็น 8 ภารกิจ ทุกๆ ภารกิจ ได้ดำเนินไปด้วยความราบรื่นอย่างต่อเนื่อง และภารกิจด้านการกุศลดูเหมือนว่าจะขยายขอบเขต ออกไปเรื่อยๆเท่าที่โลกใบนี้มีวิวัฒนาการในการดำรงชีวิตที่เพิ่มความสะดวกสบายออกไปอย่าง กว้างขวางและไร้ขอบเขต ทุกๆครั้งที่เกิดมหันตภัยจากธรรมชาติ และจากมนุษย์ ชาวฉือจี้จำนวนมาก ต่างอาสาไปช่วยเหลือทั้งด้านการดำเนินชีวิตและด้านจิตใจ ทุกคนไปในที่นั้นๆ ด้วยใจที่แสดงออกทาง ใบหน้าที่ยิ้มแย้มแจ่มใส การปฏิบัติภารกิจที่อ่อนน้อมถ่อมตน ใครเห็นใครก็อุ้มใจ สุขใจ ประทับใจ โรงเรียนฉือจี้เชียงใหม่เป็นโรงเรียนที่ก่อตั้งจากปณิธานของท่านธรรมาจารย์เจิ้งเหยียนได้สืบทอด เจตนารมณ์ขององค์ผู้ก่อตั้งอย่างแน่วแน่และชัดเจนมีแผนงานด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ด้านจิตอาสา และเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ร่วมปฏิบัติงานจิตอาสาเริ่มตั้งแต่ในชั้นเรียน ในโรงเรียน นอกโรงเรียน และขยายต่อไปในระดับชาติสิ่งที่น่าสนใจเกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรมจิตอาสาของนักเรียนโรงเรียนฉือ จี้เชียงใหม่พบว่ามีแตกต่างจากบทบาทของอาสาสมัครของมูลนิธิ เพราะนักเรียนส่วนใหญ่ ที่มาเรียนที่โรงเรียนฉือจี้เชียงใหม่เข้ามาเรียนตามความประสงค์ของบิดามารดาหรือปกครองดังนั้น คงไม่สามารถสรุปได้ว่านักเรียนทั้งหลายเกิดจิตอาสาอยู่ในจิตใจตนได้เช่นกัน แต่นักเรียนต้องเข้ามา เรียนรู้ในบรรยากาศของการส่งเสริมด้านจิตอาสาตามเจตนารมณ์ขององค์ผู้ก่อตั้งโรงเรียนและตาม ความต้องการของหลักสูตรการศึกษาในปัจจุบัน ดังที่ปรากฏในจุดหมายหลักสูตรของหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ข้อที่ 5 ที่กล่าวถึงมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย การอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม มีจิตสาธารณะที่มุ่งทำประโยชน์และ สร้างสิ่งที่ดีงามในสังคมและอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุขซึ่งแสดงให้เห็นว่าการมีจิตสาธารณะ เป็นสิ่งที่มีความสำคัญถึงต้องนำมากำหนดไว้ในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของประเทศนอกจากนี้ แล้วกระทรวงศึกษาธิการยังให้การสนับสนุนด้านงบประมาณตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่า ด้วยการกำหนดมาตรการช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเอกชนเป็นเงินอุดหนุนค่าหนังสือเรียนอุปกรณ์ การเรียน เครื่องแบบนักเรียน และกิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียน พ.ศ. 2551

(ข้อมูลจาก <http://www.tzuchithailand.org/th>)

จากปณิธานที่แน่วแน่ของท่านธรรมาจารย์เจิ้งเหยียนที่ต้องการจะแผ่ขยายเครือข่าย ความดีออกไปสู่สังคม และต้องการจะเยียวยาปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมปัจจุบัน ท่านมองเห็นว่า เครื่องมือที่จะช่วยเยียวยาปัญหาสังคมได้ดีที่สุดก็คือการศึกษา ปัญหาสังคมที่เกิดขึ้นทุกวันนี้เริ่มต้น จากการจัดการศึกษาที่ไม่เหมาะสมให้กับเด็ก ท่านธรรมาจารย์ให้ความสำคัญกับการศึกษาเป็นหลัก

และเห็นว่าการศึกษาเป็นเครื่องขัดเกลาและสร้างสรรค์สังคมให้ดีขึ้น แต่ต้องมีวิธีการจัดการทางการศึกษาที่เหมาะสม การศึกษาไม่ว่าจะประเทศไต้หวันหรือประเทศไทยต่างมองที่คุณภาพทางวิชาการเป็นหลัก ทำให้เด็กส่วนใหญ่มีความเสื่อมถอยในด้านคุณค่าของการอยู่ร่วมกัน เห็นแก่ตัวเองมากขึ้น แท้จริงแล้วแก่นแท้ของการศึกษาไม่เพียงแต่การให้ความรู้ทางวิชาการเท่านั้น แต่ต้องปลูกฝังด้านคุณธรรมจริยธรรมควบคู่ไปด้วย เพื่อยกระดับจิตใจของเด็ก ด้วยมูลเหตุนี้เองท่านธรรมาจารย์จึงให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นคุณธรรมนำความรู้และจะต้องรับจัดการศึกษาที่เหมาะสมนี้ให้กับเด็กตั้งแต่ยังเล็ก และต้องจัดอย่างต่อเนื่องเรื่อยไปจนถึงระดับมหาวิทยาลัย

ในปีพ.ศ. 2537 มูลนิธิพุทธฉือจี้ไต้หวัน ซึ่งได้เข้ามามีบทบาทในเรื่องของการดำเนินงานโครงการบรรเทาทุกข์ในเขตภาคเหนือ โดยใช้ชื่อโครงการว่า “โครงการบรรเทาทุกข์ภาคเหนือ 3 ปี” โครงการดังกล่าวประกอบด้วยการสร้างหมู่บ้านฉือจี้ ให้ความรู้ด้านการเกษตร เพื่อให้ชาวบ้านมีความรู้ความเข้าใจในการสร้างอาชีพและหารายได้ให้กับตนเองอย่างยั่งยืน การรับดูแลสถานสงเคราะห์คนชราที่หมู่บ้านใหม่หนองบัว อำเภอไชยปราการ จังหวัดเชียงใหม่ สงเคราะห์ผู้ยากไร้ มอบทุนการศึกษาให้กับเด็กในชุมชน เมื่อจบโครงการ และยังมีงบประมาณเหลือ คณะกรรมการตามโครงการบรรเทาทุกข์ภาคเหนือ 3 ปี ได้เสนอขอให้จัดตั้งโรงเรียนฉือจี้ในประเทศไทย และได้รับการอนุมัติ เพราะท่านธรรมาจารย์เห็นว่าการสร้างโรงเรียนขึ้น เป็นการช่วยเหลือที่ดีที่สุด และยั่งยืนที่สุด เพราะการให้การศึกษาทำให้สามารถหาเลี้ยงชีพได้ด้วยตัวเอง ผู้ที่ได้รับการศึกษาอย่างถูกวิธีจะสามารถกลับมาพัฒนาท้องถิ่นที่ตัวเองอยู่อาศัยได้อย่างยั่งยืน

โรงเรียนฉือจี้เชียงใหม่เปิดภาคเรียนในปีการศึกษาแรก พ.ศ. 2548 ในระดับชั้นประถมศึกษาและมัธยมศึกษา และมีโครงการที่จะขยายถึงในระดับอาชีวศึกษา หรืออุดมศึกษา ท่านธรรมาจารย์ จึงเหยียนมองว่าทุกคนมีความเป็นโพธิสัตว์ในตัวเอง แต่ด้วยสังคมทุกวันนี้ทำให้จิตใจคนเริ่มมัวหมอง การกำหนดปรัชญา วิสัยทัศน์และนโยบาย จะต้องมียุทธศาสตร์เป็นพื้นฐาน และหลักธรรมดังกล่าวจะต้องปฏิบัติได้จริงและมีความเป็นรูปธรรมชัดเจน หลักธรรมที่จะทำให้มนุษย์ทุกคนสามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างสันติสุข โดยมีพื้นฐานมาจากความรัก ความเมตตาต่อกัน ซึ่งปรัชญาการศึกษาที่มีพื้นฐานมาจากหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาที่สถานศึกษาของฉือจี้ทุกแห่งไม่ว่าจะเป็นที่ประเทศไต้หวัน และโรงเรียนฉือจี้เชียงใหม่ ยึดถือสืบต่อกันมานั้นก็คือ พรหมวิหารสี่ “เมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขา” ซึ่งผู้วิจัยพบเห็นปรัชญาการศึกษานี้ติดไว้กับผนังห้องทุกห้องเรียน ท่านธรรมาจารย์จึงเหยียนได้กล่าววาทะธรรมเกี่ยวกับการศึกษาของฉือจี้ที่อยู่บนพื้นฐานหลักพรหมวิหารสี่ 1) เมตตา คือการมอบความสุข ให้เด็กมีความสุข รู้สึกมั่นคงปลอดภัย ความรักของครูที่มีต่อนักเรียนเสมือนหนึ่งความรักที่พ่อแม่มีต่อลูก หวังว่าเขาจะสุขสมบูรณ์ตลอดชีวิต 2) กรุณา คือหวังว่าเด็กจะไม่ประสบความทุกข์ยากใดๆ 3) มุทิตา คือ หวังว่าเด็กจะมีแต่ความเบิกบาน มีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกลไปตลอดชีวิต 4) อุเบกขา คือปราศจากข้อเรียกร้องใดๆ เพียงหวังว่า เด็กจะสามารถประสบความสำเร็จใน

ชีวิต ครูจึงควรยึดถือ เมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขา เป็นหัวใจของการสอน” (แผนพัฒนาการศึกษา เอกชน โรงเรียนฉือจี้เชียงใหม่ 2555, น.6)

หลักพรหมวิหารสี่ ที่ท่านธรรมอาจารย์ ชี้แนะและส่งเสริมให้นำไปปฏิบัตินั้นเป็นเรื่องเดียวกับหลักพรหมวิหารสี่ของศาสนาพุทธในประเทศไทย เพียงแต่ว่าท่านธรรมอาจารย์ พยายามที่จะปรับหลักธรรมที่เป็นนามธรรม สู่ความเป็นรูปธรรม ให้คนทั่วไปสามารถเข้าถึงได้และสามารถปฏิบัติในชีวิตประจำวัน ได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งท่านเห็นว่า ครูและบุคลากรทางการศึกษาจะต้องมีหลักพรหมวิหารสี่ในจิตใจพร้อมกันนี้ต้องยึดถือและปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด

การจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนฉือจี้เชียงใหม่ เน้นการนำไปใช้ในชีวิตรประจำวัน ของนักเรียน มุ่งเน้นให้นักเรียนเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่คนในครอบครัว และชุมชนที่ตนอาศัยอยู่ ไม่ใช่การสอนแต่ในห้องเรียน ไม่ได้เกิดจากการอ่านในตำรา หรือให้นักเรียนรับฟังการบรรยายจากครู หรือ ผู้ทรงศีล แต่เกิดจากการเห็นแบบอย่างความดี การอยู่ในสังคมแห่งความดี เรียนรู้และปฏิบัติจริง ดังวาทะธรรมของท่านธรรมอาจารย์เจิ้งเหยียนที่กล่าวถึงการเรียนรู้การสำนึกคุณจากจิตวิญญาณแห่ง มนุษยธรรมและการสอนที่มุ่งสู่ความเป็นจริง ท่านธรรมอาจารย์ได้ชี้แนะครูและบุคลากรไว้ว่า การสอน ไม่ควรเน้นทฤษฎีมากเกินไป ควรเน้นที่ความเป็นจริงโดยสอนให้นักเรียนเคารพคุณค่าของชีวิต ให้ นักเรียนได้เห็นด้วยตา ได้ฟังด้วยหู และได้ปฏิบัติด้วยตนเอง การศึกษาที่ปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างและ เข้ามีส่วนร่วมกับความเป็จริงท่ามกลางสิ่งแวดล้อมของการดำรงชีวิต จะทำให้เข้าใจสภาพการ เปลี่ยนแปลงอันเป็นความจริงของชีวิตและเรียนรู้การเป็นผู้ให้ เด็กจำนวนมากในระหว่างการปฏิบัติ และสัมผัสกับความเป็จริงจะเปลี่ยนแปลงอากัปกริยาและคำพูดของตน นี่คือการเรียนการสอนที่เน้น ความเป็นจริงและหลุดจากกรอบของทฤษฎีในตำรา (แผนพัฒนาการศึกษาเอกชน โรงเรียนฉือจี้ เชียงใหม่ 2555, น.7)

จะเห็นได้ว่าโรงเรียนฉือจี้เชียงใหม่ เป็นโรงเรียนแห่งเดียวในประเทศไทยที่ฉือจี้ได้สร้างขึ้น ซึ่งจะจัดการศึกษาโดยใช้หลักพรหมวิหารสี่ ปลูกฝังให้นักเรียนเป็นคนดี มีคุณธรรม เพื่อยกระดับ จิตใจของเด็กและให้เด็กได้ปฏิบัติจริงในชีวิตประจำวัน

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาการใช้แนวคิดของฉือจี้มาใช้พัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของผู้เรียน: กรณีศึกษาโรงเรียนฉือจี้เชียงใหม่เพื่อให้เป็นไปตามนโยบาย และสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ หลักการและจุดหมายของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่มุ่งพัฒนา ผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพในการศึกษาต่อ และประกอบอาชีพ มีจิตสำนึกใน ความเป็นพลเมืองไทย และพลเมืองโลก ยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมี พระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข สถานศึกษาจึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของ นักเรียน เพื่อเป็นข้อมูลในการประมวลผลของการศึกษาในระดับต่างๆ โดยยึดหลักคุณลักษณะอันพึง ประสงค์ตามที่หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กำหนดไว้ ซึ่งผลการวิจัย

ดังกล่าวจะช่วยทำให้ทราบถึงผลการแนวคิดพัฒนามนุษย์ของฉือจี้ มาใช้ในการดำเนินงานพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนของโรงเรียนฉือจี้เชียงใหม่และแนวทางพัฒนาการดำเนินงานพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาแนวคิดพัฒนามนุษย์ของฉือจี้ มาใช้ในการดำเนินงานพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนของโรงเรียนฉือจี้เชียงใหม่

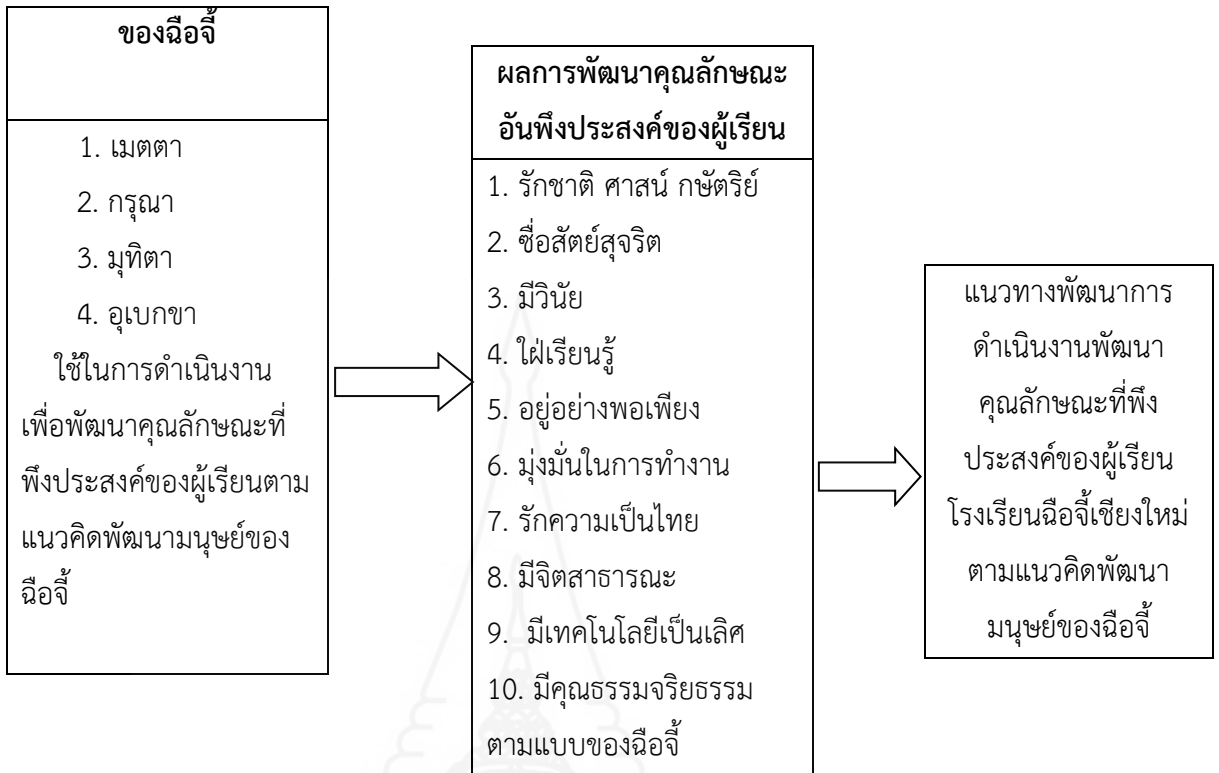
2.2 เพื่อศึกษาผลการใช้แนวคิดพัฒนามนุษย์ของฉือจี้ มาใช้ในการดำเนินงานพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนของโรงเรียนฉือจี้เชียงใหม่

2.3 เพื่อศึกษาแนวทางพัฒนาการดำเนินงานพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนโรงเรียนฉือจี้เชียงใหม่ตามแนวคิดพัฒนามนุษย์ของฉือจี้

3. กรอบแนวคิดของการวิจัย

การวิจัยนี้มุ่งศึกษาและวิเคราะห์การใช้แนวคิดพัฒนามนุษย์ของฉือจี้ ซึ่งประกอบด้วยหลัก เมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขา มาใช้ในการดำเนินงานพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนของโรงเรียนฉือจี้เชียงใหม่ ประกอบด้วยตัวแปร รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย ด้านมีจิตสาธารณะ มีเทคโนโลยีเป็นเลิศ มีคุณธรรมจริยธรรมตามแบบของฉือจี้ เมื่อศึกษาเอกสารต่างๆ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแล้ว กำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยดังนี้

แนวคิดพัฒนามนุษย์

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย

4. ขอบเขตของการวิจัย

4.1 **ขอบเขตด้านตัวแปร** ขอบเขตด้านตัวแปรของการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตด้านตัวแปรของการวิจัยคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของนักเรียน โรงเรียนฉือจี้เชียงใหม่ ต.เวียง อ.ฝาง จ.เชียงใหม่ มีองค์ประกอบจำนวน 10 ด้าน ได้แก่

- 4.1.1 ด้านรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
- 4.1.2 ด้านซื่อสัตย์สุจริต
- 4.1.3 ด้านมีวินัย
- 4.1.4 ด้านใฝ่เรียนรู้
- 4.1.5 ด้านอยู่อย่างพอเพียง
- 4.1.6 ด้านมุ่งมั่นในการทำงาน
- 4.1.7 ด้านรักความเป็นไทย
- 4.1.8 ด้านมีจิตสาธารณะ

4.1.9 มีเทคโนโลยีเป็นเลิศ

4.1.10 คุณธรรมจริยธรรมตามแบบของฉือจี้

4.2 ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ 32 คนประกอบด้วย 32 คนประกอบด้วย ผู้บริหารจำนวน 1 คน ครูและบุคลากร 7 คน นักเรียน 12 คน และตัวแทนผู้ปกครอง 12 คน

4.3 ขอบเขตด้านพื้นที่ พื้นที่ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เลือกศึกษาจากโรงเรียนฉือจี้ เชียงใหม่ ต.เวียง อ.ฝาง จ.เชียงใหม่เท่านั้น

4.4 ขอบเขตด้านเวลา ผู้วิจัยจะใช้เวลาดำเนินการวิจัยตั้งแต่เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2560 ถึงเดือน กรกฎาคม พ.ศ.2560 รวมเป็นระยะเวลา 3 เดือน

5. นิยามศัพท์เฉพาะ

5.1 การดำเนินงานเพื่อพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน หมายถึง แนวคิด การดำเนินงานและวิธีในการปฏิบัติงานด้านต่างๆ ของโรงเรียนฉือจี้เชียงใหม่ ซึ่งอยู่บนพื้นฐาน หลักธรรมพรหมวิหารสี่ (เมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขา) มาดำเนินการจัดหลักสูตรการเรียนการสอน และการจัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน

5.2 แนวคิดพัฒนามนุษย์ของฉือจี้ หมายถึง การจัดการศึกษาที่ใช้พรหมวิหารสี่ในการ จัดการ คือ เมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขา ในการจัดการศึกษาที่ดำเนินการโดยการผ่านทักษะเพื่อการ ดำเนินชีวิต การนั่ง การยืน การเดิน การนอน การรับประทานอาหาร การพูดจา มารยาทต่างๆ ที่ ปฏิบัติต่อตนเองและผู้อื่น การเรียนจริยธรรมฉือจี้ ภาษามือ เขียนพู่กันจีน ชงชา จัดดอกไม้ จิ้งซืออวี (วาทธรรม) จิตอาสา และกิจกรรมต่างๆของโรงเรียนซึ่งสอดแทรกคุณธรรมและจริยธรรมของฉือจี้

5.3 เมตตา คือ ความรักและความเอ็นดูที่สะอาดบริสุทธิ์ ตั้งจิตใจของมารดาที่มีต่อ บุตร ปราบปรามให้ผู้ อื่นได้รับความสุข

5.4 กรุณา คือ ความเอ็นดูทนไม่ได้ที่ผู้อื่นได้ต้องภัยรับทุกข์ตั้งพระโพธิสัตว์ที่ช่วยเหลือ สรรพสัตว์โดยไม่มีเงื่อนไข

5.5 มุทิตา คือ มีความยินดีสรรเสริญ ส่งเสริม ที่ดำเนินชีวิตตามอริยมรรคและได้พ้นทุกข์ ประสบสุขแห่งผลปฏิบัตินั้น ทั้งตนเองและผู้อื่น

5.6 อุเบกขา คือ การให้ที่ก่อปรด้วยปัญญา และความปรดีเปรมตั้งการให้ของอาจารย์ ต่อศิษย์ พ่อแม่ให้ต่อบุตร ทั้งนี้เป็นการให้ที่ไม่หวังผลต่างตอบแทน

5.7 คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนตามแนวคิดพัฒนามนุษย์ของฉือจี้ หมายถึง คุณลักษณะให้เกิดขึ้นโดยดำเนินตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 และ

โรงเรียนกำหนดเพิ่มเติมอีก 2 ประการ คือ เทคโนโลยีเป็นเลิศ และมีคุณธรรมจริยธรรมตามแบบของฉือจี้

5.7.1 รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ หมายถึง การเป็นพลเมืองดีของชาติ ดำรงไว้ซึ่งความเป็นชาติไทย ศรัทธา ยึดมั่นในศาสนา และเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์

5.7.2 ซื่อสัตย์สุจริต หมายถึง การยึดมั่นในความถูกต้องประพฤติตนตามความเป็นจริงต่อตนเองและผู้อื่น ทั้งทางกาย วาจา ใจ

5.7.3 มีวินัย หมายถึง การยึดมั่นในข้อตกลง กฎเกณฑ์ และระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียน และสังคม

5.7.4 ใฝ่ เรียนรู้ หมายถึง ความตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียน แสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน

5.7.5 อยู่อย่างพอเพียง หมายถึง การดำเนินชีวิตอย่างพอประมาณ มีเหตุผล รอบคอบ มีคุณธรรม มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี และปรับตัวเพื่ออยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

5.7.6 มุ่งมั่นในการทำงาน หมายถึง ความตั้งใจและรับผิดชอบในการทำหน้าที่การทำงานด้วยความเพียรพยายาม อดทน เพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย

5.7.7 รักความเป็นไทย หมายถึง ความภาคภูมิใจ เห็นคุณค่า ร่วมอนุรักษ์สืบทอด ภูมิปัญญาไทย ขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปะและวัฒนธรรม ใช้ภาษาไทยในการสื่อสารได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

5.7.8 มีจิตสาธารณะ หมายถึง การมีส่วนร่วมในกิจกรรมหรือสถานการณ์ที่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้อื่น ชุมชน และสังคม ด้วยความเต็มใจ กระตือรือร้น โดยไม่หวังผลตอบแทน

5.7.9 เทคโนโลยีเป็นเลิศ หมายถึง มีความสามารถทางด้านเทคโนโลยี สามารถนำไปใช้ในการเรียนรู้ได้อย่างถูกต้อง

5.7.10 มีคุณธรรมจริยธรรมตามแบบของฉือจี้ หมายถึง การดำเนินชีวิตอย่างถูกต้อง ปฏิบัติตนไปในทางที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรม

5.8 โรงเรียนฉือจี้เชียงใหม่ หมายถึง โรงเรียนที่ก่อตั้งขึ้นจากมูลนิธิฉือจี้

5.9 ผู้เรียน หมายถึง นักเรียนโรงเรียนฉือจี้เชียงใหม่ อ.ฝาง จ.เชียงใหม่

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

6.1 นักเรียนมีพฤติกรรมตรงตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่กำหนดไว้

6.2 ครูมีความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน

6.3 ครูได้แนวทางในการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ศึกษาการวิจัยเรื่อง การดำเนินงานเพื่อพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนตามแนวคิดพัฒนามนุษย์ของฉือจี้: กรณีศึกษาโรงเรียนฉือจี้เชียงใหม่ประมวล สังเคราะห์ และวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง 3 ส่วน คือ

1. แนวคิดพัฒนามนุษย์ของฉือจี้
  - 1.1 ความเป็นมาของฉือจี้
  - 1.2 แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของฉือจี้ของท่านธรรมจารย์ เจิ้งเหยียน
2. คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน
3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดพัฒนามนุษย์ของฉือจี้

1.1 ความเป็นมาของฉือจี้

มูลนิธิฉือจี้หรือมูลนิธิเมตตาสงเคราะห์ (ฉือ หมายถึงเมตตา และจี้ หมายถึงสงเคราะห์) นับเป็นตัวอย่างขององค์กรการกุศลสาธารณประโยชน์ที่ทำให้คนทั่วโลกได้เห็นว่ามีศักยภาพและสามารถแบ่งปันความช่วยเหลือต่อกันได้อย่างไม่มีที่สิ้นสุด โดยไม่หวังสิ่งตอบแทน ฉือจี้เป็นองค์กรการกุศลใหญ่ที่สุดในไต้หวัน มีสมาชิกกว่า 6 ล้านคน (เกือบ 1 ใน 4 ของประชากรไต้หวัน) และมีพลังขับเคลื่อนในการปฏิบัติภารกิจต่างๆ อาทิ การแยกขยะเพื่อลดปัญหาสิ่งแวดล้อม และการช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติที่พร้อมจะทำงานในทุกๆ จุดบนโลก มีอาสาสมัครมากกว่า 2 แสนคนที่กระจายอยู่ทั่วประเทศ มีโรงพยาบาลมาตรฐานระดับนานาชาติ จำนวน 6 โรง มีมหาวิทยาลัยและวิทยาลัยเพื่อผลิตแพทย์พยาบาล และบุคลากรที่สนับสนุนทางการแพทย์ที่มี “หัวใจแห่งความเป็นมนุษย์” นอกจากนี้ยังมีโรงเรียนตั้งแต่ระดับอนุบาลถึงระดับมัธยมที่ผสมผสานความรู้ควบคู่กับคุณธรรมในการเรียนการสอน ปัจจุบันฉือจี้ มีสาขาใน 47 ประเทศ (สาขาฉือจี้ในประเทศไทยก่อตั้งเมื่อ พ.ศ. 2538 จดทะเบียนเป็นมูลนิธิเมื่อปี พ.ศ. 2541 มีสมาชิกมากกว่า 4,000 คน มีสาขาย่อยอยู่ที่อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่) มีสมาชิกประมาณ 10 ล้านคนและอาสาสมัครอีกราว 1 ล้านคนที่กระจายอยู่ทั่วโลก

ความโดดเด่นของฉือจี้ นอกเหนือจากภาวะผู้นำของท่านธรรมจารย์เจิ้งเหยียน ผู้ก่อตั้งองค์กรพุทธฉือจี้แล้วก็คือ คุณภาพของบุคลากรที่มาทำหน้าที่เป็นอาสาสมัคร ซึ่งมีคุณสมบัติจนได้รับการยกย่องตรงกันว่า เป็นผู้ที่มีน้ำใจไมตรี ไม่รังเกียจงาน อ่อนน้อมถ่อมตน มุ่งมั่นทำงานหนักอดทน มีความเพียร อาสาสมัครเหล่านี้ไม่ได้รับเงินเดือน เมื่อจะต้องเดินทางไปปฏิบัติภารกิจช่วยเหลืออาพล จินดาวัฒน์. (2549). **จิตอาสาพลังสร้างโลก**. กรุงเทพมหานคร : บริษัท สร้างสื่อ จำกัด. น. 69.

พ.ศ.2509 จากกองเลือดหนึ่งกองบนพื้น ทำให้ท่านธรรมจารย์มีดำริที่จะก่อตั้งองค์กรการกุศลขึ้น ด้วยปณิธานต้องการช่วยเหลือสงเคราะห์ผู้ยากไร้ ประจวบกับวันหนึ่งมีแม่ชีคาทอลิกจากโรงเรียนมัธยมไห่ซิงสามท่าน ได้เดินทางมาพบท่านธรรมจารย์ เพื่อพูดคุยแลกเปลี่ยนถึงศาสนา เป้าหมายและหลักธรรมคำสอนของศาสนาที่ตนเองนับถือ ก่อนที่แม่ชีทั้งสามจะเดินทางกลับจึงได้กล่าวขึ้นว่า “ในที่สุดวันนี้ก็ได้เข้าใจแล้วว่า ความเมตตาของพระพุทธองค์นั้น ครอบคลุมไปถึงทุกสรรพชีวิตบนโลก ซึ่งถือเป็นสิ่งที่ยิ่งใหญ่มาก ทว่าความรักของพระเจ้า แม้จะจำกัดอยู่แค่หมู่หมู่มวลมนุษยชาติ แต่พวกเราได้สร้างโบสถ์ สร้างโรงพยาบาลรวมถึงดูแลสถานสงเคราะห์คนชรา ได้ทำประโยชน์เพื่อสังคมอันปการ แล้วพุทธศาสนาเล่า ได้อุทิศสิ่งใดเพื่อสังคมอย่างเป็นรูปธรรมบ้าง” ท่านธรรมจารย์ฟังแล้วรู้สึกอึดอัดใจ ไม่รู้จะตอบประการใด นั้นเพราะพุทธศาสนิกชนส่วนใหญ่ มักจะปิดทองหลังพระ ต่างคนต่างทำบุญ เมื่อทำบุญแล้วก็ไม่ต้องการออกนาม เป็นที่น่าเสียดายที่ไม่มีใครรวบรวมความรักอันยิ่งใหญ่นี้ให้เป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน ท่านธรรมจารย์เจิ้งเหยียนจึงตัดสินใจทุ่มเทแรงกายแรงใจ จัดตั้งองค์กรการกุศลขึ้น โดยเริ่มต้นจากการสงเคราะห์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ วันที่ 14 เมษายน พ.ศ. 2509 (วันที่ 24 เดือน 3 ปีพ.ศ.2509 ตามปฏิทินจันทรคติ) “มูลนิธิพุทธฉือจี้ได้หวัน” ได้ก่อตั้งขึ้นอย่างเป็นทางการ **ชีวประวัติผู้ก่อตั้งมูลนิธิฉือจี้** (สืบค้นจาก <http://www.tzuchithailand.org/index.php/about-us-tzuchi-foundation/about-the-founder.html>)

1.2 แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของฉือจี้ของท่านธรรมจารย์ เจิ้งเหยียน

มูลนิธิพุทธฉือจี้ได้หวัน เป็นมูลนิธิที่ขยายสาขาไปมากกว่า 50 ประเทศทั่วโลก และมีอาสาสมัครมากกว่า 5 ล้านคน จากภารกิจปณิธานสี่เมื่อแรกเริ่มได้ขยายเป็น 8 ภารกิจ ทุกๆ ภารกิจ ได้ดำเนินไปด้วยความราบรื่นอย่างต่อเนื่อง และภารกิจด้านการกุศลดูเหมือนว่าจะขยายขอบเขตออกไปเรื่อยๆ เท่าที่โลกใบนี้มีวิวัฒนาการในการดำรงชีวิตที่เพิ่มความสะดวกสบายออกไปอย่างกว้างขวางและไร้ขอบเขต ทุกๆ ครั้งที่เกิดมหันตภัยจากธรรมชาติ และจากมนุษย์ ชาวฉือจี้จำนวนมากต่างอาสาไปช่วยเหลือทั้งด้านการดำเนินชีวิตและด้านจิตใจ ทุกคนไปในที่นั้นๆ ด้วยใจที่แสดงออกทางใบหน้าที่ยิ้มแย้มแจ่มใส การปฏิบัติภารกิจที่อ่อนน้อมถ่อมตน ใครเห็นใครก็อุ่นใจ สุขใจ ประทับใจ โรงเรียนฉือจี้เชียงใหม่เป็นโรงเรียนที่ก่อตั้งจากปณิธานของท่านธรรมจารย์เจิ้งเหยียนได้สืบทอด

เจตนารมณ์ขององค์ผู้ก่อตั้งอย่างแน่วแน่และชัดเจน มีแผนงานด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ด้านจิตอาสา และเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ร่วมปฏิบัติงานจิตอาสาเริ่มตั้งแต่ในชั้นเรียน ในโรงเรียน นอกโรงเรียน และขยายต่อในระดับชาติ สิ่งที่น่าสังเกตเกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรมจิตอาสาของนักเรียนโรงเรียนฉือจี้เชียงใหม่พบว่ามีแตกต่างจากบทบาทของอาสาสมัครของมูลนิธิ เพราะนักเรียนส่วนใหญ่ที่มาเรียนที่โรงเรียนฉือจี้เชียงใหม่เข้ามาเรียนตามความประสงค์ของบิดามารดาหรือปกครอง ดังนั้นคงไม่สามารถสรุปได้ว่านักเรียนทั้งหลายเกิดจิตอาสาอยู่ในจิตใจตนได้เช่นกัน แต่นักเรียนต้องเข้ามาเรียนรู้ในบรรยากาศของการส่งเสริมด้านจิตอาสาตามเจตนารมณ์ขององค์ผู้ก่อตั้งโรงเรียนและตามความต้องการของหลักสูตรการศึกษาในปัจจุบัน ดังที่ปรากฏในจุดหมายหลักสูตรของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ข้อที่ 5 ที่กล่าวถึงมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย การอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม มีจิตสาธารณะที่มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคม และอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการมีจิตสาธารณะเป็นสิ่งที่มีความสำคัญถึงต้องนำมากำหนดไว้ในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของประเทศ นอกจากนี้แล้วกระทรวงศึกษาธิการยังให้การสนับสนุนด้านงบประมาณตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการกำหนดมาตรการช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเอกชนเป็นเงินอุดหนุนค่าหนังสือเรียน อุปกรณ์การเรียน เครื่องแบบนักเรียน และกิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียน พ.ศ. 2551 (สืบค้นจาก <http://www.tzuchithailand.org/th>)

จากปณิธานที่แน่วแน่ของท่านธรรมาจารย์เจิ้งเหยียนที่ต้องการจะแผ่ขยายเครือข่ายความดีออกไปสู่สังคม และต้องการจะเยียวยาปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมปัจจุบัน ท่านมองเห็นว่าเครื่องมือที่จะช่วยเยียวยาปัญหาสังคมได้ดีที่สุดก็คือการศึกษา ปัญหาสังคมที่เกิดขึ้นทุกวันนี้เริ่มต้นจากการจัดการศึกษาที่ไม่เหมาะสมให้กับเด็ก ท่านธรรมาจารย์ให้ความสำคัญกับการศึกษาเป็นหลัก และเห็นว่าการศึกษาเป็นเครื่องขัดเกลาและสร้างสรรค์สังคมให้ดีขึ้น แต่ต้องมีวิธีการจัดการทางการศึกษาที่เหมาะสม การศึกษาไม่ว่าจะประเทศไต้หวันหรือประเทศไทยต่างมองที่คุณภาพทางวิชาการเป็นหลัก ทำให้เด็กส่วนใหญ่มีความเสื่อมถอยในด้านคุณค่าของการอยู่ร่วมกัน เห็นแก่ตัวเองมากขึ้น แท้จริงแล้วแก่นแท้ของการศึกษาไม่เพียงแต่การให้ความรู้ทางวิชาการเท่านั้น แต่ต้องปลูกฝังด้านคุณธรรมจริยธรรมควบคู่ไปด้วย เพื่อยกระดับจิตใจของเด็ก ด้วยมูลเหตุนี้เองท่านธรรมาจารย์จึงให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นคุณธรรมนำความรู้และจะต้องปรับจัดการศึกษาที่เหมาะสมนี้ให้กับเด็กตั้งแต่ยังเล็ก และต้องจัดอย่างต่อเนื่องเรื่อยไปจนถึงระดับมหาวิทยาลัย

(ข้อมูลจาก<http://www.tzuchithailand.org/th>)

โรงเรียนฉือจี้เชียงใหม่เปิดภาคเรียนในปีการศึกษาแรก พ.ศ. 2548 ในระดับชั้นประถมศึกษาและมัธยมศึกษา และมีโครงการที่จะขยายถึงในระดับอาชีวศึกษา หรืออุดมศึกษา ท่านธรรมาจารย์เจิ้งเหยียนมองว่าทุกคนมีความเป็นโพธิสัตว์ในตัวเอง แต่ด้วยสังคมทุกวันนี้ทำให้จิตใจคน

เริ่มมัวหมอง การกำหนดปรัชญา วิสัยทัศน์และนโยบาย จะต้องมียุทธศาสตร์เป็นพื้นฐาน และหลักธรรมดังกล่าวจะต้องปฏิบัติได้จริงและมีความเป็นรูปธรรมชัดเจน หลักธรรมที่จะทำให้มนุษย์ทุกคนสามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างสันติสุข โดยมีพื้นฐานมาจากความรัก ความเมตตาต่อกัน ซึ่งปรัชญาการศึกษาที่มีพื้นฐานมาจากหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาที่สถานศึกษาของฉือจี้ทุกแห่งไม่ว่าจะเป็นที่ประเทศไต้หวัน และโรงเรียนฉือจี้เชียงใหม่ ยึดถือสืบต่อกันมานั้นก็คือ พรหมวิหารสี่ “เมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขา” ซึ่งผู้วิจัยพบเห็นปรัชญาการศึกษานี้ติดไว้กับผนังห้องทุกห้องเรียน ท่านธรรมาจารย์เจิ้งเหยียนได้กล่าววาทะธรรมเกี่ยวกับการศึกษาของฉือจี้ที่อยู่บนพื้นฐานหลักพรหมวิหารสี่

- 1) เมตตา คือการมอบความสุข ให้เด็กมีความสุข รู้สึกมั่นคงปลอดภัย ความรักของครูที่มีต่อนักเรียนเสมือนหนึ่งความรักที่พ่อแม่มีต่อลูก หวังว่าเขาจะสุขสมบูรณ์ตลอดชีวิต
- 2) กรุณา คือหวังว่าเด็กจะไม่ประสบความทุกข์ยากใดๆ
- 3) มุทิตา คือหวังว่าเด็กจะมีแต่ความเบิกบาน มีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกลไปตลอดชีวิต
- 4) อุเบกขา คือ ปราศจากข้อเรียกร้องใดๆ เพียงหวังว่า เด็กจะสามารถประสบความสำเร็จในชีวิต ครูจึงควรยึดถือ เมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขา เป็นหัวใจของการสอน”หลักพรหมวิหารสี่ ที่ท่านธรรมาจารย์ ชี้แนะและส่งเสริมให้นำไปปฏิบัตินั้นเป็นเรื่องเดียวกับหลักพรหมวิหารสี่ของศาสนาพุทธในประเทศไทย เพียงแต่ว่าท่านธรรมาจารย์ พยายามที่จะปรับหลักธรรมที่เป็นนามธรรม สู่ความเป็นรูปธรรม ให้คนทั่วไปสามารถเข้าถึงได้และสามารถปฏิบัติในชีวิตประจำวัน ได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ท่านเห็นว่า ครูและบุคลากรทางการศึกษาจะต้องมีหลักพรหมวิหารสี่ในจิตใจพร้อมกันนี้ต้องยึดถือและปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด (แผนพัฒนาการศึกษาเอกชน. โรงเรียนฉือจี้เชียงใหม่. (2555, น.6)

การจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนฉือจี้เชียงใหม่ เน้นการนำไปใช้ในชีวิตประจำวันของนักเรียน มุ่งเน้นให้นักเรียนเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่คนในครอบครัว และชุมชนที่ตนอาศัยอยู่ ไม่ใช่การสอนแต่ในห้องเรียน ไม่ได้เกิดจากการอ่านในตำรา หรือให้นักเรียนรับฟังการบรรยายจากครู หรือผู้ทรงศีล แต่เกิดจากการเห็นแบบอย่างความดี การอยู่ในสังคมแห่งความดี เรียนรู้และปฏิบัติจริง ดัง วาทะธรรมของท่านธรรมาจารย์เจิ้งเหยียนที่กล่าวถึงการเรียนรู้การสำนึกคุณจากจิตวิญญาณแห่งมนุษยธรรมและการสอนที่มุ่งสู่ความเป็นจริง **ท่านธรรมาจารย์ได้ชี้แนะครูและบุคลากรไว้ว่า** การสอนไม่ควรเน้นทฤษฎีมากเกินไป ควรเน้นที่ความเป็นจริงโดยสอนให้นักเรียนเคารพคุณค่าของชีวิต ให้นักเรียนได้เห็นด้วยตา ได้ฟังด้วยหู และได้ปฏิบัติด้วยตนเอง การศึกษาที่ปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างและเข้ามามีส่วนร่วมกับความเป็นจริงท่ามกลางสิ่งแวดล้อมของการดำรงชีวิต จะทำให้เข้าใจสภาพการเปลี่ยนแปลงอันเป็นความจริงของชีวิตและเรียนรู้การเป็นผู้ให้ เด็กจำนวนมากในระหว่างการปฏิบัติและสัมผัสกับความเป็นจริงจะเปลี่ยนแปลงอากัปกิริยาและคำพูดของตน นี่คือการเรียนการสอนที่เน้นความเป็นจริงและหลุดจากกรอบของทฤษฎีในตำรา นอกเหนือจากการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และส่งเสริมด้านคุณธรรม จริยธรรมโดยดัดสร้างหลักสูตรวิชาจริยธรรมที่กำหนดให้จัดการเรียนการสอนทุกระดับชั้น

ทุกภาคการศึกษา โดยให้มีคาบการเรียนการสอน 2 คาบ ต่อสัปดาห์ (แผนพัฒนาการศึกษาเอกชน. โรงเรียนอัสสัมชัญเชียงใหม่. (2555)

2. คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน

2.1 ความหมายของคุณลักษณะอันพึงประสงค์

2.1.1 คุณลักษณะอันพึงประสงค์ (Desired Characteristics) หมายถึง ลักษณะที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน อันเป็นคุณลักษณะที่สังคมต้องการในด้านคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม จิตสำนึก สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ทั้งในฐานะพลเมืองและพลโลก ซึ่งหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ 8 ประการ คือ 1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ 2. ซื่อสัตย์สุจริต 3. มีวินัย 4. ใฝ่เรียนรู้ 5. อยู่อย่างพอเพียง 6. มุ่งมั่นในการทำงาน 7. รักความเป็นไทย 8. มีจิตสาธารณะ (กลุ่มส่งเสริมการเรียนการสอนและประเมินผล สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. *คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน*. 2554)

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์

“คุณลักษณะศึกษา” เป็นคำที่แปลมาจากศัพท์ภาษาอังกฤษว่า “character education” ซึ่งมีความเกี่ยวข้องและคล้ายคลึงกับ “moral education” และ “virtue education” คำเหล่านี้มักจะใช้แทนกันและใช้ในความหมายเดียวกันในเชิงการจัดการศึกษาหรือกระบวนการขัดเกลาทางสังคมที่มุ่งเน้นการพัฒนาบุคคลให้มีพฤติกรรมและความคิดที่ดีงามตามอุดมคติที่สังคมพึงประสงค์ ความหมายของคุณลักษณะศึกษาที่ประมวลจาก Webster’s Ninth New Collegiate Dictionary (1991) Chicago Public Schools (1998) McBrien และ Brandt (1997) Educational Materials Center (2003) หมายถึง กระบวนการเรียนรู้ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการที่มุ่งพัฒนาความคิด ความเชื่อ ค่านิยม และพฤติกรรมที่ดีในบุคคลเพื่อสร้างสรรค์สังคมที่ดีต่อไป นิยามข้างต้นชี้ให้เห็นว่าแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะที่ดีของเด็กและเยาวชนมีขอบข่ายครอบคลุมแนวคิดที่เกี่ยวกับการพัฒนาความคิด ความเชื่อ ความรู้สึก และพฤติกรรม ตามกรอบของค่านิยม จารีต ประเพณี คุณธรรม ศีลธรรมตามหลักศาสนา มาตรฐาน กฎเกณฑ์และข้อบังคับต่างๆ ในสังคม ตลอดจนสภาพในอุดมคติที่ควรจะเป็นทั้งในระดับบุคคล คือ ในเด็กและเยาวชน ตลอดจนในระดับสังคมและประเทศต่อไป (คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น. (2551, น.25)

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ คุณลักษณะและภาพอนาคตคนไทยที่พึงประสงค์. (กรุงเทพมหานคร: สำนักงานการศึกษาแห่งชาติ. 2546) ได้ให้แนวคิดคุณลักษณะของคนไทยที่พึงประสงค์ไว้เป็น 4 มิติ ดังนี้

1. มิติด้านร่างกาย ได้แก่

แต่ละช่วงวัย

1) พัฒนาทางการด้านร่างกายเจริญเติบโตอย่างสมบูรณ์ตามเกณฑ์การพัฒนาใน

แต่ละช่วงวัย

2) พัฒนาการด้านสติปัญญา เจริญเติบโตอย่างสมบูรณ์ตามเกณฑ์การพัฒนาใน

แต่ละช่วงวัย

3) มีสุขภาพร่างกายที่สมบูรณ์แข็งแรงไม่เจ็บป่วยง่าย

2. มิติด้านจิตใจ ได้แก่

1) เป็นผู้รู้จักและเข้าใจตนเองเป็นอย่างดี

2) เป็นที่รู้จักและเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่นได้เป็นอย่างดี

3) เป็นผู้รู้จักและเข้าใจสถานการณ์สภาพแวดล้อมภายนอกต่างๆ ได้เป็นอย่างดี

3. มิติด้านความรู้ ได้แก่

1) รู้อย่างลึกซึ้งถึงแก่นสาระของวิชา

2) รู้รอบด้านเชิงสหวิทยาการ

3) รู้ไกลไปถึงอนาคต

4. มิติด้านทักษะความสามารถ ได้แก่

1) ทักษะด้านการคิด

2) ทักษะการสื่อสาร

3) ทักษะภาษาต่างประเทศ

4) ทักษะทางเทคโนโลยีสารสนเทศ

5) ทักษะทางสังคม (ทักษะมนุษยสัมพันธ์ ทักษะการปรับตัวทักษะทำงานร่วมกับผู้อื่น)

6) ทักษะทางอาชีพ

7) ทักษะทางสุนทรียะ

8) ทักษะการจัดการ

สมพงษ์ จิตระดับ (2531) กล่าวถึง คุณลักษณะนักเรียนที่พึงประสงค์ไว้ดังนี้

1. เชื่อมั่นในตนเองแบบสากล แต่อ่อนน้อมถ่อมตนแบบวัฒนธรรมไทย

2. มีทักษะการใช้ภาษาอังกฤษ คอมพิวเตอร์และวัฒนธรรมที่หลากหลาย (Global literacy)

literacy)

3. รู้จักสิทธิ หน้าที่ ความรับผิดชอบและจิตสำนึกสาธารณะในการเมืองระบอบ

ประชาธิปไตย

4. ดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียง การรู้จักพึ่งพาตนเองได้ มีแนวทาง

มัชฌิมาปฏิปทาเป็นวิถีชีวิตที่เรียบง่ายตามแนวพระพุทธศาสนา

5. การเป็นผู้ประกอบการ (Entrepreneur) ในธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมได้มีทักษะการจัดการและการบริหารได้อย่างมีประสิทธิภาพ

6. การรู้จักคุณค่าของตนเอง ยอมรับในความแตกต่างแห่งศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ การดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมให้ยั่งยืนและเกิดประโยชน์สุขแก่ทุกฝ่าย

7. ตั้งใจทำงานด้วยความอดทน ขยันหมั่นเพียร รู้จักอดออม มัธยัสถ์การมีวินัยและควบคุมตนเองได้

8. การเป็นคนเก่ง คนดี มีความสุข รู้จักปรับตัวในกระแสโลกาภิวัตน์ได้อย่างสมดุล แยกแยะและรู้เท่าทัน

9. การมีทักษะชีวิตในการจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้นได้ มีภูมิทัศน์ของจิตใจที่เข้มแข็งจนสามารถปฏิเสธภัยอันตรายต่างๆ ที่กระตุ้นยั่วให้หลงผิดได้

10. มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย ดำรงรักษาถักทอสานต่อวัฒนธรรมขนบธรรมเนียม ประเพณี วิถีชีวิตที่เป็นเอกลักษณ์ของตนเองได้

คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ได้ให้ความหมายของค่านิยมพื้นฐาน ประการที่ 5 ไว้ดังนี้ ค่านิยมพื้นฐาน ประการที่ 5 การมีความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์

ความรักชาติ หมายถึง การมีความรักไทย นิยมไทย สำนึก และภูมิใจในความเป็นคนไทย มีความผูกพันหวงแหนมาตุภูมิ มุ่งมั่นส่งเสริมความเจริญก้าวหน้าและความมั่นคงของประเทศ รวมทั้งการรักเกียรติภูมิของชาติ

ความรักสถาบันศาสนา หมายถึง การมีความรัก ความภาคภูมิใจ ความศรัทธา ในศาสนาที่ตนนับถือ รู้แก่นแท้ของศาสนา และยึดถือเป็นแนวทางในการประพฤติตนเพื่อพร้อมที่จะดำรงไว้ ซึ่งสถาบันศาสนา

ความรักสถาบันพระมหากษัตริย์ หมายถึง การมีความจงรักภักดี และศรัทธาในพระมหากษัตริย์ไทย ซึ่งเป็นศูนย์รวมจิตใจของคนไทยทั้งชาติ

สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ (2530, น.25) ได้วางแนวทางปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานไว้ ดังนี้คือ มีความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ประกอบด้วยลักษณะย่อยดังนี้

1. สถาบันชาติ

1.1 ศึกษาให้เข้าใจประวัติและการดำรงอยู่ของชาติ

1.2 สอดส่องป้องกันภัยและแก้ไขความเสียหายที่กระทบกระเทือนความมั่นคงของชาติ

1.3 ป้องกันและรักษาผลประโยชน์ของชาติ

1.4 ส่งเสริมและรักษาเกียรติของชาติ ภาคภูมิใจในความเป็นไทย และนิยมไทย-

1.5 สร้างเสริมความสามัคคีแห่งชาติ

- 1.6 เสี่ยงผลประโยชน์สุขแห่งตนและแม่ชีวิตเพื่อประเทศชาติ
- 1.7 ปฏิบัติหน้าที่ของพลเมืองดีโดยการรับราชการทหารประกอบอาชีพสุจริต และเสียภาษีอากรเพื่อพัฒนาประเทศ
- 1.8 ยกย่องให้เกียรติผู้ทำหน้าที่ป้องกันและเสียสละเพื่อประเทศชาติ
- 1.9 ปฏิบัติตามคติพจน์ที่ว่า “การรักษาวินัยธรรมคือการรักษาชาติ”
2. สถาบันศาสนา ประกอบด้วยลักษณะย่อยดังนี้
  - 2.1 ศึกษาศาสนาให้มีความรู้ความเข้าใจถูกต้อง
  - 2.2 ปลูกฝังความเชื่อความเลื่อมใสในศาสนาด้วยปัญญา
  - 2.3 ปฏิบัติตามคำสั่งสอนของศาสนาในชีวิตประจำวัน
  - 2.4 สอดส่องป้องกันภัยและแก้ไขความเสียหายที่กระทบกระเทือนความมั่นคงของสถาบันศาสนา
  - 2.5 ช่วยส่งเสริมทะนุบำรุงศาสนา
  - 2.6 ไม่ทำลายปูชนียสถาน ปูชนียวัตถุและศิลปกรรมทางศาสนา
  - 2.7 เผยแพร่ความรู้และการบัญญัติตามหลักศาสนา
  - 2.8 เคารพเทิดทูนศาสนาและไม่กระทำการใดๆ ในทางดูหมิ่น
  - 2.9 สร้างความเข้าใจอันดีระหว่างผู้นับถือศาสนาต่างๆ
3. สถาบันพระมหากษัตริย์ ประกอบด้วยลักษณะย่อย ดังนี้
  - 3.1 ศึกษาความรู้ความเข้าใจอันดีเกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์
  - 3.2 รักษาและส่งเสริมระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข
  - 3.3 สอดส่องป้องกันภัยและแก้ไขความเสียหายที่กระทบกระเทือนความมั่นคงของสถาบันพระมหากษัตริย์
  - 3.4 แสดงความจงรักภักดีเทิดทูนพระเกียรติและเผยแพร่พระราชกรณียกิจ
  - 3.5 ร่วมกันประกอบความดี เพื่อถวายเป็นพระราชกุศล

สรุปได้ว่า รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ หมายถึง มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย นิยมไทยปฏิบัติตามคำสั่งสอนของศาสนา เคารพเทิดทูนศาสนา แสดงความจงรักภักดี เทิดทูนพระเกียรติ และพระราชกรณียกิจของพระมหากษัตริย์

สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ (2530, น.9-10) พิณสุตา สิริธรังศรี ได้กล่าวถึง ภาพการศึกษาไทยในอนาคต 10 - 20 ปี ไว้ว่า ภาพอนาคตการศึกษาไทยที่พึงประสงค์ เป็นการศึกษาที่

1. มุ่งพัฒนาปัจเจกบุคคลให้มีความรู้ ทักษะ สติปัญญาความฉลาดทางอารมณ์ การปรับตัวเพื่ออยู่ร่วมในสังคมได้อย่างมีความสุข คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลตามความถนัด เพื่อให้เกิดความชำนาญการมีทักษะชีวิต และมีภูมิคุ้มกัน ดำรงตนเป็นพลเมืองและพลโลกที่ดี
2. มุ่งเน้นการพัฒนาคนสองและสติปัญญาของมนุษย์ตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนกระทั่งถึงอุดมศึกษา เรื่อยไปจนถึงวัยผู้สูงอายุ เพื่อให้ปัญญาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาตน สร้างโอกาส และเพิ่มมูลค่าของชีวิต สังคมและประเทศชาติ
3. ส่งเสริมสุขภาพกาย สุขภาพจิต สุขภาพสมองและสติปัญญา ควบคู่กับสภาวะแห่งคุณธรรม จริยธรรม ที่มีความสมบูรณ์อย่างเป็นองค์รวม
- 4 ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการวิจัยอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ทุกเพศวัย มีการใช้เทคโนโลยี นวัตกรรมเป็น เครื่องมือแสวงหาความรู้ /การเรียนรู้ได้อย่างเรียนรู้เท่าทัน
5. ส่งเสริมสิทธิ เสรีภาพ และความเป็นมนุษย์ที่สามารถดำรงชีวิตอยู่ในโลกของการแข่งขันได้อย่างรู้เท่าทันและมีความสุข
6. ก่อให้เกิดความเข้าใจตนเอง เข้าใจผู้อื่น มีจิตอาสาจิตสาธารณะ ส่งเสริมการใช้ปัญญาอย่างมีเหตุผล ส่งเสริมความสามัคคีปรองดองในสังคม ช่วยขจัดความเกลียดชัง ความขัดแย้ง เอารัดเอาเปรียบในสังคม ทำให้คนมีความเป็นมนุษย์และมีจิตใจสูง
7. ส่งเสริมความเป็นผู้มีคุณธรรม ทั้งคุณธรรมจากศาสนาและคุณธรรมทางสังคม โดยนัยนี้ หลักสูตร กระบวนการเรียนการสอน และการประเมินผลจะต้องเน้นทั้งความรู้และคุณธรรม ควบคู่ไปด้วยกันอย่างบูรณาการ ดังเช่นที่ผ่านมาอย่างต่อเนื่องและเป็นไปอย่างเข้มข้น
8. ส่งเสริมการอนุรักษ์และพัฒนาศิลปวัฒนธรรมธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ผ่านกระบวนการเรียนรู้อย่างเป็นระบบทั้งในระบบ นอกกระบบ และตามอัธยาศัย
9. เป็นกลไกก่อให้เกิดความเจริญก้าวหน้าและการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน
10. เปิดโอกาสให้ชนทุกหมู่เหล่า ทุกเพศวัย และคนชายขอบ ทุกเชื้อชาติ ทุกศาสนา ได้ศึกษาในทุกสถานที่ ทุกเวลาทุกโอกาสอย่างเท่าเทียมและเป็นไปอย่างมีคุณภาพ เป็นการศึกษาที่เอื้อต่อคนทุกคนทั้งสังคม
11. มีการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาเป็นช่องทางการเรียนรู้และการแสวงหาความรู้ อย่างทั่วถึง ผู้เรียนทุกเพศวัยสามารถเข้าถึงเทคโนโลยีได้ทุกสถานที่ ทุกเวลา ทุกโอกาส รวดเร็ว ฉับพลัน ทันทีด้วยเทคโนโลยีอุบัติใหม่ที่ได้รับการพัฒนาต่อเนื่องตลอดเวลา
12. สถานศึกษามีการแข่งขันกันเชิงคุณภาพมากยิ่งขึ้นเพื่อสนองและรองรับความต้องการการพัฒนาทางเศรษฐกิจ/สังคม ในยุคเศรษฐกิจ - สังคมฐานความรู้

13. บทบาทการจัดการศึกษาของรัฐลดลง และบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและเอกชนเพิ่มมากขึ้นในสัดส่วนที่สอดคล้องกับงบประมาณของประเทศที่กระจายไปให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และการให้ความสำคัญกับการศึกษาของภาคเอกชน

14. กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม จะเข้ามามีส่วนส่งเสริมการจัดการศึกษามากขึ้น เกิดการวิจัยและพัฒนาองค์ความรู้ เพื่อการสนับสนุนส่งเสริมการศึกษา และการพัฒนาสมองของมนุษย์ รวมทั้งการให้ความสำคัญกับการรักษามันสมองของผู้สูงวัยให้มีสุขภาพสมองยืนยาวด้วยกระบวนการทางการแพทย์ที่ทันสมัย

15. ผู้สูงวัยจะได้รับการเตรียมการด้วยการศึกษาตลอดชีวิต และการตั้งประโยชน์จากสมอง ภูมิปัญญา และประสบการณ์ของผู้สูงวัยมาใช้ส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษาทั้งในรูปของผู้ทรงคุณวุฒิ ครูภูมิปัญญา และแหล่งเรียนรู้ที่เป็นทรัพยากรบุคคลอันมีค่าของชาติ

16. ครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา จะต้องเป็นผู้มีวิสัยทัศน์ ความรู้ คุณธรรม ความสามารถ ทักษะ และเจตคติที่ดีต่อการศึกษา ผ่านกระบวนการเรียนรู้และประสบการณ์ การฝึกอบรมและปฏิบัติมาในสาขาวิชาชีพอย่างเชี่ยวชาญ มีความรักศรัทธา เชื้อมั่นและตระหนักในวิชาชีพ มีความรับผิดชอบต่อตนเองสังคม และประเทศชาติ เป็นผู้ทันโลก ทันเหตุการณ์ และนำสังคมได้ เป็นที่ยอมรับและศรัทธาของหน่วยงาน สถานศึกษา วงการวิชาชีพและสังคม และมีสถาบันผลิตครูที่มีศาสตร์ของการผลิตและการดำเนินงานอย่างเข้มข้น เป็นการเฉพาะ

17. ผู้เรียน เป็นผู้มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง มีความรู้และผ่านการขัดเกลาสติปัญญาตามช่วงวัย มีภูมิคุ้มกันและความเข้มแข็งทางจิตใจและอารมณ์ มีทักษะการคิดวิเคราะห์และเหตุผลเชิงวิทยาศาสตร์ มีความสามารถในการสื่อสารทั้งภาษาไทย ภาษาถิ่นและภาษาสากล มีความสามารถใช้เทคโนโลยีเป็นช่องทางการเรียนรู้และแสวงหาความรู้ เป็นผู้ใฝ่รู้ใฝ่เรียน และนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตและการทำงาน มีความสามารถจัดการตนเองและแก้ปัญหาตนเองได้อย่างรู้เท่าทัน มีความรับผิดชอบต่อตนเองครอบครัว สังคม และดำรงตนในยุคโลกาภิวัตน์ได้อย่างมีความสุข

พิณสุดา สิริธรงค์ศรี (2552, น.129) ภาพการศึกษาไทยในอนาคต 10 - 20 ปี

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

2.3 ความสำคัญของคุณลักษณะอันพึงประสงค์

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กล่าวไว้ใน มาตราที่ 23 24 และ 26 เกี่ยวกับการจัดการศึกษาสรุปได้ว่า ต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้และคุณธรรม การจัดการกระบวนการเรียนรู้ต้องบูรณาการความรู้ด้านต่างๆ เช่น ความรู้เกี่ยวกับตนเอง ทักษะทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย ทักษะในการประกอบอาชีพและการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข โดยต้องผสมผสานสาระความรู้เหล่านั้นให้ได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่พึงงาม และ

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา และให้สถานศึกษาจัดการประเมินผู้เรียน โดยพิจารณา พัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติ การสังเกตพฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรมและ การ ทดสอบ ควบคุมไปในกระบวนการเรียนการสอน ตามความเหมาะสมในแต่ละระดับและรูปแบบ การศึกษา (สำนักนายกรัฐมนตรี. *ความสำคัญของคุณลักษณะอันพึงประสงค์*. (2545, น.13-15)

ดังนั้น กระทรวงศึกษาธิการจึงมีนโยบายปฏิรูปการศึกษาโดยยึดคุณธรรมนำความรู้ มุ่งมั่นขยายโอกาสทางการศึกษา ให้เยาวชนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างกว้างขวางและทั่วถึง โดยคำนึงถึงการพัฒนาผู้เรียนอย่างรอบด้าน ครอบคลุมทั้งด้านพฤติกรรม จิตใจ และปัญญา นอกเหนือจากการยกระดับคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา นอกจากนี้ยังได้ส่งเสริมและสร้างความ ตระหนักให้ผู้เรียนมีจิตสำนึกในคุณค่าปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ความสมานฉันท์ สันติวิธี และ วิถีประชาธิปไตย

2.4 แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์

คุณลักษณะอันพึงประสงค์เป็นคุณลักษณะภายในของบุคคลซึ่งเกี่ยวข้องกับสังคม อารมณ์ ความรู้สึก ที่มีอิทธิพลต่อการแสดงพฤติกรรมตามที่สังคมต้องการ ประกอบด้วย คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม ซึ่งเกิดจากการจัดการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ รวมทั้งการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โครงการ/กิจกรรมอื่นๆ ที่สถานศึกษาจัดขึ้น ทั้งนี้สถานศึกษา สามารถเลือกใช้แนวคิด ทฤษฎีต่างๆ เกี่ยวกับการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ได้อย่าง หลากหลาย ดังตัวอย่างต่อไปนี้

2.4.1 ทฤษฎีพัฒนาการทางการรู้การคิดของเพียเจต์

ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณธรรม (2551,น.15-18) ได้ สรุปรว่า สติปัญญา หรือ ความสามารถในการรู้คิดเป็นพื้นฐานของการมีคุณธรรมจริยธรรม เนื่องจาก ผู้มีคุณธรรมจริยธรรมสูง มักเป็นผู้ที่สามารถคิดวิเคราะห์ มีวิจารณญาณ และสามารถคาดการณ์ เกี่ยวกับสาเหตุและผลของการกระทำได้ นักวิชาการทางจิตวิทยาที่ศึกษาเกี่ยวกับพัฒนาการทางการรู้ การคิด คือ Jean Piaget ได้เสนอพัฒนาการทางการรู้การคิดไว้ 4 ขั้นตอน ได้แก่

1) ขั้นระยะการเคลื่อนไหวสัมผัส (the sensorimotor stage) เป็นช่วง ของ เด็กแรกเกิด ถึงอายุ 2 ขวบ จะมีพัฒนาการที่เกี่ยวข้องกับความคงที่ของวัตถุ โดยจะเริ่มรับรู้ว่ วัตถุที่หายไปจากสายตาของตนยังคงเป็นวัตถุเดิมและไม่ได้หายไปไหน เช่น เมื่อเอากะดาศมาคั่นของ เล่นที่เด็กกำลังเล่นอยู่ เด็กจะปิดกระดาศเพื่อหาของเล่น แสดงว่าเด็กมีความเข้าใจเกี่ยวกับการคงอยู่ ของวัตถุ ในช่วงนี้จะเกิดกระบวนการ 2 ประเภท คือ

(1) การดูดซึม (assimilation) เป็นการรับรู้เข้าสู่โครงสร้างเดิมและเข้าสู่ ระบบเดิม เป็นการปรับสภาพแวดล้อมให้เข้ากับกรู้คิดของตน และปฏิเสธสิ่งที่ไม่เข้ากับกรู้คิดของ ตน

(2) การปรับเปลี่ยน (accommodation) เป็นการปรับความคิดหรือปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมใหม่ เกิดการยอมรับประสบการณ์ใหม่ กระบวนการทั้งสองจะทำให้บุคคลเกิดความสมดุล (equilibration)

2) ขั้นก่อนปฏิบัติการ (the preoperational stage) เป็นช่วงของเด็กอายุ 2-7 ขวบโดยแบ่งเป็น 2 ส่วน

(1) ส่วนแรกปรากฏในเด็กอายุ 2-4 ขวบ เด็กจะมีพัฒนาการทางสรีระมากขึ้นและสามารถสำรวจสภาพแวดล้อมได้มากขึ้น เรียนรู้ค่าและพฤติกรรมใหม่ๆ แต่มีความคิดและพฤติกรรมที่เด่น คือ ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง (egocentric) เด็กเชื่อว่าสิ่งที่ตนเห็น ตนเข้าใจนั้น คนอื่นๆ ก็เห็นและเข้าใจอย่างที่ตนเห็นและตนเข้าใจ ในช่วงนี้เด็กจะมีการเลียนแบบผู้ปกครองมาก ไม่ว่าจะเป็นคำพูด ท่าทาง กิริยามารยาทและพฤติกรรมในช่วงกระบวนการ assimilation เป็นกระบวนการที่ใช้มาก โดยเมื่อเด็กเล่น เด็กจะเข้าใจสิ่งต่างๆ ที่อยู่รอบข้างมากขึ้น รวมทั้งกระบวนการ accommodation เช่น การเลียนแบบจะช่วยพัฒนาสติปัญญาของเด็กจากการเรียนรู้ทางสังคม

(2) ส่วนที่สองปรากฏในเด็กอายุ 4-7 ขวบ เป็นขั้นความคิด แบบอัตสัมฤทธิ์ (initiative thought) เด็กจะลดการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางลง จากการเรียนรู้สิ่งแวดล้อม เด็กอาจยังแยกไม่ออกระหว่างความเพ้อฝันหรือนิทานกับความเป็นจริง ช่วงนี้พัฒนาการทางความคิดเริ่มมีมากขึ้น

(3) ขั้นปฏิบัติการแบบรูปธรรม (the stage of concrete operations) ปรากฏ ในเด็กอายุ 5 - 10 ขวบ มีความคิดที่จัดเป็นระบบมากขึ้น สามารถคิดทวนกลับและมีสิ่งกัปในเชิงของมวลสาร ปริมาตร และน้ำหนัก

(4) ขั้นปฏิบัติการแบบระบบ (the stage of formal operations) เป็นความสามารถในการคิดแบบสมมติและการคิดเป็นเหตุเป็นผล โดยมีลักษณะระบบคิดเป็น 3 ประการคือ

1) การสร้างการทวนกลับความคิดเกี่ยวกับความจริงกับความเป็นไปได้ (thinking in possibilities) ผู้มีความสามารถในการคิดขั้นนี้ จะสามารถคิดสลับไปมาระหว่างความจริงกับความเป็นไปได้ ซึ่งเป็นความคิดสมมติ ผู้ที่มีพัฒนาการในขั้นนี้จะสามารถคิดในเชิงนามธรรมได้

2) ความคิดแบบตั้งสมมติฐานจากหลักที่กว้างกว่า (hypothetical-deductive thinking) ผู้ที่คิดในเชิงนามธรรมได้จะสามารถตั้งสมมติฐานได้ แล้วตรวจสอบสมมติฐานด้วยการทำวิจัย

3) การคิดถึงการคิด (thinking about thinking) ผู้ที่คิดในขั้นนามธรรม แบบระบบขั้นนี้จะสามารถคิดถึงความหมายความสำคัญ คติวิเคราะห์ และหาเหตุผลประกอบการคิดหรือการจินตนาการของตนเอง ซึ่งเป็นการสำรวจความคิดและการวิจารณ์ตนเองได้

2.4.2 ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบิร์ต

โคลเบิร์ต ยึดถือ ทฤษฎีพัฒนาการทางการรู้การคิด ของเพียเจต์ (Piaget) เป็นหลักในการวัดพัฒนาการทางจริยธรรม และถือว่าพัฒนาการทางจริยธรรมเป็นผลของพัฒนาการทางปัญญา ซึ่งสรุปได้ดังนี้ พิศเพลิน เขียวหวาน และคณะ (2546, น. 3 – 5)

เด็กวัยแรกเกิด - 3 ขวบ ปัญญาความคิดอยู่ในขั้นต่ำเกินกว่าที่จะเข้าใจความถูกผิดของการกระทำ

เมื่อเข้าสู่ระยะที่ 2 อายุ 2 - 7 ปี เริ่มที่จะเข้าใจเกี่ยวกับความถูกผิดของการกระทำ เมื่อเข้าสู่ระยะที่ 3 อายุ 7 - 12 ปี เด็กสามารถคิดตามหลักเหตุผลได้ แต่จำกัดอยู่ในขอบเขตของสิ่งที่เป็นรูปธรรม เช่น จัดประเภทให้เป็นระบบได้ และเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะต่างๆ ของสิ่งที่เป็นรูปธรรมได้

เมื่อความคิดของเด็กในระยะที่ 2 และ 3 ยังจำกัดอยู่ในขอบเขตของการนึกคิดเอาเองและการคิดเกี่ยวกับสิ่งที่เป็นรูปธรรม ความคิดเกี่ยวกับความถูก-ผิดจึงจำกัดอยู่ในขอบเขตของสิ่งที่เป็นรูปธรรมเท่านั้น ไม่สามารถเข้าใจกฎเกณฑ์ของสังคมอย่างเป็นระบบ โคลเบิร์ตจัดอยู่ในระดับที่ 1 คือ ระดับก่อนกฎเกณฑ์สังคม (preconventional level) ผู้ที่สามารถคิดในเชิงเหตุผลนามธรรมได้ เป็นผู้มีอายุประมาณ 12 ปีขึ้นไป สามารถเข้าใจบทบาทของบุคคล และความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลต่างๆ ในสังคมอย่างเป็นระบบ จะตัดสินความถูกผิดของการกระทำของบุคคลต่างๆ ตามกฎเกณฑ์ของสังคมไทย ความเข้าใจเกี่ยวกับความถูกผิดในทำนองนี้จัดอยู่ในระดับที่ 2 คือ ระดับกฎเกณฑ์สังคม (conventional morality) สำหรับผู้ที่สามารถคิดเชิงตรรกได้เป็นอย่างดี อาจจะพัฒนาการรับรู้ของตนเองในระดับที่สูงขึ้นไปอีก อยู่ในระดับที่ 3 คือ ระดับสูงกว่ากฎเกณฑ์สังคม (postconventional morality) ซึ่งสามารถตัดสินความถูกต้องเหมาะสมตามกฎเกณฑ์ต่างๆ ของสังคม แล้วไตร่ตรองด้วยตนเองว่าถูกต้อง ผู้ที่สามารถตัดสินความถูกต้องของการกระทำในระดับสูงนี้ต้องอาศัยปัญญาความคิดระดับสูง และเป็นผู้ที่ช่างคิดช่างสังเกต ผู้ที่จะวิพากษ์กฎเกณฑ์ต่างๆ ได้ ต้องใช้เวลาอีกหลายปี จากเริ่มวัยรุ่นจนกระทั่งอายุอย่างน้อย 20 ปีจึงจะทำได้ตามทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบิร์ต แบ่งระดับพัฒนาการออกเป็น 3 ระดับ คือ ระดับที่ 1 ก่อนกฎเกณฑ์สังคม

ระดับที่ 2 กฎเกณฑ์สังคม

และระดับที่ 3 สูงกว่ากฎเกณฑ์สังคม

ในแต่ละระดับ โคลเบิร์ตยังแบ่งพัฒนาการออกเป็น 2 ชั้น รวมเป็น 6 ชั้น เรียงตามลำดับ ดังนี้

ระดับที่ 1 : ก่อนกฎเกณฑ์สังคม (preconventional level)

ชั้นที่ 1 การลงโทษและการเชื่อฟัง (punishment – obedience orientation)

ก. สิ่งที่ถูก

- ต้องเชื่อฟัง ไม่ฝ่าฝืนกฎเกณฑ์ที่มีการลงโทษ
- ไม่ทำความเสียหายแก่ชีวิตและทรัพย์สิน

ข. เหตุผล

- เพื่อหลีกเลี่ยงการถูกลงโทษ

ขั้นที่ 2 เอกบุคลนิยม การตอบสนองความต้องการ และการชำระ
แลกเปลี่ยน (instrumental relativist orientation)

ก. สิ่งที่ถูก

- ทำตามกฎเกณฑ์เพื่อเกิดประโยชน์แก่ตนเองในปัจจุบัน
- ทุกคนทำในสิ่งที่ตอบสนองความต้องการของตน
- ความยุติธรรมในการชำระแลกเปลี่ยน

ข. เหตุผล

- การตอบสนองความต้องการของตนจำเป็นต้องคำนึงถึงความ

ต้องการของผู้อื่นด้วย

ระดับที่ 2 กฎเกณฑ์สังคม (conventional morality)

ขั้นที่ 3 ความคาดหวังทางสังคม ความสัมพันธ์ และการคล้อยตาม (good
boy – nice girl orientation)

ก. สิ่งที่ถูก

- กระทำในสิ่งที่สังคมคาดหวัง
- มีความปรารถนาดีและอาทรต่อผู้อื่น
- ความไว้วางใจ ความรักดี ความเคารพ และความกตัญญู

ข. เหตุผล

- ต้องการเป็นคนดีในทรรศนะของตนและของบุคคลต่างๆ ในสังคม
- ต้องการรักษากฎเกณฑ์ต่างๆ ทางสังคมเพื่อรักษาพฤติกรรม

ดีงามต่างๆ ให้คงอยู่

ขั้นที่ 4 ระบบสังคมและมโนธรรม (law and order orientation)

ก. สิ่งที่ถูก

- การปฏิบัติตามหน้าที่ของตน
- กฎหมายต้องเป็นกฎหมาย ยกเว้นในกรณีที่ขัดกับหน้าที่

ทางสังคมอื่นๆ

- การบำเพ็ญตนเป็นประโยชน์ต่อสังคม กลุ่ม หรือสถาบัน

ข. เหตุผล

- เพื่อให้สถาบันต่างๆ ของสังคมดำรงอยู่ต่อไป
- รักษาระบบสังคมให้คงอยู่ ไม่พังทลาย

ระดับที่ 3 สูงกว่ากฎเกณฑ์สังคม หรือตามหลักการ(postconventional morality or principled level)

ขั้นที่ 5 สัญญาสังคมหรืออรรถประโยชน์และสิทธิส่วนบุคคล (social contract orientation)

ก. สิ่งที่ถูก

- การเข้าใจว่าบุคคลในสังคมต่างมีค่านิยมและความเห็นต่างกัน
- การเข้าใจกฎเกณฑ์ต่างๆ ในสังคมว่าเกิดจากการตกลงกัน

ของบุคคลในสังคม

- การปฏิบัติตามสัญญาสังคม

ข. เหตุผล

- เพื่อประโยชน์และเพื่อพิทักษ์สิทธิของทุกคนในสังคม
- ความรู้สึกผูกพันต่อสัญญาสังคมกับบุคคลต่างๆ

ขั้นที่ 6 หลักการจริยธรรมสากล (universal ethical principle orientation)

ก. สิ่งที่ถูก

- ทำตามหลักการทางจริยธรรมที่ตนเองเลือกเอง
- กฎหมายและสัญญาสังคมที่ถูกต้องควรเป็นไปตามหลักการเหล่านี้
- เมื่อกฎหมายขัดกับหลักการเหล่านี้ จะต้องทำตามหลักการ
- หลักการที่ถูกต้องคือ หลักการสากลเกี่ยวกับความยุติธรรม

ซึ่งได้แก่ ความเสมอภาคในสิทธิของมนุษย์ และการเคารพในศักดิ์ศรีของมนุษย์

ข. เหตุผล

- หลักการจริยธรรมสากลเป็นสิ่งที่ถูกต้องตามหลักเหตุผลการเกิดจริยธรรมตามทฤษฎีของโคลเบอร์กนั้น จริยธรรมหรือความเข้าใจเกี่ยวกับความถูกต้อง มิได้เกิดจากการเรียนรู้ มิได้เกิดจากสังคมแวดล้อม แต่เกิดจากการคิดไตร่ตรองตามเหตุผลของแต่ละบุคคล พัฒนาการของจริยธรรมเป็นผลของการสังเกต และการคิดไตร่ตรองของบุคคล ผู้ที่ไม่ชอบสังเกตหรือไม่ชอบที่จะคิดไตร่ตรอง พัฒนาการทางจริยธรรมก็ไม่เกิด แม้ว่าพัฒนาการทางปัญญาได้เข้าสู่ขั้นสูงแล้วก็ตาม ซึ่งโคลเบอร์กเชื่อว่า พัฒนาการเกิดขึ้นเป็นขั้นๆ จากขั้นหนึ่งไปสู่อีกขั้นหนึ่งตามลำดับอย่างแน่นอนตายตัว (invariant) ดังนั้นจริยธรรมจึงพัฒนาเป็นขั้นๆ จากขั้นต่ำกว่าไปสู่ขั้นสูงกว่าทีละ

ชั้น ไม่มีการข้ามชั้น ไม่มีการสลับชั้น และไม่ว่าบุคคลจะเติบโตในสังคมใดหรือนับถือศาสนาใด ย่อมมีลำดับขั้นการพัฒนาของจริยธรรมที่เหมือนกัน เรียกว่าทฤษฎีพัฒนาการเชิงโครงสร้าง (structural development theory) และทฤษฎีพัฒนาการทางปัญญา (cognitive development theory)

2.4.3 ทฤษฎีทางด้านจิตพิสัยของ แครธวอล และคณะ แครธวอล และคณะ (Kratwohl, Bloom and Masia)

ได้ลำดับการเกิดลักษณะนิสัยของบุคคล เป็น 5 ชั้น ดังนี้ กลุ่มส่งเสริมการเรียนการสอนและประเมินผล (2548. น. 4-6)

1) ชั้นรับรู้ (receiving) เป็นการพัฒนาขั้นแรกสุด ชั้นนี้บุคคลจะมีความรู้สึกรับรู้ต่อสิ่งเร้าที่มากกระทบต่อประสาทสัมผัสของเขา ซึ่งแบ่งเป็น 3 ชั้นย่อย คือ

- (1) ชั้นรู้ตัว ได้แก่ การสังเกต รับรู้ความแตกต่างของสิ่งเร้า
- (2) ชั้นตั้งใจรับ ได้แก่ การมีความตั้งใจฝึกฝฝต่อสิ่งเร้าเฉพาะอย่าง เริ่มสะสมความรู้หรือประสบการณ์ในสิ่งเร้าเฉพาะอย่างนั้นแล้วจึงยอมรับ
- (3) ชั้นการเลือกสรรสิ่งที่รับรู้ ได้แก่ การเลือกรับเฉพาะอย่าง เช่น สนใจอ่านเฉพาะบางเรื่อง สนใจตอบคำถามเฉพาะบางคำถาม

2) ชั้นตอบสนอง (responding) เป็นการพัฒนาการที่สูงขึ้นมาอีกชั้นหนึ่ง ในชั้นนี้บุคคลไม่เพียงรับรู้สิ่งเร้าเท่านั้น แต่จะเริ่มมีปฏิกิริยาตอบสนองต่อสิ่งเร้า 3 ลักษณะ คือ

- (1) ชั้นเต็มใจตอบสนอง เป็นการยินยอมปฏิบัติตามหลักการหรือกฎเกณฑ์ และยอมรับในสิ่งที่รับรู้มา
- (2) ชั้นตั้งใจตอบสนอง เป็นชั้นที่บุคคลเริ่มอาสาที่จะเข้าร่วมปฏิบัติการกับผู้อื่น และอาจมีการพยายามหลีกเลี่ยงไม่ปฏิบัติในสิ่งที่ขัดกับสิ่งที่ตนรับรู้มา
- (3) ชั้นพอใจตอบสนอง เป็นชั้นที่บุคคลจะเกิดความพึงพอใจ หรือไม่พอใจต่อพฤติกรรม หรือการแสดงออกของผู้อื่นที่สอดคล้องหรือขัดแย้งกับสิ่งที่รับรู้มา เป็นการเลือกตอบสนองต่อสิ่งเร้า

3) ชั้นเห็นคุณค่า (valuing) เป็นชั้นที่บุคคลเริ่มเห็นคุณค่าประโยชน์ของสิ่งที่รับรู้ และสิ่งที่ตอบสนองแล้ว เขาเริ่มยอมรับสิ่งที่ได้รับรู้มาว่า สิ่งใดมีความหมายต่อเขาและสิ่งใดไม่มีค่า ไม่มีความหมายต่อเขา เขาจะแสดงออกด้วยพฤติกรรมต่างๆ ตามขั้นตอนการพัฒนาย่อย คือ

- (1) การยอมรับค่านิยม ได้แก่ พยายามเพิ่มพูนประสบการณ์ในสิ่งเร้าที่พยายามปฏิบัติตามบ่อยครั้งเข้า
- (2) การแสดงความนิยมในค่านิยม ได้แก่ การเข้าช่วยเหลือสนับสนุนร่วมมือในกิจกรรมที่ส่งเสริมสิ่งที่เห็นด้วย

(3) การเข้าร่วมงาน ได้แก่ การเข้าไปร่วมเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มที่เขาเห็นคุณค่า และปฏิเสธ คัดค้าน โต้แย้ง หรือขัดขวางการปฏิบัติหรือพฤติกรรมที่เขาไม่เห็นคุณค่า

(4) ชั้นจัดระบบ (organization) เมื่อบุคคลพัฒนาคุณลักษณะมาถึงขั้นนี้ เขาจะพยายามปรับตัวเองให้เข้ากับคุณลักษณะหรือพฤติกรรมที่เขายอมรับ และจะพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างค่านิยม (value) ที่เขาเห็นคุณค่าหลายๆ อย่างพร้อมๆ กัน พยายามจัดลำดับค่านิยมเหล่านั้น และปรับตัวให้เข้ากับสิ่งต่างๆ ที่เขายอมรับนั้น ขั้นนี้ประกอบด้วยชั้นย่อย 2 ชั้น คือ

ก. ชั้นสร้างความเข้าใจในค่านิยม เขาจะแสดงออกโดยการเข้าร่วมกลุ่มอภิปราย ร่วมสร้างแนวคิด เปรียบเทียบพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมนั้นๆ

ข. ชั้นสร้างระบบค่านิยม เขาจะพยายามชั่งน้ำหนักค่านิยมต่างๆ เขายอมรับ จัดลำดับค่านิยมเหล่านั้น สร้างแผน สร้างกฎเกณฑ์ ให้สอดคล้องกับสิ่งที่เขายอมรับ และระบบที่เขาสร้างขึ้น แล้วนำไปใช้กับตัวเอง หรือพยายามชักชวนให้ผู้อื่นยอมรับกับระบบนั้น

(5) ชั้นเกิดกิจนิสัย (characterization) เป็นพัฒนาการที่ต่อจากชั้นจัดระบบ ซึ่งเป็นการเริ่มต้นของการวางตัว หรือการยอมรับสิ่งที่คุณค่ามาเป็นลักษณะเฉพาะตัว กล่าวคือ เมื่อการจัดระบบสำหรับตัวเองเข้ารูปเข้ารอยแล้ว บุคคลก็จะยึดถือระบบที่จัดนั้นเป็นของตนเอง แล้วปฏิบัติหรือยึดถือต่อไปจนเกิดเป็นการแสดงออกโดยอัตโนมัติ หมายความว่าเมื่อใดก็ตามที่เขาอยู่ในสถานการณ์ที่ต้องตอบสนองต่อสิ่งเร้า เขาก็จะตอบสนองในรูปแบบที่คงเส้นคงวาจนจัดได้ว่าเป็นลักษณะประจำตัวของเขาในที่สุด ชั้นเกิดกิจนิสัยสามารถแบ่งเป็นชั้นย่อย 2 ชั้น คือ

1) ชั้นสร้างข้อสรุป ได้แก่ การพยายามปรับปรุงระบบจนอยู่ในขั้นสมบูรณ์ในตัว ตามแนวหรือระบบที่ตนเองต้องการ

2) ชั้นกิจนิสัย ได้แก่ การแสดงออกอย่างสม่ำเสมอจนได้รับการยอมรับจาก กววงการหรือหมู่คณะว่าเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวของเขา ซึ่งเป็นเครื่องแสดงถึงการเกิดคุณลักษณะเฉพาะนั้นๆ ของบุคคลแล้ว

2.4.4 ทฤษฎีต้นไม้จริยธรรม

ทฤษฎีต้นไม้จริยธรรม เป็นทฤษฎีที่เสนอจิตลักษณะ 8 ประการ ที่อาจเป็นสาเหตุของพฤติกรรมของคนดี คนเก่งและมีสุขของคนไทย (ดวงเดือน พันธมนาวิน, 2536 อ้างถึงใน ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณธรรม (2551, น.19-20) ซึ่งแบ่งเป็น 3 ส่วน ได้แก่ ราก ลำต้น และส่วนที่เป็นดอกและผลของต้นไม้

ส่วนแรกคือ ราก แทนจิตลักษณะพื้นฐานสำคัญ 3 ประการ ได้แก่

1) สุขภาพจิต หมายถึง ความวิตก กังวล ตื่นเต้น ไม่สบายใจของบุคคลอย่างเหมาะสมกับเหตุการณ์

2) ความเฉลียวฉลาดหรือสติปัญญา หมายถึง การรู้การคิดในขั้นรูปธรรมหลายด้านและการคิดในขั้นนามธรรม ซึ่งมีพื้นฐานมาจากทฤษฎีพัฒนาการทางการรู้การคิดของ Piaget

3) ประสบการณ์ทางสังคม หมายถึง การรู้จักเอาใจเขามาใส่ใจเรา ความเอื้ออาทร เห็นอกเห็นใจ และสามารถคาดหรือทำนายความรู้สึกของคนอื่น

ส่วนที่สองคือ ลำต้น เป็นผลจากจิตลักษณะพื้นฐานที่ราก ประกอบด้วยจิตลักษณะ 5 ประการ ได้แก่

1. ทศนคติ ค่านิยม และคุณธรรม

ทศนคติ หมายถึง การเห็นประโยชน์-โทษของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ค่านิยม หมายถึง สิ่งที่คนส่วนใหญ่เห็นว่าสำคัญ คุณธรรม หมายถึง สิ่งที่คนส่วนใหญ่เห็นว่าดีงาม ส่วนใหญ่มักจะเกี่ยวข้องกับหลักทางศาสนา เช่น ความกตัญญู ความเสียสละ ความซื่อสัตย์ ความพอใจ ไม่พอใจต่อสิ่งนั้น และพร้อมที่จะมีพฤติกรรมต่อสิ่งนั้น

2. เหตุผลเชิงจริยธรรม

เหตุผลเชิงจริยธรรม หมายถึง เจตนาของการกระทำที่ทำเพื่อส่วนรวมมากกว่าส่วนตัวหรือพวกพ้อง ซึ่งมีพื้นฐานมาจากทฤษฎีทางเหตุผลเชิงจริยธรรมของ Kohlberg

3. ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน

ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน หมายถึง ความสามารถในการคาดการณ์ไกลว่าสิ่งที่กระทำลงไปในปัจจุบันจะส่งผลอย่างไร ในปริมาณเท่าใด ต่อใคร ตลอดจนความสามารถในการอดได้ รอได้ สามารถอดเปรี้ยวไว้กินหวานได้

4. ความเชื่ออำนาจในตน

ความเชื่ออำนาจในตน หมายถึง ความเชื่อว่าผลที่ตนกำลังได้รับอยู่เกิดจากการกระทำของตนเอง มิใช่เกิดจากโชคเคราะห์ ความบังเอิญ หรือการควบคุมของคนอื่น เป็นความรู้สึกในการทำนายได้ ควบคุมได้ของบุคคล ซึ่งมีพื้นฐานมาจากทฤษฎี locus of control ของ rotter (1966)

5. แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ หมายถึง ความมานะพยายามฝ่าฟันอุปสรรคในการทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งโดยไม่ย่อท้อ ซึ่งมีพื้นฐานมาจากทฤษฎีแรงจูงใจของ McClelland (1963) ส่วนที่สามคือ ส่วนของดอกและผล เป็นส่วนของพฤติกรรมของคนดีและเก่ง ซึ่งแสดงพฤติกรรมการทำความดี ละเว้นความชั่ว ซึ่งเป็นพฤติกรรมของคนดี และพฤติกรรม การทำงานอย่างขยันขันแข็งเพื่อส่วนรวมอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถแบ่งเป็น 2 ส่วนด้วยกัน (ดวงเดือน พันธมนาวิน (2548) ก อ่างถึงใน ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณธรรม (2551, น. 20-21) คือ

1. พฤติกรรมของคนดี ประกอบด้วย 2 พฤติกรรมหลัก ได้แก่

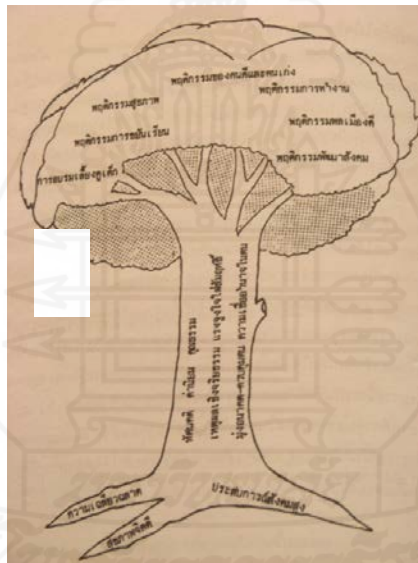
1.1 พฤติกรรมไม่เบียดเบียนตนเอง เป็น พฤติกรรมของบุคคล ที่ไม่ทำร้ายหรือทำลายตนเอง เช่น การดูแลสุขภาพของตนเอง การบริโภคสิ่งที่มีประโยชน์ ไม่ดื่มเหล้า ไม่สูบบุหรี่ ไม่ติดยาเสพติด ไม่เล่นการพนัน เป็นต้น

1.2 พฤติกรรมไม่เบียดเบียนผู้อื่น เป็นพฤติกรรมที่ไม่ทำร้าย ทำลาย หรือ ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน เช่น พฤติกรรมสุภาพบุรุษ ไม่ก้าวร้าว ขับขี่รถอย่างมีมารยาท ซื่อสัตย์ เป็นต้น

2. พฤติกรรมของคนดีและเก่ง ประกอบด้วย 2 พฤติกรรมหลัก ได้แก่

2.1 พฤติกรรมรับผิดชอบ เช่น พฤติกรรมการเรียนการทำงาน พฤติกรรมการปกครองของหัวหน้า และเคารพกฎหมาย เป็นต้น

2.2 พฤติกรรมพัฒนา เป็นการพัฒนาตนเอง ผู้อื่น และสังคม เช่น ใฝ่รู้ รักการอ่าน เป็นกัลยาณมิตร การอาสา ช่วยเหลือกิจกรรมต่างๆ ของสังคม เป็นต้น

ภาพที่ 2.1 ทฤษฎีต้นไม้จริยธรรม

ตัวอย่าง แนวคิดและทฤษฎีที่นำเสนอดังกล่าว สามารถนำมาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน สำหรับผู้ที่สนใจที่จะสร้างและพัฒนาเครื่องมือวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ควรศึกษาให้เข้าใจก่อนการพัฒนาผู้เรียน

ดังนั้นเพื่อให้การพัฒนาและการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์เป็นไปตามนโยบายดังกล่าว และสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ หลักการและจุดหมายของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพในการศึกษาต่อ และประกอบอาชีพ มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ยึดมั่นใน การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข สถานศึกษาจึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาและประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน เพื่อเป็นข้อมูลในการประเมินการเลื่อนชั้นเรียนและจบการศึกษาระดับต่างๆ โดยยึดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กำหนดไว้ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, น. 5)

1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์	5. อยู่อย่างพอเพียง
2. ซื่อสัตย์สุจริต	6. มุ่งมั่นในการทำงาน
3. มีวินัย	7. รักความเป็นไทย
4. ใฝ่เรียนรู้	8. มีจิตสาธารณะ

คุณลักษณะที่พึงประสงค์สำหรับสังคมไทย

คุณลักษณะที่ดีของคนไทยที่พึงประสงค์ ซึ่งกำหนดในมาตรฐานการศึกษาชาติคือ คุณธรรมและจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก โดยคนไทยต้องมีการดำเนินชีวิตโดยกาย สุจริต วชิสุจริต และมโนสุจริต สำหรับการวิจัยนี้ได้กำหนดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ คุณลักษณะด้านคุณธรรม คุณลักษณะด้านสังคม และคุณลักษณะด้านการเรียนรู้

1. คุณลักษณะด้านคุณธรรม หมายถึง คุณลักษณะที่เป็นสภาพความดีงามในด้านต่างๆ และ หากยึดชุดของคุณธรรมระดับบุคคลเพื่อมุ่งความสำเร็จของส่วนรวมตามแนวพระราชดำริของ พระบาท สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว จากการวิเคราะห์ของไกรยุทธ ธีรตยาคินันท์ (2531 อ้างถึงในคณะ ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น 2555 น.25) ซึ่งใช้เป็นกรอบในงานวิจัยของสุวิมล ว่องวาณิช และนางลักษณ์ วิรัชชัย (2543 อ้างถึงในคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น 2551, น.25) พบว่า คุณธรรมระดับบุคคลเพื่อความสำเร็จในการดำเนินชีวิตและเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมมี 4 ชุด ได้แก่

1.1 คุณธรรมที่เป็นปัจจัยแรงผลักดัน หมายถึง สภาพความดีงามที่ช่วยเร่งรัดให้กระทำการใดๆ ให้บรรลุจุดหมายที่ตั้งไว้ เช่น ความขยันหมั่นเพียร ความอดทน ความสามารถพึ่งตนเอง และความมีวินัย

1.2 คุณธรรมที่เป็นปัจจัยหล่อเลี้ยง หมายถึง สภาพความดีงามที่ช่วยเร่งรัดให้กระทำการใดๆ ให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้อย่างต่อเนื่อง เช่น ฉันทะ ความรับผิดชอบ ความสำนึกในหน้าที่ และความกตัญญู

1.3 คุณธรรมที่เป็นปัจจัยเหนี่ยวรั้ง หมายถึง สภาพความดีงามที่ช่วยยึดประวิงหรือตักเตือนให้กระทำการใดๆ ให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ เช่น ความมีสติและรอบคอบ และความตั้งใจให้ดี

1.4 คุณธรรมที่เป็นปัจจัยสนับสนุน หมายถึง สภาพความดีงามที่ช่วยส่งเสริมให้กระทำการใดๆ ให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ เช่น ความเมตตา ความปรารถนาดีต่อกัน ความเอื้อเฟื้อต่อกัน ความไม่เห็นแก่ตัว ความไม่เอาเปรียบผู้อื่น ความอะลุ่มอล่วยถ้อยทีถ้อยอาศัย

2. คุณลักษณะด้านสังคม หมายถึง คุณลักษณะที่เกี่ยวข้องกับการเข้าสังคมและการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น เช่น ความมีกิริยามารยาท การปรับตัว ความตรงต่อเวลา ความสุภาพ การมีสัมมาคารวะ การพูดจาไพเราะ และความอ่อนน้อมถ่อมตน

3. คุณลักษณะด้านการเรียนรู้ หมายถึง คุณลักษณะที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาหาความรู้ การทำความเข้าใจในเรื่องต่างๆ เช่น ความใฝ่รู้ใฝ่เรียน ความรักโรงเรียน และความรักการอ่าน

ดังนั้น จากการวิเคราะห์ของไกรยุทธ ธีรตยา คีนันท์ จะเห็นได้ว่าคนไทยที่พึงประสงค์นั้นจะต้องมีคุณลักษณะคุณธรรมในด้านต่างๆ อย่างดีงามจึงจะเป็นพลเมืองไทยและพลโลกที่ดีต่อไป

แนวทางการพัฒนาคุณลักษณะที่ดี

เบอร์โควิทซ์ (Berkowitz 2006 อ้างถึงในคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2551, น.26) เสนอว่า คุณลักษณะศึกษาเพื่อพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ไม่ควรใช้การเพิ่มโปรแกรมหรือกิจกรรมเข้าไปในโรงเรียน หากแต่ควรแปรเปลี่ยนวัฒนธรรมของโรงเรียนและการดำเนินชีวิต ในขณะที่ Michigan State University Extension (อ้างถึงในคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น 2551, น.26) ได้เสนอแนวทางการจัดคุณลักษณะศึกษาเพื่อพัฒนาจริยธรรมของเด็กและเยาวชนของมูลนิธิจริยธรรมโจเซฟิน (Josephine Institute of Ethics) โดยจัดเป็นโครงการต่างๆ ที่พัฒนาจริยธรรมต่างๆ ให้แก่เด็กและเยาวชนตามโรงเรียนและองค์กรต่างๆ ทั่วประเทศ โดยมีชุดกิจกรรมที่เรียกว่า “Character Counts” ที่ใช้ในการพัฒนาคุณลักษณะที่ดีของเด็กในช่วงอายุต่างๆ 5 ช่วง ได้แก่ 4-6 ปี, 6-9 ปี, 9-11 ปี และ 11-13 ปี และวัยรุ่น โดยมีคุณลักษณะที่สำคัญ 6 ประการ (six pillars of character) ที่มุ่งสร้างเสริมให้เกิดกับนักเรียน ได้แก่ ความซื่อสัตย์ ความเคารพผู้อื่น ความรับผิดชอบ ความยุติธรรม การดูแลเอาใจใส่เกื้อกูล และความเป็นพลเมืองที่ดี อย่างไรก็ตาม Gholar (2006 อ้างถึงใน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น 2551, น.25) ได้เสนอรูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเด็กผ่านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับเด็ก โดยจัดเป็นศูนย์คุณลักษณะศึกษา เพื่อการศึกษาและสร้างกิจกรรมต่างๆ ที่พัฒนาคุณลักษณะที่พึง

ประสงค์ของนักเรียน นอกจากนั้นยังเน้นการเสริมสร้างการยอมรับตนเอง (self-esteem) ให้แก่เด็ก แนวคิดดังกล่าวเน้นการพัฒนาการเรียนรู้คุณธรรมจริยธรรมทั้งทางสติปัญญา (cognitive area) ในด้านความรู้ความเข้าใจในคุณลักษณะที่ดี ตลอดจนการพัฒนาด้านจิตใจ (affective area) ของนักเรียน ซึ่งจะส่งผลต่อการประพฤติการปฏิบัติตนของเด็ก แนวทางนี้หมายรวมถึงการบูรณาการการสอนและการสอดแทรกเรื่องคุณลักษณะที่ดีในการสอนวิชาต่าง ๆ ให้กับเด็กด้วย กิจกรรมที่บูรณาการและสอดแทรกเข้ากับหลักสูตรการจัดการเรียนการสอนปกติเพื่อพัฒนาคุณลักษณะของเด็กมีลักษณะที่ให้นักเรียนได้เรียนรู้และพัฒนาตนเองจากกิจกรรมการเรียนรู้หรือประสบการณ์ที่หลากหลาย ได้แก่ กิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ (cooperative learning) การแสดงบทบาทสมมติ (role playing) กิจกรรมที่เน้นการคิดสร้างสรรค์ (creative thinking) และกลยุทธ์ต่างๆ ในการแก้ปัญหาความขัดแย้งที่เกิดขึ้นระหว่างบุคคลสำหรับแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาคุณลักษณะของเด็กนั้น Character Education Partnership (อ้างถึงในคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น 2551, น.27) เสนอว่าไม่สามารถระบุวิธีการใดวิธีการหนึ่งได้อย่างเฉพาะเจาะจงว่าจะมีประสิทธิภาพในการจัดคุณลักษณะศึกษา แต่มีหลักการสำคัญ 11 ประการในการจัดคุณลักษณะศึกษาเพื่อพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่ควรยึดถือ ประกอบด้วย

หลักการที่ 1 ส่งเสริมและให้ความสำคัญกับค่านิยมเชิงจริยธรรม โดยทำให้นักเรียนเห็นความสำคัญของการมีจริยธรรมเป็นคุณสมบัติของคนดีหรือคนที่มีคุณลักษณะที่ดี

หลักการที่ 2 ให้นิยามคำว่า “คุณลักษณะ ให้เข้าใจง่าย โดยรวมความหมายในเชิงความคิด ความรู้สึก และพฤติกรรมเข้าเป็นองค์ประกอบของคุณลักษณะต่างๆ

หลักการที่ 3 ใช้วิธีการพัฒนาคุณลักษณะที่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้พัฒนาตนเองโดยตรง อย่างรอบด้าน และมีประสิทธิภาพ

หลักการที่ 4 สร้างเครือข่ายโรงเรียนและชุมชนในการพัฒนาคุณลักษณะของนักเรียน

หลักการที่ 5 เปิดโอกาสและจัดประสบการณ์การแสดงออกในทางคุณธรรมให้แก่
นักเรียน

หลักการที่ 6 ผนวกการพัฒนาคุณลักษณะของนักเรียนเข้ากับหลักสูตรวิชาการในที่สอน

หลักการที่ 7 พยายามส่งเสริมแรงจูงใจในตัวนักเรียน

หลักการที่ 8 จัดให้บุคลากรทางการศึกษามีโอกาสพัฒนาคุณลักษณะที่ดีเช่นเดียวกันกับที่พัฒนานักเรียน

หลักการที่ 9 ส่งเสริมการเป็นผู้นำในด้านคุณธรรมของนักเรียนและให้การสนับสนุนการจัดคุณลักษณะศึกษาอย่างต่อเนื่อง

หลักการที่ 10 จัดให้สมาชิกในครอบครัวชุมชนมีส่วนร่วมในการสร้างคุณลักษณะที่ดีให้แก่
นักเรียน

หลักการที่ 11 ประเมินคุณลักษณะต่างๆ ของนักเรียนทั้งโรงเรียนและการดำเนินการของบุคลากรของโรงเรียนในการพัฒนาคุณลักษณะต่างๆ ของนักเรียน

Ryan (2551, น.27) เสนอแนวทางการจัดคุณลักษณะศึกษาเพื่อพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ (The Six E's of Character Education) ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. การยกตัวอย่างและปฏิบัติเป็นแบบอย่าง (Example) แนวทางการยกตัวอย่างของการประพฤติ ปฏิบัติที่สะท้อนคุณลักษณะที่พึงประสงค์นอกเหนือจากการอบรมสั่งสอนเพื่อยกตัวอย่างพฤติกรรมที่ดีและไม่ดี พร้อมผลของการปฏิบัติให้เกิดความเข้าใจ รวมถึงการประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีของครูเพื่อให้นักเรียนเห็นด้วย การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีถือเป็นการยกตัวอย่างที่ดีที่สุดที่นักเรียนสามารถเห็นและเลียนแบบการกระทำ ความประพฤติต่างๆ ได้โดยตรง

2. การสอนอธิบายให้รู้จักใช้เหตุผล (Explanation) ต้องปรับเปลี่ยนแนวทางในการพัฒนาคุณลักษณะของนักเรียน จากเดิมที่ควบคุมความประพฤติโดยเน้นการท่องกฎแล้วปฏิบัติตามกฎโดยขาดเหตุผล มาเป็นการใช้อธิบายให้รู้จักใช้เหตุและผลในการพัฒนาคุณลักษณะต่างๆ กระตุ้นให้เกิดการวิพากษ์หรือสนทนาเกี่ยวกับคุณลักษณะที่ดีและไม่ดี พร้อมอธิบายเหตุผลประกอบเพื่อสร้างความตระหนักและการปรับพฤติกรรมอันสะท้อนถึงคุณลักษณะของเด็กออกมา

3. การเชิญชวนให้ทำความดี (Exhortation) การชี้แนะ เชิญชวน โดยใช้การเสริมแรงทางบวกควบคู่กับการพัฒนาความกล้าหาญเชิงจริยธรรม (moral courage development) โดยให้กล้าทำในสิ่งที่ถูกต้อง ไม่อายหรือกลัวที่จะทำในสิ่งที่ควร

4. การจัดสิ่งแวดล้อมเชิงคุณธรรม (Ethos or Ethical Environment) เอื้อต่อการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ไม่มีสิ่งยั่วยุให้ไปในทางเสื่อม โดยเฉพาะในห้องเรียนซึ่งเป็นสังคมย่อยเล็ก ๆ ที่นักเรียนจะต้องสร้างปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น ครูสามารถจำลองสังคมใหญ่ภายในห้องเรียนได้ สร้างบรรยากาศเชิงคุณธรรม

5. การจัดประสบการณ์ (Experience) การเปิดโอกาสให้เด็กได้สัมผัสสังคมภายนอกอย่างจริงจังนอกโรงเรียนจะช่วยให้เด็กเรียนรู้และซึมซับแนวคิดในการประพฤติปฏิบัติตนอย่างพึงประสงค์

6. การคาดหวังความเป็นเลิศ (Expectations of Excellence) การวางเป้าหมายของตนเองของเด็ก เป็นเสมือนการกำหนดหลักชัยในการพัฒนาคุณลักษณะของตนเองให้ดียิ่งๆ ขึ้นไป

Educational Materials Center (อ้างอิงใน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น 2551, น.25) เสนอกลยุทธ์การปฏิบัติที่เป็นเลิศ (best practice) ของการจัดคุณลักษณะศึกษาเพื่อพัฒนาคุณลักษณะของนักเรียนไว้ 10 ประการ โดยแยกการปฏิบัติด้วยวิธีการต่างๆ ออกเป็น 4 กลุ่ม รายละเอียดมีดังนี้

กลุ่มที่ 1 การนำหลักสูตรคุณลักษณะศึกษาเพิ่มเติมเข้าไปกับความรู้อันที่ครูสอน และสนับสนุนการเข้าใจคุณลักษณะต่างๆ อย่างแท้จริง โดยแนวทางการปฏิบัติที่เป็นเลิศประกอบด้วย

แนวทางที่ 1 เปิดโอกาสให้นักเรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับคุณธรรมจากสถานการณ์ต่างๆ ที่เหมือนชีวิตจริงที่มีโอกาสได้พบ และเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ตอบสนองต่อสถานการณ์นั้นๆ อย่างหลากหลาย

แนวทางที่ 2 ทำให้คุณลักษณะศึกษาเป็นเสมือนเครื่องมือที่นำนักเรียนไปสู่เป้าหมายในการเรียน ไม่ใช่ให้คุณลักษณะศึกษาเข้ามาเพิ่มจากการเรียนการสอนปกติ แนวทางที่ 3 จัดกิจกรรมที่ให้นักเรียนได้สะท้อนตนเองและกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ เพื่อช่วยให้นักเรียนพัฒนาคุณลักษณะการยอมรับตนเองและผู้อื่นอย่างสมดุล

กลุ่มที่ 2 การจัดกิจกรรมการสอนทักษะต่างๆ ให้กับนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ โดยแนวทางการปฏิบัติที่เป็นเลิศ

แนวทางที่ 4 คือให้นักเรียนได้ฝึกฟังและทำความเข้าใจความเชื่อของผู้อื่นๆ และเคารพในความคิดของผู้อื่น ซึ่งหมายรวมถึงการยอมรับความแตกต่างของผู้อื่นด้วย

แนวทางที่ 5 จัดกิจกรรมการพัฒนาคุณลักษณะโดยใช้กิจกรรมกลุ่มการเรียนรู้แบบร่วมมือ เพื่อให้นักเรียนเรียนรู้การวางแผน การจัดกิจกรรม และสะท้อนผลที่ได้จากการจัดกิจกรรมร่วมกัน

กลุ่มที่ 3 การจัดกิจกรรมที่ช่วยพัฒนาประสิทธิภาพในตัวเองและการยอมรับตนเองของนักเรียน แนวทางการปฏิบัติที่เป็นเลิศ

แนวทางที่ 6 จัดโอกาสให้นักเรียนได้กำหนดสัญญากับตนเอง ในการพัฒนาคุณลักษณะต่างๆ

แนวทางที่ 7 จัดโอกาสที่ช่วยให้นักเรียนเชื่อมั่นในตนเอง

กลุ่มที่ 4 การจัดกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้นักเรียนช่วยสังคม แนวทางการปฏิบัติที่เป็นเลิศ

แนวทางที่ 8 จัดกิจกรรมที่เสริมสร้างทัศนคติและการปฏิบัติตนในทางที่ดีให้แก่

นักเรียน

แนวทางที่ 9 จัดโอกาสการเรียนรู้เพื่อรับใช้สังคม ซึ่งเป็นกิจกรรมที่ให้นักเรียนได้อุทิศหรือบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม

แนวทางที่ 10 ให้ครอบครัวมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณลักษณะของนักเรียนจากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะที่ดีของเด็กและเยาวชน กล่าวโดยสรุปได้ว่า หลักการและแนวปฏิบัติในการจัดคุณลักษณะศึกษาเพื่อพัฒนาคุณลักษณะที่ดีของเด็กและเยาวชน แบ่งออกได้เป็น 4 แนวทาง (2551, น.29)

แนวทางที่ 1 การพัฒนาหลักสูตรวิชาเฉพาะเพื่อพัฒนาคุณลักษณะที่ดีของเด็กและเยาวชนคือ วิชาหลักพลเมือง ซึ่งหมายถึง วิชาสำคัญหรือวิชาบังคับที่จัดให้นักเรียนได้เรียนรู้คุณลักษณะและการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองที่ดี โดยจัดให้มีหลักสูตรวิชาดังกล่าวแยกต่างหากจากกลุ่มสาระวิชาที่มีอยู่ในหลักสูตรปกติ

แนวทางที่ 2 การบูรณาการกิจกรรมการพัฒนาคุณลักษณะที่ดีเข้าไปกับเนื้อหาวิชาต่างๆ เป็นการสอดแทรกการพัฒนาคุณลักษณะที่ดีเข้าไปในการจัดการเรียนรู้ในทุกกลุ่มสาระวิชา โดยเชื่อมโยงสิ่งที่เรียนกับคุณลักษณะที่ต้องการเสริมสร้างพัฒนาให้เหมาะสม เป็นการบูรณาการการพัฒนาคุณลักษณะที่ดีกับการจัดการเรียนรู้ปกติ ให้นักเรียนมีความรู้ควบคู่ไปกับการมีคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์

แนวทางที่ 3 การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร หมายถึง กิจกรรมที่จัดนอกเหนือจากที่กำหนดไว้ในหลักสูตร ไม่ยึดติดกับเนื้อหาวิชา แต่ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ตามหลักสูตรหรือส่งเสริมคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ของนักเรียน และเป็นกิจกรรมที่ทำอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ

แนวทางที่ 4 การจัดกิจกรรมพิเศษเพื่อพัฒนาคุณลักษณะที่ดีของเด็กและเยาวชน แตกต่างจากกิจกรรมเสริมหลักสูตรตรงที่กิจกรรมพิเศษจะจัดขึ้นเป็นครั้งคราว ตามวาระ ไม่ต่อเนื่องสม่ำเสมอ และกิจกรรมดังกล่าวมักเป็นกิจกรรมที่กระตุ้นจิตสำนึกในการพัฒนาตนเอง หรือการให้สัญญากับตนเองหรือสาธารณชนในการพัฒนาตนเอง โดยกิจกรรมต่างๆ เหล่านี้อาจเป็นกิจกรรมที่ให้สถาบันที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณลักษณะของนักเรียน เช่น สถาบันครอบครัว โดยให้พ่อแม่ผู้ปกครองปลูกฝังและพัฒนาคุณลักษณะของเด็กและเยาวชนเมื่ออยู่ในครอบครัว หรือสถาบันศาสนา สามารถใช้สถานที่สำคัญทางศาสนาทำกิจกรรมพัฒนาคุณลักษณะของเด็กและเยาวชนได้ ทั้งนี้ควรมีการประเมินเพื่อกำกับติดตามความก้าวหน้าในการพัฒนาคุณลักษณะที่ดีของเด็กในกิจกรรมต่างๆ ระหว่างดำเนินการอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งจะเป็นแรงกระตุ้นผลักดันให้การดำเนินการเป็นไปอย่างต่อเนื่อง และนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนต่อไป

สรุปได้ว่า การพัฒนาคุณลักษณะประสงคนั้นเป็นวิธีและแนวทางที่ทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และพัฒนาตนเองจากกิจกรรมการเรียนรู้หรือประสบการณ์ที่หลากหลายอีกทั้ง สิ่งสำคัญในการที่จะสร้างให้เด็กเป็นคนดี คนเก่ง ปลูกฝังสิ่งที่ดีให้กับผู้เรียน

พรหมวิหารสี่

พรหมวิหาร (Sublime states of mind) เกิดจากการรวมคำสองคำเข้าไว้ด้วยกัน คือ พรหม หมายถึง ประเสริฐ วิหาร หมายถึง ที่อยู่ เมื่อรวมคำสองคำเข้าด้วยกันจึงได้ความหมายว่า ที่อยู่ของอารมณ์หรือจิตใจแห่งความประเสริฐนั่นเอง ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ เมตตา กรุณา มุทิตาและอุเบกขา ซึ่งในแต่ละองค์ประกอบมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

เมตตา (Loving - kindness)

เมตตา หมายถึง ความรัก ความปรารถนาดีที่มอบให้แก่ผู้อื่น โดยไม่หวังผลตอบแทน ความรักในที่นี้ไม่ใช่ความรักทางโลกที่ยึดติดด้วยกิเลส แต่เป็นความรัก ความปรารถนาดีอยากให้อื่นมีความสุข พ้นจากทุกข์ทางกายและทุกข์ทางใจ เมตตาเป็นความรู้สึกยังไม่ได้ลงมือกระทำ เป็นความปรารถนาอยากให้อื่นพ้นจากความทุกข์ ทั้งเพื่อนมนุษย์และสรรพสัตว์ ไม่คิดเบียดเบียน

นอกจากการมอบความรักและปรารถนาดีให้กับผู้อื่นแล้ว ผู้ปฏิบัติจะต้องรู้จักมอบความรัก ความปรารถนาดีให้กับตนเองด้วย หรือเรียกว่ารักตนเอง มอบความเมตตาให้กับตนเอง ไม่ปล่อยให้ตนเองจมอยู่กับความทุกข์ทั้งทางกายและจิตใจจะต้องพยายามหาแนวทางเพื่อให้ตนเองมีความสุข โดยไม่เบียดเบียนผู้อื่น หากปฏิบัติได้เช่นนี้จึงจะถือว่าผู้นั้นมีเมตตาโดยแท้จริง

กรุณา (Compassion)

กรุณา หมายถึง ความสงสาร โดยส่วนมากจะต้องปฏิบัติควบคู่ไปกับความเมตตา กล่าวคือ เมื่อเกิดความรู้สึกเมตตา สงสาร ก็จะต้องลงมือช่วยให้ผู้อื่นพ้นจากความทุกข์นั้น อาจกล่าวได้ว่า ความกรุณา คือ ความรู้สึกสงสารจะต้องคิดหาหนทางให้ผู้นั้นพ้นจากความทุกข์เท่าที่ตนจะสามารถช่วยได้โดยตนเองจะต้องไม่เดือดร้อนในการช่วยเหลือนั้น ในทางพระพุทธศาสนาได้แบ่งความทุกข์ออกเป็น 2 ประเภท คือ

1) ทุกข์โดยสภาวะหรือความทุกข์ทางร่างกายอันเกิดจากสังขารที่มีการเปลี่ยนแปลง อยู่ตลอดเวลาไม่เที่ยงแท้ เช่น การเกิด การแก่ การเจ็บ และการตาย สรรพชีวิตทุกชีวิตล้วนแล้วแต่ต้องเผชิญ ไม่สามารถหลีกเลี่ยงทุกข์ทางกายนี้ไปได้ หรือเรียกว่า กายิกทุกข์

2) ทุกข์จรหรือทุกข์ทางใจ ซึ่งเป็นทุกข์ที่เกิดจากสาเหตุอื่นหรือเหตุการณ์ต่างๆ เช่น เมื่อปรารถนาต่อสิ่งใดแต่ไม่เป็นไปดังที่คาดหวังไว้ ก็เกิดเกิดความทุกข์ การพลัดพรากสิ่งหรือบุคคลอันเป็นที่รัก เรียกว่า เจตสิกทุกข์

มุทิตา (Sympathetic Joy)

มุทิตา หมายถึง ความยินดี หรือความปรารถนาดีเมื่อผู้อื่นได้ดี มีความสุข มีความเจริญก้าวหน้า หรือความปรารถนาอยากให้อื่นมีความสุข มีความเจริญก้าวหน้าในชีวิต หากบุคคลใดก็ตามไม่สามารถปฏิบัติตามหลักธรรมข้อนี้ได้ก็จะเกิดแต่ความอิจฉาริษยาที่เกิดขึ้นเป็นความยินดี ค่อยๆ ฝึกฝนจิตใจของตนเองไปเรื่อยๆ เมื่อพึงระลึกได้ว่า ตนเกิดความอิจฉาให้รีบแปรเปลี่ยนความอิจฉานั้นเป็นการทำยินดี โดยแสดงความยินดีด้วยคำพูด หรือสีหน้าท่าทาง

ความยินดีในที่นี้จะต้องไม่หวังผลตอบแทน แม้กระทั่งคำขอบคุณก็ตาม ผู้ที่มีหลักธรรมข้อนี้ในจิตใจจะพึงระลึกเสมอว่าหากมนุษย์ทุกคนบนโลกนี้มีความสุข มีความเจริญก้าวหน้า มีความสุขในชีวิต โลกก็จะสงบสุข ไม่เกิดความวุ่นวาย นอกจากนี้ยังต้องแสดงมุทิตาจิตกับตนเองด้วย โดยการแสดงความยินดี กับตนเองเมื่อตนเองสามารถทำสิ่งใดก็ตามได้บรรลุเป้าประสงค์ที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เพื่อเป็นการเสริมพลังด้านบวกให้กับตนเอง ให้รู้สึกอยากปฏิบัติดีเช่นนี้ต่อไปอีก

อุเบกขา (Equanimity)

อุเบกขา หมายถึง การวางเฉย วางใจเป็นกลาง ไม่ยินดียินร้ายต่อสิ่งใด วางเฉยในที่นี้ไม่ได้ หมายถึงความเฉยชาไม่สนใจต่อสิ่งต่างๆ รอบตัว หรือเรียกว่านิ่งเฉย การวางเฉยคือการทำให้เป็นกลางทั้งรู้สึกเสมอว่าสัตว์โลกย่อมเป็นไปตามกรรม ใครปฏิบัติดีย่อมได้ดี ใครประพฤติชั่ว ย่อมได้ชั่ว เป็นการวางเฉยเมื่อได้ลงมือช่วยเหลืออย่างเต็มความสามารถแล้ว แต่ผู้นั้นก็ยังไม่พ้นจากความทุกข์ ให้พึงคิดว่านั่นเป็นกรรมของเขา ไม่ต้องคิดเอาทุกข์ของคนอื่นมาเป็นทุกข์ของตนเอง เช่นเดียวกับพ่อแม่ที่อบรมดูแลลูก เมื่อเขาได้ดีแล้วก็ต้องปล่อยวางให้เขาเดินตามทางชีวิตของตนเอง ไม่บงการ หรือแม้แต่การสูญเสีย บุคคลอันเป็นที่รักพึงระลึกไว้เสมอว่า เกิด แก่ เจ็บ ตาย เป็นอนิจจัง ที่ไม่สามารถหลีกเลี่ยงพ้น คุณธรรมข้อนี้เป็นคุณธรรมที่สูงที่สุด แต่เมื่อมนุษย์ผู้ใดก็ตามที่สามารถปฏิบัติได้ถึงคุณธรรมในข้อนี้ก็เกิดความสุขใจแก่ตนเอง และไม่ว่าจะเกิดการเปลี่ยนแปลงอะไร ในชีวิตก็ตามก็จะสามารถยอมรับกับการเปลี่ยนแปลงเหล่านั้นและอยู่ได้ด้วยใจที่เป็นสุข

พระไพศาล วิสาโล (2550) ได้สรุปคุณธรรมอันเป็นหัวใจของฉือจี้และกล่าวเปรียบเทียบกับพรหมวิหาร 4 ในสังคัมไทย ไว้ดังนี้

พรหมวิหาร 4	ฉือจี้	เถรวาทแบบไทย
เมตตา	ความรักโดยไม่แบ่งแยก	ความปรารถนาให้เขาได้รับความสุข
กรุณา	การลงมือช่วยให้ผู้อื่นพ้นทุกข์	ความปรารถนาให้เขาพ้นทุกข์
มุทิตา	ความสุขที่เกิดจากการช่วยให้ผู้อื่นเป็นสุข	ความยินดีเมื่อเขาได้ดีหรือมีความสุข
อุเบกขา	การให้โดยไม่หวังผลตอบแทน	การวางเฉยเมื่อทำดีถึงที่สุดแล้ว

ถึงแม้จะมีความแตกต่างในเรื่องของการให้คำนิยาม แต่จากการสังเกตและสัมภาษณ์นักเรียน บุคลากร ตลอดจนผู้บริหาร ทำให้ผู้วิจัยทราบว่าโรงเรียนฉือจี้เชียงใหม่ไม่ได้มีการแบ่งแยกหรือคำนิยามหลักธรรมพรหมวิหาร 4 แตกต่างไปจากพรหมวิหาร 4 ของศาสนาพุทธแบบประเทศไทย เพียงทำให้เข้าใจง่ายและปฏิบัติง่ายขึ้นเท่านั้น

ค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ ตามนโยบายของ คสช.

1. มีความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์
2. ซื่อสัตย์ เสียสละ อดทน มีอุดมการณ์ในสิ่งที่ดีงามเพื่อส่วนรวม
3. กตัญญูต่อพ่อแม่ ผู้ปกครอง ครูบาอาจารย์
4. ใฝ่หาความรู้ หมั่นศึกษาเล่าเรียนทั้งทางตรง และทางอ้อม
5. รักษาวัฒนธรรมประเพณีไทยอันงดงาม
6. มีศีลธรรม รักษาความสัตย์ หวังดีต่อผู้อื่น เผื่อแผ่และแบ่งปัน

7. เข้าใจเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขที่ถูกต้อง
8. มีระเบียบวินัย เคารพกฎหมาย ผู้น้อยรู้จักการเคารพผู้ใหญ่
9. มีสติรู้ตัว รู้คิด รู้ทำ รู้ปฏิบัติตามพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
10. รู้จักดำรงตนอยู่โดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รู้จักอดออมไว้ใช้เมื่อยามจำเป็น มีไว้พอกินพอใช้ ถ้าเหลือก็แจกจ่ายจำหน่าย และพร้อมที่จะขยายกิจการเมื่อมีความพร้อม เมื่อมีภูมิคุ้มกันที่ดี
11. มีความเข้มแข็งทั้งร่างกาย และจิตใจ ไม่ยอมแพ้ต่ออำนาจฝ่ายต่างหรือกิเลส มีความละเอียดรอบคอบต่อบาปตามหลักของศาสนา
12. คำนึงถึงผลประโยชน์ของส่วนรวม และของชาติมากกว่าผลประโยชน์ของตนเอง

(ข้อมูลจาก http://www.mnre.go.th/ewt_news.php?nid=3230)

จากการศึกษาค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ ตามนโยบายของ คสช. จะเห็นได้ว่านโยบายของรัฐบาลนั้นได้มุ่งเน้นพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนในแต่ละด้านและมุ่งเน้นในโรงเรียนทั้งประเทศจะต้องพัฒนานักเรียนตามนโยบายที่กำหนดขึ้น ดังนั้นผู้วิจัยจึงศึกษานโยบายดังกล่าวนี้ไปเป็นแนวทางในการที่จะไปทำการวิจัยเพื่อนำผลการวิจัยมาเปรียบเทียบกับนโยบายต่อไป

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของโรงเรียนฉือจี้เชียงใหม่

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ในฐานะเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ดังนี้

1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
2. ซื่อสัตย์สุจริต
3. มีวินัย
4. ใฝ่เรียนรู้
5. อยู่อย่างพอเพียง
6. มุ่งมั่นในการทำงาน
7. รักความเป็นไทย
8. มีจิตสาธารณะ
9. เทคโนโลยีเป็นเลิศ
10. มีคุณธรรมจริยธรรมตามแบบของฉือจี้

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ให้เป็นหลักสูตรแกนกลางของประเทศ โดยกำหนดจุดหมาย และมาตรฐานการเรียนรู้เป็นเป้าหมายและกรอบทิศทางในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีคุณภาพชีวิตที่ดีและมีขีด

ความสามารถในการแข่งขันในเวทีระดับโลก (กระทรวงศึกษาธิการ, 2544) พร้อมกันนี้ได้ปรับกระบวนการพัฒนาหลักสูตรให้มีความสอดคล้องกับเจตนารมณ์แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ที่มุ่งเน้นการกระจายอำนาจทางการศึกษาให้ท้องถิ่นและสถานศึกษาได้มีบทบาทและมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพ และความต้องการของท้องถิ่น (สำนักนายกรัฐมนตรี, 2542)จากการวิจัย และติดตามประเมินผลการใช้หลักสูตรในช่วงระยะ 6 ปีที่ผ่านมา (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2546 ก, 2546 ข, 2548 ก, 2548 ข. สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2547, สำนักผู้ตรวจราชการ และติดตามประเมินผล, 2548; สุวิมล ว่องวานิช และนางลักษณ์ วิรัชชัย, 2547, Nutravong, 2002; Kittisunthorn. 2003) พบว่า หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 มีจุดดีหลายประการ เช่น ช่วยส่งเสริมการกระจายอำนาจทางการศึกษาทำให้ท้องถิ่นและสถานศึกษามีส่วนร่วมและมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น และมีแนวคิดและหลักการในการส่งเสริมการพัฒนาผู้เรียนแบบองค์รวมอย่างชัดเจน อย่างไรก็ตาม ผลการศึกษาดังกล่าวยังได้สะท้อนให้เห็นถึงประเด็นที่เป็นปัญหาและความไม่ชัดเจนของหลักสูตรหลายประการทั้งในส่วนของเอกสารหลักสูตร กระบวนการนำหลักสูตรสู่การปฏิบัติ และผลผลิตที่เกิดจากการใช้หลักสูตร ได้แก่ ปัญหาความสับสนของผู้ปฏิบัติในระดับสถานศึกษาในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา สถานศึกษาส่วนใหญ่กำหนดสาระและผลการเรียนรู้ที่คาดหวังไว้มาก ทำให้เกิดปัญหาหลักสูตรเน้นการวัดและประเมินผลไม่สะท้อนมาตรฐาน ส่งผลต่อปัญหาการจัดทำเอกสารหลักสูตรทางการศึกษา และการเทียบโอนผลการเรียน รวมทั้งปัญหาคุณภาพของผู้เรียนในด้านความรู้ ทักษะ ความสามารถ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์อันยังไม่เป็นที่น่าพอใจนอกจากนั้นแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550 – 2554) ได้ชี้ให้เห็นถึงความจำเป็นในการปรับเปลี่ยนจุดเน้นในการพัฒนาคุณภาพคนในสังคมไทยให้ มีคุณธรรม และมีความรอบรู้อย่างเท่าทัน ให้มีความพร้อมทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และศีลธรรม สามารถก้าวทันการเปลี่ยนแปลงเพื่อนำไปสู่สังคมฐานความรู้ได้อย่างมั่นคง แนวการพัฒนาคนดังกล่าวมุ่งเตรียมเด็กและเยาวชนให้มีพื้นฐานจิตใจที่ดีงาม มีจิตสาธารณะ พร้อมทั้งมีสมรรถนะ ทักษะและความรู้พื้นฐานที่จำเป็นในการดำรงชีวิต อันจะส่งผลต่อการพัฒนาประเทศแบบยั่งยืน (สภาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2549) ซึ่งแนวทางดังกล่าวสอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการในการพัฒนาเยาวชนของชาติเข้าสู่โลกยุคศตวรรษที่ 21 โดยมุ่งส่งเสริมผู้เรียนมีคุณธรรม รักความเป็นไทย ให้มีทักษะการคิดวิเคราะห์ สร้างสรรค์ มีทักษะด้านเทคโนโลยี สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมโลกได้อย่างสันติ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) จากข้อค้นพบในการศึกษาวิจัยและติดตามผลการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ที่ผ่านมามีข้อมูลจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาคนในสังคมไทย และจุดเน้นของ

กระทรวงศึกษาธิการในการพัฒนาเยาวชนสู่ศตวรรษที่ 21 จึงเกิดการทบทวนหลักสูตรการศึกษา
 ชั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เพื่อนำไปสู่การพัฒนาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาชั้นพื้นฐาน
 พุทธศักราช 2551 ที่มีความเหมาะสม ชัดเจน ทั้งเป้าหมายของหลักสูตรในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน
 และกระบวนการนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติในระดับเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา โดยได้มีการ
 กำหนดวิสัยทัศน์ จุดหมาย สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ มาตรฐานการ
 เรียนรู้และตัวชี้วัดที่ชัดเจน เพื่อใช้เป็นทิศทางในการจัดทำหลักสูตร การเรียนการสอนในแต่ละระดับ
 นอกจากนั้นได้กำหนดโครงสร้างเวลาเรียนขั้นต่ำของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ในแต่ละชั้นปีไว้ใน
 หลักสูตรแกนกลาง และเปิดโอกาสให้สถานศึกษาเพิ่มเติมเวลาเรียนได้ตามความพร้อมและจุดเน้น อีกทั้ง
 ยังได้ปรับกระบวนการวัดและประเมินผลผู้เรียน เกณฑ์การจบการศึกษาแต่ละระดับ และเอกสาร
 แสดงหลักฐานทางการศึกษาให้มีความสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ และมีความชัดเจนต่อการ
 นำไปปฏิบัติเอกสารหลักสูตรแกนกลางการศึกษาชั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 นี้ จัดทำขึ้นสำหรับ
 ท้องถิ่นและสถานศึกษาได้นำไปใช้เป็นกรอบและทิศทางในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และจัดการ
 เรียนการสอนเพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชนไทยทุกคนในระดับการศึกษาชั้นพื้นฐานให้มีคุณภาพด้าน
 ความรู้ และทักษะที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลง และแสวงหาความรู้เพื่อ
 พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ในเอกสารนี้ ช่วยทำให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
 ในทุกระดับเห็นผลคาดหวังที่ต้องการในการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนที่ชัดเจนตลอดแนว ซึ่งจะ
 สามารถช่วยให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในระดับท้องถิ่นและสถานศึกษาร่วมกันพัฒนาหลักสูตรได้อย่าง
 มั่นใจ ทำให้การจัดทำหลักสูตรในระดับสถานศึกษามีคุณภาพและมีความเป็นเอกภาพยิ่งขึ้น อีกทั้งยัง
 ช่วยให้เกิดความชัดเจนเรื่องการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และช่วยแก้ปัญหาการเทียบโอน
 ระหว่างสถานศึกษา ดังนั้นในการพัฒนาหลักสูตรในทุกระดับตั้งแต่ระดับชาติจนถึงสถานศึกษา
 จะต้องสะท้อนคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลาง
 การศึกษาชั้นพื้นฐาน รวมทั้งเป็นกรอบทิศทางในการจัดการศึกษาทุกรูปแบบ และครอบคลุมผู้เรียน
 ทุกกลุ่มเป้าหมายในระดับการศึกษาชั้นพื้นฐานการจัดหลักสูตรการศึกษาชั้นพื้นฐานจะประสบ
 ความสำเร็จตามเป้าหมายที่คาดหวังได้ ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งระดับชาติ ชุมชน ครอบครัว และบุคคล
 ต้องร่วมรับผิดชอบ โดยร่วมกันทำงานอย่างเป็นระบบ และต่อเนื่อง ในการวางแผน ดำเนินการ
 ส่งเสริมสนับสนุน ตรวจสอบ ตลอดจนปรับปรุงแก้ไขเพื่อพัฒนาเยาวชนของชาติไปสู่คุณภาพตาม
 มาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดไว้

วิสัยทัศน์

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาชั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติให้
 เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและ

เป็นพลโลกยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้ง เจตคติ ที่จำเป็นต่อการศึกษาต่อ การประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่า ทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ

หลักการ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีหลักการที่สำคัญ ดังนี้

1. เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อความเป็นเอกภาพของชาติ มีจุดหมายและมาตรฐานการเรียนรู้เป็นเป้าหมายสำหรับพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีความรู้ ทักษะ เจตคติ และคุณธรรมบนพื้นฐานของความเป็นไทยควบคู่กับความเป็นสากล
2. เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อปวงชน ที่ประชาชนทุกคนมีโอกาสได้รับการศึกษาอย่างเสมอภาคและมีคุณภาพ
3. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่สนองการกระจายอำนาจ ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น
4. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่มีโครงสร้างยืดหยุ่นทั้งด้านสาระการเรียนรู้ เวลาและการจัดการเรียนรู้
5. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
6. เป็นหลักสูตรการศึกษาสำหรับการศึกษาในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัย ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย สามารถเทียบโอนผลการเรียนรู้ และประสบการณ์

จุดหมาย

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพในการศึกษาต่อ และประกอบอาชีพ จึงกำหนดเป็นจุดหมายเพื่อให้เกิดกับผู้เรียน เมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

1. มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัยและปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
2. มีความรู้ ความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยี และมีทักษะชีวิต
3. มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีสุขนิสัย และรักการออกกำลังกาย
4. มีความรักชาติ มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ยึดมั่นในวิถีชีวิตและการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

5. มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย การอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อมมีจิตสาธารณะที่มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคม และอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน และคุณลักษณะอันพึงประสงค์

ในการพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ดังนี้

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญ 5 ประการ ดังนี้

1. ความสามารถในการสื่อสาร เป็นความสามารถในการรับและส่งสาร มีวัฒนธรรมในการใช้ภาษาถ่ายทอดความคิด ความรู้ความเข้าใจ ความรู้สึก และทัศนะของตนเองเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองและสังคม รวมทั้งการเจรจาต่อรองเพื่อขจัดและลดปัญหาความขัดแย้งต่างๆ การเลือกรับหรือไม่รับข้อมูลข่าวสารด้วยหลักเหตุผลและความถูกต้องตลอดจนการเลือกใช้วิธีการสื่อสาร ที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อตนเองและสังคม

2. ความสามารถในการคิด เป็นความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิดอย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้หรือสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม

3. ความสามารถในการแก้ปัญหา เป็นความสามารถในการแก้ปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ที่เผชิญได้อย่างถูกต้องเหมาะสมบนพื้นฐานของหลักเหตุผล คุณธรรมและข้อมูลสารสนเทศ เข้าใจความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่างๆ ในสังคม แสวงหาความรู้ ประยุกต์ความรู้มาใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหา และมีการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อตนเอง สังคมและสิ่งแวดล้อม

4. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต เป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่าง ๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การทำงาน และที่อยู่ร่วมกันในสังคมด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล การจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่างๆ อย่างเหมาะสม การปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อม และการรู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น

5. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี เป็นความสามารถในการเลือก และใช้ เทคโนโลยี ด้านต่างๆ และมีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยี เพื่อการพัฒนาตนเองและสังคม ในด้านการเรียนรู้ การสื่อสารการทำงาน การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ถูกต้อง เหมาะสม และมีคุณธรรม

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุขในฐานะเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ดังนี้

1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
2. ซื่อสัตย์สุจริต
3. มีวินัย
4. ใฝ่เรียนรู้
5. อยู่อย่างพอเพียง
6. มุ่งมั่นในการทำงาน
7. รักความเป็นไทย
8. มีจิตสาธารณะ

นอกจากนี้ สถานศึกษาสามารถกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์เพิ่มเติมให้สอดคล้องตามบริบทและจุดเน้นของตนเอง

มาตรฐานการเรียนรู้

การพัฒนาผู้เรียนให้เกิดความสมดุล ต้องคำนึงถึงหลักพัฒนาการทางสมองและพหุปัญญาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงกำหนดให้ผู้เรียนเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ดังนี้

1. ภาษาไทย
2. คณิตศาสตร์
3. วิทยาศาสตร์
4. สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
5. สุขศึกษาและพลศึกษา
6. ศิลปะ
7. การงานอาชีพและเทคโนโลยี
8. ภาษาต่างประเทศ

ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ได้กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้เป็นเป้าหมายสำคัญของการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน มาตรฐานการเรียนรู้ระบุสิ่งที่ผู้เรียนพึงรู้ ปฏิบัติได้ มีคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์เมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน นอกจากนั้นมาตรฐานการเรียนรู้ยังเป็นกลไกสำคัญ

ในการขับเคลื่อนพัฒนาการศึกษาทั้งระบบ เพราะมาตรฐานการเรียนรู้จะสะท้อนให้ทราบว่าต้องการอะไร จะสอนอย่างไร และประเมินอย่างไร รวมทั้งเป็นเครื่องมือในการตรวจสอบเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาโดยใช้ระบบการประเมินคุณภาพภายในและการประเมินคุณภาพภายนอก ซึ่งรวมถึงการทดสอบระดับเขตพื้นที่การศึกษา และการทดสอบระดับชาติ ระบบการตรวจสอบเพื่อประกันคุณภาพดังกล่าวเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยสะท้อนภาพการจัดการศึกษาว่าสามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามที่มาตรฐานการเรียนรู้กำหนดเพียงใด

การนำคุณลักษณะอันพึงประสงค์ทั้ง 8 ประการดังกล่าว ไปพัฒนาผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลนั้น สถานศึกษาต้องมีความเข้าใจเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์อย่างชัดเจน โดยพิจารณาจาก นิยาม ตัวชี้วัดพฤติกรรมบ่งชี้ และเกณฑ์การให้คะแนนของคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

ข้อที่ 1 รักษาติ ศาสน์ กษัตริย์

นิยาม

รักษาติ ศาสน์ กษัตริย์ หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงการเป็นพลเมืองดีของชาติ อารงไว้ซึ่งความเป็นชาติไทย ศรัทธา ยึดมั่นในศาสนา และเคารพเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์

ผู้ที่รักษาติ ศาสน์ กษัตริย์ คือ ผู้ที่มีลักษณะซึ่งแสดงออกถึงการเป็นพลเมืองดีของชาติ มีความสามัคคีปรองดอง ภูมิใจ เชิดชูความเป็นชาติไทย ปฏิบัติตนตามหลักศาสนาที่ตนนับถือ และแสดงความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์

ตัวชี้วัด

- 1.1 เป็นพลเมืองดีของชาติ
- 1.2 อารงไว้ซึ่งความเป็นชาติไทย
- 1.3 ศรัทธา ยึดมั่นและปฏิบัติตนตามหลักศาสนา
- 1.4 เคารพเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์

ตารางที่ 2.1 ตัวชี้วัดและพฤติกรรมบ่งชี้รักษาติ ศาสน์ กษัตริย์

ตัวชี้วัด	พฤติกรรมบ่งชี้
1.1 เป็นพลเมืองดีของชาติ	1.1.1 ยืนตรงเคารพธงชาติ ร้องเพลงชาติ และอธิบายความหมายของเพลงชาติได้ถูกต้อง
	1.1.2 ปฏิบัติตนตามสิทธิและหน้าที่พลเมืองดีของชาติ
	1.1.3 มีความสามัคคี ปรองดอง

ตารางที่ 2.1 (ต่อ)

ตัวชี้วัด	พฤติกรรมบ่งชี้
1.2 อารงไว้ซึ่งความเป็นชาติไทย	1.2.1 เข้าร่วม ส่งเสริม สนับสนุนกิจกรรมที่สร้างความสามัคคี ปรองดองที่เป็นประโยชน์ต่อโรงเรียน ชุมชนและสังคม 1.2.2 หวงแหน ปกป้อง ยกย่องความเป็นชาติไทย
1.3 ศรัทธายึดมั่นและปฏิบัติตนตามหลักของศาสนา	1.3.1 เข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาที่ตนนับถือ 1.3.2 ปฏิบัติตนตามหลักของศาสนาที่ตนนับถือ 1.3.3 เป็นแบบอย่างที่ดีของศาสนิกชน
1.4 เคารพเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์	1.4.1 เข้าร่วมและมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์ 1.4.2 แสดงความสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณของพระมหากษัตริย์ 1.4.3 แสดงออกซึ่งความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์

ข้อที่ 2 ชื่อสัตย์สุจริต

นิยาม

ชื่อสัตย์สุจริต หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงการยึดมั่นในความถูกต้องประพฤติตรงตามความเป็นจริงต่อตนเองและผู้อื่นทั้งทางกาย วาจา ใจ

ผู้ที่มีความชื่อสัตย์สุจริต คือ ผู้ที่ประพฤติตรงตามความเป็นจริงทั้งทางกาย วาจา ใจ และยึดหลักความจริง ความถูกต้องในการดำเนินชีวิต มีความละเอียดและเกรงกลัวต่อการกระทำผิด

ตัวชี้วัด 2.1 ประพฤติตรงตามความเป็นจริงต่อตนเองทั้งทางกาย วาจา ใจ

2.2 ประพฤติตรงตามความเป็นจริงต่อผู้อื่นทั้งทางกาย วาจา ใจ

ตารางที่ 2.2 ตัวชี้วัดและพฤติกรรมบ่งชี้ข้อสัตย์สุจริต

ตัวชี้วัด	พฤติกรรมบ่งชี้
2.1 ประพฤติตรงตามความเป็นจริงต่อตนเองทั้งทางกาย วาจา ใจ	2.1.1 ให้ข้อมูลที่ถูกต้องและเป็นจริง 2.1.2 ปฏิบัติตนโดยคำนึงถึงความถูกต้องละเอียดและเกรงกลัวต่อการกระทำผิด 2.1.3 ปฏิบัติตามคำมั่นสัญญา
2.2 ประพฤติตรงตามความเป็นจริงต่อผู้อื่นทั้งทางกาย วาจา ใจ	2.2.1 ไม่ถือเอาสิ่งของหรือผลงานของผู้อื่นมาเป็นของตนเอง 2.2.2 ปฏิบัติตนต่อผู้อื่นด้วยความซื่อตรง 2.2.3 ไม่หาประโยชน์ในทางที่ไม่ถูกต้อง

ข้อที่ 3 มีวินัย

นิยาม

มีวินัย หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงการยึดมั่นในข้อตกลง กฎเกณฑ์ และระเบียบข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียน และสังคม

ผู้ที่มีวินัย คือ ผู้ที่ปฏิบัติตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียน และสังคมเป็นปกติวิสัย ไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่น

ตัวชี้วัด 3.1 ปฏิบัติตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ ระเบียบข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียน และสังคม

ตารางที่ 2.3 ตัวชี้วัดและพฤติกรรมบ่งชี้มีวินัย

ตัวชี้วัด	พฤติกรรมบ่งชี้
3.1 ปฏิบัติตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับ ของครอบครัว โรงเรียน และสังคม	3.1.1 ปฏิบัติตน ตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับ ของครอบครัว โรงเรียนและสังคม ไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่น
3.1.2 ตรงต่อเวลาในการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ในชีวิตประจำวัน และรับผิดชอบในการทำงาน	

ข้อที่ 4 ใฝ่เรียนรู้

นิยาม

ใฝ่เรียนรู้ หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงความตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียน แสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน

ผู้ที่ใฝ่เรียนรู้ คือ ผู้ที่มีลักษณะซึ่งแสดงออกถึงความตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียน และเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ แสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ ด้วยการเลือกใช้สื่ออย่างเหมาะสม บันทึกความรู้ วิเคราะห์ สรุปเป็นองค์ความรู้ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ถ่ายทอด เผยแพร่ และนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

ตัวชี้วัด

4.1 ตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียนและเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้

4.2 แสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน

ด้วยการเลือกใช้สื่ออย่างเหมาะสม สรุปเป็นองค์ความรู้ และสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

ตารางที่ 2.4 ตัวชี้วัดและพฤติกรรมบ่งชี้ใฝ่เรียนรู้

ตัวชี้วัด	พฤติกรรมบ่งชี้
4.1 ตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียนและเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้	4.1.1 ตั้งใจเรียน 4.1.2 เอาใจใส่และมีความเพียรพยายามในการเรียนรู้ 4.1.3 สนใจเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ต่างๆ
4.2 แสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน ด้วยการเลือกใช้สื่ออย่างเหมาะสม สรุปเป็นองค์ความรู้ และสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้	4.2.1 ศึกษาค้นคว้าหาความรู้จากหนังสือ เอกสาร สิ่งพิมพ์ สื่อเทคโนโลยีต่างๆ แหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน และเลือกใช้สื่อได้อย่างเหมาะสม 4.2.2 บันทึกความรู้ วิเคราะห์ตรวจสอบ จากสิ่งที่เรียนรู้ สรุปเป็นองค์ความรู้ 4.2.3 แลกเปลี่ยนความรู้ ด้วยวิธีการต่างๆ และนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

ข้อที่ 5 อยู่อย่างพอเพียง

นิยาม

อยู่อย่างพอเพียง หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงการดำเนินชีวิตอย่างพอประมาณ มีเหตุผล รอบคอบ มีคุณธรรม มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี และปรับตัวเพื่ออยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

ผู้ที่อยู่อย่างพอเพียง คือ ผู้ที่ดำเนินชีวิตอย่างประมาณตน มีเหตุผล รอบคอบ ระมัดระวัง อยู่ร่วมกับผู้อื่นด้วยความรับผิดชอบ ไม่เบียดเบียนผู้อื่น เห็นคุณค่าของทรัพยากรต่างๆ มีการวางแผนป้องกันความเสี่ยงและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง

ตัวชี้วัด

- 5.1 ดำเนินชีวิตอย่างพอประมาณ มีเหตุผล รอบคอบ มีคุณธรรม
5.2 มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ปรับตัวเพื่ออยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

ตารางที่ 2.5 ตัวชี้วัดและพฤติกรรมบ่งชี้้อย่างพอเพียง

ตัวชี้วัด	พฤติกรรมบ่งชี้
5.1 ดำเนินชีวิตอย่างพอประมาณ มีเหตุผล รอบคอบ มีคุณธรรม	5.1.1 ใช้ทรัพย์สินของตนเอง เช่น เงิน สิ่งของ เครื่องใช้ ฯลฯ อย่างประหยัด คุ่มค่าและเก็บรักษาดูแลอย่างดี รวมทั้งการใช้เวลาอย่างเหมาะสม
	5.1.2 ใช้ทรัพยากรของส่วนรวมอย่างประหยัด คุ่มค่าและเก็บรักษาดูแลอย่างดี
	5.1.3 ปฏิบัติตนและตัดสินใจด้วยความรอบคอบ มีเหตุผล
	5.1.4 ไม่เอาเปรียบผู้อื่นและไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน พร้อมให้อภัยเมื่อผู้อื่นกระทำผิดพลาด
5.2 มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ปรับตัวเพื่ออยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข	5.2.1 วางแผนการเรียนรู้ การทำงานและการใช้ชีวิตประจำวันบนพื้นฐานของความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร
	5.2.2 รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อม ยอมรับและปรับตัวเพื่ออยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

ข้อที่ 6 มุ่งมั่นในการทำงาน

นิยาม

มุ่งมั่นในการทำงาน หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงความตั้งใจและรับผิดชอบในการทำหน้าที่การทำงาน ด้วยความเพียรพยายาม อุตุน เพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย

ผู้ที่มุ่งมั่นในการทำงาน คือ ผู้ที่มีลักษณะซึ่งแสดงออกถึงความตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายด้วยความเพียรพยายาม พุ่เมทก่าล้งกาย ก่าล้งใจ ในการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ให้สำเร็จลุล่วง ตามเป้าหมายที่กำหนดด้วยความรับผิดชอบ และมีความภาคภูมิใจในผลงาน

ตัวชี้วัด 6.1 ตั้งใจและรับผิดชอบในหน้าที่การงาน

6.2 ทำงานด้วย ความเพียรพยายาม และ อุตุนเพื่อให้งานสำเร็จตาม

เป้าหมาย

ตารางที่ 2.6 ตัวชี้วัดและพฤติกรรมบ่งชี้มุ่งมั่นในการทำงาน

ตัวชี้วัด	พฤติกรรมบ่งชี้
6.1 ตั้งใจและรับผิดชอบ ในการปฏิบัติหน้าที่การ งาน	6.1.1 เอาใจใส่ต่อการปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย 6.1.2 ตั้งใจและรับผิดชอบในการทำงานให้สำเร็จ 6.1.3 ปรับปรุงและพัฒนาการทำงานด้วยตนเอง
6.2 ทำงานด้วยความ เพียร พยายาม และ อดทนเพื่อให้งานสำเร็จ ตามเป้าหมาย	6.2.1 ทุ่มเททำงาน อดทน ไม่ย่อท้อต่อปัญหาและอุปสรรคในการทำงาน 6.2.2 พยายามแก้ปัญหาและอุปสรรคในการทำงานให้สำเร็จ 6.2.3 ชื่นชมผลงานด้วยความภาคภูมิใจ

ข้อที่ 7 รักความเป็นไทย

นิยาม

รักความเป็นไทย หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงความภาคภูมิใจ เห็นคุณค่า ร่วมอนุรักษ์ สืบทอดภูมิปัญญาไทย ขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปะและวัฒนธรรม ใช้ภาษาไทยในการสื่อสารได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

ผู้ที่รักความเป็นไทย คือ ผู้ที่มีความภาคภูมิใจ เห็นคุณค่า ชื่นชม มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ สืบทอด เผยแพร่ภูมิปัญญาไทย ขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปะและวัฒนธรรมไทย มีความกตัญญูต่อกตเวที ใช้ภาษาไทยในการสื่อสารอย่างถูกต้องเหมาะสม

ตัวชี้วัด

- กตเวที
- 7.1 ภาคภูมิใจในขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปะ วัฒนธรรมไทย และมีความกตัญญู
  - 7.2 เห็นคุณค่าและใช้ภาษาไทยในการสื่อสารได้อย่างถูกต้องเหมาะสม
  - 7.3 อนุรักษ์ และสืบทอดภูมิปัญญาไทย

ตารางที่ 2.7 ตัวชี้วัดและพฤติกรรมบ่งชี้รักความเป็นไทย

ตัวชี้วัด	พฤติกรรมบ่งชี้
7.1 ภาคภูมิใจใน ขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปะวัฒนธรรมไทย และ มีความกตัญญูต่อกตเวที	7.1.1 แต่งกายและมีมารยาทงามแบบไทย มีสัมมาคารวะ กตัญญู กตเวทีต่อผู้มีพระคุณ 7.1.2 ร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับประเพณี ศิลปะและวัฒนธรรมไทย 7.1.3 ชักชวน แนะนำให้ผู้อื่นปฏิบัติตามขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปะและวัฒนธรรมไทย
7.2 เห็นคุณค่าและใช้ ภาษาไทยในการสื่อสารได้ อย่างถูกต้องเหมาะสม	7.2.1 ใช้ภาษาไทยและเลขไทยในการสื่อสารได้อย่างถูกต้องเหมาะสม 7.2.2 ชักชวน แนะนำ ให้ผู้อื่นเห็นคุณค่าของการใช้ภาษาไทยที่ถูกต้อง อย่างถูกต้องเหมาะสม
7.3 อนุรักษ์ สืบทอด ภูมิปัญญาไทย	7.3.1 นำภูมิปัญญาไทยมาใช้ให้เหมาะสมในวิถีชีวิต 7.3.2 ร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับภูมิปัญญาไทย 7.3.3 แนะนำ มีส่วนร่วมในการสืบทอดภูมิปัญญาไทย

ข้อที่ 8 มีจิตสาธารณะ

นิยาม

มีจิตสาธารณะ หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงการมีส่วนร่วมในกิจกรรมหรือ
สถานการณ์ที่ก่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้อื่น ชุมชน และสังคม ด้วยความเต็มใจ กระตือรือร้น โดย
ไม่หวังผลตอบแทน

ผู้ที่มีจิตสาธารณะ คือ ผู้ที่มีลักษณะเป็นผู้ให้และช่วยเหลือผู้อื่น แบ่งปันความสุขส่วน
ตนเพื่อทำประโยชน์แก่ส่วนรวม เข้าใจ เห็นใจผู้ที่มีความเดือดร้อน อาสาช่วยเหลือสังคม อนุรักษ์
สิ่งแวดล้อม ด้วยร่างกาย สติปัญญา ลงมือปฏิบัติเพื่อแก้ปัญหา หรือร่วมสร้างสรรค์สิ่งที่ดีงามให้เกิด
ในชุมชน โดยไม่หวังสิ่งตอบแทน

ตัวชี้วัด

8.1 ช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความเต็มใจโดยไม่หวังผลตอบแทน

8.2 เข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อโรงเรียน ชุมชน และสังคม

ตารางที่ 2.8 ตัวชี้วัดและพฤติกรรมบ่งชี้มีจิตสาธารณะ

ตัวชี้วัด	พฤติกรรมบ่งชี้
8.1 ช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความเต็มใจโดยไม่หวังผลตอบแทน	8.1.1 ช่วยพ่อแม่ ผู้ปกครอง ครูทำงานด้วยความเต็มใจ 8.1.2 อาสาทำงานให้ผู้อื่นด้วยกำลังกาย กำลังใจ และกำลังสติปัญญา โดยไม่หวังผลตอบแทน 8.1.3 แบ่งปันสิ่งของ ทรัพย์สินและอื่นๆ และช่วยแก้ปัญหาหรือสร้างความสุขให้กับผู้อื่น
8.2 เข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อโรงเรียน ชุมชน และสังคม	8.2.1 ดูแล รักษาสาธารณสมบัติและสิ่งแวดล้อมด้วยความเต็มใจ 8.2.2 เข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อโรงเรียน ชุมชนและสังคม 8.2.3 เข้าร่วมกิจกรรมเพื่อแก้ปัญหาหรือร่วมสร้างสิ่งที่ดีงามของส่วนรวม ตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้นด้วยความกระตือรือร้น

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

พัฒนา ว่องชนากการ (2551) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการดำเนินงานด้านการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ของโรงเรียนโกวิธดำรงเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการดำเนินงานด้านการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ของโรงเรียนโกวิธดำรงเชียงใหม่ จากการศึกษาพบว่า การดำเนินงานส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ของโรงเรียนโกวิธดำรงเชียงใหม่อยู่ในระดับมากทั้ง 6 ด้าน ได้แก่ ด้านการกำหนดเป้าหมาย และนโยบายของการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ด้านการจัดตั้งองค์กร และการพัฒนาบุคลากรในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ด้านการสร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน ด้านการจัดตั้งองค์กรนักเรียน ด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ในโรงเรียน และด้านการประเมินผลการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม

สำนักงานประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2551) ได้วิจัยประเมินผลคุณธรรม 8 ประการของผู้เรียน : เจตคติและพฤติกรรม โครงการวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาแบบวัดพฤติกรรม และแบบวัดเจตคติต่อคุณธรรมสำหรับนักเรียน นิสิต นักศึกษา และเพื่อประเมินผลโครงการเสริมสร้างคุณธรรมตามนโยบายกระทรวงศึกษาธิการในปีงบประมาณ พ.ศ. 2550-2551 พบว่า แบบวัดพฤติกรรมคุณธรรม และแบบวัดเจตคติต่อคุณธรรมทั้ง 9 ด้านที่พัฒนาขึ้นในงานวิจัย มีค่าความเที่ยงสูงเพียงพอในการประเมินระดับสถานศึกษา หากเก็บข้อมูลโดยสุ่มจากผู้เรียนภายในสถานศึกษาจำนวน 60 คนขึ้นไป โดยค่าเฉลี่ยคะแนนของแบบวัดแต่ละด้านสามารถเป็นตัวแทนคะแนนพฤติกรรมคุณธรรม และเจต

คติต่อคุณธรรมรายด้านในระดับสถานศึกษาได้เป็นอย่างดี แต่ไม่แนะนำให้ใช้ในการประเมินพฤติกรรมคุณธรรม และเจตคติต่อคุณธรรมของนักเรียนนักศึกษาเป็นรายบุคคล ในส่วนของโครงการคุณธรรมภายในสถานศึกษาในช่วงเดือนกันยายน 2550 - มกราคม 2551 โดยเก็บข้อมูลจากสถานศึกษาระดับมหาวิทยาลัย อาชีวศึกษา มัธยมศึกษาปีที่ 6 มัธยมศึกษาปีที่ 3 และระดับประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 112 แห่ง ทั่วประเทศ สรุปได้ว่า โครงการพัฒนาคุณธรรมที่สถานศึกษาต่างๆจัดขึ้นตามนโยบายคุณธรรมของกระทรวงศึกษาธิการนั้นมีลักษณะใกล้เคียงกัน สามารถจัดกลุ่มเป็นหมวดหมู่โครงการคุณธรรมได้ 17 ประเภทโครงการ และแบ่งได้เป็น 4 กลุ่มดังนี้

กลุ่มที่ 1 โครงการคุณธรรมที่ได้รับความนิยมมากในทุกระดับชั้น คือ มีจำนวนสถานศึกษาที่จัดโครงการเกินร้อยละ 80 ของสถานศึกษาทุกระดับชั้น และสถานศึกษาแต่ละแห่งที่จัดโครงการต้องมีจำนวนนักเรียนเข้าร่วมโครงการมากกว่าร้อยละ 90 คือโครงการส่งเสริมความสะอาด และโครงการส่งเสริมความมีวินัย

กลุ่มที่ 2 โครงการคุณธรรมที่ได้รับความนิยมมากในบางระดับชั้น คือมีสถานศึกษาจัดทำโครงการดังกล่าวเกินร้อยละ 80 ในบางระดับชั้นเท่านั้น โดยสถานศึกษาแต่ละแห่งที่จัดโครงการต้องมีจำนวนนักเรียนเข้าร่วมมากกว่าร้อยละ 90 คือโครงการสอนศาสนา โครงการอบรมคุณธรรม โครงการพิธีกรรมทางศาสนา โครงการส่งเสริมการประหยัด โครงการส่งเสริมความซื่อสัตย์

กลุ่มที่ 3 โครงการคุณธรรมที่ได้รับความนิยมปานกลางในทุกระดับชั้น คือมีจำนวนสถานศึกษาที่จัดทำโครงการประมาณร้อยละ 20-80 ในทุกระดับชั้น โดยไม่จำกัดจำนวนนักเรียนเข้าร่วมโครงการ คือ โครงการค่ายธรรมะ โครงการอบรมคุณธรรมอื่น โครงการต่อต้านยาเสพติด โครงการส่งเสริมมารยาท โครงการส่งเสริมความสามัคคี โครงการส่งเสริมความมีน้ำใจ โครงการบันทึกรักความดี โครงการพัฒนาคุณธรรมร่วมกับผู้ปกครอง และโครงการประกวดผู้เรียนคุณธรรมดีเด่น

กลุ่มที่ 4 โครงการที่ไม่นิยมจัดในบางระดับชั้น มีโครงการเดียวคือ โครงการค่ายลูกเสือ ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายมีจำนวนโรงเรียนที่ไม่จัดโครงการดังกล่าวมากกว่า ร้อยละ 80 แต่ในระดับชั้นอื่นมีสถานศึกษาที่จัดและไม่จัดโครงการนี้กระจายกันไป

พิชามณูช กอแก้ว (2553) บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนในเครือข่ายละแม 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 2 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนในเครือข่ายละแม 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 2 ผลการศึกษาพบว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาเสนอแนะทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารโรงเรียนได้ตระหนักถึงความสำคัญในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้กับนักเรียน

สุพัตรา ศรีวิเศษชากร (2552) ได้ทำการศึกษากระบวนการสร้างจิตวิญญาณของมือชีพพบว่า การบ่มเพาะความเมตตา ความดีงาม ในมวลชนกลุ่มต่างๆ ทั้งคนที่ทุกข์ยาก ผู้คนที่ต้องการได้

โอกาสทำความดี เขาเหล่านั้นมีแนวโน้มและมีความพยายามในการจะทำความดีโดยใช้กิจกรรมใกล้ตัว ใช้คนใกล้ชิด ไม่เร่งรีบ ให้โอกาสได้คิดเอง และมีการใช้สื่อ คำคมที่กินใจ การใช้หลักธรรมมาสู่การปฏิบัติในชีวิตประจำวันอย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอ ทั้งในเรื่องของการออมทรัพย์ การเป็นผู้อ่อนน้อมถ่อมตน การแสดงความกตัญญูต่อผู้คนที่เรารัก เคารพ นับถือ การใช้โอกาสต่างๆ ในชีวิตสู่การปฏิบัติเป็นการขัดเกลาจิตใจ และพัฒนาตนเอง นอกจากนี้การนำเสนอ เผยแพร่ ขยายความคิด และชักชวนผู้คนให้มาแสดงความรัก ความดี ด้วยเรื่องราวของชีวิตจริง การใช้กิจกรรมง่ายๆ เพื่อแสดงถึงความรัก ความหวังใย ด้วยการจัดงานวันเกิด การล้างเท้า การก้มหัวแสดงความเคารพนับถือ เป็นต้น

พระบุญทัน จารุวรรณ (กณาลักษณ์) (2554) ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมกับความมีวินัยของนักเรียนมัธยมศึกษาโรงเรียนสิรินธรวิทยานุสรณ์ เทศบาลตำบลนิคมลำโดน้อย จังหวัดอุบลราชธานี มีวัตถุประสงค์ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมกับความมีวินัยของนักเรียนมัธยมศึกษาโรงเรียนสิรินธรวิทยานุสรณ์ เทศบาลตำบลนิคมลำโดน้อย จังหวัดอุบลราชธานี 2) เพื่อเปรียบเทียบ พฤติกรรมเชิงจริยธรรมกับความมีวินัยของนักเรียนมัธยมศึกษาโรงเรียนสิรินธรวิทยานุสรณ์ เทศบาลตำบลนิคมลำโดน้อย จังหวัดอุบลราชธานี ที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา เกรดเฉลี่ย และอาชีพผู้ปกครอง และ 3) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมกับความมีวินัยของนักเรียนมัธยมศึกษาโรงเรียนสิรินธรวิทยานุสรณ์ เทศบาลตำบลนิคมลำโดน้อย จังหวัดอุบลราชธานี พบว่า 1) พฤติกรรมเชิงจริยธรรมกับความมีวินัยของนักเรียนด้านคุณลักษณะรอบบายนุ และด้านความมีสัมมาคารวะอยู่ในระดับมาก ด้านความมีวินัย และด้านความเมตตา กรุณา อยู่ในระดับปานกลาง 2) ผลการเปรียบเทียบ พฤติกรรมเชิงจริยธรรมกับความมีวินัยของนักเรียน ที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา เกรดเฉลี่ย และอาชีพผู้ปกครองต่างกัน โดยรวมทั้ง 43 ด้าน ไม่แตกต่างกัน แต่ด้านอายุแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 3) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมกับความมีวินัยของนักเรียนที่สำคัญได้แก่ นักเรียนควรสุขภาพเรียบร้อยไม่นำอาหารมารับประทานขณะครูสอน เวลาผู้ใหญ่เดินผ่านโน้มตัวลงทำความเคารพ มีความเอ็นดูสัตว์ ไม่ทำร้ายสัตว์ ไม่เสปสิ่งเสปติดของ มีนเมา

จิราภรณ์ แสงกระจุก (2552) ศึกษาความคิดเห็นที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนจริยธรรมของครูปฐมวัยในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดสุโขทัย เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนจริยธรรม 4 ด้าน ของครู ผลการศึกษาสรุปได้ว่า ครูปฐมวัยเห็นด้วยในระดับมากต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนจริยธรรม ด้านการนำไปใช้ด้านการจัดสถานที่ที่เอื้อต่อการเรียนการสอนจริยธรรม และด้านการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการเรียนการสอนจริยธรรม

สรุปจากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องดังกล่าว ผู้วิจัยได้ใช้แนวคิดไปดำเนินการประกอบในการทำวิจัยเรื่องการนำแนวคิดของฉือจี้มาใช้พัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน:

กรณีศึกษาโรงเรียนฉือจี้เชียงใหม่ มาพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนทั้งหมด 10 ด้าน ได้แก่ 1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ 2. ซื่อสัตย์สุจริต 3. มีวินัย 4. ใฝ่เรียนรู้ 5. อยู่อย่างพอเพียง 6. มุ่งมั่นในการทำงาน 7. รักความเป็นไทย 8. ด้านมีจิตสาธารณะ 9. มีเทคโนโลยีเป็นเลิศ 10. มีคุณธรรมจริยธรรมตามแบบของฉือจี้ ซึ่งเอกสารทั้งหมดเป็นแนวทางในการประกอบการทำวิจัยได้หลากหลายวิธี อีกทั้งยังสามารถเป็นข้อมูลในการอ้างอิงผลในเรื่องของการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนในเรื่องคุณธรรม จริยธรรมในแต่ละด้าน เพื่อจะสามารถเป็นประโยชน์ในการเป็นข้อมูลอ้างอิง ผู้วิจัยได้นำไปใช้เป็นตัวแปรการวิจัยต่อไป

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องการดำเนินงานเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนตามแนวคิดพัฒนามนุษย์ของฉือจี้ : กรณีศึกษาโรงเรียนฉือจี้เชียงใหม่ มีวิธีการดำเนินการวิจัยมีดังต่อไปนี้

1. กรณีศึกษา

เนื่องจากการวิจัยเชิงคุณภาพ ที่ต้องการจะเจาะลึกถึงข้อมูล เพื่อให้เกิดความเข้าใจและสามารถวิเคราะห์ประเด็นต่างๆ ความเป็นมา การดำเนินงานของโรงเรียน วิธีการการดำเนินงาน วิธีการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนตามแนวคิดพัฒนามนุษย์ของฉือจี้ ผู้วิจัยจึงขอเลือกกรณีศึกษาที่มีการจัดการศึกษาตามแนวคิดพัฒนามนุษย์ของฉือจี้เพียงโรงเรียนเดียวในประเทศไทยคือโรงเรียนฉือจี้เชียงใหม่

2. ผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key information)

ในการศึกษาวิจัยการดำเนินงานการวิจัยเรื่องการดำเนินงานเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนตามแนวคิดพัฒนามนุษย์ของฉือจี้ : กรณีศึกษาโรงเรียนฉือจี้เชียงใหม่ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลหลัก ดังนี้

1. ผู้บริหาร	จำนวน 1 คน
2. ครูผู้รับผิดชอบพัฒนานักเรียน	จำนวน 5 คน
3. บุคลากร	จำนวน 2 คน
4. นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา	จำนวน 6 คน
5. นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา	จำนวน 6 คน
6. ตัวแทนผู้ปกครอง	จำนวน 12 คน
รวมทั้งสิ้น	จำนวน 32 คน

3. เครื่องมือในการวิจัย

เนื่องจากการวิจัยในครั้งนี้เป็นวิจัยเชิงคุณภาพ(Qualitative Research) ตัวผู้วิจัยเองเป็นบุคคลสำคัญในการที่จะได้มาซึ่งข้อมูลต่างๆ ตามประเด็นที่จะศึกษาผู้วิจัยจะต้องสร้างความคุ้นเคยกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูล เพื่อให้ได้ข้อมูลที่แท้จริงในการเก็บรวบรวมข้อมูลนั้น ผู้วิจัยใช้การสัมภาษณ์และสังเกตปฏิบัติการของผู้ให้ข้อมูลตลอดเวลา แล้วนำข้อมูลที่ไดมารวบรวมให้สมบูรณ์ โดยเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมีดังนี้

3.1 แบบสัมภาษณ์

ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์โดยจะสัมภาษณ์อยู่ 2 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ 1 นักเรียนและผู้ปกครองระดับชั้นประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษา จำนวน 17 คนโดยผู้วิจัยจะสัมภาษณ์เกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน และผลที่เกิดขึ้นกับนักเรียน

กลุ่มที่ 2 ครู บุคลากร จำนวน 5 คนโดยผู้วิจัยจะสัมภาษณ์เกี่ยวกับผลของการนำแนวคิดพัฒนามนุษย์ของฉือจี้ มาใช้ในการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน

กลุ่มที่ 3 ผู้บริหาร และครูผู้รับผิดชอบพัฒนานักเรียน จำนวน 4 คนโดยผู้วิจัยจะสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน โดยใช้แนวคิดพัฒนามนุษย์ของ ฉือจี้ ควรดำเนินการอย่างไรจึงจะสามารถพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียนได้ดียิ่งขึ้น

3.2 การสังเกต

ผู้วิจัยได้ทำการสังเกต ขณะที่นักเรียนทำกิจกรรม ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน โดยจะสังเกตทั้งแบบมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วม จากนั้นทำการบันทึกข้อมูล

4. ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

4.1 ศึกษาเอกสารทางวิชาการ ตำรา แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้องของเรื่องที่วิจัยเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสัมภาษณ์

4.2 สร้างแบบสัมภาษณ์ ให้สอดคล้องกับ เรื่องที่วิจัย วัตถุประสงค์ และโจทย์คำถามวิจัย แล้วนำเสนอให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจ และชี้แนะ

4.3 นำแบบสัมภาษณ์มาปรับแก้ ตรวจสอบความถูกต้องของภาษา แล้วนำเสนอให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจ และชี้แนะอีกครั้ง

4.4 นำแบบสัมภาษณ์ให้อาจารย์ที่ปรึกษาอนุมัติใช้เครื่องมือ

4.5 นำแบบสอบถามไปใช้และเก็บข้อมูล

6. การศึกษาข้อมูลเบื้องต้น

6.1 ศึกษาเอกสารและสื่ออื่นๆ เกี่ยวกับทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบคุณธรรมนำความรู้ รูปแบบแนวคิดต่างๆ ของโรงเรียนฉือจี้เชียงใหม่และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

6.2 ศึกษาการทำงานของแต่ละฝ่าย ว่ามีวิธีการทำงานอย่างไร มีการเก็บเอกสารอย่างไร มีเอกสารและร่องรอยการทำงานใดอยู่แล้วบ้าง จากนั้นจึงพิจารณาเชื่อมโยงวัตถุประสงค์การวิจัยเข้ากับข้อมูลที่มีอยู่ เมื่อพบว่าข้อมูลที่มีอยู่ไม่เพียงพอ ที่จะตอบปัญหาการวิจัย จึงออกแบบและวางแผนที่จะหาข้อมูลจากแหล่งต่างๆ ทั้งนี้เพื่อที่จะตอบปัญหาการวิจัยให้ได้ครบถ้วน

6.3 ศึกษาเอกสารข้อมูลเกี่ยวกับบริบทและแนวทางการศึกษาของโรงเรียนฉือจี้เชียงใหม่อย่างชัดเจน

6. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยใช้วิธีการเก็บข้อมูลจากหลายกลุ่มคน เพื่อนำมาเชื่อมโยง ประมวลผล จัดหมวดหมู่ และตรวจสอบข้อมูล เพื่อตอบคำถามในประเด็นต่างๆ ที่ต้องการศึกษา ซึ่งการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้มีขั้นตอนดังนี้

6.1 ผู้วิจัยทำหนังสือขออนุญาตสถานศึกษาในการสัมภาษณ์และเก็บรวบรวมข้อมูล

6.2 หลังจากที่ได้รับอนุญาตให้เข้าศึกษาบริบทต่างๆ ภายในโรงเรียนฉือจี้เชียงใหม่ตามประเด็นที่ผู้วิจัย ต้องการศึกษแล้ว ผู้วิจัยได้ทำการขออนุญาตผู้บริหารโรงเรียน ในการเข้าไปสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วมกับการจัดการเรียนการสอนของทางโรงเรียน ตลอดจนการสัมภาษณ์

6.3 กำหนดผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์เชิงลึก เพื่อให้ทราบถึงการบริหารและการดำเนินงานเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนตามแนวคิดพัฒนามนุษย์ของฉือจี้

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยในครั้งนี้ มีวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

6.3.1 การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In depth Interview) ผู้วิจัยใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกกับผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบพัฒนานักเรียน บุคลากร ผู้ปกครองและตัวแทนนักเรียนเพื่อศึกษาผลการดำเนินงานพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ผู้เรียนโดยใช้แนวคิดพัฒนามนุษย์ของฉือจี้ในโรงเรียนฉือจี้เชียงใหม่

6.3.2 การสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ (Informal Interview) ผู้วิจัยใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการเพื่อให้ได้ข้อมูลตามประเด็นที่ผู้วิจัยต้องการจะศึกษารายละเอียดอื่นๆ เพื่อใช้เป็นส่วนเสริมในการวิเคราะห์ข้อมูล และเป็นการตรวจสอบข้อมูลอีกทางหนึ่งด้วย

6.3.3 การสนทนากลุ่ม (Focus Group) ทำการแบ่งกลุ่มผู้ให้ข้อมูลออกเป็น 3 กลุ่ม คือ 1. กลุ่มครูและบุคลากร 2. กลุ่มผู้ปกครอง 3. นักเรียน โดยใช้เวลากลางวันหรือเวลาที่ต่างกัน โดยจะสนทนากลุ่มละ 1 ครั้ง

7. การตรวจสอบข้อมูล

ผู้วิจัยมีความเห็นว่าการเก็บรวบรวมข้อมูลนั้นอาจจะมีข้อมูลเกิดการคลาดเคลื่อนจากบริบทของโรงเรียนอาจจะทำให้ข้อมูลนั้นไม่น่าเชื่อถือ เพื่อให้เกิดความมั่นใจในข้อมูลที่ได้มา ผู้วิจัยจึงจัดให้มีการตรวจสอบข้อมูล โดยวิธีการดังต่อไปนี้

7.1 การยืนยันข้อเท็จจริงจากครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง

7.2 การตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า คือ ตรวจสอบว่าข้อมูลที่รวบรวมได้ต่างเวลา ต่างบุคคล และต่างสถานที่ที่มีความสอดคล้องกันหรือไม่ อย่างไร ในกรณีที่ข้อมูลไม่สอดคล้องกันจะตรวจสอบกับแหล่งข้อมูลที่เชื่อถือได้ แล้วนำไปตรวจสอบกับกลุ่มเป้าหมายที่ให้ข้อมูลอีกครั้งหนึ่งเพื่อเปรียบเทียบยืนยันและหาเหตุผลในการอธิบายข้อมูลให้ถูกต้องและครบถ้วน

8. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในระหว่างการเก็บข้อมูลรวบรวมข้อมูลนั้น ผู้วิจัยจะได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามกรอบแนวคิดและขอบเขตของการวิจัยด้วยวิธีการวิเคราะห์เชิงเนื้อหาซึ่งมีวิธีการดำเนินการ ดังนี้

8.1 นำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้มาจัดระบบทั้งข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสาร จากกรณีสังเกต จากการสัมภาษณ์เพื่อเตรียมพร้อมที่จะนำไปวิเคราะห์ เช่น การจัดบันทึกใหม่ การถอดเทปการสัมภาษณ์

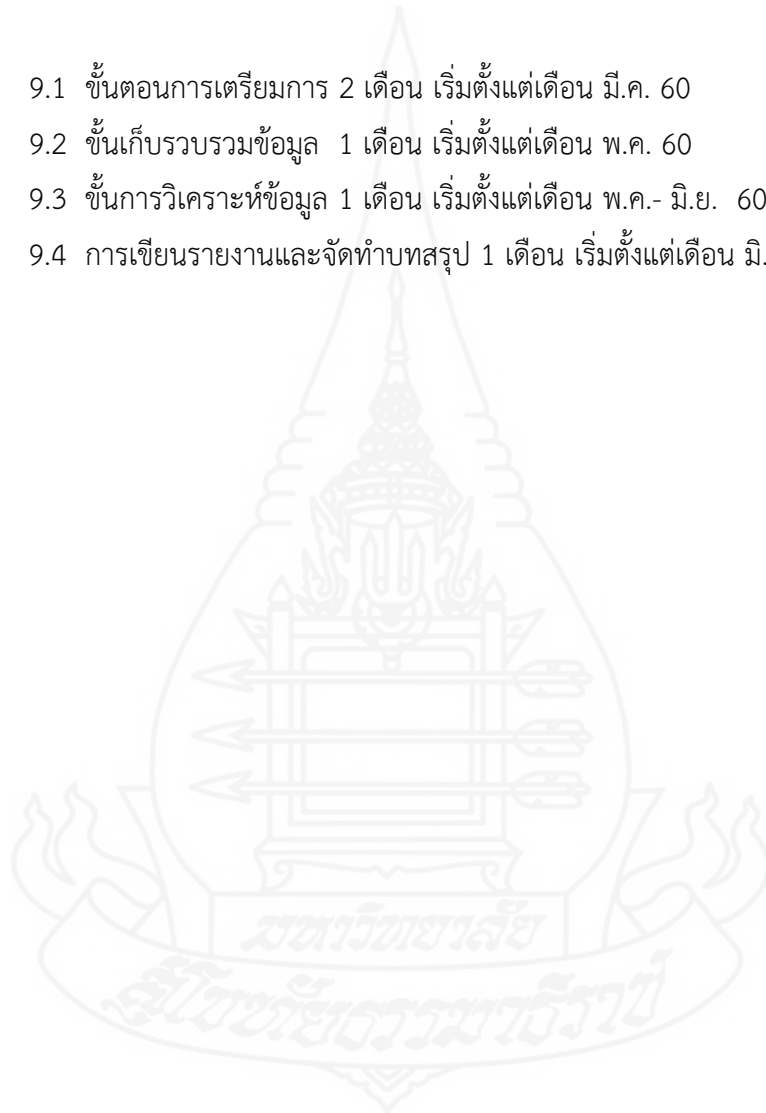
8.2 การให้ความหมายกับข้อมูล โดยการตีความจากข้อมูล โดยการตีความจากข้อมูลเบื้องต้นให้ออกมาเป็นข้อความที่สื่อความหมายของผู้ให้ข้อมูล

8.3 จัดหมวดหมู่ความหมายของข้อมูล โดยการนำเอาความหมายที่ให้ไว้มาจัดหมวดหมู่ตามตัวแปรที่ทำการวิจัย

8.4 วิเคราะห์และสรุปรวบรวมความหมายให้ได้ข้อความรู้ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย สำหรับในขั้นตอนนี้จะเป็นการนำข้อสรุปต่างๆ มาเชื่อมโยงกันเพื่อที่จะให้สามารถตอบปัญหาของการวิจัยในครั้งนี้ได้อย่างถูกต้องครบถ้วน

9. ระยะเวลาในการวิจัย

- 9.1 ขั้นตอนการเตรียมการ 2 เดือน เริ่มตั้งแต่เดือน มี.ค. 60
- 9.2 ขั้นเก็บรวบรวมข้อมูล 1 เดือน เริ่มตั้งแต่เดือน พ.ค. 60
- 9.3 ขั้นการวิเคราะห์ข้อมูล 1 เดือน เริ่มตั้งแต่เดือน พ.ค.- มิ.ย. 60
- 9.4 การเขียนรายงานและจัดทำทสรูป 1 เดือน เริ่มตั้งแต่เดือน มิ.ย. – ส.ค. 60

บทที่ 4

ข้อมูลเบื้องต้นของโรงเรียนฉือจี้เชียงใหม่

ตามที่ได้ผู้วิจัยได้เลือกโรงเรียนฉือจี้เชียงใหม่เป็นกรณีศึกษา จะขอนำเสนอข้อมูลเบื้องต้นของโรงเรียนฉือจี้เชียงใหม่โดยแบ่งเป็น 1 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียน

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียน

โรงเรียนฉือจี้เชียงใหม่ ก่อตั้งโดย ท่านธรรมาจารย์เจิ้งเหยียน ผู้ก่อตั้งมูลนิธิฉือจี้ และจัดโครงการ สงเคราะห์ผู้ยากไร้มากกว่า 40 ปี โดยการก่อตั้งโรงพยาบาล โรงเรียน และ สื่อประชาสัมพันธ์ทางวิทยุโทรทัศน์ พร้อมกับการผลักดันงานด้านการกุศล การรักษาพยาบาล การศึกษา และวัฒนธรรม การบรรเทาสาธารณภัย บริจาคไขกระดูก และอาสาสมัครชุมชน ใน 45 ประเทศทั่วโลก โดยไม่แบ่งแยกศาสนา เผ่าพันธุ์ โรงเรียนฉือจี้เชียงใหม่ เป็นโรงเรียนแห่งแรกของมูลนิธิฉือจี้ที่ตั้งอยู่นอกประเทศไต้หวัน เริ่มดำเนินการหลังจากมูลนิธิฉือจี้ ได้ทำโครงการช่วยเหลือด้านการกินอยู่และเกษตรกรรม ที่จังหวัดเชียงใหม่ และเชียงราย ตาม โครงการ 3 ปี ขจัดความยากจน และการก่อสร้างบ้านพักอาศัย และให้ความช่วยเหลือด้านการเกษตร ที่บ้านห้วยหก บ้านบังกาลา บ้านแม่สลัก และที่บ้านใหม่ช่างหลวง ต่อจากนั้นมูลนิธิฉือจี้ ได้สงเคราะห์บ้านพักคนชราที่บ้านใหม่หนองบัว อำเภอไชยปราการ และโครงการให้ทุนการศึกษานักเรียนและสงเคราะห์ผู้ยากไร้ในภาคเหนือ (โรงเรียนฉือจี้เชียงใหม่, 2556, น.1 – 40)

โรงเรียนฉือจี้เชียงใหม่ เป็นโรงเรียนที่ก่อตั้งขึ้นตาม โครงการก่อสร้างแห่งความหวัง ที่เป็นโครงการที่จัดควบคู่กับที่ประเทศไต้หวัน ประกอบด้วยการศึกษาระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา โรงเรียนฉือจี้เชียงใหม่ ตั้งอยู่ที่ 253 บ้านปางผึ้ง หมู่ที่ 1 6 ตำบลเวียง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ ได้รับให้จัดตั้งเมื่อ วันที่ 1 พฤษภาคม พ.ศ. 254 8 ในพื้นที่ 122 ไร่ 32 ตารางวา ตามใบอนุญาตเลขที่ ชม. 03- 0 01 /254 8 ประเภทสามัญศึกษา มาตรา 15 (1) โรงเรียนฉือจี้เชียงใหม่ ได้เปิดดำเนินการครั้งแรก ในปีการศึกษา 2548 โดยเปิดรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และมีโครงการขยายชั้นเรียนที่สูงขึ้นต่อไปตามลำดับ และในปีการศึกษา 2551 จะขยายชั้นเรียนในระดับช่วงชั้นที่ 3 คือชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เป็นปีแรก และจะขยายสู่ชั้นเรียนที่สูงขึ้นตามลำดับ นอกจากนี้แล้วเพื่อกล่อมเกลานักเรียนจากพื้นฐานความเชื่อที่ว่า “ดวงใจมีรัก ใคร

ใครก็รัก” โรงเรียนฉือจีเชียงใหม่จึงจัดหลักสูตรพิเศษ เช่น วิชาธรรมคติของธรรมาจารย์เจิ้งเหยียน วิชาศิลปะการจัดดอกไม้ วิชาศิลปะการชงชา การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และจริยธรรม เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิต และมีวิชาภาษาจีน เป็นหลักสูตรรายวิชาที่สำคัญ ปัจจุบันได้เปิดทำการสอนตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีนักเรียนจำนวน 660 คน ด้านความสัมพันธ์กับครอบครัวและชุมชน โรงเรียนมีความมุ่งมั่นที่จะจัดการศึกษาให้มีการประสานกลมกลืนระหว่างโรงเรียน ครอบครัว ชุมชน เพื่อให้การจัดการศึกษามีประสิทธิภาพ สามารถพัฒนาผู้เรียนให้เป็นหน่วยของสังคมที่มีคุณภาพ ในด้านต่างๆ ตามปรัชญาของธรรมาจารย์เจิ้งเหยียน คือ เมตตา กรุณา มุทิตา และอุเบกขา ด้านเมตตา หมายถึง ความรัก ความปรารถนาดี อยากรให้ผู้อื่นมีความสุข มีจิตแผ่เมตตา และคิดทำประโยชน์แก่มนุษย์และสัตว์ทั่วไป ด้านกรุณา หมายถึง ความสงสาร คิดช่วยให้บุคคลอื่นให้พ้นทุกข์ ใฝ่ใจที่จะปลดเปลื้องและบำบัดความทุกข์ยากเดือดร้อนของเพื่อนมนุษย์ และสัตว์ ด้านมุทิตา หมายถึง มีความยินดีในเมื่อผู้อื่นมีความสุข มีจิตใจผ่องใสชื่นบานอยู่เสมอ อุเบกขา หมายถึง มีจิตสงบ คือการวางจิตเรียบนิ่งอย่างมีสติอยู่เสมอ มีความเที่ยงตรงประดุจตาชั่ง มองเห็นมนุษย์และสัตว์โลกทั้งหลายที่ได้รับผลดีร้ายตามเหตุปัจจัยที่มากระทบ โดยไม่เอนเอียงไปด้วยชอบหรือชัง (แผนพัฒนาการศึกษาเอกชน โรงเรียนฉือจีเชียงใหม่ 2556, น.1 – 40)

สถานที่ตั้งของสถานศึกษา

ที่ตั้ง ตั้งอยู่เลขที่ 253 บ้านปางผึ้ง หมู่ 16 ตำบลเวียง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ 50110 โทรศัพท์ 053-382026-7 โทรสาร 053-383059 เปิดสอนตั้งแต่ระดับประถมศึกษาถึงมัธยมศึกษาตอนปลาย ตามหลักสูตรการศึกษา ขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ พุทธศักราช 2542 สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.) เขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 3

ข้อมูลบุคลากร

บุคลากรรวม 84 คน โดย

1. ผู้อำนวยการจำนวน 1 คน
2. บุคลากรทางการศึกษาจำนวน 61 คน
3. บุคลากรอื่น ๆ จำนวน 22 คน

แผนพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา

วิสัยทัศน์ : แบบอย่างของความเป็นมนุษย์ เรียนรู้แก้ปัญหา ภายใจกล้าแกร่ง

ปรัชญา : เมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขา

คำขวัญ : มารยาทเด่น เน้นคุณธรรม นำการเรียนรู้ มุ่งสู่เทคโนโลยี

สีประจำโรงเรียน : สีเขียว หมายถึง มีความสดใส มีชีวิตชีวา ใจคิดถึงสิ่งที่ดีๆ และทำแต่ความดี ช่วยกันรักษาสิ่งแวดล้อม ทำให้โลกใบนี้มีแต่สีเขียว

ตราประจำโรงเรียน

กลีบดอกแปดกลีบ หมายถึง ชาว“ฉือจี้” ปฏิบัติตามอริยมรรคแปดอยู่เป็นนิจ มรรคมีองค์แปด คือ สัมมาทิฐิ สัมมาสังกัปปะ สัมมาวาจา สัมมาสมาธิ สัมมาสติ สัมมาวายามะ สัมมาอาชีวะ สัมมากัมมันตะ ล้วนแต่เป็นทางปฏิบัติดีปฏิบัติชอบ

ฝักบัว หมายถึง ดอกและผลที่เกิดขึ้นพร้อมกัน ดังชาว “ฉือจี้” ที่ลงมือประพฤติดุเดือดดีทุกเมื่อเชื่อวันย่อมได้รับผลดีติดตามมาพร้อมกัน

กลีบขาวในฝักบัว หมายถึง คำสอนประกอบด้วย เมตตา กรุณา มุทิตา จาคะ (เสียสละ) ซึ่งเป็นปรัชญาของโรงเรียนฉือจี้เชียงใหม่

ต้นไผ่ที่อยู่กลางฝักบัว เสมือนสัตว์บุรุษที่ยืนหยัดชื่อตรง วีริยะ อ่อนน้อม ปรีชา ไร้มลทิน กล้าสู้ฟ้าดิน คำว่าต้นไผ่ถ้าอ่านออกเสียงเป็นภาษาจีน “ฮกเกี้ยน” จะพ้องเสียงกับคำที่แปลว่า “วิญญาณชน”

ใบไผ่นั้นมีสามใบ เปรียบเหมือนการให้การศึกษาที่สมบูรณ์แบบต้องประกอบด้วย การศึกษาที่ครอบคร้ว โรงเรียนและสังคม สรุป คือโรงเรียน “ฉือจี้” ต้องการฝึกสอนให้นักเรียนเป็นบุคคลที่มีความรู้คู่คุณธรรมและมีศีลธรรม

วิสัยทัศน์

แบบอย่างความเป็นมนุษย์ เรียนรู้พหุปัญญา มนุษย์ที่สมบูรณ์ มีจิตสาธารณะ

พันธกิจของโรงเรียน

1. ปลูกฝังความรัก ความปรารถนาดี และการทำประโยชน์ต่อสังคมและต่อผู้อื่น
2. เน้นจัดกิจกรรมที่แสดงถึง ความเมตตา ความกรุณาช่วยเหลือและบำบัดความทุกข์ยากของผู้อื่น
3. จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียน มีจิตเบิกบาน อยู่เสมอ และเห็นความสำคัญของบุคคลรอบข้าง ร่วมยินดี เมื่อเห็นผู้อื่นมีสุข
4. ฝึกจิตให้สงบ มีสติ และความเที่ยงตรงอยู่เสมอ
5. ส่งเสริมความสามารถที่หลากหลาย (พหุปัญญา)
6. เน้นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ

7. พัฒนาการใช้ภาษาไทย ภาษาจีน ภาษาอังกฤษ และ ภาษามือเพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวัน

8. จัดกิจกรรมส่งเสริมทักษะการคิด การแก้ปัญหา การทำงานอย่างเป็นระบบ
9. ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีในการเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเองได้เต็มศักยภาพ
10. จัดกิจกรรมให้นักเรียนยึดมั่น ศรัทธาและปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามระบอบ

ประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

11. จัดกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์ขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรมไทย อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และ ส่งเสริมวัฒนธรรมฉือจี้

เอกลักษณ์ “สังคมแห่งความรักและความเมตตา พัฒนาความรู้คู่คุณธรรม ดำเนินชีวิตอย่างมีคุณค่า ด้วยสติปัญญา”

<http://www.tzuchi.ac.th/th/index.php/typography/2014-06-17-09-21-34>

อัตลักษณ์ “ฉือจี้สอนและกล่อมเกลานักเรียนให้เป็นวิญญูชนที่บริสุทธิ์ ไม่เล็งเห็นประโยชน์ส่วนตนโดยฝ่ายเดียว รู้จักและปฏิบัติตามกฎระเบียบและจรรยาบรรณใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิตตามกระแสสังคม”

คุณลักษณะที่เกิดกับผู้เรียน

1. นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการ ตามที่หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราชกำหนด และอีก 2 ประการตามที่โรงเรียนกำหนดเพิ่มเติม
2. นักเรียนได้เรียนรู้และปฏิบัติตนตามวัฒนธรรมไทยและฉือจี้
3. นักเรียนมีความรักปรารถนาดี อยากรให้ผู้อื่นมีความสุข มีจิตแผ่เมตตา และคิดทำประโยชน์แก่มนุษย์และสรรพชีวิต
4. นักเรียนให้ความสำคัญและปฏิบัติตนตามปรัชญาและคำขวัญของโรงเรียน

<http://www.tzuchi.ac.th/th/>

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการ

1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
2. ซื่อสัตย์ สุจริต
3. มีวินัย
4. ใฝ่เรียนรู้
5. อยู่อย่างพอเพียง
6. มุ่งมั่นในการทำงาน
7. รักความเป็นไทย
8. มีจิตสาธารณะ

และทางโรงเรียนได้กำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์เพิ่มเติมอีก 2 ประการ คือ

1. มีคุณธรรมจริยธรรมตามแบบของฉือจี้
2. เทคโนโลยีเป็นเลิศ

การแสดงยุทธศาสตร์ตามเป้าหมายของโรงเรียนฉือจี้เชียงใหม่

ตารางที่ 4.1 นโยบาย 1: มุ่งส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน โดยเน้น การดำเนินชีวิต คุณธรรม จริยธรรม วิชาการ เพื่อพัฒนาด้านความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ตามปณิธานของท่าน ธรรมมาจารย์เจิ้งเหยียน และตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551

เป้าหมาย	ยุทธศาสตร์	มาตรการ
1. โรงเรียนสร้างและ พัฒนาหลักสูตร สถานศึกษา ให้ เป็นไปในทิศทางของ หลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และ ทิศทางของฉือจี้	1. สร้างเสริมการจัดการ เรียนการสอน โดยเน้น การ ดำเนินชีวิต คุณธรรม จริยธรรม วิชาการ เพื่อ พัฒนาด้านความเป็นมนุษย์ ที่สมบูรณ์ ตามปณิธานของ ท่านธรรมมาจารย์เจิ้งเหยียน และตามหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้น พื้นฐานพุทธศักราช 2551	1. จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับ หลักสูตรแกนกลาง หลักการของ ฉือจี้ และ ท้องถิ่นทุกระดับที่เปิดสอน 2. จัดทำหลักสูตรกลุ่มสาระและหลักสูตร กิจกรรมพัฒนาผู้ครบทั้ง 3 กลุ่ม คือ กิจกรรม แนะแนว กิจกรรมนักเรียน กิจกรรมเพื่อสังคม และสาธารณะประโยชน์ 3. จัดรายวิชาและกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่ หลากหลายให้ผู้เรียนเลือกเรียนตามความถนัด ความสามารถและความสนใจ 4. โรงเรียนได้กำหนดจัดการเรียนรู้จาก กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนครบถ้วนตามเงื่อนไข ของหลักสูตร 5. จัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมด้าน จริยธรรมควบคู่กับการเรียนรู้ด้านวิชาการ

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

เป้าหมาย	ยุทธศาสตร์	มาตรการ
	2. ส่งเสริมการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน การวางแผนการจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพการสร้างสื่อ และการประเมินผลตามสภาพจริงและพัฒนาระบบการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	1. ปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการวัดและประเมินผลผู้เรียนตามสภาพจริง โดยครูทุกคนได้สอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมจากวาทธรรมจาก จิ้ง ซื่อ อวี๋ ไปในการจัดการเรียนการสอนทุกคาบ 2. ผลิตและใช้สื่อที่มีอยู่ในโรงเรียนและในห้องเรียน 3. จัดระบบนิเทศการสอนและนำผลการนิเทศมาปรับปรุงการสอนอย่างสม่ำเสมอ
	3. มุ่งสู่ความเป็นเลิศด้าน การวิจัยชั้นเรียน การวิจัย เพื่อการพัฒนาทางการศึกษา และการวิจัยเพื่อพัฒนาองค์กรของสถาบัน การศึกษาขั้นพื้นฐาน	1. ครูทุกมีวิจัยชั้นเรียนอย่างน้อยปีการศึกษา ละ 1 เรื่อง 2. ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และ วิชาเฉพาะที่โรงเรียนจัด มีงานวิจัยอย่างน้อยปีละ 1 เรื่อง 3. นำผลงานจากการวิจัยสู่การพัฒนาการจัดการศึกษา และพัฒนาองค์กร
	4. เสริมสร้างผู้เรียนให้มีทักษะในการคิดอย่างเป็นระบบและมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ รู้จักตัดสินใจอย่างมีเหตุผล แก้ปัญหาได้ด้วยความรอบคอบ	1. จัดกิจกรรมส่งเสริมผู้เรียนในการฝึกการคิดอย่างเป็นระบบ 2. ส่งเสริมให้ผู้เรียนให้สร้างสรรค์ผลงานและนำเสนอผลงานด้วยความภาคภูมิใจ 3. จัดทำกิจกรรมส่งเสริมทักษะแนะแนว

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

เป้าหมาย	ยุทธศาสตร์	มาตรการ
2. นักเรียนทุกคนที่สำเร็จการศึกษาในระดับต่างๆ ที่มีคุณลักษณะตรงความต้องการของ หลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และ ตามความต้องการ ของฉ้อฉล	5. สร้างเสริมให้นักเรียนทุกคนที่สำเร็จการศึกษาในระดับต่างๆ ที่มีคุณลักษณะตรงความต้องการของ หลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และ ตามความต้องการ ของฉ้อฉล	1 โรงเรียนผ่านการประเมินของสมศ. ในระดับที่สูงกว่า ร้อยละ 80 2. นักเรียนสอบผ่าน O NET อย่างน้อยร้อยละ 60 ทุกระดับ 3. นักเรียนสามารถสอบเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 4. นักเรียนสามารถศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาทั้งในและนอกประเทศ 5. 10%ของนักเรียนได้รับทุนไปศึกษาต่อที่โรงเรียนฉ้อฉลได้ทุกวัน 6. วางแผนสำหรับนักเรียนที่ไม่ได้เรียนต่อมหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.2 นโยบายข้อที่ 2 มุ่งพัฒนาโรงเรียนให้มีคุณภาพ โดยมีกระบวนการของฉ้อฉลในการบริหารงาน เพื่อให้เกิดการปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

เป้าหมาย	ยุทธศาสตร์	มาตรการ
3. บรรยากาศในโรงเรียนเปี่ยมไปด้วยความรักและ ความอบอุ่น ที่เอื้อต่อการเรียนการสอน	6. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องในการจัดการบริหารอาคารสถานที่ สภาพแวดล้อมและการบริการที่ส่งเสริมการเรียนรู้	1. ปรับปรุงซ่อมแซมและพัฒนาอาคารที่สภาพแวดล้อม ให้สะอาดและเป็นระเบียบเรียบร้อย 2. จัดระบบการป้องกันความปลอดภัย นักเรียนทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน 3. มีความกระตือรือร้น ในการดูแลและติดตาม ให้ความช่วยเหลือ นักเรียนที่มีปัญหา ด้านการปรับตัว และมีการปรับแก้มุมอันตรายในโรงเรียน 4. ระบบจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศ

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

เป้าหมาย	ยุทธศาสตร์	มาตรการ
4. มุ่งสู่ความเป็นเลิศด้านการจัดการ และการบริการโภชนาการของโรงเรียน	7. ส่งเสริมความเป็นเลิศด้านการจัดการ และการบริการโภชนาการของโรงเรียน	1. จัดกิจกรรมความเป็นเลิศด้านการจัดการ และการบริการโภชนาการของโรงเรียน 2. จัดกิจกรรมส่งเสริมให้ผู้เรียนมีสุขนิสัยในการรับประทานอาหาร การดูแลสุขภาพของตนเอง
5. การให้บริการด้านที่พักอาศัยที่ดี และสามารถส่งเสริมสุขภาพให้กับนักเรียน ครู และบุคลากร	8. ส่งเสริมความเป็นเลิศด้านการให้บริการด้านที่พักอาศัยที่ดี และสามารถส่งเสริมสุขภาพให้กับนักเรียน ครู และบุคลากร	1. นักเรียนได้ฝึกฝนด้านวิชาการ 2. นักเรียนมีความสุขในหอพัก 3. นักเรียนสามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข
6. รักษาวัฒนธรรมไทยที่ดีงาม	9. ส่งเสริมความเป็นไทย และรู้จักอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย ภูมิปัญญาท้องถิ่น	1. นำประเพณี วัฒนธรรมอันดีงามของไทย สอดแทรกในกิจกรรมของภูมิปัญญาท้องถิ่น และสำนักรักบ้านเกิด 2. ผลักดันและเผยแพร่ประเพณีวัฒนธรรมไทยนำประเพณีวัฒนธรรมอันดีงามผนวกกับจริยธรรมฉือจี้พัฒนาเป็นเอกลักษณ์ที่โดดเด่นของโรงเรียน

ตารางที่ 4.3 นโยบาย 3 บ่มเพาะบุคคลให้มีคุณภาพตามแนวจริยธรรมฉือจี้ พัฒนาให้เป็นโรงเรียนต้นแบบ และมีความเป็นเลิศด้านคุณธรรม

เป้าหมาย	ยุทธศาสตร์	มาตรการ
7. จัดบรรยากาศภายในโรงเรียน ให้เป็นบรรยากาศของฉือจี้	10. ส่งเสริม และจัดบรรยากาศภายในโรงเรียน ให้เป็นบรรยากาศของฉือจี้	1. จัดกิจกรรมการเรียนรู้ในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม ของไทยและ ฉือจี้ 2. ปลุกจิตสำนึกในการ แสดงพฤติกรรมของการเป็นคนดีมีคุณธรรมจริยธรรม และมีจิตสาธารณะเป็นที่ประจักษ์ในสายตาของครู ผู้ปกครอง และสังคมทั่วไป

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

เป้าหมาย	ยุทธศาสตร์	มาตรการ
		<p>3. นักเรียนมีผลงานด้านวิชาการ เช่นโครงการ วิทยาศาสตร์ โครงการสุขภาพ และโครงการด้านการออกกำลังกายทุกชั้น โครงการด้านการดำเนินชีวิต โครงการด้านจิตอาสา</p> <p>4. นักเรียนมีพฤติกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรมตามที่โรงเรียนคาดหวัง</p> <p>5 จัดทำหลักสูตรการสอนวาทธรรม การชงชา การจัดดอกไม้ของฉือจี้ และการศึกษาของชีวิต</p> <p>6. ผลการวิจัยการสอนวาทธรรม การชงชา และการจัดดอกไม้ของฉือจี้</p>
8. นักเรียนมีคุณลักษณะของการเป็นผู้นำ ผู้ตามที่ดี	11. สร้างเสริมให้นักเรียนมีคุณลักษณะของการเป็นผู้นำ ผู้ตามที่ดี	1.นักเรียนมีความพร้อมทั้งทางด้านการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี
9. มุ่งสู่ความมีสุขภาวะ (สุขภาวะด้านร่างกาย สุขภาวะด้านจิตใจ สุขภาวะทางสังคม และ สุขภาวะทางจิตวิญญาณ)	12. สร้างเสริมให้ผู้เรียนมีสุขนิสัย สุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีความรู้ทางด้านวิชาการ และศิลปะ ดนตรี กีฬาตามศักยภาพของตนเองและมุ่งให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองตามศักยภาพ และพัฒนาครอบครัวเพื่อความ เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม	<p>1.จัดกิจกรรมส่งเสริมให้ผู้เรียนมีสุขนิสัยในการดูแลสุขภาพตนเองและครอบครัว</p> <p>2. จัดกิจกรรมส่งเสริมด้านวิชาการให้มีความรู้ความสามารถเต็มตามศักยภาพ</p>

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

เป้าหมาย	ยุทธศาสตร์	มาตรการ
10. ปลุกฝังและสร้างจิตอาสา สามารถจัดการตนเองได้ และอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข	13. ส่งเสริมและปลุกฝังการสร้างจิตอาสา	1. จัดโครงการด้านจิตสาธารณะ(Social Mind) และจิตบริการ (Service Mind) 2. นักเรียนทุกคนเป็นอาสาสมัครตัวน้อย
11. มุ่งส่งเสริมอาสาสมัครผู้ปกครอง	14. ส่งเสริมอาสาสมัครผู้ปกครอง	1. อบรมผู้ปกครองเป็นอาสาสมัครโรงเรียน 2. อบรมครูและบุคลากรให้เป็นอาสาสมัครมือจี้ 3. เชิญชวน ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีกิจกรรมมือจี้ 4. การร่วมกิจกรรมสัมพันธ์ชุมชน

ตารางที่ 4.4 นโยบาย 4_ส่งเสริมให้โรงเรียนมือจี้ เข้าสู่โรงเรียนสากล

เป้าหมาย	ยุทธศาสตร์	มาตรการ
12. ยกระดับความสามารถในการใช้ภาษาต่างประเทศของครู นักเรียน	15. ส่งเสริมและยกระดับความสามารถในการใช้ภาษาต่างประเทศของครู นักเรียน	1. ครูและนักเรียนใช้ภาษาอังกฤษภาษาจีนในด้าน การฟัง พูด อ่าน เขียน 2. ส่งเสริมการใช้ภาษาจีนและภาษาอังกฤษในโรงเรียน 3. สร้างบรรยากาศในการใช้สามภาษาในโรงเรียน
13. การแลกเปลี่ยนกับโรงเรียนในเครือข่ายมือจี้ต่างประเทศ	16. ส่งเสริมและแลกเปลี่ยนกับโรงเรียนในเครือข่ายมือจี้ต่างประเทศ	1. ได้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับมือจี้ต่างประเทศ 2. ครูและนักเรียนได้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับมือจี้ต่างประเทศ 3. มีการวางแผนในการพัฒนาแลกเปลี่ยนระหว่างประเทศ
14. สนับสนุนให้นักเรียนกลับมาศึกษาภาษาจีนที่ไต้หวัน	17. ส่งเสริมและสนับสนุนให้นักเรียนกลับมาศึกษาภาษาจีนที่ไต้หวัน	1. จัดค่ายภาษาจีนและวัฒนธรรม 2. ช่วยเหลือนักเรียนด้านทุนการศึกษา 3. ช่วยเหลือด้านช่องทางกลับมาศึกษาต่อที่ไต้หวัน 4. ช่วยเหลือนักเรียนในการสมัครขอทุนการศึกษาของมหาวิทยาลัยมือจี้และวิทยาลัยอาชีวมือจี้

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

เป้าหมาย	ยุทธศาสตร์	มาตรการ
15. จัดทำหลักสูตรเกี่ยวกับอาเซียนเพื่อพัฒนาวิสัยทัศน์ที่มีความเป็นสากล	18. พัฒนาหลักสูตรเกี่ยวกับอาเซียนเพื่อพัฒนาวิสัยทัศน์ที่มีความเป็นสากล	1. จัดหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับอาเซียน ใช้การศึกษาอาเซียนเป็นบันไดมุ่งไปสู่ทั่วโลก 2. หลักสูตรอาเซียนจัดให้มีการสอดแทรก ภาระกิจของชาวฉือจี้ในแต่ละประเทศ

ตารางที่ 4.5 นโยบาย 5_พัฒนาการบริหารงาน ยกกระดับคุณภาพครูผู้สอน เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายและสร้างระบบการศึกษา ให้ครบวงจร

เป้าหมาย	ยุทธศาสตร์	มาตรการ
16. พัฒนาจัดการเป็นระบบจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน และเน้นการมีส่วนร่วมทุกส่วน	19. ปรับโครงสร้างการบริหาร การจัดการศึกษาของโรงเรียนให้เป็นเอกภาพ ด้วยการบริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน	1. จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา 2. จัดทำแผนปฏิบัติงานประจำปี ที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาและนำไปสู่การปฏิบัติจริง
	20. พัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ตามกฎกระทรวงกำหนด	1. จัดระบบการบริหารและสารสนเทศ 2. การดำเนินการและติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา 3. การประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาและการจัดทำรายงานประจำปี
	21. พัฒนาบุคลากรให้มีคุณภาพ สามารถปฏิบัติหน้าที่ตามภาระงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ	1. จัดวางตัวบุคลากรให้ตรงกับความรู้ ความสามารถหรือวุฒิ หรือ ประสบการณ์ตรงกับภาระงานที่รับผิดชอบ 2. จัดให้บุคลากรมีโอกาสเรียนรู้อย่างหลากหลาย 3. ดำเนินการเกี่ยวกับการประเมินการทำงานของครูและบุคลากร ประจำปี 3. ให้รางวัลแก่ครูที่สอนดี ให้คำแนะนำนักเรียน และการที่เป็นแบบอย่างที่ดี 4. จัดเตรียมครู ที่พร้อมเพื่อรองรับการเปิดวิทยาลัย

บทที่ 5

แนวคิดการพัฒนามนุษย์ของฉือจี้

การนำเสนอบทนี้ ผู้วิจัย จะขอนำเสนอข้อมูลแนวทางการจัดการศึกษาของโรงเรียนฉือจี้ เชียงใหม่โดยแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แนวคิดพัฒนามนุษย์ของโรงเรียนฉือจี้เชียงใหม่

ตอนที่ 2 ผลแนวคิดการพัฒนามนุษย์ของฉือจี้มาบริหารและการดำเนินงานเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน

ตอนที่ 3 การสะท้อนผลและผลสืบเนื่องจากการดำเนินงานเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน

ตอนที่ 1 แนวคิดพัฒนามนุษย์ของโรงเรียนฉือจี้เชียงใหม่

ในการดำเนินงานของโรงเรียนฉือจี้เชียงใหม่ ล้วนแล้วแต่มีหลักคิดเป็นพื้นฐาน เพื่อให้บุคลากรยึดถือและปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งหลักคิดดังกล่าวนี้เกิด จากท่านธรรมจารย์เจิ้งเหยียน ท่านธรรมจารย์เกิดที่เมือง ชิงฉู๋ ซานเหม็งไท่จุง ตอนกลางของประเทศไต้หวัน และได้บวชเป็นภิกษุณีเมื่ออายุ 23 ปี ท่านเป็นภิกษุณีในพระพุทธศาสนาิกายมหายาน ท่านมีจริยาวัตรที่งดงามเป็นที่เลื่อมใสศรัทธาในประชาชนชาวจีนไต้หวัน ท่านเคยได้รับรางวัลแมกไซไซ ในปี พ.ศ. 2534 และได้รับการเสนอชื่อเข้ารางวัลโนเบลสาขาสันติภาพ (ประเวศ วะสี, 2552)

ท่านธรรมจารย์เจิ้งเหยียนมีความสามารถในการแสดงวาทีธรรม ทำให้คนทุกเพศทุกวัยเข้าใจได้ง่าย และสามารถนำไปปฏิบัติในการดำเนินชีวิตได้อย่างแท้จริง นอกจากท่านจะสามารถแสดงวาทีธรรมได้เป็นที่น่าประทับใจของคนแล้ว ท่านยังมีปณิธาน อังแรงกล้าในการที่จะช่วยเหลือผู้อื่นที่กำลังตกทุกข์ได้ยาก การดำเนินชีวิตและหลักคิดของท่านนั้นล้วนแล้วแต่เป็นแบบอย่างที่ดีให้กับบุคคลากรและอาสาสมัครทุกคนของมูลนิธิพุทธฉือจี้ทั้งในประเทศไต้หวันและประเทศไทย ท่านเป็นแบบอย่างในทุกอิริยาบถ ไม่ว่าจะเป็นการเดินเบาๆ ด้วยวาจาอ่อนโยน ไบหน้าและสายตาเต็มเปี่ยมไปด้วยรอยยิ้มและความรัก การแต่งกายที่เรียบง่ายด้วยเครื่องแบบกัณฑ์กระดุม ทุกเม็ด เพื่อความสุภาพเรียบร้อย (พระเดิมแท้ ชาวหินฟ้า และคณะ, 2550)

ท่านเป็นผู้ที่ยึดถือและปฏิบัติตามวินัยภิกษุณีอย่างเคร่งครัด ทั้งวินัยส่วนตัวและวินัยต่อผู้อื่น วินัยต่อตนเองคือการพึ่งพาตนเอง และวินัยต่อผู้อื่นคือการไม่เบียดเบียนผู้อื่น (พระเดิมแท้ ชาวหินฟ้า และคณะ, 2550) ให้ความเคารพและช่วยเหลือผู้ที่ตกทุกข์ได้ยาก การเป็นต้นแบบทั้งในเรื่อง

การอบรมสั่งสอนที่สอดคล้องกับจริยวัตรอันงดงามของท่าน ทำให้บุคลากรและอาสาสมัครทุกคน เลื่อมใสศรัทธา และพร้อมจะปฏิบัติงานทุกด้านด้วยความเต็มใจ

1.1 ปรัชญาการศึกษาของฉือจี้

เมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขา

เมตตา คือ ความรักและความเอ็นดูที่สะอาดบริสุทธิ์ ตั้งจิตใจของมารดาที่มีต่อบุตร ปรารถนาให้ผู้ อื่นได้รับความสุข

กรุณา คือ ความเอ็นดูทนไม่ได้ที่ผู้อื่นได้ต้องภัยรับทุกข์ตั้งพระโพธิสัตว์ที่ช่วยเหลือสรรพสัตว์โดยไม่มีเงื่อนไข

มุทิตา คือ มีความยินดีสรรเสริญ ส่งเสริม ที่ดำเนินชีวิตตามอริยมรรคและได้พ้นทุกข์ ประสบสุขแห่งผลปฏิบัตินั้น ทั้งตนเองและผู้อื่น

อุเบกขา คือ การให้ที่ก่อปรด้วยปัญญา และความปรารถนาดีปรารถนาดีของอาจารย์ ต่อศิษย์ พ่อแม่ให้ต่อบุตร ทั้งนี้เป็นการให้ที่ไม่หวังผลต่างตอบแทน

ดำเนินไปพร้อมกับปณิธานด้านการศึกษาของมูลนิธิฉือจี้ มีปรัชญาโรงเรียนที่เหมือนกันคือ "พรหมวิหาร4" เป้าหมายเพื่อให้การศึกษาในพัฒนาการบุคลากรให้ มีความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ โดยอาศัย "ศิลปะการดำเนินชีวิต" "มารยาทที่ดีงาม" และ "บ่มเพาะวัฒนธรรมที่ดีงามของมนุษย์" จนเป็นบุคลากรที่สุขสมบูรณ์ (สุขทั้งกาย ใจ ปัญญา และ สังคม) <http://www.tzuchi.ac.th/th/>

พระไพศาล วิสาโล (2550) ศาสตราจารย์และศิลปินแห่งการจัดการความดี:กรณีศึกษามูลนิธิฉือจี้ไต้หวัน ได้สรุปคุณธรรมอันเป็นหัวใจของฉือจี้และกล่าวเปรียบเทียบกับพรหมวิหาร4 ในสังคมไทยไว้ดังนี้

พรหมวิหาร4	ฉือจี้	เถรวาทแบบไทย
เมตตา	ความรักโดยไม่แบ่งแยก	ความปรารถนาให้เขาได้รับความสุข
กรุณา	การลงมือช่วยให้ผู้อื่นพ้นทุกข์	ความปรารถนาให้เขาพ้นทุกข์
มุทิตา	ความสุขที่เกิดจากการช่วยให้ผู้อื่นเป็นสุข	ความยินดีเมื่อเขาได้ดีหรือมีความสุข
อุเบกขา	การให้โดยไม่หวังผลตอบแทน	การวางเฉยเมื่อทำดีถึงที่สุดแล้ว

ถึงแม้จะมีความแตกต่างในเรื่องของการให้คำนิยาม แต่จากการสังเกตและสัมภาษณ์บุคลากร ตลอดจนผู้บริหาร ทำให้ผู้วิจัยทราบว่าโรงเรียนฉือจี้เชียงใหม่ไม่ได้มีการแบ่งแยกหรือค่านิยมหลักธรรมพรหมวิหาร 4 แตกต่างไปจากพรหมวิหาร 4 ของศาสนาพุทธแบบประเทศไทยเพียงทำให้เข้าใจง่ายและปฏิบัติง่ายขึ้นเท่านั้น

1.2 การจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนฉือจี้เชียงใหม่

1.2.1 หลักสูตรวิชาจริยธรรม

หลักสูตรวิชาจริยธรรมในแต่ละปีการศึกษา นักเรียนจะได้เรียนรู้ผ่านการปฏิบัติจริง จากการกระบวนการสอนที่ชาวฉือจี้ได้ปฏิบัติกันมาคือการสอนโดยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จาก “สัมผัส” “วิเคราะห์” และ “เข้าใจ” จึงจะทำให้เกิด “ปรับ เปลี่ยนวิถีการดำเนินชีวิต โดยการนำไปปฏิบัติจริง” จากวิชาต่างๆ ที่สร้างเสริม และส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ด้านคุณธรรมจริยธรรมที่มีความสมบูรณ์ ดังต่อไปนี้

1) จิ้งจ้ออวี หรือวาทะธรรม ของท่านธรรมาจารย์เจิ้งเหยียน (ปกติจะใช้กระบวนการสอนแบบ 5 ขั้นตอน ที่ฉือจี้ได้ออกแบบมาใช้ในการสอน)

- 2) จริยศิลป์การตัดดอกไม้
- 3) จริยศิลป์การชงชา
- 4) จริยศิลป์การเขียนพู่กันจีน
- 5) การดำเนินชีวิต
- 6) ภาษามือ

1) จิ้งจ้ออวี

จิ้งจ้ออวี หรือ วาทะธรรม เป็นคำสอนของท่านธรรมาจารย์เจิ้งเหยียน ที่เผยแพร่เพื่อความสงบสุขจิตใจใฝ่สันติ และความร่มเย็นของมวลมนุษยชาติ ท่านธรรมาจารย์ได้กล่าวว่า (จิ้งจ้ออวี 1, 2553) ทางสมาพันธ์ครูฉือจี้ได้นำเอาหนังสือ “วาทะธรรม จิ้งจ้ออวี 1” ของอาตมา มาเรียบเรียงจัดทำเป็นหนังสือชุด “วาทะธรรมจิ้งจ้ออวี 1” สำหรับเด็กนักเรียน และจัดโปรแกรมการเรียนการสอนเสริมในชั้นเรียน เพื่อให้นักเรียนสามารถนำถ้อยคำดีๆ จากหนังสือ “วาทะธรรมจิ้งจ้ออวี 1” มาท่องจนขึ้นใจและนำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันอันจะมีผลต่อบุคคลในครอบครัว นอกจากนี้ท่านยังได้กล่าวสรุปในย่อหน้าสุดท้ายของบทนำ (จิ้งจ้ออวี 1, 2553) ว่าอ่านหนังสือเพื่อพัฒนาคน ประกอบบุคคลเพื่อจรรโลงโลกให้มีเมตตา ขอทุกคนจงอ่านหนังสือที่ดี และประกอบบุคคลเพื่อมีส่วนลึกของจิตใจให้สวยงามสดใส และเติมแต่งชีวิตให้มีสีสันสดใสงดงาม

เนื้อหาองค์ความรู้ของจิ้งจ้ออวีในหลักสูตรจริยธรรมของทุกระดับชั้นเรียนนั้นจะเน้นให้นักเรียนได้นำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวัน โดยมีครูประจำชั้นเป็นผู้ติดตามดูแลการปฏิบัติ

ของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอจากแหล่งต่างๆ เช่น จากการสังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติจริงในชีวิตประจำวัน จากการติดตามจากสื่อโซเชียลที่นักเรียนบันทึกส่งครูแต่ละวัน จากการติดตามข้อมูลจากครูผู้สอนและผู้ปกครอง เป็นต้น

ตัวอย่างจิ้งจิวี่ที่ใช้สอนนักเรียนระดับประถมศึกษา

หากใจคิดว่าไม่ยากทำอะไรก็ไม่ยาก

ลูกที่กตัญญูต่อพ่อแม่ เป็นลูกที่มีบุญวาสนา

ใบหน้าที่มีรอยยิ้ม เป็นใบหน้าที่งดงามที่สุดในโลก

หากอยากให้ผู้อื่นยิ้ม ตนเองต้องยิ้มก่อน

คนมาก พลังมาก บุญก็มาก

ตั้งปณิธานทุกวัน ทำความดีทุกวัน

บ้านกว้างไม่เท่าใจกว้าง

การพูดจาต้องจริงใจ และนุ่มนวล

ในโลกนี้มีสองสิ่งที่เราไม่ได้ 1 คือ ความกตัญญู 2 คือ การทำความดี

รักแม่น้ำ รักภูเข หวงแหนทร์พยากรธรรมชาติ

โมโหคือเสียสติชั่วขณะ

ตัวอย่างจิ้งจิวี่ที่ควรรู้ทั่วไป

ปากจงพูดดี ใจจงคิดดี กายจงทำดี เท้าจงเดินไปในทิศทางที่ถูกต้อง

จงอย่าใช้ปาก สร้างบาปหรือความขัดแย้งกับผู้อื่น และจงอย่าให้ร่างกาย

ของเรามีความสุขกับการกิน การดื่ม ความสนุกสนาน ความลุ่มหลงอยู่กับกิเลสวัตถุ

ใช้หูของเรารับฟังน้ำเสียงที่บริสุทธิ์ รับฟังเสียงที่ต้อันจะซึมซับเอาสิ่งที่ดี

งามมาเพิ่มพูนจริยธรรมของเราเอง

ทำมากได้มาก ทำน้อยเสียมาก

จงอย่าประเมินค่าตัวเองต่ำเกินไป เพราะคนเรามีความสามารถที่ไร้

ขีดจำกัด

การทำงานคือการออกกำลังกาย ที่ทำงานคือสถานที่ปฏิบัติธรรม

โดยมีรูปแบบกระบวนการจัดการเรียนการสอนจิ้งจิวี่ มี 5 ขั้นตอน

ได้แก่

1. ขั้นสัมผัสประสบการณ์ หมายถึง การจัดเหตุการณ์จำลองแบบต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับวาทธรรมที่สอน เป็นการจำลองตามสถานการณ์จริงให้นักเรียนได้ทดลองปฏิบัติ เพื่อสัมผัสกับประสบการณ์จริงด้วยตนเอง

2. ขั้นการเล่นนิทาน หมายถึง การเล่นนิทาน การแสดงละครสั้นๆ การชมรูปภาพ คลิปต่างๆ แบบใดแบบหนึ่งที่สอดคล้องกับวาทกรรมที่สอน และตามระดับความสนใจของนักเรียน การเล่นนิทาน ชมรูปภาพ ใช้กับระดับชั้นประถมศึกษาตอนต้น การแสดงละครสั้น ๆ การเล่นนิทาน ชมรูปภาพ และคลิปต่างๆ ใช้กับระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลาย และ มัธยมศึกษา ในการใช้สื่อต่างๆ การใช้สื่อแบบต่างๆ ในการสอน ต้องผ่านการตรวจสอบและพิจารณาถึงความเหมาะสมของสื่อจากฝ่ายจริยธรรมก่อนทุกครั้ง

3. ขั้นขบคิดจากนิทาน หมายถึง การตอบคำถามที่เกี่ยวกับขั้นการเล่นนิทาน เพื่อสร้างความเข้าใจ

4. ขั้นพิจารณาตัวเอง หมายถึง การคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์และพิจารณา/ ทบทวนตัวของนักเรียนเองว่า นักเรียนเคยปฏิบัติตนตามที่ได้รับชม หรือได้ฟังจากขั้นการเล่นนิทานหรือไม่อย่างไร โดยการพูดแบ่งปันความในใจ

5. ขั้นนำไปปฏิบัติในชีวิตจริง หมายถึง การวางเป้าหมายในการนำหลักคำสอนจากวาทกรรมไปปฏิบัติในชีวิตจริง

2) จริยศิลป์การจัดดอกไม้

การจัดดอกไม้เป็นวิชาที่มือจี้กำหนดขึ้นเพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้เรื่อง **ความจริง ความดี ความงาม** ของจริยธรรมในการดำเนินชีวิตจากการใช้ดอกไม้และแจกัน เด็กๆ จะได้รับการปลูกฝัง ชี้นำให้เข้าใจถึงความสำคัญของดอกไม้ และก่อนที่จะมาเป็นดอกไม้ต้องมีการหยอดเมล็ดพันธุ์ หรือต้นลงในดิน จากนั้นก็ต้องเฝ้าทะนุถนอม ดูแล รดน้ำ พรวนดิน ใส่ปุ๋ย ในขั้นนี้เด็กๆ จะได้เรียนรู้ถึงชีวิต จะดูแล รักษาอย่างไรให้ชีวิตอยู่รอดปลอดภัย และเจริญเติบโตอย่างมีคุณภาพ และเกิดคุณค่าต่อตน และสังคมสิ่งแวดล้อม เด็กๆ จะได้เรียนรู้การรัก และเคารพสรรพชีวิต เมื่อมีดอกไม้จะนำดอกไม้มาปักแจกัน การส่งเสริมให้เกิดเรียนรู้อีกมิติหนึ่งของดอกไม้ และใบไม้ว่าดอกไม้เปรียบเสมือนโลกใบนี้ และใบไม้เปรียบดังพุทธองค์ และพระโพธิสัตว์ ที่ทำให้โลกนี้มีความสวยงาม มีความสมบูรณ์ เด็กๆ จะได้เรียนรู้การจัดแจกันด้วยตนเอง ใช้ดอกไม้ ใบไม้ ทุกดอกทุกใบอย่างรู้ค่า หยิบจับด้วยความทะนุถนอม วางลงในแจกันให้เกิดความสมดุล และสวยงาม การพัฒนาความยากง่ายของเนื้อหาจะขยายเพิ่มในระดับที่สูงขึ้นตามระดับชั้นที่สูงขึ้น เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับพัฒนาการของผู้เรียน และเกิดการเรียนรู้การไตร่ตรอง การวิเคราะห์และสังเคราะห์ที่ลึกซึ้งขึ้น

3) จริยศิลป์การชงชา

เป็นชั้นเรียนที่มีความพิถีพิถันในการออกแบบเพื่อให้เกิดบรรยากาศที่ **สงบ งดงาม** ด้านหน้าห้องเรียนจะไม่มีประตู หรือกำแพง ในห้องเรียนเด็กๆจะนั่งบนเบาะที่โตะเตี้ย โตะละ 4 คน และยังใช้โอกาสขณะที่นั่งล้อมโตะสอนจริยธรรมที่เชื่อมโยงจากสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ

ของห้อง เรื่อง โตะทรงสี่เหลี่ยม ทรงสี่เหลี่ยมหมายถึงความซื่อสัตย์ ซื่อตรง เบาะรองนั่งเป็นเบาะทรงกลม หมายถึงการอยู่ร่วมกันอย่างกลมกลืนและไม่เกิดการกระทบกัน จากนั้นครูจะกระตุ้นด้วยน้ำเสียงที่นุ่มนวลน่าฟังให้นั่งตัวตรง หลังตรง ให้ดูสง่างาม น่าเคารพ และการสร้างความรู้สึกรู้สึกให้ตัวเล็กกลง โดยไม่แสดงท่าทางยิ่งใหญ่ จากนั้นครูจะส่งเสริมการเรียนรู้ด้านคุณธรรมจริยธรรมโดยการเชื่อมโยงจากประเด็นต่างๆ ตามแผน และ/หรือ ตามโอกาส ดังต่อไปนี้

(1) การวางรองเท้า นักเรียนต้องถอดรองเท้าก่อนเข้าห้องเรียนชงชาและวางรองเท้าให้เป็นระเบียบ โดยเรียงเป็นแถว ให้สั้นรองเท้าชิดขอบผนังหัวรองเท้าอยู่ด้านนอก เพื่อให้สะดวกในการสวมรองเท้า ประเด็นจริยธรรมที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนี้คือความมีระเบียบไม่เพียงช่วยให้ดูสวยงาม แต่ยังไม่ีผลกระทบต่อคนรอบข้าง และความสะดวกรวดเร็วในการสวมรองเท้าอีกครั้งเมื่อเสร็จภารกิจแล้ว

(2) ประวัติของชา ประเพณีการชงชาของฉือจี้ อุปกรณ์ที่ใช้ในการชงชา ชา น้ำสำหรับชงชา และพิธีชงชา หรือ “**จิ้งซือฉา**” ซึ่งหมายถึง “**พิธีชงชาด้วยความสมถะ**” เป็นพิธีที่ผู้ชงชาต้องมีความสงบ และคิดถึงที่จะปฏิบัติทุกขั้นตอน และรายละเอียดของเนื้อหาจะขึ้นอยู่กับพัฒนาการของเด็ก ประเด็นจริยธรรมที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนี้คือ 1) การควบคุมสติให้อยู่ในที่ตั้ง การสามารถคุมสติไว้ได้จะทำให้รับรู้ภาวะที่กำลังสัมผัสอยู่นั้น และเชื่อมโยงสิ่งที่รับรู้สู่ระบบการไตร่ตรอง เอกถันกรองเลือกสิ่งที่ดีมีคุณค่าไปปฏิบัติ 2) ความสำนึกคุณผู้มีคุณูปการต่อการให้ได้มาซึ่งน้ำสำหรับชงชา ใบชา อุปกรณ์ในการชงชา และดื่มชา 3) ความพอเพียง คือไม่มากเกินความจำเป็น ไม่น้อยจนเกิดความไม่พอดี 4) การรักษาสິงแวดล้อมโดยการเลือกใช้ชาที่ปลูกโดยไม่ใช้สารเคมีใดๆ

(3) จิตใจของผู้ชงชา ต้องเป็นจิตใจที่มีความยินดีในการให้บริการ

(4) ความละเอียด ความประณีต ความนุ่มนวลในการชงชา หยิบ จับ วาง ถ้วยชาไม่ให้เกิดเสียง เพราะถ้วยชาและอุปกรณ์ประกอบมีความบอบบางบิ่น และแตกหักง่าย ให้เห็นว่าการวางถ้วยชา ก็เช่นเดียวกับการวางตัวของคนที่ต้องไม่ให้เกิดการกระทบกันทั้งด้านร่างกายและจิตใจ หากเกิดขึ้นแล้วอย่าอย่าไม่ทำให้เกิดความสุขในการอยู่ร่วมกัน

(5) การผลัดกันบริการผู้อื่น เพื่อเรียนรู้การยินดีรับบริการจากผู้อื่นด้วยความขอบพระคุณ นบนอบอ่อนน้อมถ่อมตนและยินดีให้บริการกับผู้อื่น ด้วยความขอบพระคุณ นบนอบอ่อนน้อมถ่อมตน เช่นเดียวกัน สำหรับเด็กในระดับประถมศึกษา สิ่งสำคัญคือการทำเขาเหล่านั้นได้เรียนรู้และฝึกทักษะการให้บริการผู้อื่นด้วยความรักและความตั้งใจ

(6) การจิบชา 3 ครั้ง ก่อนดื่มต้องมองสีของชา ที่มีสีทองใส ดมกลิ่นชาที่หอมกรุ่น ก่อนดื่มชาต้องส่งใจไปของคุณผู้ที่ปลูกชาขึ้นมาให้ได้ดื่ม พร้อมกับให้เด็กๆ พูดยตามว่า “**จิบแรกพุดดี**” แล้วจิบชาจิบแรก ต่อจากนั้นให้เด็กๆ พูดยตามในรอบที่ 2 ว่า “**จิบสองคิดดี**” แล้วจิบชาจิบที่สอง และให้เด็กๆ พูดยตามว่ารอบที่ 3 ซึ่งเป็นรอบสุดท้าย ว่า “**จิบสามทำดี**” แล้วจิบชาจิบที่สาม

(7) การกล่าวความรู้สึกของเด็กๆ ในการร่วมกิจกรรมจริยศิลป์การชงชา ตั้งแต่แรกเริ่ม จนถึงสิ้นสุดกิจกรรม โดยมีครูคอยเสริมเพื่อเติมเต็มในประเด็นที่เด็กๆ ได้แสดงความรู้สึกนั้น

4) จริยศิลป์การเขียนพู่กันจีน

เป็นวิชาที่ต้องเรียนรู้เรื่องจิตสงบ จิตเกิดสมาธิที่มีลักษณะเช่นเดียวกับการฝึกสมาธิ ส่งเสริมให้มีความตั้งใจ และคิดถึงสิ่งที่ตั้งงามของงานที่กำลังจะทำในขณะที่จดปลายพู่กันที่กระดาก เพื่อให้ตัวอักษรที่เขียนเกิดจากเส้นที่สวยงามตามลักษณะของอักษรรูปภาพของจีน การเขียนพู่กันจีนจะต้องฝึกบ่อยๆ ด้วยความตั้งใจและมีจิตที่เป็นสมาธิจะทำให้ผลงานมีความสวยงาม

5) การดำเนินชีวิต

การดำเนินชีวิตของฉือจี้เป็นสิ่งที่เรียบง่าย มีวินัย ประหยัด และมีเอกลักษณ์ของฉือจี้ ในส่วนนี้เด็กๆ จะได้เรียนรู้ในด้านต่างๆ ดังต่อไปนี้

(1) การใช้อุปกรณ์สำหรับรับประทานอาหารและดื่มน้ำ นักเรียนทุกคนมีอุปกรณ์ส่วนตัวสำหรับการรับประทานอาหาร และดื่มน้ำ ที่บรรจุในถุงรูปปากถุงด้วยเชือกสำหรับถือและป้องกันสิ่งของตกหล่นภายในถุงมี ถ้วยข้าวพร้อมฝาปิดสนิท 1 ใบ ตะเกียบ 1 คู่ หมอนวางตะเกียบ 1 อัน แก้วน้ำมีฝาปิด 1 ใบ บางคนจะมีผ้าเช็ดจานใส่ไว้ในถุง เด็กๆ ทุกคนได้รับการฝึกให้ใช้อุปกรณ์ส่วนตัวในการรับประทานอาหาร และดื่มน้ำ เพื่อสุขภาพของตน ที่ไม่ใช่สิ่งของร่วมกับผู้อื่น อีกทั้งยังเป็นการรักษาสิ่งแวดล้อมจากการลดการใช้ตะเกียบประเภทใช้แล้วทิ้งเพื่อลดปริมาณขยะและลดการใช้ไม้ที่สามารถใช้วิธีการอื่นได้โดยไม่สร้างปัญหาให้กับผู้ใช้

(2) การรักษาสีสิ่งแวดล้อม เป็นภารกิจสำคัญของฉือจี้ ที่เริ่มมาตั้งแต่ปีพุทธศักราช 2553 หลังจากที่ท่านธรรมาจารย์ได้เห็นพ่อค้าแม่ค้ากำลังเก็บของเตรียมกลับบ้าน แต่ทิ้งขยะไว้จำนวนมากศาลาไว้บนท้องถนนบริเวณที่ตั้งของชายและท่านได้เชิญชวนให้ทุกคนร่วมมือกันเก็บขยะตามท้องถนนเพื่อนำกลับมารีไซเคิล ช่วยให้ชุมชนสะอาด ในครั้งนั้นท่านได้กล่าวว่า “ขอให้ทุกท่านใช้สองมือที่กำลังปรอบอยู่นั้น มาช่วยกันเก็บขยะตามท้องถนน เพื่อนำกลับมารีไซเคิล ช่วยให้ชุมชนของเราสะอาด ร่วมกันแปรเปลี่ยนขยะให้เป็นทองคำ แปรเปลี่ยนทองคำให้เป็นใจรัก” จากการผลักดันจากท่าน ธรรมาจารย์ ทำให้สมาชิกคนหนึ่งได้จัดกิจกรรม “โครงการแยกสิ่งของรีไซเคิลบริจาคช่วยเหลือฉือจี้” ในบริเวณพื้นที่บ้านใกล้เคียงของตนเอง นับเป็นการเริ่มภารกิจด้านสิ่งแวดล้อมที่ทำให้บ้านเมืองมีความสะอาด ผู้อาศัยอยู่ก็มีความสุข โรงเรียนฉือจี้เชียงใหม่เห็นความสำคัญของความสะอาดของสิ่งแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกอาคาร มาตั้งแต่โรงเรียนเริ่มเปิดทำการ เพื่อให้เด็กๆ ทุกคนได้เติบโตในสิ่งแวดล้อมที่สะอาด โรงเรียนจึงได้ฝึกฝนให้เกิดการเรียนรู้เรื่องการแยกขยะตั้งแต่วันแรกที่เข้ามาเรียนในโรงเรียนฉือจี้เชียงใหม่ ทำให้เขาเหล่านั้นสามารถแยกขยะที่

ตนเองสร้างขึ้นได้เป็นอย่างดี อีกทั้งยังให้ความสำคัญของการลดปริมาณขยะภายในโรงเรียน โดยการไม่สร้างขยะและไม่เพิ่มปริมาณขยะในโรงเรียน

(3) การร่วมกันดูแลรักษาความสะอาดทั่วไปในชั้นเรียน ภายในอาคารเรียน ห้องน้ำห้องส้วม และภายนอกอาคาร โดยแบ่งพื้นที่รับผิดชอบ เพื่อให้มีความสะอาด และสวยงามอยู่เสมอ

(4) การรักษาวินัยในเรื่องต่างๆ เช่น การวางรองเท้า การวางกระเป๋า การเดินแถว การถือกระเป๋า หรือถือสิ่งของขณะเดินแถว การทักทาย การทำความเคารพ การตัดอาหาร การตัดอาหาร การรับประทานอาหาร การเสิร์ฟอาหารให้คุณครูเป็นคนแรก การส่งของให้คุณครู และการเปลี่ยนรองเท้าก่อนเข้าห้องน้ำ เป็นต้น

(5) การรับประทานอาหารเช้า และการปฏิบัติตนเป็นคนดี เมื่ออยู่ในโรงเรียน และแต่งเครื่องแบบต่างๆ ของโรงเรียนต่างๆ ต้องรับประทานอาหารเช้า รวมถึงการไม่นำชิ้นส่วนของสรรพชีวิตและอาหารที่ทำจากเนื้อสัตว์เข้ามาในโรงเรียน

(6) การแสดงความกตัญญูต่อพ่อแม่ และผู้มีพระคุณตามโอกาสต่างๆ วันคือการไหว้พ่อแม่ ญาติผู้ใหญ่ทั้งก่อนไปโรงเรียน และเมื่อกลับถึงบ้าน การไหว้และกล่าวขอบพระคุณคุณลุงคุณป้ารับส่งนักเรียน การไหว้ทักทายคุณครูในตอนเช้า และลาคุณครูในตอนเย็น เป็นต้น

(7) การส่งเสริมการเรียนรู้และการปฏิบัติเพื่อมารยาทที่พึงามในการเข้าพบคุณครู ส่งของให้คุณครู และการขอบพระคุณคุณครู เป็นต้น

(8) การรับรู้เรื่องมหัพณีธาน 4 (1. การกุศล 2. การรักษาพยาบาล 3. การศึกษา 4. จริยธรรม) ปัจจุบันได้พัฒนาไปสู่ภารกิจ 8 ภารกิจของฉือจี้ คือภารกิจด้านการกุศล ภารกิจด้านบรรเทาภัยระหว่างประเทศ ภารกิจด้านการรักษาพยาบาล ภารกิจด้านการบริจาคไขกระดูก ภารกิจด้านการศึกษา ภารกิจด้านอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ภารกิจด้านจริยธรรม ภารกิจด้านอาสาสมัครชุมชน ภารกิจของฉือจี้เป็นภูมิปัญญาที่พลิกวิกฤตให้เป็นโอกาส หรือเปลี่ยนปัญหาให้เป็นปัญญา เช่น

เปลี่ยน การมองผู้ยากไร้ เป็น โภธิสัตว์แปลงร่าง และ

เปลี่ยน ขยะ เป็น ทองคำ เป็นต้น

(9) จิตอาสา ส่งเสริมให้เรียนรู้ประสบการณ์ด้านจิตอาสา นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 เรียนรู้ภายในโรงเรียน นักเรียนตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ได้เข้าร่วมกิจกรรมเยี่ยมครอบครัวบุญคุณ และเยี่ยมบ้านพักคนชรา ที่บ้านใหม่หนองบัว หมู่ 10 ตำบลหนองบัว อำเภอไชยปราการ

6) ภาษามือ

ภาษามือเป็นหนึ่งในวัฒนธรรมที่สง่างามของฉือจี้ ชาวฉือจี้ทุกกลุ่มภารกิจ ทุกวัย ทุกส่วนงาน จะแสดงภาษามือในโอกาสต่างๆ ทุกโอกาส เพื่อแสดงพลัง แสดงความพร้อมเพรียง และเอกภาพของฉือจี้ ภาษามือเป็นกิจกรรมการร้องเพลง และแสดงท่าทางการเคลื่อนไหวมือและแขนประกอบตามเนื้อเพลง เป็นการส่งเสริมการเรียนรู้เรื่องจิตที่สงบ เกิดสมาธิในขณะที่ร้องเพลงและแสดงท่าทาง นอกจากนี้เด็กๆ จะได้เรียนรู้เรื่องคุณธรรมจริยธรรมจากบทเพลง ภาษามือที่แสดงประกอบบทเพลงนั้น การกำกับควบคุมตนในขณะที่แสดงภาษามือ และบรรยากาศขณะที่แสดงภาษามือ จากการเรียนรู้การแสดงภาษามือทำให้เกิดสามารถควบคุมตนให้อยู่ในอิริยาบถที่สง่างาม มีความสงบทำให้เป็นนักร้อง เป็นที่ชื่นชมต่อผู้พบเห็น มีความเป็นมิตรกับคนทั้งหลายทั้งปวง เพราะผู้ที่กำลังแสดงภาษามือจะมีสีหน้ายิ้มแย้มแจ่มใส ใครเห็นใครก็รู้สึกรัก ประทับใจ อยากรู้จักและร่วมสนทนาด้วย

ความพร้อมของฉือจี้ในการเผยแพร่ภาษามือให้เป็นที่รู้จักกันอย่างแพร่หลายในมวลสมาชิกของฉือจี้ทั่วโลก คือการผลิตเอกสารสอนการแสดงท่าทาง และซีดีเพลงฉือจี้ที่ต้องใช้ประกอบกัน และ VCR สอนเพลง และท่าทาง ทำให้มีความสะดวกในการสอน และฝึกสำหรับนักเรียนโดยทั่วไปผู้สอนคือคุณครู โดยที่คุณครูฝึกมาจากประเทศไต้หวัน ฝึกจากคณะกรรมการของมูลนิธิฉือจี้ไต้หวัน ในประเทศไทย และฝึกจาก VCR ทำให้นักเรียนสามารถแสดงภาษามือได้ดีไม่แตกต่างไปจากชาวฉือจี้ที่ไต้หวัน หรือประเทศอื่นๆ

2. กิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาจริยธรรม

2.1 โอวาทของท่านธรรมอาจารย์

การฟังโอวาทของท่านธรรมอาจารย์ เป็นกิจกรรมที่เสริมหลักสูตรวิชาจริยธรรม กำหนดให้นักเรียนทุกคนได้เข้าฟังโอวาทสัปดาห์ละ 1 ครั้ง ในช่วงเช้าของวันจันทร์ เวลา 08.00-08.40 น. โดยแยกระดับประถมศึกษาออกจากระดับมัธยมศึกษา เพื่อประสิทธิภาพของการเรียนรู้ การฟังโอวาทของนักเรียนประถมศึกษาจะจัดครั้งละ 40 นาที โดยแบ่งเป็น 3 ช่วง ช่วงที่ 1) ช่วงของการฟังโอวาท จาก VCR. ใช้เวลาประมาณ 12 นาที ช่วงที่ 2) ช่วงของการร่วมแบ่งปันสิ่งที่รับรู้ และรู้สึกจากการฟังโอวาท ประมาณ 20-25 นาที ในช่วงนี้ นักเรียน และครู จะร่วมกันแสดงความรู้สึก จากข้อมูลที่ได้รับจากโอวาทของท่านธรรมอาจารย์ อย่างอิสระ ที่มีครูเป็นผู้กระตุ้นให้นักเรียนได้ร่วมแสดงความรู้สึกในกรณีที่ห้องเรียนเงียบ หรือนักเรียนยังไม่แสดงให้เห็นถึงความกระตือรือร้นที่จะร่วมแสดงความรู้สึก ในช่วงเวลานี้ นักเรียนได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนๆ คุณครู ทำให้การเรียนรู้ที่มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น และยังเกิดการเรียนรู้การสร้างความมั่นใจให้กับตนเอง เกิดความ

เชื่อมั่นในตนเองจากการกล้าคิด กล้าพูด และกล้าทำ ในชั้นเรียนนั้น ช่วงที่ 3) ในช่วงเวลานี้เป็นการใช้เวลาที่เหลือทั้งหมดในการกระตุ้น และส่งเสริมการปฏิบัติ โดยครู และนักเรียน ให้เด็กๆ นำประสบการณ์จากการฟังโอวาทท่านธรรมาจารย์ไปปฏิบัติในชีวิตประจำวัน

2.2 การสอนสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมในรายวิชาที่สอนทุกรายวิชา

โรงเรียนกำหนดให้มีการสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมทุกรายวิชาทุกคาบ โดยครูสามารถนำเอาบทเรียนจากจิ้งจอกอวี หรือจากสถานการณ์ปัจจุบัน หรือตามโอกาสของห้วงเวลานั้น หรือที่สอดคล้องกับบทเรียน หรืออื่นๆตามความสนใจแทรกไว้ในบทเรียนที่จะสอนในแต่ละคาบ

3. กิจกรรมและโครงการที่สร้างเสริม และส่งเสริมความกตัญญู

ท่านธรรมาจารย์เจ้เหยียนได้สอนลูกศิษย์ของท่านมาเสมอว่า “ความกตัญญู เป็นสิ่งที่ไม่ได้” โรงเรียนได้ตอบสนองคำสอนของท่านโดยการจัดการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมที่หลากหลาย เช่น กิจกรรมไหว้ครู กิจกรรมเสิร์ฟน้ำชาสำนึกคุณ กิจกรรมล้างเท้า หรือ ป้อนข้าว พ่อ/แม่ หรือผู้ปกครอง ในโอกาสวันพ่อ และวันแม่ การสำนึกคุณสรรพชีวิต การแสดงละครภาษามือ การสอนสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมในรายวิชาที่สอน การจัดการเรียนการสอนวิชาจริยธรรม การเลี้ยงฉลองความสำเร็จ หลักรัฐ และจากการแสดงออกของนักเรียนร่วมกับข้อมูลที่ได้รับจากผู้ปกครองของนักเรียนทำให้โรงเรียนมีความมั่นใจว่านักเรียนโรงเรียนฉือจี้เชียงใหม่ เป็นผู้ที่มีความกตัญญูต่อบุพการี และผู้มีพระคุณ กิจกรรมต่างๆ ที่จัดเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ในดังนี้ เช่น

3.1 กิจกรรมไหว้ครู เป็นกิจกรรมสำคัญของสถานนักเรียน กิจกรรมนี้จัดในช่วงเปิดภาคใหม่ภาคเรียนที่ 1 ของแต่ละปีการศึกษา ในพิธีไหว้ครูนอกเหนือจากการแสดงมุขิตาจิตต่อคณะครู ก่อนเริ่มพิธีไหว้ครู ตัวแทนนักเรียนจะถวายพานดอกไม้ รูปเทียนให้ท่านธรรมาจารย์ก่อน เพื่อเป็นการระลึกถึงพระคุณขององค์ผู้ก่อตั้งโรงเรียนฉือจี้เชียงใหม่แห่งนี้

3.2 พิธีเสิร์ฟน้ำชาสำนึกคุณ เป็นกิจกรรมที่จัดในวันสุดท้ายของภาคเรียนปกติ ก่อนปิดภาคเรียนที่ 1 และภาคเรียนที่ 2 นักเรียนจะเสิร์ฟน้ำชา พร้อมขนมชิ้นเล็กๆ และมอบการ์ดแสดงความรู้สึกสำนึกคุณต่อบิดามารดา หรือผู้ที่เลี้ยงดูส่งเสียให้เรียน ที่นักเรียนทำด้วยตนเอง

3.3 พิธีป้อนข้าว หรือล้างเท้าเพื่อแสดงความสำนึกคุณพ่อ/แม่ ที่ได้เลี้ยงดู ให้การศึกษา และให้ความรัก พิธีนี้จัดในวันพ่อแห่งชาติ และวันแม่แห่งชาติ ของโรงเรียน โดยจะเลือกกิจกรรมสลับกันระหว่างพิธีป้อนข้าว และพิธีล้างเท้า สำหรับพิธีป้อนข้าว เป็นกิจกรรมที่จำลองสถานการณ์ที่แม่หรือพ่อป้อนข้าวให้ลูกเมื่อลูกยังเล็กๆ โดยที่กิจกรรมนี้กำหนดให้ลูกเป็นผู้ป้อนข้าวให้แม่ หรือพ่อ ส่วนพิธีล้างเท้า เด็กๆ จะนั่งพับเพียบ กราบเท้า พ่อแม่ หรือผู้ปกครองจากนั้นจะปรับเป็นนั่งคุกเข่า ยกเท้าของพ่อแม่ หรือผู้ปกครองวางในกาละมัง แล้ววกน้ำรดที่เท้าของพ่อแม่ หรือผู้ปกครอง จากนั้น

ก็ขัดดูเท้า ฝ่าเท้า เมื่อเสร็จแล้ว จะยกเท้าออกจากกาละมัง นำผ้าเช็ดเท้าผืนเล็กมาเช็ดเท้าจนแห้ง แล้วยกเท้าอีกข้างวางในกาละมัง ปฏิบัติเช่นเดียวกับที่ทำกับเท้าแรก ในการเข้าร่วมกิจกรรมนี้พบว่า พ่อแม่ หรือผู้ปกครองส่วนใหญ่จะเกิดความปิติที่ลูกๆ ได้ปฏิบัติกับตนเอง มีพ่อแม่ หรือผู้ปกครอง จำนวนมากมีความปิติ ตื้นตันใจมากถึงกับกลืนน้ำตาไว้ไม่ได้ เด็กๆ จะโอบกอด พ่อแม่ หรือผู้ปกครอง แล้วนำการ์ดในวาระวันแม่ หรือวันพ่อ ที่เด็กๆ ทำด้วยตัวเองมอบให้พ่อแม่ หรือผู้ปกครอง เมื่อเสร็จ แล้วเด็กๆ จะก้มกราบพ่อแม่ หรือผู้ปกครองอีกครั้งหนึ่ง

3.4 การสำนึกคุณสรรพชีวิต เป็นโครงการที่จัดเพื่อความสมบูรณ์ในการเรียนในกลุ่มสาระวิทยาศาสตร์ ที่ต้องใช้สรีระ และ/หรือ อวัยวะของสัตว์ มาใช้ในการศึกษา

3.5 การแสดงละครภาษามือ บทกตัญญูทเวทิตาสูตฺร ในโอกาสสำเร็จระดับการศึกษา ของนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 6 ในวันสำเร็จการศึกษา

3.6 สอนสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมที่เกี่ยวกับความกตัญญูทุกรายวิชา ตามโอกาส โดยเฉพาะอย่างยิ่งในหลักสูตรวิชาจริยธรรมได้กำหนดเนื้อหาเรื่องความกตัญญูไว้ภาคเรียนละ 2 คาบ

3.7 หลักสูตรวิชาจริยธรรมมือจี กำหนดให้เรียนรู้เรื่องความกตัญญูทุกปีการศึกษา โดยเฉพาะในช่วงเวลาก่อนมีกิจกรรมสำนึกคุณต่างๆ เช่น ก่อนพิธีวันแม่แห่งชาติ และวันพ่อแห่งชาติ เป็นต้น

3.8 การเฉลิมฉลองความสำเร็จหลักสูตร เป็นงานเลี้ยงฉลองการสำเร็จหลักสูตรที่นักเรียน จัดขึ้นในเวลาประมาณ 3 ชั่วโมงในช่วงเวลาเย็นถึงค่ำ คุณครูทุกคนในโรงเรียนจะเป็นแขกรับเชิญของ นักเรียนที่สำเร็จการศึกษา โดยนักเรียนจะเป็นผู้ออกบัตรเชิญเพื่อเชิญคุณครูเข้าร่วมงาน ในงานนี้มี กิจกรรมต่างๆ ที่สำคัญคือการจัดกิจกรรมที่แสดงถึงความสำนึกในพระคุณของคุณครู มีการผูกข้อมือ รับขวัญเพื่อเป็นสิริมงคลกับผู้สำเร็จการศึกษาจากคุณครู พิธีเสริพน้ำชาสำนึกคุณคุณครู และพ่อ/แม่ หรือผู้ที่เลี้ยงดู และการแสดงของนักเรียนที่แสดงถึงการสำนึกในพระคุณของคุณครู เป็นต้น

4. โครงการบูรณาการข้าวไร่

เป็นโครงการที่จัดขึ้นในภาคเรียนที่ 1 ช่วงต้นเดือนกรกฎาคม (กำหนดเวลาอาจมีการเปลี่ยนแปลง เพราะต้องรอให้เข้าสู่ฤดูฝนก่อนดำเนินการ) กิจกรรมนี้ใช้เวลา 1 สัปดาห์ โครงการนี้มุ่ง สร้างเสริม และส่งเสริมด้าน ความสามัคคี ความมีน้ำใจ ความมีวินัย ความเมตตา ความอดทน ทักษะ และการเรียนรู้ด้านวิชาการผ่านกิจกรรม โดยแบ่งเวลาในการเรียนรู้ออกเป็น 3 ช่วงเวลา ดังนี้

ช่วงเช้า ปฏิบัติการในนา

ช่วงบ่าย 1 นอน/พักผ่อน

ช่วงบ่าย 2 กิจกรรมการเรียนรู้จากการปฏิบัติการ และ/หรือ จากผลผลิตที่จะเกิดขึ้น

จากการปฏิบัติการ

การจัดโครงการบูรณาการข่าวไร้ได้มีการประเมินเป็นระยะๆ มาตั้งแต่แรกเริ่มจัดโครงการ ผลจากการประเมินได้นำไปพัฒนาแนวทางการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการกำหนดเป้าหมายด้านผลผลิต การบริหารจัดการ และด้านดำเนินการภาคปฏิบัติ เป็นต้น

นักเรียนจะเป็นผู้ดูแลพื้นที่การเกษตรด้วยตนเองร่วมกับกลุ่มในเวลาว่าง และในคาบเรียนปกติที่โรงเรียนกำหนดให้ (โรงเรียนกำหนดเวลาในการดูแลแปลงเกษตรสัปดาห์ละครั้ง ไม่ซ้ำวัน และเวลา ในแต่ละสัปดาห์) ในช่วงเวลานี้นักเรียนปฏิบัติการต่างๆ เช่น ถอนหญ้า พรุนดิน และให้ปุ๋ย ถ้าฝนทิ้งช่วง จะให้น้ำเสริมเพื่อให้พืชผลเจริญเติบโตไปตามปกติ

การเรียนรู้จากโครงการบูรณาการ

เมื่อจบการทำกิจกรรมในพื้นที่การเกษตรในแต่ละวัน จะมีกิจกรรมต่างๆ ภาคปฏิบัติการในห้องเรียน หรือห้องปฏิบัติการ นักเรียนจะได้เรียนรู้ผ่านการปฏิบัติจริง เมื่อเสร็จการปฏิบัติแล้วจะเป็นการอภิปรายทั่วไป โดยครูจะเป็นผู้เปิดประเด็น กระตุ้นและส่งเสริมให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น เสนอข้อเท็จจริง และการนำไปใช้ และ/หรือ ประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน เป็นต้น

การเรียนรู้ต่างๆจากกิจกรรมการเกษตรของแต่ละระดับชั้น

1. การเตรียมแปลง จะมีการแบ่งพื้นที่ให้กับแต่ละกลุ่ม ทุกๆกลุ่มต้องวางแผนการทำแปลงเกษตร โดยกำหนดขนาด ที่ตั้งของแปลง พื้นที่ระหว่างแปลง และความสูงของแปลง ให้การเรียงแปลงเป็นระเบียบ มีขนาดเท่ากัน โดยใช้เชือกเป็นตัวกำหนดแนว เป็นการส่งเสริมการเรียนรู้เรื่องระเบียบวินัยในตนเอง และวินัยในการอยู่ร่วมกัน

2. การคัดเลือกเมล็ดพันธุ์ที่สมบูรณ์ไปใช้ในการเพาะหว่าน เมื่อปฏิบัติการแล้วพบว่าต้นอ่อนจะแข็งแรง และเจริญเป็นต้นที่สวยงาม ให้ผลผลิตได้ดีถ้ามีการเลี้ยงดูอย่างดี

3. การเรียนรู้เรื่องงานเกษตร

4. การเรียนรู้การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร

5. การตลาด

6. การเรียนรู้ความอดทน อาจแบ่งออกได้เป็น 5 ช่วงเวลาดังนี้

1. ในช่วงเตรียมพื้นที่การเกษตร เป็นช่วงที่งานหนักมาก ทั้งการทำแปลง หรือพื้นที่ปลูก การปรับหน้าดิน การเก็บหญ้าและวัชพืชออกจากแปลง ในช่วงนี้จะใช้เวลา 2-3 วัน เด็กๆ จะรู้สึกร้อน เหนื่อย กระจาย และอยากนั่งพักเป็นเวลานานๆ แต่คุณครูจะคอยกระตุ้น ให้กำลังใจ ปลอบใจ รวมทั้งเสริมแรง และแจกน้ำเย็น เครื่องดื่มเย็นๆ (น้ำหวาน หรือน้ำผลไม้) บางชั้นมีผู้ปกครองมาร่วม (ส่วนใหญ่เป็นนักเรียนระดับประถมศึกษา) ทำให้นักเรียนมีกำลังใจมากขึ้น

2. ช่วงการหว่านเมล็ดพันธุ์ นักเรียนรู้สึกสนุกมากขึ้น เหนื่อยน้อยลง มองเห็นความสำเร็จอยู่ใกล้มากขึ้น มีจินตนาการต่อผลงานชัดเจนขึ้น

3. ช่วงการแปรรูปผลิตผลทางการเกษตรที่กลุ่มกำลังปลูก ในตอนบ่ายทำให้เด็กๆ มีความรู้สึกที่ดีต่อการทำงานเกษตรมากขึ้น มีความภาคภูมิใจในตนเอง และผลงานที่จะเกิดขึ้นจากการเพาะปลูกของกลุ่ม

4. ช่วงเฝ้ามองการเจริญเติบโตของพืชผล เด็กๆ จะรู้สึกตื่นเต้น ยินดี เมื่อเห็นความเจริญเติบโตของพืชพรรณต่างๆ ที่ปลูก เป็นปรากฏการณ์ของการแสดงออกที่มีความสุข ความภาคภูมิใจ และมีจินตนาการถึงผลผลิตที่จะได้ในอนาคต

5. การเก็บเกี่ยว และจำหน่ายผลผลิต เด็กๆ จะนำผลผลิตกลับไปขายที่บ้าน ขายคุณครู และขายให้กับโรงครัว แต่ละกลุ่มจะมีเรื่องเล่าถึงการดูแลแปลงเกษตร ความเหนื่อยยาก ความภาคภูมิใจ ไม่มีเสียงบ่นว่าเหนื่อย ร้อน หรือกระหาย

2. การบูรณาการวิชาจริยธรรม กับการปฏิบัติตนด้านจริยธรรมคุณธรรม และวิชาการ

1. การส่งเสริมการใช้ชีวิตในโรงเรียนให้เกิดเป็นวิถีชีวิตที่ดีงาม อย่างยั่งยืน หรือเกิดทักษะด้านความดีงาม โครงการหนึ่งวันในฉ้อฉล

2. การอบรมเพื่อวิถีชีวิตที่ดีงาม โรงเรียนดำเนินการตามโอกาส ดังต่อไปนี้

1) การอบรมครูและบุคลากรก่อนเริ่มการเรียนการสอนในทุกภาคการศึกษา ก่อนเริ่มเรียน โครงการปฐมนิเทศ

2) การปฐมนิเทศนักเรียนใหม่

3) การส่งเสริมจริยธรรมคุณธรรมที่ดีงามให้กับนักเรียนของครูปรึกษาในตอนเช้าของคาบโฮมรูม

4) การจัดค่ายจริยธรรมฉ้อฉล เพื่อเป็นการส่งเสริม และเรียนรู้ทักษะด้านจริยธรรมคุณธรรม เพิ่มเติมเพื่อความยั่งยืน

5) การปัจฉิมนิเทศก่อนสำเร็จระดับการศึกษา เป็นการจัดการเรียนรู้เพื่อการเติมเต็มในเรื่องความกตัญญู และการดำเนินชีวิตที่ดีงาม

6) เคารพชีวิต การขอขมาสรรพชีวิตก่อนที่จะเรียนบางวิชา เช่นวิทยาศาสตร์ ที่ต้องใช้ชีวิตอื่นเพื่อการเรียนรู้

7) การจัดกิจกรรมสำนึกคุณในโอกาสต่างๆ เช่น วันไหว้ครู วันพ่อ วันแม่ วันปิดภาคเรียน (แต่ละชั้นตอนตั้งแต่ก่อนจัดงาน จัดงาน จบงาน) วันจบการศึกษา

8) บูรณาการข่าวไร่ ด้านความเมตตา ความสามัคคี ความมีน้ำใจ การจัดระเบียบแปลง การเพาะหว่าน

9) การพบปะกับนักเรียนนอกเหนือจากเวลาเรียน (เช้า ระหว่างวัน เทียง เลิกเรียน วันหยุด)

10) สัปดาห์จริยธรรม เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับจริยธรรมและกิจกรรมต่างๆ ที่เป็นเอกลักษณ์ของฉือจี้ เช่น การแสดงภาษามือประกอบเพลง การวาดภาพประกอบจิ้งจื่ออวี๋ (คำสอนของท่านธรรมจารย์) การทำพวงกุญแจจิ้งจื่ออวี๋ การทำอาหารมังสวิรัส

11) ใจเจี๋ย เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้น เพื่อรณรงค์ให้ทุกคนร่วมกันรับประทานอาหารมังสวิรัส เป็นการเคารพชีวิตงดเว้นจากการฆ่าสัตว์

12) บูรณาการเข้ากับกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณะประโยชน์ เยี่ยมครอบครัว บุญคุณ เยี่ยมบ้านพักคนชรา โครงการต้านภัยหนาว จัดอาสาช่วยผู้ประสบภัย ขายเป็นเพื่อการกุศล รับบริจาคเงินเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัย

3. ครูและบุคลากรทางการศึกษา

3.1 โครงการอบรมจริยธรรมฉือจี้

1) จัดการอบรมโดยฝ่ายจริยธรรมของโรงเรียน

2) จัดการอบรมโดยกรรมการของมูลนิธิพุทธฉือจี้ไต้หวัน ในประเทศไทย อาจจะจัดที่อำเภอฝาง หรือที่มูลนิธิฯ กทม.

3) จัดการอบรมโดยสมาพันธ์ครูฉือจี้ ที่ประเทศไต้หวัน

3.2 การเข้าร่วมอบรมเพื่อพัฒนาด้านวิชาการ และ/หรือทักษะการปฏิบัติงานของครู และบุคลากรทางการศึกษา

3.3 การเข้าร่วมประชุมวิชาการของหน่วยงานต่างๆ เพื่อพัฒนาทักษะด้านวิชาการ และ/หรือทักษะการปฏิบัติงานของครู และบุคลากรทางการศึกษา

3.4 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านการจัดการเรียนการสอน

3.5 โครงการอ่านหนังสือวิถีครูผู้ประเสริฐ

3.6 โครงการวิถีครูฉือจี้

3.7 ศึกษาดูงานทั้งภายในประเทศ และต่างประเทศ

3.8 แบ่งปันการเรียนการสอนจริยธรรมฉือจี้

ปัจจัยสู่ความสำเร็จในการจัดโครงการของโรงเรียนฉือจี้เชียงใหม่

1. มีต้นแบบด้านคุณธรรมที่ชัดเจนจากบุคคลที่ประกอบความดีงามด้านคุณธรรมที่ได้รับ การยกย่อง สำหรับในโรงเรียนฉือจี้เชียงใหม่จะมีต้นแบบตามลำดับ ดังนี้

1) ท่านธรรมจารย์เจี๋ยเหยียน

2) คณะกรรมการมูลนิธิฉือจี้ไต้หวัน และ คณะกรรมการมูลนิธิฉือจี้ไต้หวันในประเทศไทย

3) ผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนฉือจี้เชียงใหม่

- 4) คณะครู และบุคลากรของโรงเรียนฉือจี้เชียงใหม่
- 5) ความร่วมมือของผู้ปกครอง
- 6) ชุมชน

2. บรรยากาศที่สร้างขึ้นด้วยความปรารถนา ให้นักเรียนและผู้เข้าร่วมกิจกรรม/โครงการ มีความรู้สึกมีส่วนร่วม ความรู้สึกรัก ความรู้สึกเห็นใจ ความรู้สึกเข้าใจ ความรู้สึกปิติใจภาคภูมิใจ

3. ได้ทำซ้ำสม่ำเสมอ จากจุดที่เจาะจงคือภายในโรงเรียน แล้วขยายไปที่บ้านในชั้นต้น และในชุมชนขนาดเล็กไปสู่สังคมขนาดใหญ่ขึ้น จากเรื่องเล็กใกล้ตัว ไปสู่เรื่องใหญ่ๆ ไกลดั่ง จากสิ่งตั้ง ไปสู่สิ่งที่ลึกซึ้ง

โรงเรียนฉือจี้เชียงใหม่ ,ความดีเด่นของสถานศึกษา : ความดีที่ต้องปฏิบัติ ต้องฝึกฝน และต้องฝึกฝนด้วยตนเอง “คุณธรรมจริยธรรม” (2558, น.1-12)

เอกลักษณ์ด้านสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนฉือจี้เชียงใหม่

อิฐบล็อกตัวหนอน การปูพื้นด้วยอิฐบล็อกจะเห็นได้ตามบริเวณต่างๆ ภายในโรงเรียนฉือจี้เชียงใหม่ของเรานั้น ไม่ว่าจะเป็นที่โล่ง หรือว่าตามทางเดินต่างๆ จะปูด้วยอิฐบล็อก เพื่อให้พื้นดินได้ระบายความร้อนได้สะดวก และเมื่อถึงฤดูฝน น้ำฝนก็สามารถซึมลงสู่พื้นดินได้ดีอีกด้วยและยังเป็น การเอื้อต่อการดำรงชีวิตของสัตว์ที่อาศัยอยู่ใต้พื้นดิน สามารถให้เขาดำรงชีวิตได้อย่างปกติสุข ซึ่ง จะแตกต่างจากตามสถานที่ต่างๆ ที่ปูด้วยปูนซีเมนต์ เพราะพื้นดินไม่สามารถที่จะระบายความร้อน และดูดซึมน้ำได้ ซึ่งเป็นสาเหตุหนึ่งทำให้สิ่งมีชีวิตใต้พื้นดินเสียชีวิตหรือไม่สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ ตามธรรมชาติ นอกจากนี้ยังเป็นสาเหตุให้เกิดปัญหาน้ำท่วมเนื่องจากน้ำไม่สามารถไหลซึมลงสู่พื้นดินได้ สิ่งเล็กน้อยเหล่านี้ครูสามารถสอนนักเรียนเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศน์ ได้ เพราะเป็นสิ่งที่นักเรียนต้องสัมผัสในชีวิตประจำวันอยู่ทุกวันแล้ว

สระน้ำ สระน้ำในบริเวณของโรงเรียน จะมีอยู่ด้วยกัน 4 แบบ ได้แก่

สระน้ำแบบที่ 1 เนื่องจากสภาพพื้นที่ของโรงเรียนฉือจี้เชียงใหม่เป็นพื้นที่ราบสูง ดังนั้นเมื่อมีฝนตก จะทำให้น้ำฝนนั้นไหลจากที่สูงลงสู่ที่ต่ำด้วยความเร็ว และความเร็วนั้นสามารถทำให้พื้นดินพังทลาย และที่สำคัญอีกอย่างคือ น้ำนั้นสามารถกัดเซาะเอาแร่ธาตุอาหารต่างๆ ไหลลงไปหมด ดังนั้นทางโรงเรียนฉือจี้เชียงใหม่จึงได้สระน้ำนี้ขึ้น ซึ่งจะอยู่ใกล้กับบริเวณหอพัก ลักษณะพิเศษของสระน้ำคือ ไม่มีการปูพื้นหรือสร้างด้วยปูนซีเมนต์ แต่จะปูด้วยต้นหญ้าแทน ซึ่งสิ่งนี้สามารถช่วยระบบนิเวศได้เป็นอย่างดี นั่นคือ น้ำสามารถไหลซึมลงสู่พื้นดินได้ และสระน้ำแห่งนี้สามารถช่วยกักเก็บน้ำฝนเพื่อชะลอความเร็วของการไหลของน้ำจากที่สูงที่ต่ำได้เป็นอย่างดี

สระน้ำแบบที่ 2 เป็นสระน้ำที่สร้างขึ้นเพื่อกักเก็บน้ำเช่นกัน แต่ว่าสระน้ำประเภทที่สองนี้จะปูด้านข้างรอบๆ สระด้วยปูนซีเมนต์ ส่วนพื้นนั้นเป็นพื้นดิน และทางโรงเรียนได้จัดซื้อพีชน้ำมา

ปลูกเพื่อให้สัตว์น้ำได้อยู่อาศัยอย่างเป็นธรรมชาติ ซึ่งนักเรียนสามารถเรียนรู้เกี่ยวกับระบบนิเวศของธรรมชาติและสัตว์น้ำได้เป็นอย่างดี

สระน้ำแบบที่ 3 เป็นสระน้ำที่สร้างด้วยปูนซีเมนต์ เพราะวัตถุประสงค์ในการสร้างสระน้ำนี้ก็เพื่อใช้ในการกักเก็บน้ำจำนวนมาก และเมื่อทางโรงเรียนมีความต้องการใช้น้ำที่มีจำนวนมาก ก็สามารถนำไปใช้ได้ และยังสามารถนำไปรดน้ำต้นไม้ ดอกไม้ในบริเวณโรงเรียนได้อีกด้วย

สระน้ำแบบที่ 4 สระน้ำนี้สร้างขึ้นตรงกลางบริเวณตึกของอาคารเรียนมัธยมศึกษา และมีต้นไม้ปลูกประดับตามบริเวณข้างๆ โดยรอบ ทำให้มีสัตว์ปีกมาอาศัยอยู่ด้วย ทำให้เกิดระบบความสมดุลทางธรรมชาติได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้สระน้ำนี้จะซึ่งสระน้ำนี้เป็นสระน้ำที่สร้างขึ้นเพื่อผ่อนคลายทางด้านอารมณ์และจิตใจของผู้เรียน เนื่องจากทางโรงเรียนได้ตระหนักถึงสภาพของผู้เรียน ซึ่งนักเรียนต้องอาศัยอยู่ในห้องเรียนและอาคารซึ่งเป็นห้องสี่เหลี่ยม แต่อาคารสถานที่และสระน้ำนี้คุณครูก็สามารถสอนให้นักเรียนได้รู้ถึง ความซื่อตรงซื่อสัตย์ และสระน้ำที่เป็นรูปวงกลมนั้น สอนให้นักเรียนและคณะครูได้เรียนรู้ถึงเรื่องความสามัคคีกลมเกลียวด้วย

หลังคา หลังคาของอาคารเรียนต่างๆ นอกจากจะป้องกันแดด ป้องกันฝนแล้ว หลังคาโรงเรียนของเรายังมีคุณประโยชน์อื่นอีก คือ สามารถระบายความร้อนได้ดี และสามารถสะท้อนแสงได้หากมองในตอนกลางวันจะเห็นถึงความสวยงามของหลังคาที่มีความระยิบระยับ

โซลาร์เซลล์ ไฟกึ่งตามทางเดินในบริเวณของโรงเรียน เพื่อเป็นการประหยัดทรัพยากรไฟฟ้า ประหยัดเรื่องค่าใช้จ่าย จึงได้จัดทำไฟกึ่งตามทางเดินด้วยระบบแสงอาทิตย์ ในตอนกลางวันแบตเตอรี่ก็จะกักเก็บแสงอาทิตย์ไว้ และเปลี่ยนเป็นพลังงานไฟฟ้าตอนกลางคืน ซึ่งก็ให้แสงสว่างได้ดีไม่แพ้ไฟฟ้าทั่วไป อีกทั้งยังประหยัดค่าใช้จ่ายอีกด้วยอ้างอิงจาก <http://www.tzuchi.ac.th/th/>

ตอนที่ 2 ผลการใช้แนวความคิดพัฒนามนุษย์ของฉือจี้มาการดำเนินงานเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน

ในการบริหารและดำเนินงานเพื่อพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนของโรงเรียนฉือจี้เชียงใหม่ นั้น จะบริหารงานและวิธีในการปฏิบัติงานด้านต่างๆ ซึ่งอยู่บนพื้นฐานหลักธรรมพรหมวิหารสี่ (เมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขา) มาดำเนินการจัดหลักสูตรการเรียนการสอนและการจัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน

ในการดำเนินงานนั้นจะแบ่งตาม คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ในแต่ละด้านดังต่อไปนี้

1. รักษา ศาสน์ กษัตริย์

กิจกรรมที่ 1 กิจกรรมหน้าเสาธง เช่น ร่วมร้องเพลงชาติด้วยความภาคภูมิใจ รู้ความหมายและร้องเพลง ชาติอย่างถูกต้อง

รักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ หมายถึง การประพฤติปฏิบัติตนที่แสดงถึงความ
ศรัทธา หวงแหน ปกป้องยกย่องความเป็นชาติไทย ยึดมั่นศาสนาและจงรักภักดีต่อสถาบัน
พระมหากษัตริย์ เช่น รู้ความสำคัญและให้ความเคารพชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ เป็นต้น

ภาพที่ 5.1 กิจกรรมเข้าแถวหน้าเสาธง

กิจกรรมหน้าเสาธงยามเช้า

นักเรียนร่วมกิจกรรมหน้าเสาธงตั้งแต่ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงระดับชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 6 กิจกรรมหน้าเสาธงเป็นกิจกรรมที่สำคัญซึ่งนักเรียนทุกระดับชั้นต้องเข้าร่วมก่อน
การเริ่มเรียนในแต่ละวัน กล่าวคือ การร่วมกิจกรรม เข้าแถวหน้าเสาธงในตอนเช้าก่อนเข้าเรียน
นอกจากจะเป็นระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการแล้ว ที่สำคัญเป็นการปลูกฝังให้มีความรักชาติ
ศาสนา พระมหากษัตริย์ และยังเป็นการเตรียมความพร้อมก่อนเรียนของนักเรียน และของคุณครู
อีกด้วย เวลา 8.00 น. เป็นเวลาเริ่มปฏิบัติงานของข้าราชการไทย และเป็นเวลาชกธงชาติขึ้นสู่ยอด
เสา ส่วนเวลา 18.00 น. เป็นเวลาชกธงลงจากยอดเสา ซึ่งกิจกรรมดังกล่าว จะหมุนเวียนอย่างนี้
ตลอดไป

สถานศึกษาโรงเรียนฉือจีเชียงใหม่ จะทำกิจกรรมดังกล่าวอย่างมีระบบและมี
ระเบียบ ตามแนวปฏิบัติของไทยและของฉือจี โดยมีประธานนักเรียนเป็นผู้ดูแลความเรียบร้อยของ
การดำเนินกิจกรรมหน้าเสาธงเช่น กิจกรรมร้องเพลงชาติ กิจกรรมเพลงโรงเรียน การสวดมนต์ การ
แผ่เมตตา กล่าวคำปฏิญาณตน จากนั้น ครูเวรประจำสัปดาห์แจ้งข่าวสารให้กับนักเรียนทราบแต่ละ
วัน ในวันอังคาร พุธ และวันพฤหัสบดี จะมีตัวแทนนักเรียนขึ้นพูดจูงใจข้อดีพร้อมยกตัวอย่างจาก
ประสบการณ์จริงของตน มีครูประจำชั้นรับผิดชอบในการดูแลแถวหรือห้องที่ตนเองรับผิดชอบ
รวมถึงการเช็ครายชื่อนักเรียน เมื่อเสร็จภารกิจนักเรียนแต่ละห้อง แยกเข้าห้องเรียนโดยเดินกลับ

ห้องเรียนอย่างเป็นระเบียบ เป็นการเสร็จสิ้นกิจกรรมตอนเช้าของทุกวันก่อนเข้าห้องเรียน ซึ่งครู บุคลากรและนักเรียนทุกคนได้ปฏิบัติทั้งกิจกรรม ชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์

นางสาวสายธาร ธรรมธิ(ครูอ่อน) หัวหน้างานกิจกรรมนักเรียน มีความคิดเห็นกับผลของการดำเนินกิจกรรมไว้ว่า

การสอนเกี่ยวกับเรื่องคุณธรรม จริยธรรมจะทำให้คนเป็นคนโดยสมบูรณ์ ผู้ที่เรียนเก่ง ความรู้ดี มีพฤติกรรมที่ดี มีวินัย มีคุณธรรม จะเป็นที่ยอมรับของบุคคลอื่น การปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม จะเริ่มตั้งแต่ ประถมและมัธยมศึกษา เพราะประโยชน์ที่ได้รับจากกิจกรรมหน้าเสาธงมีมากมาย เช่นได้รับการปลูกฝังให้มีความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ซึ่งเป็นหน้าที่ที่กระทำอย่างต่อเนื่องทุกวัยของผู้เรียนได้รับการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ได้รับข่าวสาร ที่ถือปฏิบัติร่วมกัน ชาวจากงานต่างๆ เช่นงานวิชาการ งานกิจกรรม งานดำเนินชีวิต เป็นต้น

การแสดงออกของนักเรียน นักเรียนด้านการเป็นผู้นำ ด้านความคิดเห็น ความกล้าในสิ่งที่ถูกต้องและที่ควรกระทำ เป็นการฝึกความเป็นผู้นำให้กับนักเรียนได้รับการอบรมคุณธรรม จริยธรรม เรื่องความมีระเบียบเรียบร้อยของมือจิ้งนอกจากนั้นยังมีเกี่ยวกับ ความสำนึกในหน้าที่ ความซื่อสัตย์ ความอดทนอดกลั้นและอดออม การสร้างวินัย การเสียสละ ความขยันหมั่นเพียร การทำความเคารพ ความกตัญญูกตเวทิตา การต่อต้านยาเสพติดให้โทษทุกชนิด และเรื่องอื่นๆ ที่คุณครูมอบให้ ซึ่งเป็นคุณธรรมที่นักเรียน ต้องรับฟังและนำไปปฏิบัติ

การสอนเกี่ยวกับเรื่องคุณธรรม จริยธรรมจะทำให้คนเป็นคนโดยสมบูรณ์ ผู้ที่เรียนเก่ง ความรู้ดี มีพฤติกรรมที่ดี มีวินัย มีคุณธรรม จะเป็นที่ยอมรับของบุคคลอื่น การปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม จะเริ่มตั้งแต่ ประถมและมัธยมศึกษา เพราะประโยชน์ที่ได้รับจากกิจกรรมหน้าเสาธงมีมากมาย เช่น

1. ได้รับการปลูกฝังให้มีความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ซึ่งเป็นหน้าที่ที่กระทำอย่างต่อเนื่องทุกวัยของผู้เรียน
2. ได้รับการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ได้รับข่าวสาร ที่ถือปฏิบัติร่วมกัน ชาวจากงานต่างๆ เช่นงานวิชาการ งานกิจกรรม งานดำเนินชีวิต เป็นต้น
3. การแสดงออกของนักเรียน นักเรียนด้านการเป็นผู้นำ ด้านความคิดเห็น ความกล้าในสิ่งที่ถูกต้องและที่ควรกระทำ เป็นการฝึกความเป็นผู้นำให้กับนักเรียน
4. ได้รับการอบรมคุณธรรม จริยธรรม เรื่องความมีระเบียบเรียบร้อยของมือจิ้งนอกจากนั้นยังมีเกี่ยวกับ ความสำนึกในหน้าที่ ความซื่อสัตย์ ความอดทนอดกลั้นและอดออม การสร้างวินัย การเสียสละ ความขยันหมั่นเพียร การทำความเคารพ ความกตัญญูกตเวทิตา การต่อต้านยาเสพติดให้โทษทุกชนิด และเรื่องอื่นๆ ที่คุณครูมอบให้ ซึ่งเป็นคุณธรรมที่นักเรียน ต้องรับฟังและนำไปปฏิบัติ

กิจกรรมที่ 2 จัดกิจกรรมวันสำคัญของชาติ การเข้าร่วมกิจกรรมที่สร้างความ สามัคคีในโรงเรียน ชุมชน และสังคม

โรงเรียนฉือจี้เชียงใหม่ให้การสนับสนุนแก่คณะครู บุคลากรและนักเรียนทุกคนในการเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชนเพื่อสร้างความสามัคคีในโรงเรียน ชุมชน สังคมพร้อมกันนั้นมีการเรียนเชิญผู้ปกครองหรือคนในชุมชนเข้ามาถ่ายทอดความรู้ให้กับนักเรียนและครูบุคลากร ทางโรงเรียนเห็นว่าความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับชุมชน เป็นหัวใจสำคัญของการเปลี่ยนแปลงและการพัฒนาชุมชน โรงเรียนฉือจี้เชียงใหม่จึงเป็นรากฐานของการพัฒนาชุมชน โรงเรียนฉือจี้เชียงใหม่มีความรู้และเข้าใจปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ ของชุมชน โรงเรียนฉือจี้เชียงใหม่จัดหลักสูตรการเรียนการสอน ตลอดจนสิ่งแวดล้อมต่างๆ ภายในโรงเรียน ให้สัมพันธ์สอดคล้องกับชีวิตของชุมชน โดยโรงเรียนมีการยกระดับมาตรฐานการดำรงชีวิตในด้านต่าง ๆ ให้สูงขึ้น การดำเนินชีวิตในโรงเรียนจะต้องเป็นแบบอย่างชุมชนได้ ครูได้นำนักเรียนให้เรียนรู้เกี่ยวกับชุมชน ตามศักยภาพความรู้ความสามารถและวัยของนักเรียน โรงเรียนฉือจี้เชียงใหม่ได้ฝึกให้นักเรียนรู้จักใช้ทรัพยากรของชุมชนให้เป็นประโยชน์และคุ้มค่าในด้านการดำรงชีวิตของตน นักเรียนได้ตระหนักถึงความสำคัญของชุมชนต่อการดำรงชีวิตของตนเองและของชุมชนส่วนรวม ในเรื่องการใช้ทรัพยากรของชุมชนให้เป็นประโยชน์นั้น โรงเรียนฉือจี้เชียงใหม่ให้ความสำคัญและเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียนได้นำทรัพยากรของชุมชน มาใช้ให้เป็นประโยชน์และต้องใช้ให้ถูกต้องเหมาะสม

ภาพที่ 5.2 กิจกรรมสำนึกรักบ้านเกิด

เครื่องมือและเทคนิคในการสร้างความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

1. นักเรียน เป็นสื่อกลางหรือประชาสัมพันธ์ของโรงเรียนฉือจี้ เพราะนักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้จากโรงเรียนฉือจี้เชียงใหม่ไปใช้ในชุมชนบางครั้งนักเรียนยังแสดงความรู้สึกนึกคิดพูดจาสื่อสารให้ผู้ปกครองได้ทราบและเข้าใจโรงเรียนฉือจี้เชียงใหม่ได้เป็นอย่างดี

2. โรงเรียนฉือจี้เชียงใหม่ได้สร้างความเข้าใจร่วมกันอย่างชัดเจน และเป็นที่ยอมรับของทุกฝ่ายในชุมชน นักเรียนจึงเป็นส่วนที่สำคัญยิ่งของโรงเรียน

3. โรงเรียนฉือจี้เชียงใหม่พัฒนานักเรียนให้เจริญโดยรอบด้าน และสัมพันธ์สอดคล้องกับการที่นักเรียนดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุขในชุมชนของตน และสามารถที่เป็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิต ในการยกระดับความเป็นอยู่ในชุมชนให้สูงขึ้นได้ด้วย

โรงเรียนฉือจี้เชียงใหม่ได้ตระหนักถึงความเจริญทางสังคมของนักเรียน ซึ่งเกี่ยวกับความร่วมมือระหว่างชุมชนกับเด็ก โดยได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับวัฒนธรรม และวิถีชีวิต เพื่อพัฒนานักเรียนดังนี้

1. ช่วยให้นักเรียนเจริญงอกงามมีการพัฒนาไปในทางของเด็กเองตามวัย
2. ช่วยให้ผู้ปกครองเข้าใจจุดหมายอันแท้จริงของการศึกษา
3. แก้ไขความอิจฉา ความรู้สึกเป็นปฏิปักษ์ ความรังเกียจต่อกัน ด้วยการให้นักเรียนเข้าใจ ข้อเท็จจริงของความแตกต่างระหว่างกัน เพื่อให้นักเรียนเข้าใจที่ติดต่อกัน ร่วมมือรักใคร่กัน มีเอกภาพในสังคม

4. ให้นักเรียนเจริญในด้านการสื่อสาร ร่วมมือกับผู้อื่น ทั้งในด้านการพูด การอ่าน การฟัง ให้รู้จักการแสดงออก ความต้องการและความสนใจของตนให้ชัดเจนโรงเรียนฉือจี้เชียงใหม่ได้ตระหนักเสมอว่า ชุมชนเป็นแหล่งสำคัญและมีค่าอย่างยิ่งต่อการเรียนของเด็ก ครูจะใช้ชุมชนและทรัพยากรของชุมชนให้เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาได้ ครูต้องมีความรู้ความเข้าใจชุมชนดีพอ และมีความร่วมมือกับชุมชนด้วยโรงเรียนฉือจี้เปิดโอกาสให้พ่อแม่ผู้ปกครองนักเรียน และชุมชนได้ร่วมกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียนตามความเหมาะสมและความรู้ความสามารถของแต่ละบุคคลและหน่วยงาน มีกิจกรรมต่างๆ มากมายที่พ่อแม่ผู้ปกครองและหน่วยงานต่างๆ ของชุมชนสามารถให้ความร่วมมือสนับสนุนโรงเรียนฉือจี้ได้ นับตั้งแต่ช่วยเหลือสนับสนุนชมรมผู้ปกครอง อาสาสมัคร ยึดมั่นในคุณธรรม ศีลธรรม อุปถัมภ์บำรุงพระด้วยปัจจัย 4 เป็นการให้วัตถุ พระสงฆ์ก็ตอบแทนประชาชนด้วยการให้ธรรมคือแสดงธรรม และในปัจจุบันมีวัดได้มีโครงการต่างๆ มากมายเพื่อเป็นการตอบสนองชุมชนและสังคมโดยการจัดการศึกษาและแก้ไขปัญหาต่างๆ

ผลที่เกิดขึ้นกับนักเรียน นักเรียนได้เรียนรู้สังคม ชุมชนรอบข้างทำให้นักเรียนเรียนรู้ในการรักและเอาใจใส่สังคม รู้จักการให้โดยไม่หวังสิ่งตอบแทนและ แต่ใส่ใจในการเข้าไปช่วยเหลือสังคม เช่นกิจกรรมวันเยาวชนการทำดีเพื่อชุมชนและสังคม นักเรียนได้เรียนรู้ร่วมกับทางชุมชนใกล้เคียงร่วมกับทางผู้ใหญ่บ้านในการรณรงค์การป้องกันไข้เลือดออก โดยออกบริการชุมชนในการกำจัดแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลายทำให้เป็นที่ยอมรับของชุมชนและสังคมใกล้เคียง

กิจกรรมที่ 3 กิจกรรมการเข้าร่วมกิจกรรมวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา เช่น วันมาฆบูชา วันวิสาขบูชา วันอาสาฬหบูชา วันเข้าพรรษา วันออกพรรษา เป็นต้น

นักเรียนโรงเรียนฉือจี้เชียงใหม่ได้เข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาไปวัด ไหว้พระสวดมนต์ แผ่เมตตา เป็นกิจกรรมที่นักเรียนได้เรียนรู้และปฏิบัติตนตามหน้าที่ชาวพุทธ เพราะศาสนาเป็นเรื่องของจิตใจ เป็นเรื่องของศีลธรรม คุณธรรม และจริยธรรม เป็นพื้นฐานที่ดึงมาให้กับสังคมไทยมาโดยตลอด ดังนั้น นักเรียนโรงเรียนฉือจี้เชียงใหม่ประกอบกิจกรรมทางศาสนาจึงเป็นเรื่องที่พึงปฏิบัติและไม่ใช่ว่าเรื่องไกลตัว โรงเรียนฉือจี้เชียงใหม่ให้การสนับสนุนกระทรวงวัฒนธรรม เกี่ยวกับการส่งเสริมให้ประชาชนทุกคนได้มีการปฏิบัติกิจกรรมทางศาสนาที่สามารถปฏิบัติได้เป็นประจำทุกวัน เช่น เข้าร่วมพิธีกรรมทางศาสนาในวันสำคัญทางศาสนา ทำสมาธิสวดมนต์ไหว้พระ ฟังเทศน์ ฟังธรรม เพื่อเป็นการพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเองพร้อมส่งเสริมให้นักเรียน ทุกคนได้ปฏิบัติกิจกรรมทางศาสนาส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมโดยเป็นเรื่องใกล้ตัวที่นักเรียนทุกคนสามารถปฏิบัติได้ทุกสถานที่และทุกแห่ง ด้วยความงดงามของไทยและฉือจี้ อีกทั้งยังสามารถนำไปปฏิบัติกันได้ในชีวิตประจำวัน ได้แก่ การไหว้พระสวดมนต์ การแผ่เมตตา การทำบุญใส่บาตรและการเข้าวัดวันธรรมสวนะ นักเรียนโรงเรียนฉือจี้เชียงใหม่ทุกคนได้ปฏิบัติกิจกรรมทางศาสนาเบื้องต้นดังกล่าว ก็จะเป็นการพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียนให้เป็นคนดี มีคุณธรรมและเน้นการไหว้พระสวดมนต์ เพราะการสวดมนต์เป็นการสรรเสริญคุณพระรัตนตรัยคือ พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ บทสวดมนต์ เป็นอุบายฝึกจิตและฝึกสมาธิได้เป็นอย่างดี เพราะขณะสวดมนต์จิตของผู้สวดจะต้องจดจ่ออยู่ที่บทสวดจึงจะสวดได้อย่างถูกต้อง ถ้าจิตฟุ้งซ่านแล้วก็จะสวดผิดบ่อย ๆ ผู้ที่สวดมนต์เป็นประจำจะได้รับอานิสงส์ต่าง ๆ เช่น ตัดความกังวลได้ เพราะขณะสวดจิตระลึกถึงแต่บทสวดปล่อยวางความคิดอย่างอื่นการแผ่เมตตาให้สรรพสัตว์ทั้งหลายมีหลายแบบจะใช้แบบใดก็ได้ ขอเพียงให้มีจิตสงบเปี่ยมด้วยความเมตตาแล้วแผ่ไปก็ใช้ได้ สำหรับบทแผ่เมตตา พร้อมให้ครูนักเรียนการน้อมรำลึกถึงผู้มีพระคุณเมื่อแผ่เมตตาแล้ว ฟังตั้งใจระลึกถึงพระคุณของบิดามารดาแล้วกราบตั้งมือ 1 ครั้ง จากนั้นระลึกถึงพระคุณของครูบาอาจารย์และผู้มีพระคุณทั้งหลาย แล้วกราบตั้งมืออีกครั้งหนึ่งทางโรงเรียนฉือจี้ได้เน้นการกราบพระรัตนตรัยแบบเบญจางคประดิษฐ์ (ตามเพศ) 3 ครั้ง ขณะหมอบกราบฟังระลึกถึงคุณพระรัตนตรัยเป็นที่ฟังดังกล่าวแล้ว เป็นอันเสร็จพิธีสวดมนต์ประจำวันและก่อนนอนการสวดมนต์ก่อนนอนนี้ การตักบาตรหรือใส่บาตร คือ การที่พุทธศาสนิกชนนำอาหารที่ปรุงสุกแล้ว ผลไม้ และน้ำหรืออาหารแห้ง ใส่ลงในบาตรของพระสงฆ์ ซึ่งสามารถทำได้ง่ายโดยไม่ต้องมีพิธีต้องอะไรทุกคนสามารถทำได้ทุกวัน การทำบุญใส่บาตรพระสงฆ์เป็นหน้าที่ของพุทธศาสนิกชนที่ต้องปฏิบัติเพื่อเป็นการทำนุบำรุงรักษาพระพุทธศาสนาไว้ เนื่องจากพระสงฆ์เป็นพุทธบุตร เป็นผู้ควรแก่สักการะที่เขานำมาบูชา เป็นผู้ควรแก่สักการะที่เขาจัดไว้ต้อนรับ เป็นผู้ควรรับทักษิณาทาน และเป็นเนืองนาบุญของโลก ไม่มีนาบุญอื่นยิ่งกว่า จะดำรงชีพอยู่ได้ก็ต้อง

อาศัยความอุปถัมภ์จากญาติโยมที่ถวายอาหารและปัจจัยอื่นแก่ท่านซึ่งทางโรงเรียนได้ให้นักเรียนได้เน้นและตระหนักถึงความสำคัญการปฏิบัติตนต่อพระสงฆ์ตลอดถึงการอยู่ในสถานที่ทางศาสนาการทำกิจกรรมทางศาสนาให้นักเรียนโรงเรียนฉือจี้เห็นและตระหนักเป็นอย่างมาก

ภาพที่ 5.3 กิจกรรมหล่อเทียนเข้าพรรษา

ภาพที่ 5.4 กิจกรรมถวายเทียนเข้าพรรษา

ผลที่เกิดขึ้นกับนักเรียน นักเรียนเป็นผู้มีจิตใจที่ละเอียดอ่อน รู้จักวัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณีของไทยมาแต่ช้านาน และที่สำคัญนักเรียนเป็นผู้ที่มีสติ คิดก่อนพูด คิดก่อนทำ ไม่มีเรื่องทะเลาะวิวาทในโรงเรียนเกิดขึ้นเนื่องจากนักเรียนต่างยึดหลักในการปฏิบัติตามหลักของพระพุทธศาสนา เนื่องจากนักเรียนมีความใกล้ชิดพระพุทธศาสนา

กิจกรรมที่ 4 กิจกรรมการอบรมคุณธรรมจริยธรรม

ปัจจุบันประเทศไทยได้มีความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี และเศรษฐกิจ เกิดการแข่งขัน การเปลี่ยนแปลงทางด้านและต่อสู้ดิ้นรนเพื่อความอยู่รอดในสังคมของผู้คน ประชาชนส่วนหนึ่งได้รับความสะดวกสบายทางวัตถุมากขึ้น ทำให้คุณธรรมจริยธรรมอันดีที่เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจของผู้คนในสังคมเริ่มลดน้อยลงไป เยาวชนรุ่นใหม่ที่เกิดมาท่ามกลางเทคโนโลยีที่มีความก้าวหน้าอย่างหลากหลาย มีการแข่งขันเพื่อให้ได้มาซึ่งความเจริญ วิถีชีวิตและการดำรงชีวิตประจำวันเกิดปัญหาต่างๆที่เช่น ผู้คนไม่เคารพต่อศีลธรรม วัฒนธรรม ประเพณี ขาดระเบียบวินัย มีค่านิยมที่ฟุ้งเฟ้อ ฟุ่มเฟือย เห็นแก่ตัว การศึกษาและวิธีปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมอันดีงามจึงเป็นสิ่งสำคัญในการหล่อหลอมขัดเกลาจิตใจของเยาวชนไทยให้มีจิตใจที่ดีขึ้น เพื่อเป็นพลังในการพัฒนาชาติในอนาคต

โรงเรียนฉือจี้เชียงใหม่ได้เห็นคุณค่าในการสร้างโอกาสให้นักเรียนมีคุณธรรมจริยธรรม อบรมจิตใจซัดเกล้าให้เป็นคนดี มีระเบียบวินัยเพื่อที่สังคมไทยสงบสุข จึงได้จัดกิจกรรมที่มุ่งเน้นส่งเสริมคุณธรรมให้นักเรียนทุกปีการศึกษา โดยจัดให้มีการปฐมนิเทศนักเรียนทุกระดับชั้นในช่วงเปิดภาคเรียน เพื่อให้ นักเรียนมีความประพฤติที่ดีทั้งในด้านคุณธรรมและจริยธรรม ในกิจกรรมมีการให้นักเรียนได้ร่วมกัน คิดแสดงความคิดเห็นที่หลากหลาย และฝึกปฏิบัติจริง รวมทั้งนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในชีวิตประจำวันของ นักเรียนได้ นักเรียนจะเข้าร่วมฝึกปฏิบัติในแต่ละฐานทุกคนโดยสลับหมุนเวียน ฐานที่ฝึกปฏิบัติเป็น เรื่องเกี่ยวกับความมีวินัย มารยาทในการรับประทานอาหาร การแสดงความเคารพต่อผู้มีพระคุณ มารยาทของคนไทย ความจงรักภักดีต่อสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ การสำนึกบุญคุณ ต่อบุพการี เพื่อปลูกฝังให้นักเรียนมีจิตสำนึกคุณ และสามารถนำไปปฏิบัติเป็นกิจวัตรประจำวันของ นักเรียนได้ กิจกรรมนี้ยังสอดแทรกหลักคำสอนของทุกศาสนาที่สอนให้เราเติบโตเป็นคนดีของสังคม หลังจากที่ปฏิบัติเป็นกิจวัตรประจำวัน ทุกเช้าวันจันทร์และวันศุกร์นักเรียนจะใช้เวลาช่วงรับฟังพระ ธรรมาจารย์ให้อิโฆวาท ฝึกปฏิบัติและแบ่งปันเล่าเรื่องราวในเหตุการณ์ชีวิตประจำวันที่นักเรียนได้ ปฏิบัติเป็นคนดีของสังคม และแสดงให้เห็นถึงข้อดีของการปฏิบัติตนดังกล่าว โดยการจัดกิจกรรมใช้ วิธีสุ่มตัวอย่างนักเรียนออกมาแบ่งปันในแต่ละอาทิตย์ ซึ่งนักเรียนที่ออกมาแบ่งปันจะไม่ซ้ำกัน เป็น การฝึกความกล้าแสดงออกในทางที่ดีอีกรูปแบบหนึ่ง โดยคุณครูเป็นผู้คอยชี้แนะแนวทางในการปฏิบัติ เช่นยกตัวอย่างปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมให้นักเรียนฟังและนักเรียนช่วยกันหาวิธีแนวทางแก้ไข ใน รูปแบบนำเสนอและแสดงตัวอย่างให้เห็น ทำให้กิจกรรมนี้นักเรียนตั้งใจฝึกปฏิบัติเป็นคนมีคุณธรรม จริยธรรมที่ดีงามอยู่ตลอดเวลาทั้งภายในโรงเรียนหรือนอกโรงเรียน

กิจกรรมทุกกิจกรรมที่ทางโรงเรียนฉือจี้เชียงใหม่ได้จัดขึ้น ถือเป็นสิ่งที่สร้างให้เยาวชนคน ไทยเติบโตเป็นคนมีคุณธรรมจริยธรรมที่ดีงาม มีมารยาทที่อ่อนช้อย อ่อนโยน รู้จักมีสัมมาคารวะต่อ ผู้ใหญ่ รักความสามัคคีรักษาทรัพยากรธรรมชาติ ตลอดจนได้สำนึกรักแผ่นดินไทยที่เราอาศัยอยู่ รู้จัก หวงแหนวัฒนธรรมรักษาประเพณีที่ดีงามสืบทอดต่อไป

นางสาวสายธาร ธรรมธิ(ครูอ่อน) หัวหน้างานกิจกรรมนักเรียน มีความคิดเห็นกับผล ของการดำเนินกิจกรรมไว้ว่า นักเรียนเป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม ตามหลักการสอนที่สามารถนำไปใช้ ในชีวิตประจำวันจริง เช่นในเรื่องการสอนให้มีความกตัญญู นักเรียนนำไปปฏิบัติต่อพ่อแม่ด้วยความ นอบน้อมด้วยสีหน้า วาจา ท่าทาง ทำให้ผู้ปกครองมีความปลื้มปิติในการเรียนการสอนจริยธรรม ที่ เป็นรูปธรรม การล้างเท้าสำนึกคุณพ่อแม่ ไหว้วันพ่อ เป็นต้น

การทำความดีนักเรียนได้ทำความดีทุกวันผ่านกระปุกออมบุญ นักเรียนเป็นผู้มีจิตใจ เมตตาโดยเรียนรู้จากคำว่า การให้ ปราศจากคำว่า ความโลภ

กิจกรรมที่ 5 กิจกรรมฟังพระธรรมจารย์ให้โอวาท

เป็นคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่แสดงออกถึงการเป็นพลเมืองดีของชาติ อารังไว้ซึ่งความเป็นชาติ ศรัทธา ยึดมั่นในศาสนา และเคารพเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ เด็กที่มีความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ จะเป็นเด็กที่แสดงออกถึงการเป็นพลเมืองดีของชาติ มีความสามัคคี ปรองดอง ภูมิใจ เชิดชูความเป็นไทย ปฏิบัติตนตามหลักศาสนาที่ตนนับถือ และแสดงความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์สิ่งที่เราทุกคนควรทำ คือ การฝึกพัฒนาตัวเองในทุกด้าน ฝึกให้มีสติ อยู่กับตัวเองได้ อยู่กับตัวเองเป็น ด้วยการเจริญสติให้ได้สัมผัสความสงบ ควบคุมตัวเองให้อยู่ในกรอบของศีลธรรม ไม่เบียดเบียนใคร ไม่สร้างความทุกข์ ความเดือดร้อนกับครอบครัว กับชุมชน มีความรักชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ ความสงบสุขในสังคมจะเกิดขึ้น จากการควบคุมกาย วาจา ใจของเราแต่ละคน คำสอนของศาสนามีไว้เพื่อให้เราทุกคนนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาตนเอง นำออกจากความมืดไปสู่ความสว่าง นำออกจากความวุ่นวายไปสู่ความสงบซึ่งเราทุกคนมีศักยภาพที่จะเข้าถึงความสงบ และช่วยกันสร้างครอบครัว ชุมชน สังคมที่สงบสุขได้ ขอเพียงเราทุกคนเรียนรู้หลักการของศาสนาที่ตนนับถือ นำไปใช้ให้เกิดประโยชน์แก่ตัวเอง และแบ่งปันให้ผู้อื่นได้พบกับความสงบ ความสุขที่เกิดขึ้นภายในตัวเรา เป็นกัลยาณมิตรต่อกัน ช่วยกันสร้างสังคมให้มีแต่สิ่งที่ดีงาม ให้เกิดสันติภาพและสันติสุขในสังคมไทย ในสังคมโลกตลอดกาลนาน

โรงเรียนผือจี่เชียงใหม่ได้จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เกิดค่านิยมหลัก 12 ประการในระดับสถานศึกษา ด้วยค่านิยมหลัก 12 ประการ ข้อที่ 1 รักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ จัดให้มีกิจกรรมรับฟังพระธรรมมาจารย์ให้โอวาท เป็นเรื่องราวเกี่ยวกับมุ่งส่งเสริมให้คณะครูและนักเรียนได้ประพฤติปฏิบัติอยู่ในศีลธรรม เคารพรักชาติ ศาสนา และสถาบันพระมหากษัตริย์ ทั้ง 3 สถาบันมีบุญคุณต่อเรามาก เพราะชาติคือแผ่นดินที่เราคนไทยทุกคนได้อาศัยอยู่ตั้งแต่อดีตกาล ศาสนาเป็นคำสอนขององค์พระศาสดาแต่ละพระองค์ที่มุ่งสอนให้เราเป็นคนดี พระมหากษัตริย์ทรงปกครองบ้านเมืองโดยธรรม เพื่อความสงบสุขของพสกนิกรชาวไทย การรับฟังพระธรรมจารย์ ระดับประถมศึกษาตอนต้น และตอนปลายจะเข้ารับฟังในช่วงเช้าวันจันทร์ และระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลายจะเข้ารับฟังในช่วงเช้าวันศุกร์ เวลา 08.10 -08.50 น. โดยกิจกรรมนี้มีความสำคัญที่ทางโรงเรียนต้องการปลูกฝังให้นักเรียนทุกคนเติบโตเป็นคนดีของสังคม รูปแบบฟังโอวาทจากพระธรรมมาจารย์เสร็จแล้วครูผู้ดูแลแบ่งปันประสบการณ์ที่ได้ปฏิบัติในชีวิตประจำวันหรือประสบการณ์ชีวิตจริงที่พบเจอในเรื่องราวต่าง ๆ ให้นักเรียนรับฟัง พร้อมมีตัวแทนนักเรียนออกมาแบ่งปันเรื่องราวที่ได้รับฟังและการปฏิบัติตามหลักค่านิยม 12 ประการ ที่นักเรียนได้ปฏิบัติเป็นกิจวัตรประจำวันหรือพบเห็นในสังคมปัจจุบัน รวมทั้งช่วยกันเสนอแนวทางแก้ไข กิจกรรมที่นักเรียนได้ปฏิบัติถือเป็นกิจกรรมที่มุ่งส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความสำนึกคุณในสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์มุ่งทำในสิ่งที่ดีอันเป็นประโยชน์ต่อ

สังคมและประเทศชาติ รวมทั้งเพื่อความสงบสุขของชาวไทยและประเทศไทยของเรา เราทุกคนจึงควร รักชาติ รักศาสนา รักพระมหากษัตริย์ ด้วยใจอันบริสุทธิ์ ยึดมั่นและปฏิบัติตามหลักธรรม เพื่อการอยู่ ร่วมกันอย่างสันติสุข

ภาพที่ 5.5 กิจกรรมแบ่งปันท่านธรรมจารย์ให้โอวาท

ผลที่เกิดขึ้นกับนักเรียน นักเรียนเรียนรู้การเป็นคนดี การเป็นผู้ให้ การทำเพื่อสังคม ผ่านแบบอย่างที่ดี เนื่องจากคำสอนทุกคำสอนจะกลั่นออกมาได้ต้องผ่านการปฏิบัติจากท่านธรรมาจารย์มาแล้วทั้งสิ้น ทำให้นักเรียนมีแบบอย่างที่ดีและนำคำสอนมาปฏิบัติ ทำให้นักเรียนเป็นผู้ที่มีจิตใจอ่อนโยน และพร้อมที่จะช่วยเหลือผู้อื่นทุกเมื่อ เช่น ไม่ว่าจะเป็นการได้รับข่าวคราวเกิดภัยพิบัติที่ใดก็ตามถึงแม้นักเรียนไม่สามารถเดินทางไปช่วยเหลือด้วยตัวเอง แต่นักเรียนทุกคนจะร่วมทำบุญทอดกระปุกออมบุญเพื่อช่วยเหลือสังคม และร่วมอธิษฐานให้โลกได้พ้นภัยพิบัติที่เกิดขึ้น เป็นต้น

กิจกรรมที่ 6 การปฏิบัติตนตามหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือ

การไปวัด การไหว้พระสวดมนต์ แม่เมตตา เป็นกิจกรรมที่ชาวพุทธเราปฏิบัติกันเป็นประจำในชีวิตประจำวัน แต่ปัจจุบันสภาพสังคมที่เปลี่ยนไปคนมีเวลาน้อยลงและสนใจทำกิจกรรมอื่นกันมากกว่าการไหว้พระสวดมนต์ หรือประกอบกิจกรรมทางศาสนาบ้านกับวัดเริ่มห่างกันเนื่องจากบริบทของสังคม เศรษฐกิจ โดยภาพรวมของสังคมไทย มีชีวิตความเป็นอยู่เปลี่ยนแปลงไปในทุกด้านแต่คุณค่าของศาสนา ยังเป็นเรื่องจำเป็นควบคู่กับการพัฒนาประเทศ เพราะศาสนาเป็นเรื่องของจิตใจ เป็นเรื่องของศีลธรรม คุณธรรม และจริยธรรม เป็นพื้นฐานที่ติงามให้กับสังคมไทยมาโดยตลอด ดังนั้นการประกอบกิจกรรมทางศาสนาเป็นเรื่องที่พึงปฏิบัติและไม่ใช่ว่าเรื่องไกลตัว กระทรวงวัฒนธรรมได้ส่งเสริมให้ประชาชนทุกคนได้มีการปฏิบัติกิจกรรมทางศาสนาที่สามารถปฏิบัติได้เป็นประจำทุกวัน เช่น ทำบุญตักบาตรร่วมพิธีกรรมทางศาสนาในวันสำคัญทางศาสนา ทำสมาธิสวดมนต์ไหว้พระ ฟังเทศน์ ฟังธรรม เพื่อเป็นการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในชาติ โรงเรียนฉือจี้เชียงใหม่ ได้เล็งเห็นว่า

สถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ เป็นสถาบันที่คนไทยทุกคนใช้เป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจ ศาสนาก็เช่นกัน เป็นสิ่งที่ทำให้คนในสังคมอยู่ด้วยกันอย่างสงบ เพราะศาสนาคอยขัดเกลาจิตใจให้ผู้คนเป็นคนดี รู้จักบาป บุญ คุณและโทษ ทางโรงเรียนจึงได้จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนได้ร่วมกิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา

ได้มีการทำบุญตักบาตรในวันสำคัญต่างๆ และจัดพิธีทรงน้ำพระในวันวิสาขบูชา การจัดกิจกรรมเป็นการส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจให้กับนักเรียน นักเรียนจะได้เรียนรู้คุณธรรม และจริยธรรม และแนวทางการปฏิบัติตนในการเป็นชาวพุทธที่ดี เช่น คุณธรรมด้านความมีน้ำใจจะปรากฏอยู่ในหลักธรรมสังคหวัตถุ 4 การรู้จักแก้ปัญหาต่างๆ ที่เหมาะสมกับวัย จะปรากฏอยู่ในหลักธรรมอริยสัจสี่ หลักธรรมการมีจิตในเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ปรากฏอยู่ในหลักธรรมพรหมวิหารสี่ หลักธรรมความขยันพากเพียร ปรากฏอยู่ในหลักธรรมอิทธิบาทสี่ นอกจากนี้ช่วยปลูกฝังให้นักเรียนเป็นผู้มีจิตใจที่ดีงามและอ่อนโยน เป็นการสืบสานวัฒนธรรมและประเพณีที่ดีงามของไทยให้คงอยู่ตลอดไป ฝึกให้เด็กมีความตั้งใจในการทำกิจกรรม รูปแบบของกิจกรรม นักเรียนจะมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม สถานักเรียนจะเข้ามามีบทบาทในการทำกิจกรรม โดยการแจ้งข่าวสารประชาสัมพันธ์ในกิจกรรม การจัดกิจกรรมจะมีการจัดขึ้นทุกปีการศึกษา โดยใช้วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา นอกจากนี้มีการจัดกิจกรรมสำนึกรักบ้านเกิด มีการฟังเทศน์ ทำบุญตักบาตรพระภิกษุ จำนวน 9 รูป เพื่อให้นักเรียนได้ปฏิบัติตามหลักศาสนาที่ถูกต้อง นอกจากนี้การจัดตั้งศาลพระภูมิ เป็นอีกหนึ่งกิจกรรมที่ทางโรงเรียนได้จัดขึ้น เพื่อเป็นศูนย์รวมจิตใจของคณะครู นักเรียน และบุคลากรของโรงเรียน

การจัดกิจกรรมทุกครั้งได้รับความร่วมมือกับผู้ปกครอง ชุมชนเป็นอย่างดี การขัดเกลาจิตใจ ให้นักเรียนเข้าถึงพระธรรมคำสอน จะทำให้นักเรียนเติบโตอย่างมีความสุข เป็นคนดีของสังคมและประเทศชาติ อนาคตของชาติย่อมสงบสุขเพราะได้เมล็ดพันธ์ที่ดีงาม ที่มีความรักในสถาบันชาติ สถาบันศาสนา และสถาบันพระมหากษัตริย์

กิจกรรมที่ 7 การสวดมนต์บูชาพระรัตนตรัย (เพื่อระลึกถึงคุณพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์) พร้อมทำสมาธิก่อนเข้าเรียน

โรงเรียนฉือจี้เชียงใหม่เป็นโรงเรียนที่ถือว่าเป็นโรงเรียนที่ผู้คนส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ และยึดหลักศีลธรรม ถือศีล 10 รักษาศีลกินเจ ซึ่งทุกคนที่เข้ามาโรงเรียนฉือจี้เชียงใหม่ทุกคนนั้นจะต้องรักษาศีล และปฏิบัติตามที่ทางโรงเรียนได้ปฏิบัติกันมาแต่เดิมที่ที่ได้ก่อตั้งโรงเรียนฉือจี้เชียงใหม่มา ในทางปฏิบัติตนเพื่อให้นักเรียนและคณะครูบุคลากรทุกคนได้ระลึกถึงคุณของพระรัตนตรัย (ระลึกถึงคุณพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์) ทุกๆ วัน ทางโรงเรียนได้จัดให้นักเรียนและบุคลากรทุกคนได้ปฏิบัติกิจกรรมทุกเช้าทุกเย็นของทุกๆ วัน เริ่มตั้งแต่วันจันทร์จนถึงวันศุกร์ ซึ่งนักเรียนและคุณครู

บุคลากรต้องเริ่มจากการเข้าแถวร้องเพลงชาติ เพลงมาร์ชโรงเรียน การสวดมนต์เพื่อระลึกถึงคุณพระรัตนตรัย การสงบนิ่ง และ แผ่เมตตา รวมถึงการกล่าวคำปฏิญาณตนและคำขวัญของโรงเรียน คำขอบคุณ ฟ้าดิน พ่อแม่ ครู บรรพบุรุษ และได้ทำการอธิษฐาน ขอพรสิ่งศักดิ์สิทธิ์เพื่อบรรเทาทุกข์ให้กับผู้ที่เป็นทุกข์ ซึ่งนักเรียนและบุคลากรทุกคนต้องทำจิตใจให้นิ่ง มีสมาธิที่ดีในการตั้งใจทำและทำทุกคนในเวลาเดียวกัน พร้อมกัน และเหมือนกันก่อนเข้าห้องเรียน และเมื่อนักเรียนทุกคนเข้าเรียนในห้องเรียนในทุกเช้าที่ในห้องเรียนนักเรียนและครูประจำชั้นต้องทำความเคารพต่อท่านธรรมจารย์เจิ้งเหยียน ท่านที่เป็นผู้ก่อตั้งโรงเรียนฉือจี๋เซียงใหม่และมูลนิธิพุทธฉือจี๋ เพื่อที่จะให้นักเรียนและครูได้ระลึกถึงบุญคุณของท่าน นักเรียนและคุณครูจะได้ปฏิบัติแบบนี้ทุกๆวัน และทุกเย็นก่อนที่นักเรียนจะกลับบ้านนักเรียนและครูบุคลากรทุกคนต้องทำการเคารพธงชาติ (ธงลง) สวดมนต์เพื่อบูชาพระรัตนตรัย พร้อมร้องเพลงสรรเสริญเพื่อแสดงความจงรักภักดี ต่อสถาบันพระมหากษัตริย์

นอกจากนักเรียนและครูบุคลากร จะทำกิจกรรมในช่วงเช้าและเย็นของทุกๆ วันแล้วทางโรงเรียนยังได้จัดกิจกรรมพิธีระลึกถึงคุณของพระรัตนตรัยด้วยพิธีสงฆ์หน้าพระซึ่งตรงกับวันวันวิสาขบูชา ซึ่งทางโรงเรียนฉือจี๋เซียงใหม่ได้ทำขึ้นทุกปี

ทั้งนี้กิจกรรมที่นักเรียนและคุณครูบุคลากรโรงเรียนฉือจี๋เซียงใหม่ได้ปฏิบัติถือเป็นกิจกรรมที่มุ่งส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความรู้สึกนึกคุณของพระรัตนตรัยซึ่งได้แก่ คุณพระพุทฺธ พระธรรม พระสงฆ์ สถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์มุ่งทำในสิ่งที่ดีอันเป็นประโยชน์ต่อสังคมและประเทศชาติ รวมทั้งเพื่อความสงบสุขของชาวไทยและประเทศไทยของเรา เราทุกคนจึงควรรักชาติ รักศาสนา รักพระมหากษัตริย์ ด้วยใจอันบริสุทธิ์ ยึดมั่นและปฏิบัติตามหลักธรรม เพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

ภาพที่ 5.6 กิจกรรมทำสมาธิก่อนถึงคาบ5

กิจกรรมที่ 8 เคารพเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ ได้แก่ เข้าร่วมกิจกรรมวันสำคัญเกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์เช่น วันเฉลิมพระชนมพรรษาวันจกรี วันปิยมหาราช เป็นต้น

กิจกรรมเข้าร่วมลงนามถวายพระพร พระปรมินทร มหาภูมิพลอดุลยเดช มหิตลาธิเบศร รามาธิบดี จักรีนฤพดินทร สยามินทราธิราช บรมนาถบพิตร (รัชกาลที่ 9)

โรงเรียนฉือจีเซียงใหม่ เห็นว่าสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ เป็นสถาบันที่คนไทยทุกคนใช้เป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจเป็นสิ่งที่ทำให้คนในสังคมไทยได้อยู่ด้วยกันอย่างสงบร่มเย็นในความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ (Love of nation, religion and king) เป็นคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่แสดงออกถึงการเป็นพลเมืองดีของชาติ อารงไว้ซึ่งความเป็นชาติ ศรัทธา ยึดมั่นในศาสนา และเคารพเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ดังนั้นโรงเรียนซึ่งได้ให้ความสำคัญในการรักชาติ เคารพเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ จึงได้จัดให้มีการทำพิธีแสดงความจงรักภักดี ต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ หลายกิจกรรมไม่ว่าจะเป็นพิธีเฉลิมพระชนมพรรษาของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว(วันพ่อ) และ พิธีเฉลิมพระชนมพรรษาพระมหาราชินี (วันแม่) รวมถึงวันสำคัญต่างๆรวมทั้งการเดินทางไปลงนามถวายพระพรแสดงความจงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์ที่กรุงเทพมหานคร

ภาพที่ 5.7 กิจกรรมเข้าร่วมลงนามถวายพระพรในหลวง ร.9

ศาสนาทุกศาสนามีไว้เพื่อสอนให้มนุษย์ละชั่ว ประพฤติดี ผู้ที่รักศาสนา จะเป็นผู้นำคำสอนของแต่ละศาสนาไปประพฤติปฏิบัติในชีวิตประจำวัน ละความชั่ว กระทำแต่ความดี และทำจิตใจให้สะอาดปราศจากเครื่องเศร้าหมอง คือ ความโลภ ความโกรธ ความหลง ส่วนผู้ที่ไม่รักศาสนา จึงเป็นผู้ที่ไม่นำคำสอนของศาสนานั้นไปประพฤติปฏิบัติ ไม่ละความชั่ว ไม่ประพฤติดี ไม่ชำระจิตใจให้สะอาดปราศจากกิเลส ปลอ่ยให้ความโลภ ความโกรธ ความหลงครอบงำจิตใจ

พระมหากษัตริย์ หมายถึง พระเจ้าแผ่นดิน ผู้เป็นพระประมุขของประเทศ มีหน้าที่ปกครองประชาชนพลเมืองในประเทศนั้นให้อยู่ดีมีสุขตามกฎหมาย ตามครรลองคลองธรรมจารีต

ประเพณีวัฒนธรรมของชาตินั้นๆ เช่น ประเทศไทยมีพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ทรงเป็นพระประมุข ทรงปกครองแผ่นดินโดยธรรม เพื่อประโยชน์สุขแห่งมหาชนชาวสยาม ตามหลักทศพิธราชธรรม ทรงให้แนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตของปวงชนชาวไทย นำความเจริญรุ่งเรืองความผาสุกมาสู่พสกนิกรถ้วนหน้า ผู้ที่รักพระมหากษัตริย์ จะเป็นผู้มีความภาคภูมิใจที่ได้เกิดมาใต้ร่มพระบรมโพธิสมภาร มีความเป็นอยู่อย่างร่มเย็นเป็นสุข มีความรู้รักสามัคคีกลมเกลียว รวมน้ำใจไทยทั้งชาติให้เป็นน้ำหนึ่งใจเดียว ประพฤติตนเป็นคนดีถวายเป็นพระราชกุศล และถวายความจงรักภักดีแต่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ส่วนผู้ที่ไม่รักพระมหากษัตริย์ จะเป็นผู้ที่ไม่จงรักภักดี ไม่เคารพนับถือ ไม่ปกป้องสถาบันพระมหากษัตริย์

สถาบันทั้ง 3 นี้มีบุญคุณต่อเราอย่างมาก เพราะชาติ คือ แผ่นดินที่เราอยู่อาศัย ศาสนาคือ คำสอนขององค์พระศาสดาแต่ละพระองค์ที่สอนให้เราทุกคนเป็นคนดี และพระมหากษัตริย์ คือ ผู้ปกครองบ้านเมืองโดยธรรม เพื่อความสงบสุขของพสกนิกรชาวไทย เราทุกคนจึงควรรักชาติ รักศาสนา รักพระมหากษัตริย์ ด้วยใจอันบริสุทธิ์ ยึดมั่นและปฏิบัติตามหลักธรรม เพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

ดังนั้นโรงเรียนซึ่งได้ให้ความสำคัญในการรักษาดี เคารพเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ จึงได้จัดให้มีการทำพิธีแสดงความจงรักภักดี ต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ หลายกิจกรรมไม่ว่าจะเป็น พิธีเฉลิมพระชนมพรรษาของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (วันพ่อ) และ พิธีเฉลิมพระชนมพรรษาพระมหาราชินี (วันแม่) รวมถึงวันสำคัญต่างๆ รวมทั้งการเดินทางไปลงนามถวายพระพรแสดงความจงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์ที่กรุงเทพมหานคร

กิจกรรมที่ 9 จัดกิจกรรมการเรียนรู้รายวิชาหน้าที่พลเมืองประวัติศาสตร์ตามจุดเน้นที่ สพฐ. กำหนด

สังคมประชาธิปไตยเป็นสังคมที่ยึดหลักความเท่าเทียมกันของบุคคลในสังคม ทั้งนี้ผู้ที่อาศัยอยู่ในสังคมประชาธิปไตยหรือพลเมืองในสังคมประชาธิปไตยจึงควรมีการปฏิบัติตนที่สอดคล้องและสัมพันธ์กับการปกครองในระบอบประชาธิปไตย บุคคลจะเป็นพลเมืองดีของสังคมนั้น ต้องตระหนักถึงบทบาทหน้าที่ ที่จะต้องปฏิบัติ และมุ่งมั่นเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย ด้วยความรับผิดชอบอย่างเต็มที่ สอดคล้องกับหลักธรรม วัฒนธรรมประเพณี และรัฐธรรมนูญที่กำหนดไว้ รวมทั้งบทบาททางสังคมที่ตนดำรงอยู่ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด และได้ประสิทธิผลทั้งในส่วนตนและสังคม เมื่อสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างถูกต้องสมบูรณ์ย่อมเกิดความภาคภูมิใจและเกิดผลดีทั้งต่อตนเองและสังคม ด้วยการเป็นพลเมืองดีที่เคารพกฎหมาย เคารพสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น มีความกระตือรือร้นที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาของชุมชนและสังคม มีคุณธรรมและจริยธรรมเป็นหลักในการดำเนิน

ชีวิตทางสาระสังคมศึกษาร่วมด้วยบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนฉือจีเชียงใหม่เห็นความสำคัญเป็นอย่างยิ่งจึงได้จัดการเรียนการสอนร่วมกับฝ่ายวิชาการของโรงเรียนฉือจีเชียงใหม่และหลายฝ่ายงานของโรงเรียนร่วมกันพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนหน้าที่พลเมืองประวัติศาสตร์ ตามจุดเน้นที่ สพฐ. กำหนดให้ และเพิ่มคุณภาพในการเรียนการสอนของครูและนักเรียน รวมถึงมีการจัดกิจกรรมที่สานต่อเจตคติที่ สพฐ. กำหนด ไม่ว่าจะเป็นกิจกรรม บูรณาการที่ทุกๆปี ทางโรงเรียนฉือจีได้จัดทำขึ้นเพื่อให้นักเรียนได้เกิดการเรียนรู้และตระหนักถึงผลพวงของการทำงานและสามารถนำไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันได้จริง นอกจากนี้กิจกรรมบูรณาการแล้ว ยังมีกิจกรรมสำนึกรักบ้านเกิด โดยให้นักเรียนได้เรียนรู้จากวิทยากร (ซึ่งเป็นผู้ปกครองที่มีความเชี่ยวชาญในการทำงานอาชีพที่เสริมรายได้ ได้ดี) เช่นการประกอบอาชีพ การทำขนมไทย(เจ) การประกอบอาหาร (เจ) การประดิษฐ์งานฝีมือ ต่างๆ หรือแม้การเล่นของท้องถิ่นของตนเอง (ประดิษฐ์ของเล่น) ซึ่งทางโรงเรียนก็ได้รับความร่วมมือจากผู้ปกครองได้เป็นอย่างดีเสมอมา

นอกจากนั้นทางฝ่ายวิชาการยังได้จัดให้นักเรียนได้จัดกิจกรรมเรียนรู้นอกห้องเรียน โดยได้นำนักเรียนไปศึกษาศูนย์วิชาชีพ การปั้นหม้อ ปั้นดินเหนียว หรือ ไปสถานที่อื่นๆ อีก เช่น โรงงานอุตสาหกรรมโครงการหลวง ดอยอ่างขาง โครงการหลวงดอยคำ หรือสวนสัมมนาธร และแหล่งเรียนรู้ในชุมชนต่างๆมากมาย เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้ เก็บเกี่ยวประสบการณ์ที่นักเรียนได้ดู ได้ฟัง และได้ปฏิบัติลงมือทำ ซึ่งจะก่อให้เกิดประโยชน์ให้กับนักเรียนและบุคลากรทางการศึกษาเป็นอย่างมากและปัจจุบันบริบททางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม รวมทั้งความสัมพันธ์ระหว่างประเทศได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างมากทำให้เกิดประเทศอาเซียน (ASEAN) และได้จัดตั้งประชาคมอาเซียน (ASEAN Community)

ภาพที่ 5.8 กิจกรรมอาเซียน

ดังนั้นทางโรงเรียนฉือจี้เชียงใหม่จึงจัดให้เด็กนักเรียนและบุคลากรทางการศึกษาได้เรียนรู้เกี่ยวกับอาเซียนให้มากและติดตามการเคลื่อนไหวของประชาคมอาเซียนอยู่เสมอเพื่อก้าวให้ทันเหตุการณ์เพื่อที่จะเปิดโลกกว้างให้กับเด็กและบุคลากรทางการศึกษา จึงได้จัดกิจกรรม อาเซียนรวมใจ มีการแนะนำเกี่ยวกับองค์กรอาเซียนและความรู้รวมถึงจุดประสงค์หลากหลายขององค์กรนี้ ซึ่งนักเรียนและบุคลากรทางการศึกษาได้รับประโยชน์เป็นอย่างยิ่ง และทางโรงเรียนก็ได้ติดตามข่าวสารของอาเซียนอย่างสม่ำเสมอและนำความรู้ที่นำมาให้บอกกล่าวกับนักเรียนและบุคลากรทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

กิจกรรมที่ 10 จัดกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี ผู้บำเพ็ญประโยชน์ นักศึกษาวิชาทหาร

โรงเรียนฉือจี้เชียงใหม่ได้จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เกิดค่านิยมหลัก 12 ประการในระดับสถานศึกษา ด้วยค่านิยมหลัก 12 ประการ ข้อที่ 1 รักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ จัดให้มีการจัดกิจกรรมลูกเสือ ผู้บำเพ็ญประโยชน์ และ นักศึกษาวิชาทหาร กิจกรรมเหล่านี้ เป็นกิจกรรมที่จัดอย่างเป็นกระบวนการ ด้วยรูปแบบวิธีการที่หลากหลาย ในการพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์และสังคม มุ่งเสริมเจตคติ คุณค่าชีวิต ปลูกฝัง คุณธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ ส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักและเข้าใจตนเอง สร้างจิตสำนึกในธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ปรับตัวและปฏิบัติตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม ประเทศชาติและดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข กิจกรรมเหล่านี้ยังส่งเสริมและพัฒนาความสามารถของผู้เรียนให้เหมาะสมตามความแตกต่างระหว่าง บุคคล สามารถค้นพบและพัฒนาศักยภาพของตน เสริมสร้างทักษะชีวิต วุฒิภาวะทางอารมณ์ การเรียนรู้ ในเชิงพหุ-ปัญญา และการสร้างสัมพันธภาพที่ดี

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ทางโรงเรียนได้ จัดกิจกรรมตามวันสำคัญต่างๆ กิจกรรมงานวันคล้ายวันสถาปนาคณะลูกเสือแห่งชาติ ในวันที่ 1 กรกฎาคม ของทุกปี และกิจกรรมงานวันถวายราชสดุดี ในวันที่ 25 พฤศจิกายน ของทุกปี เพื่อเป็นการน้อมรำลึกถึงพระมหากรุณาธิคุณในองค์พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว องค์พระผู้พระราชทานกำเนิดลูกเสือไทย และเป็นการแสดงความจงรักภักดีแด่องค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระประมุขของคณะลูกเสือแห่งชาติ ในรอบปีทางโรงเรียนได้จัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ดังนี้

กิจกรรมลูกเสือ กิจกรรมงานวันคล้ายวันสถาปนาคณะลูกเสือแห่งชาติ กิจกรรมงานวันถวายราชสดุดี การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสัปดาห์ละ 1 คาบ การเข้าค่ายพักแรม การอบรมผู้บังคับบัญชาลูกเสือ การจัดตั้งกองลูกเสือด้านกายยาเสพติดในโรงเรียนสำนักงาน ป.ป.ส. ร่วมกับสำนักงานการลูกเสือ ยุวกาชาดและกิจกรรมนักเรียน

ภาพที่ 5.9 กิจกรรมงานวันคล้ายวันสถาปนาคณะลูกเสือแห่งชาติ

กิจกรรมที่ 11 กิจกรรมการเรียนการสอนจริยธรรมฉือจี้

โรงเรียนฉือจี้ได้เห็นคุณค่าในการสร้างโอกาสให้นักเรียนมีคุณธรรมจริยธรรม อบรมจิตใจ ขัดเกลาให้เป็นคนดี มีระเบียบวินัยเพื่อที่สังคมไทยสงบสุข จึงได้จัดกิจกรรมที่มุ่งเน้นส่งเสริมคุณธรรมให้นักเรียนทุกปีการศึกษา โดยจัดให้มีการเรียนการสอนจริยธรรมฉือจี้ เพื่อให้นักเรียนมีความประพฤติที่ดีทั้งในด้านคุณธรรมและจริยธรรม ในกิจกรรมมีการให้นักเรียนได้ร่วมกันคิดแสดงความคิดเห็นที่หลากหลาย และฝึกปฏิบัติจริง รวมทั้งนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในชีวิตประจำวันของนักเรียนได้ กิจกรรมทุกกิจกรรมที่ทางโรงเรียนฉือจี้ได้จัดขึ้น ถือเป็นสิ่งที่สร้างให้เยาวชนคนไทยเติบโตเป็นคนมีคุณธรรมจริยธรรมที่ดีงาม มีมารยาทที่อ่อนช้อย อ่อนโยน รู้จักมีสัมมาคารวะต่อผู้ใหญ่ รักความสามัคคีรักษาทรัพยากรธรรมชาติ ตลอดจนได้สำนึกรักแผ่นดินไทยที่เราอาศัยอยู่ รู้จักห่วงแหนวัฒนธรรมรักษาประเพณีที่ดีงามสืบทอดต่อไป

การเรียนการสอนจริยธรรมฉือจี้ “ ฉือจี้สอนและกล่อมเกลาให้นักเรียนให้เป็นวิญญูชนที่บริสุทธิ์ ไม่เล็งเห็นประโยชน์ส่วนตนโดยฝ่ายเดียว รู้จักและปฏิบัติตามกฎระเบียบและจริยธรรม ใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิตตามกระแสสังคม” และยังต้องศึกษามุ่งเน้นปลูกฝังการปฏิบัติตนตามจริยธรรมฉือจี้ จริยธรรมไทยและสากล เพื่อนำไปสู่การเป็นแบบอย่างความเป็นมนุษย์ ถึงพร้อมมารยาทที่ดีงาม และความมีระเบียบวินัย การเรียนการสอนจริยธรรมฉือจี้ มุ่งเน้นปลูกฝังนักเรียนให้เป็นคนที่ถึงพร้อมด้วยจริยธรรมฉือจี้ เช่น การเรียนจิ้งซืออวี จัดดอกไม้ ชงชา ภาษามือและระเบียบวินัยด้านการดำเนินชีวิต การศึกษามุ่งเน้น ปลูกฝังการเป็นผู้ให้ และมีจิตอาสา ปลูกฝังให้รู้จักเคารพชีวิต การศึกษายึดหลักพรหมวิหาร 4 คือ เมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขา ปลูกฝังจริยธรรมของฉือจี้ที่เน้น การมีคุณธรรม กริยามารยาทงดงาม รู้จักให้เกียรติ ร่วมมือ และมีน้ำใจ ช่วยเหลือผู้อื่น เพื่อให้ นักเรียนอยู่ร่วมกับสังคมอย่างสันติสุข มุ่งเน้นการปฏิบัติต่อผู้อื่น "รู้เคารพ รู้บุญคุณ รู้รัก รู้อาทร" ด้วยใจจริง ผู้ปกครองและชุมชนมีความร่วมมือในการปฏิบัติตามแนวทางของโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง

การเรียนรู้จัดดอกไม้

ภาพที่ 5.10 กิจกรรมเรียนรู้จัดดอกไม้

ภาพที่ 5.11 อาสาสมัครมืออาชีพอธิบายวิธีการดูแลลักษณะของดอกไม้และวิธีการปักดอก

การเรียนรู้จัดดอกไม้

ภาพที่ 5.12 นักเรียนเรียนรู้เกี่ยวกับความเป็นมาของชา

ภาพที่ 5.13 นักเรียนเรียนรู้เกี่ยวกับการเคารพ

คุณลักษณะ	กิจกรรม	หลักพัฒนามนุษย์ฉือจี้				ผลที่ได้
		เมตตา	กรุณา	มุทิตา	อุเบกขา	
รักชาติ ศาสน กษัตริย์	1. กิจกรรมเคารพธงชาติหน้าเสาธง			✓		นร.มีความรักชาติ ศาสตร์ กษัตริย์
	2. กิจกรรมวันสำคัญของชาติ			✓		นร.ได้ร่วมช่วยเหลือผู้อื่น และได้ทำความดีเพื่อส่วนรวม
	3. กิจกรรมวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา			✓		นร.ได้เรียนรู้การปฏิบัติตน โดยยึดหลักพรหมวิหารสี่
	4. กิจกรรมการอบรมคุณธรรมจริยธรรม	✓	✓	✓	✓	นร.มีคุณธรรม จริยธรรมที่ดีงาม
	5. กิจกรรมฟังพระธรรมจารย์ให้โอวาท	✓	✓	✓	✓	นร.ได้เรียนรู้การปฏิบัติตน โดยยึดหลักพรหมวิหารสี่
	6. การปฏิบัติตนตามหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือ	✓	✓	✓	✓	นร.มีคุณธรรม จริยธรรมที่ดีงาม
	7. การสวดมนต์บูชาพระรัตนตรัย	✓	✓	✓	✓	นร.ระลึกถึงพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์
	8.พร้อมทำสมาธิก่อนเข้าเรียน	✓	✓	✓	✓	นร.ระลึกถึงพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์
	9. เคารพเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์			✓		นร.มีความรักชาติ ศาสตร์ กษัตริย์
	10. การเรียนรู้รายวิชาหน้าที่พลเมือง			✓		นร.เข้าใจการปฏิบัติตน เป็นพลเมืองที่ดีของชาติ
	11.กิจกรรมการเรียนรู้การสอนจริยธรรมฉือจี้	✓	✓	✓	✓	นร.มีคุณธรรม จริยธรรมที่ดีงาม
	12.จัดกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี ผู้บำเพ็ญประโยชน์ นักศึกษาวิชาทหาร	✓	✓	✓		นร.ได้ฝึกระเบียบวินัยกฎระเบียบ มารยาท การทำตนให้เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่น

2. ชื่อสัตย์สุจริต

คนที่มีความซื่อสัตย์จะเป็นผู้ที่ยึดมั่นในหลักความจริงและความถูกต้องในการดำเนินชีวิต ประพฤติตรงตามความเป็นจริงต่อตนเองและผู้อื่น ทั้งทางกาย วาจา ใจ มีความละเอียดและเกรงกลัวต่อการกระทำผิด คนมีศีลธรรมหรือมีมนุษยธรรม ที่สามารถเรียกได้ว่าเป็นอารยชน จะมีความประพฤติดี ประพฤติชอบ และมีความซื่อสัตย์ สุจริต 3 ประการ ดังนี้คือ

กิจกรรมที่ 1 กิจกรรมที่ส่งเสริมเกี่ยวกับ “กายสุจริต”

เป็นความสุจริตทางกาย ทำสิ่งที่ดีงามถูกต้อง ประพฤติชอบด้วยกาย ละเว้นการบีบคั้น เบียดเบียน มีเมตตากรุณา ช่วยเหลือเกื้อกูลสงเคราะห์กัน ไม่แย่งชิงลักขโมย หรือเอาไรต์เอาเปรียบ แต่เคารพสิทธิในทรัพย์สินของกันและกัน ไม่ประพฤติผิดล่วงละเมิดในของรักของหวงของผู้อื่น ไม่ข่มเหงจิตใจ หรือทำลายลบลู่เกียรติและวงศ์ตระกูลของกัน

การอธิษฐาน (เจต้าว) การอธิษฐาน หรือการเจต้าว นักเรียนและคณะครูจะ ดำเนินการอธิษฐานทุก ๆ เช้า คือ ในระดับประถมศึกษา จะดำเนินการหลังจากกิจกรรมเคารพธงชาติหน้าเสาธงเสร็จ โดยนักเรียนจะเข้าแถวบริเวณหน้าห้องเรียนของตนเอง วัตถุประสงค์คือ ทุกคนอธิษฐานเพื่อให้โลกใบนี้มีแต่ความสงบสุข ปราศจากภัยพิบัติต่าง ๆ ทั้ง อุทกภัย วาตภัย เป็นต้น ส่วนนักเรียนระดับมัธยมศึกษาจะดำเนินการอธิษฐานบริเวณหน้าห้องเรียนของตนเอง และ จะทำการอธิษฐานก่อนเข้าเรียนในคาบเรียนที่ 1 มีวัตถุประสงค์เพิ่มเติมคือ มีสติ มีสมาธิ พร้อมทั้ง จะเข้าเรียนในคาบเรียนต่อไป

ภาพที่ 5.14 กิจกรรมเจต้าว (ตั้งจิตอธิษฐาน)

ภาพที่ 5.15 กิจกรรมบริจาคเงินเพื่อช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์

เมื่อมีข่าว หรือเมื่อทราบข่าวการเกิดภัยพิบัติยังสถานที่ต่าง ๆ ทั้งในประเทศไทยและต่าง ๆ ประเทศ อาสาสมัครจะรีบประชาสัมพันธ์การรับบริจาคเงินให้กับนักเรียนไว้ล่วงหน้าประมาณ

3-5 วัน เนื่องจากนักเรียนโรงเรียนฉือจี้เชียงใหม่ในแต่ละวันไม่ได้นำเงินมาโรงเรียน เมื่อครบตามกำหนดอาสาสมัครตัวน้อยจะรีบนำกล่องรับบริจาคไปตามห้องเรียน บริเวณด้านหน้าโรงเรียน และที่อื่นๆ ในบางครั้งเราก็จะออกไปเรียไ้รับบริจาคจากชุมชนต่าง ๆ ที่อยู่ใกล้เคียง “หนึ่งบาทไม่น้อย หนึ่งร้อยไม่มาก” เป็นคำขวัญในการรับบริจาคประจำโรงเรียนของเรา ในทุกคนที่ได้รับบริจาค พวกเราจะค้อมตัวด้วยความนอบน้อม ขอขอบคุณที่พวกเขาสนใจต่อทุกสรรพชีวิตที่กำลังตกทุกข์ได้ยาก และขอบคุณที่พวกเขาทำให้เรามีโอกาสได้ทำความดี

โรงเรียนฉือจี้เชียงใหม่ได้ตระหนักถึงความเป็นประชาธิปไตยในโรงเรียน ได้จัดกิจกรรมที่สอดคล้องและมุ่งให้นักเรียนปฏิบัติได้จริงตามระบอบประชาธิปไตย โดยการส่งเสริม ปลุกจิตสำนึกให้นักเรียนรู้ถึงคุณและประโยชน์ในการปฏิบัติตนให้เป็นคนดีของสังคม การอยู่ร่วมกันกับชุมชนอย่างสงบสุข การเรียนรู้ประชาธิปไตย เพียงในห้องเรียนนั้นไม่เพียงพอ เนื่องจากยังมีประชาชนอีกมากที่ยังไม่มีโอกาสเข้าถึงการศึกษาในระบบ ดังนั้นจึงต้องมีการจัดการเรียนรู้นอกห้องเรียนไปพร้อมกันด้วยการเข้าแถวเคารพธงชาติทุกวันเป็นกิจกรรมที่ทางโรงเรียนได้จัดขึ้น นักเรียนจะใช้เวลาในการทำกิจกรรมได้อย่างเหมาะสม

กิจกรรมที่ 2 กิจกรรมที่ส่งเสริมเกี่ยวกับ “วจีสุจริต”

เป็นความสุจริตทางวาจา ทำสิ่งที่ตรงตามถูกต้อง ประพฤติชอบด้วยวาจา ละเว้นการพูดเท็จ โกหกหลอกลวง กล่าวแต่คำสัตย์ ไม่จงใจพูดให้ผิดจากความจริง เพราะเห็นแก่ผลประโยชน์ใดๆ ไม่พูดส่อเสียด ยุยง สร้างความแตกแยก พูดแต่คำที่ส่งเสริมสามัคคี ละเว้นจากการพูดคำหยาบคาย สกปรกเสียหาย พูดแต่คำสุภาพ นุ่มนวลควรฟัง รวมถึงละเว้นจากการพูดเหลวไหลเพื่อจ้อ พูดแต่คำจริง มีเหตุมีผล มีสารประโยชน์ และถูกกาลเทศะ

กิจกรรมการแข่งขันการเล่านิทานจิ้งจอกอวี

การแข่งขันการเล่านิทานจิ้งจอกอวี เป็นกิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้นทุกปี ในแต่ละปีจะมีการตั้งหัวข้อการเล่านิทาน เช่น ความกตัญญู ความซื่อสัตย์ เป็นต้น ดังนั้นนักเรียนจะแต่งหรือหา นิทาน พร้อมทั้งสื่อประกอบที่เหมาะสม ในการเล่านิทานจะใช้คำพูดที่สุภาพ ไม่หยาบคาย เป็นต้น

ภาพที่ 5.16 กิจกรรมการแข่งขันการเล่านิทานจิ้งจอกอวี

กิจกรรมที่ 3 กิจกรรมที่ส่งเสริมเกี่ยวกับ “มโนสุจริต”

เป็นความสุจริตทางใจ ทำสิ่งที่ดีงามถูกต้อง ประพฤติชอบด้วยใจ ไม่ละโมภ ไม่เพ่งเล็งคิดหาทางเอาแต่จะได้ คิดให้ คิดเสียสละ ทำใจให้แผ่แผ่กว้างขวาง ไม่คิดร้ายมุ่งเบียดเบียน หรือเพ่งมองในแง่ที่จะทำลาย แต่ตั้งความปรารถนาดี แผ่เมตตา มุ่งให้เกิดประโยชน์สุขแก่กัน มีความเห็นถูกต้อง เป็นสัมมาทิฐิ เข้าใจในหลักกรรมว่า ทำดีมีผลดี ทำชั่วมีผลชั่ว รู้เท่าทันความจริงที่เป็นธรรมดาของโลก และชีวิต มองเห็นความเป็นไปตามเหตุปัจจัย

มนุษย์เราเป็นสิ่งแวดล้อมของกันและกัน ตัวเราก็เป็นสิ่งแวดล้อมของผู้อื่น เราจึงควรมีจิตใจเกื้อกูลต่อผู้อื่น มีเมตตาไมตรีต่อกัน ในฐานะที่เราเป็นสิ่งแวดล้อมของเพื่อนมนุษย์ เราจึงต้องมีความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมทางสังคม นับตั้งแต่การอยู่ร่วม กันในครอบครัว เราทุกคนควรเป็นผู้ที่มีวินัยในการดำรงชีวิต ไม่เบียดเบียนผู้อื่น มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความสามัคคี รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น รับผิดชอบต่อตน ให้ความช่วยเหลือเกื้อกูลกัน สามารถแก้ปัญหาและขจัดความขัดแย้งได้

กิจกรรมเสิร์ฟน้ำชาสำนึกคุณ

กิจกรรมเสิร์ฟน้ำชาสำนึกคุณ ในแต่ละปีจะมีนักเรียนและผู้ปกครองจำนวนมากมายได้เข้าร่วมกิจกรรมนี้ ซึ่งกิจกรรมเสิร์ฟน้ำชาสำนึกคุณ เป็นการแสดงออกถึงการสำนึกคุณของบิดามารดาที่คอยเอาใจใส่เลี้ยงดูบุตรหลานมาจนเติบโตและส่งเสริมให้ได้เรียนหนังสือ เพราะฉะนั้น ทางโรงเรียนฉือจี้เชียงใหม่ได้มีการจัดกิจกรรมก่อนปิดภาคเรียนที่ 1 ของทุกปีการศึกษา ในการจัดกิจกรรมนี้จะมีการจัดพิธีเสิร์ฟน้ำชาสำนึกคุณโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้นักเรียนได้รับความรู้เกี่ยวกับจริยธรรมฉือจี้ รวมถึงมีความสำนึกคุณต่อครู – อาจารย์ และสำนึกคุณต่อคุณพ่อคุณแม่ รวมถึงผู้ที่มีอุปการะคุณ ซึ่งถือว่าเป็นวัฒนธรรมที่ดีงามอย่างหนึ่งของโรงเรียนฉือจี้เชียงใหม่

ภาพที่ 5.17 กิจกรรมการเสิร์ฟน้ำชาสำนึกคุณ

กิจกรรมเสิร์ฟน้ำชาสำนึกคุณ เป็นกิจกรรมหนึ่งที่ทางโรงเรียนฉือจี้ได้ จัดขึ้นในช่วงก่อนเปิดภาคเรียน ของปีการศึกษา เป็นการผสมผสานวัฒนธรรมฉือจี้กับวัฒนธรรมอันดีงามของไทย คุณค่าทางจิตใจของคนไทยเข้าใจถึงความผูกพันใกล้ชิดระหว่างครูกับศิษย์, สะท้อนให้เห็นถึงความกตัญญูรู้คุณของสังคมไทยต่อผู้มีพระคุณ, สะท้อนให้เห็นถึงความรัก ความเมตตา ของครูต่อศิษย์, สะท้อนถึงความละเอียดอ่อนทางจิตใจ, แฝงสาระที่เป็นคติธรรมสอนใจมากมาย กิจกรรมเสิร์ฟน้ำชาสำนึกคุณ ได้มีการเชิญบุคคลสำคัญของฉือจี้เข้าร่วมกิจกรรมและได้เรียนเชิญท่าน ได้ขึ้นพูดคุยกับผู้ปกครองของนักเรียนเพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน เป็นการสร้างความเข้าใจที่ดีต่อกัน

กิจกรรมที่ 4 กิจกรรมเคารพธงชาติหน้าเสาธง

นักเรียนกล่าวคำปฏิญาณตนหน้าเสาธงในทุก ๆ วันทำให้รู้สึกว่าคุณนักเรียนมีความรักในชาติไทยไม่ทรยศประเทศชาติ รักในองค์พระมหากษัตริย์และบรรพบุรุษของเราที่ท่านได้เสียสละเพื่อรักษาผืนแผ่นดินไทยให้เรายู่จนถึงทุกวันนี้บรรพบุรุษของเราต้องสละชีพเพื่อผืนแผ่นดินไทยได้คงอยู่ไว้ตราบนานเท่านาน ดังนั้นเยาวชนไทยรุ่นหลังนี้จึงระลึกไว้ด้วยว่าทุกคนจงรักและหวงแหนผืนแผ่นดินไทยนี้ไว้ตราบนานเท่านาน **“ธงชาติและเพลงชาติไทย เป็นสัญลักษณ์ของความเป็นไทย เราจงร่วมใจยืนตรงเคารพธงชาติด้วยความภาคภูมิใจในเอกราชและความเสียสละของบรรพบุรุษไทย”**

การศึกษาจำเป็นต้องสอดคล้องกับชีวิตประจำวันทัศนคติของศีลธรรมและมนุษยธรรมที่บ่มเพาะลงในชีวิตประจำวันจะต้องติดตัวนักเรียนไปตลอดชีวิต ดังนั้นทางโรงเรียนจึงมีการส่งเสริมให้นักเรียนดูแลภาพลักษณ์ของตนเอง ภาพลักษณ์ของสังคม และของประเทศชาติให้ดี คนไทยนับว่าโชคดีที่มีเอกลักษณ์เป็นของตนเอง เช่นมีเพลงชาติไทย ดังนั้นกว่าที่เราจะมีวันนี้ได้บรรพบุรุษของเราต้องเสียเลือด เสียเนื้อ และความทุกข์ยากลำบากมานับไม่ถ้วนดังนั้นนักเรียนทุกคนจึงต้องตระหนักถึงความป็นมาของบรรพบุรุษไทย เวลาที่เรากล่าวคำปฏิญาณตนเราทุกคนต้องเปล่งเสียงออกมาและแสดงพลังที่เข้มแข็งอย่างพร้อมเพียงกัน

“พวกเราเป็นไทย อยู่ได้จนถึงทุกวันนี้ ก็เพราะเรามีชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ซึ่งบรรพบุรุษของเรา เอาเลือด เอาเนื้อ เอาชีวิต และความลำบากยากเข็ญเข้าแลกไว้ เราต้องสละชีพเพื่อชาติ เราต้องบำรุงศาสนา เราต้องรักษาพระมหากษัตริย์ เรานักเรียน จะต้องประพฤติตน ให้อยู่ในระเบียบวินัยของโรงเรียน มีความซื่อสัตย์ ต่อตนเองและผู้อื่น เรานักเรียนจะต้องไม่กระทำความ ให้เป็นที่เดือนร้อน ต่อตนเองและผู้อื่น”

จุดประสงค์ที่ให้นักเรียนทุกคนพูดคำปฏิญาณตน เพื่อแสดงความซื่อสัตย์ เป็นการสร้างขวัญและกำลังใจ ความภาคภูมิใจ ความสำนึกในพระมหากษัตริย์คุณต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ และบุญคุณแผ่นดิน ...

ภาพที่ 5.18 กิจกรรมการเข้าแถวเคารพธงชาติ

นางกรณัฎฐมณี ศักดิ์ธนิสิริ (ครูยา) ครูประจำชั้น ม.2/2 มีความคิดเห็นกับผลของการดำเนินกิจกรรมไว้ว่า

นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการปฏิบัติตนเป็นอย่างดี ไม่ว่าจะเป็นการร่วมกิจกรรมหน้าเสาธง นักเรียนล้วนแล้วแต่ความตั้งใจและมีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย รักชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์เป็นอย่างยิ่ง ซึ่งสามารถสังเกตได้จาก การเข้าร่วมกิจกรรมและการปฏิบัติตนในช่วงของกิจกรรม

ในส่วนของด้านกิจกรรมจิตอาสา ถือได้ว่าเป็นการสร้างโอกาสที่ดีสำหรับนักเรียนเป็นอย่างยิ่งในการได้มีส่วนร่วมในการคิดวางแผน และได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง ทำให้นักเรียนได้เรียนรู้ถึงความเป็นจริงของชีวิต รู้จักดูแลและช่วยเหลือผู้อื่นโดยไม่หวังผลตอบแทน ซึ่งบางเรื่องนักเรียนอาจเห็นว่าตนเองยังไม่เพียงพอ แต่เมื่อนักเรียนได้ไปเห็นไปสัมผัสกับคำว่าไม่เพียงพอโดยผ่านกิจกรรมดังกล่าว นักเรียนจะเห็นคุณค่าของสิ่งของและรู้ได้ทันทีว่าตนเองมีมากพอแล้ว และควรช่วยเหลือผู้อื่น เพราะในโลกนี้ยังมีผู้ที่ต้องการความช่วยเหลือจากเรามากมาย

กิจกรรมทั้งสองตามที่กล่าวไว้นั้นสามารถช่วยพัฒนานักเรียนในด้านความซื่อสัตย์เป็นอย่างดี กล่าวคือ ซื่อสัตย์และซื่อตรงต่อตนเอง และผู้อื่น ไม่เอาเปรียบผู้อื่น อีกทั้งยังเป็นการสร้างความเสียสละและอดทนแก่ตนเองได้เป็นอย่างดี

กิจกรรมที่ 5 กิจกรรมการเรียนการสอนจิ้งจิวี่ 5 ขั้นตอน

นักเรียนจะได้เรียนรู้จิ้งจิวี่ (คำสอนของท่านธรรมจารย์) ในคาบเรียนของแต่ละวิชา ในทุกๆวัน โดยครูจะทำการสอนหรือจัดกิจกรรมสอดแทรกและสอนเพื่อให้นักเรียนได้ดำเนินชีวิตอย่างถูกต้องและให้ทุกคนเป็นคนดี คนเก่ง เป็นคนที่รู้จักการกตัญญู เป็นคนที่มีจิตอาสา ช่วยเหลือผู้อื่นโดย

ไม่หวังผลตอบแทน มีระเบียบวินัย มีความซื่อสัตย์ เป็นคนที่รู้จักการรักและหวงแหน
ทรัพยากรธรรมชาติ รู้จักประหยัดคอดออม มีความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น

คุณ ลักษณะ	กิจกรรม	หลักพัฒนามนุษย์ฉือจี้				ผลที่ได้
		เมตตา	กรุณา	มุทิตา	อุเบก- ขา	
ซื่อสัตย์ สุจริต	กิจกรรมที่ 1 กิจกรรมที่ ส่งเสริมเกี่ยวกับ “กาย สุจริต” - การอธิษฐาน (ฉีต้าว)	✓	✓	✓	✓	นักเรียนมีความเมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขา อยากให้ผู้อื่นพ้นทุกข์และ อยากให้โลกสงบสุข
	กิจกรรมที่ 2 กิจกรรม ที่ส่งเสริมเกี่ยวกับ “วจี สุจริต” - กิจกรรมการแข่งขัน การเล่านิทานจิ้งชืออวี	✓	✓	✓	✓	นักเรียนได้เรียนรู้หลัก คำสอนของท่านธรรม จารย์และสามารถนำไปใช้ ในชีวิตประจำวันได้
	กิจกรรมที่ 3 กิจกรรม ที่ส่งเสริมเกี่ยวกับ “มโน สุจริต” - กิจกรรมเสิร์ฟน้ำชา สำนึกคุณ	✓		✓	✓	นักเรียนได้ปฏิบัติต่อผู้ มีพระคุณด้วยความรัก เคารพและปฏิบัติด้วย ความสำนึกคุณ
	กิจกรรมที่ 4 กิจกรรม เคารพธงชาติหน้าเสาธง	✓	✓	✓	✓	นักเรียนได้ปฏิบัติตนเป็น ผู้มีระเบียบวินัย มีความ จงรักภักดีต่อชาติ ศาสน์ กษัตริย์ เป็นผู้ความ ซื่อสัตย์ทั้งกายและใจ
	กิจกรรมที่ 5 กิจกรรมการ เรียนการสอนจิ้งชืออวี 5 ขั้นตอน	✓	✓	✓	✓	นักเรียนมีความเมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขา ช่วยเหลือผู้อื่น ปฏิบัติต่อ ผู้อื่นอย่างถูกต้องและมี ความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น

3. มีวินัย

กิจกรรมที่ 1 การเข้าแถวทำกิจกรรมหน้าเสาธง

โรงเรียนฉือจีเซียงใหม่ได้กำหนดให้นักเรียนทุกระดับชั้น เข้าแถวเพื่อทำกิจกรรมหน้าเสาธงในช่วงเช้า สัปดาห์ละ 4 วัน โดยให้นักเรียนระดับประถมศึกษาจะทำกิจกรรมหน้าเสาธงในวันอังคารถึงวันศุกร์ ส่วนวันจันทร์เข้าหอประชุมใหญ่เพื่อรับฟังธรรมเทศนาจากท่านธรรมจารย์เจิ้งเหยียน ในการเข้าแถวทำกิจกรรมหน้าเสาธงนั้น นักเรียนทุกระดับชั้นจะเริ่มเข้าแถวตามลำดับไหล่ ตั้งแต่หน้าห้องเรียนของตนเอง โดยมีหัวหน้าห้องเป็นผู้ควบคุมการจัดแถว และความเป็นระเบียบเรียบร้อยของเพื่อนนักเรียน ในเวลานั้นครูประจำชั้นจะตรวจความเรียบร้อยในเรื่องการแต่งกาย และทรงผมของนักเรียน พร้อมให้คำชี้แนะและตักเตือน จากนั้นนักเรียนแต่ละชั้นจะเดินไปยังลานกิจกรรมหน้าเสาธงตามลำดับที่ได้กำหนดร่วมกัน โดยที่หัวหน้าจะนำแถวนักเรียนเดินชิดขอบสนาม เมื่อเดินไปได้ประมาณครึ่งลานกิจกรรม นักเรียนจะเดินหักมุมเพื่อเข้าสู่ลานกิจกรรมส่วนระดับมัธยมศึกษาทำกิจกรรมหน้าเสาธงในวันจันทร์ถึงวันพฤหัสบดี และวันศุกร์เข้าหอประชุมใหญ่เพื่อรับฟังธรรมเทศนาจากท่านธรรมจารย์เจิ้งเหยียน และจะเลี้ยวหักมุมอีกครั้งเพื่อเดินเข้าสู่ตำแหน่งของห้องเรียนตนเอง เมื่อนักเรียนทุกระดับชั้นเข้าสู่ลานกิจกรรมซึ่งพื้นปูด้วยแล้ว นักเรียนจะใช้เส้นตรงที่เกิดจากการเรียงอิฐตัวหนอนเป็นหลักในการจัดแถวตอกลึกให้ตรง โดยกำหนดให้เว้นห่างระหว่างกันประมาณ 5 ก้อนอิฐตัวหนอน สำหรับแถวหน้ากระดานนั้นนักเรียนจะวางปลายเท้าของตนเองให้ตรงกับปลายเท้าของเพื่อนนักเรียนทั้งชายและขวา และแต่ละแถวจะยืนห่างกันประมาณ 2 ก้อนอิฐตัวหนอน โดยเมื่อมองจากด้านข้าง ปลายเท้าของนักเรียนทุกระดับชั้นในทุกๆแถวจะอยู่ในระดับเดียวกัน การเข้าแถวทำกิจกรรมหน้าเสาธงในช่วงเช้า ท่านผู้อำนวยการและคุณครูทุกท่านหากไม่ติดภารกิจใดๆ ทุกท่านจะเข้าร่วมกิจกรรมด้วยทุกครั้ง โดยคุณครูประจำชั้นจะเข้าแถวด้านหลังนักเรียนห้องของตนเอง ส่วนผู้บริหารและคุณครูประจำวิชาท่านอื่น ๆ จะจัดแถวหน้ากระดานเรียงบริเวณด้านหลังแถวของนักเรียน โดยระยะห่างของคุณครูแต่ละท่านจะเท่ากับระยะห่างของนักเรียนแต่ละแถว

เมื่อคณะครูและนักเรียนทุกระดับชั้นเข้าแถวได้ถูกต้องและเป็นระเบียบทั้งหมดแล้ว ไม่ว่าจะมองจากด้านใด หรือจะมองจากมุมสูง จะเห็นคณะครูและนักเรียนเข้าแถวตรงกันเป็นเส้นเดียว เกิดเป็นภาพที่สวยงามของหมู่คณะ และแสดงออกได้ถึงความเป็นระเบียบวินัยของคณะครูและนักเรียนได้อย่างชัดเจน

ครูเพชรดารินทร์ คำแดง (ครูรินทร์) ครูประจำชั้น ป.4/1 มีความคิดเห็นกับผลของการดำเนินกิจกรรมไว้ว่า

การปฏิบัตินักเรียนโรงเรียนฉือจีเซียงใหม่ มีพัฒนาการเดินเข้าแถวอย่างเป็นระเบียบหลังจากที่ได้ฝึกปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ สังเกตการเข้าแถวจะใช้เวลาน้อยไม่เกิน 5 นาที ในการเดิน

แถวไม่มีการพูดคุยกันหรือเล่น กิจกรรมหน้าเสาธง คุณครูประจำชั้นดูแลในแถวทุกครั้งที่มีนักเรียนเข้าแถว โดยยืนอยู่หลังแถวเพื่อดูแลความเรียบร้อย ในด้านการแต่งกายในแต่ละวัน แต่งกายได้ถูกระเบียบเรียบร้อย ตามระเบียบของโรงเรียน ทรงผมตัดถูกต้อง

กิจกรรมที่ 2 กิจกรรมการปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียน

โรงเรียนฉือจี้เชียงใหม่ สอนให้นักเรียนรู้จักเคารพตนเองและผู้อื่น ปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียนเช่นเดียวกับโรงเรียนอื่นๆ ซึ่งกฎระเบียบที่โรงเรียนได้กำหนดไว้ เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนทั้งสิ้น เช่น

- การแต่งกาย นักเรียนจะต้องแต่งกายให้ถูกต้อง ตามฤดูกาล และวันที่กำหนด
- ทรงผม ผู้ชายให้ตัดผมทรงนักเรียน ผู้หญิงให้ไว้ผมยาวและเปียผมสองข้างพร้อมติด

โบว์ ของโรงเรียน

- นักเรียนต้องมาโรงเรียนตามเวลาที่โรงเรียนได้กำหนดไว้
- ห้ามนักเรียนนำขนมขบเคี้ยว น้ำอัดลม ลูกอม และหมากฝรั่ง และอาหารที่ไม่ใช่

มังสวิรัต เข้ามาในบริเวณโรงเรียน

- นักเรียนไม่ยุ่งเกี่ยวกับสิ่งเสพติด และอบายมุขทั้งปวง เป็นต้น

นอกจากนี้โรงเรียนฉือจี้ยังมีข้อปฏิบัติที่แตกต่างจากโรงเรียนอื่นเพิ่มขึ้นมาคือ ศิล 10 ข้อของฉือจี้ ซึ่งเป็นหลักปฏิบัติของชาวฉือจี้ทั่วโลกเช่นเดียวกัน ซึ่งศิลป 10 ข้อประกอบไปด้วย ศิล 5 ข้อแรก ตามหลักศาสนาพุทธ และ 5 ข้อหลังประกอบด้วย

ข้อที่ 6 ไม่สูบบุหรี่ ไม่เสพยาเสพติด ไม่เคี้ยวหมาก

ข้อที่ 7 ไม่เล่นการพนัน

ข้อที่ 8 เคารพกฎจราจร

ข้อที่ 9 กตัญญูต่อบุพการี มีสีหน้าวาจานอบน้อม

ข้อที่ 10 ไม่เข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง และ เดินขบวนประท้วง

นักเรียนโรงเรียนฉือจี้ จะต้อง ยึดหลัก ศิล 10 ข้อเป็นหลัก และประพฤติตนเป็นนักเรียนที่ดี ปฏิบัติตามกฎระเบียบข้ออื่นๆ ของโรงเรียน ศิล 10 ข้อและระเบียบวินัยที่กำหนดไว้นั้น ไม่ใช่ข้อห้าม แต่เป็นขอปฏิบัติที่ปกป้องนักเรียนจากอันตรายทั้งปวง หากนักเรียนสามารถทำได้ก็จะทำให้มีความปลอดภัยและมีชีวิตที่ปกติสุข

ครูเพชรดารินทร์ คำแดง (ครูรินทร์) ครูประจำชั้น ป.4/1 มีความคิดเห็นกับผลของการดำเนินกิจกรรมไว้ว่า

นักเรียนส่วนใหญ่ปฏิบัติตามระเบียบที่ให้ ซึ่งสังเกตได้จาก การไปซื้อของที่ตลาดหรือตามห้างสรรพสินค้า ผู้ปกครองและนักเรียนจะปฏิบัติตามได้ดี โดยนำเสื้อผ้ามาเปลี่ยนทุกครั้งก่อนไปซื้อ

อาหารที่ไม่ใช่เจ แม่ค้าพ่อค้าในตลาดพูดเสียงเดียวกันว่า “ นักเรียนโรงเรียนฉือจี้ดีมากไม่ใส่ชุดไปซื้อของที่ไม่ใช่เจ ”

กิจกรรมข้อที่ 3 กิจกรรมการปฏิบัติตามข้อตกลงในชั้นเรียน

นักเรียนโรงเรียนฉือจี้เชียงใหม่ทุกระดับชั้น เมื่อมาอยู่ในห้องเรียนจะต้องปฏิบัติตามข้อตกลงในชั้นเรียน หรือข้อปฏิบัติในชั้นเรียนที่จะถูกกำหนดขึ้นโดยครูประจำชั้น หรือเป็นข้อตกลงที่ถูกสร้างขึ้นรวมกันระหว่างครูประจำชั้นและนักเรียนทุกคนในห้อง ข้อตกลงในชั้นเรียน คือ แนวทางปฏิบัติหรือกฎระเบียบที่นักเรียนทุกคนในห้องจะต้องรักษาและปฏิบัติตามในสถานการณ์ต่างๆ เพื่อความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน และ ความเป็นระเบียบเรียบร้อยในหมู่คณะ แต่ละห้องจะมีเนื้อหาที่ใกล้เคียงกัน เช่น ส่งสมุดสือไยรักทุกวัน ตั้งใจเรียนทุกวิชา ตรงต่อเวลา ทิ้งขยะลงถัง และแยกขยะให้ถูกต้อง ยกมือก่อนถามคำถาม รับประทานอาหารอย่างเรียบร้อย ไม่วิ่งเล่นในห้องเรียนและอาคารเรียน ส่งงานตรงเวลา เป็นต้น ซึ่งข้อตกลงเหล่านี้นักเรียนจะต้องยึดปฏิบัติทุกวันอย่างเคร่งครัดเพื่อเป็นการฝึกฝนระเบียบวินัย และเป็นการสร้างเอกภาพให้กับชั้นเรียนของตนเองอีกด้วย นักเรียนส่วนใหญ่ปฏิบัติตามระเบียบที่ให้ ทิ้งขยะได้ถูกต้อง มีการพับกระดาษ หรือซองขนมให้เล็กลงเพื่อประหยัดพื้นที่ นักเรียนส่วนมากทำได้ ทุกครั้งที่มิแชนมาเยี่ยมโรงเรียนโดยสุ่มนักเรียนพับกระดาษและถุงขนมนักเรียนทำได้

กิจกรรมข้อที่ 4 กิจกรรมการทำความสะอาดในจุดที่รับผิดชอบ

โดยการทำความสะอาดจะมีทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน โดยเฉพาะห้องน้ำ ซึ่งนักเรียนจะต้องทำความสะอาด ชัดห้องน้ำทุกชอกทุกมุม เพื่อให้ห้องน้ำสะอาดน่าใช้ ช่วงเวลาในการทำความสะอาด นักเรียนสามารถใช้ช่วงเวลาหลังรับประทานอาหารเที่ยง และ ช่วงเวลาก่อนกลับบ้าน 16.10 - 16.20 ในการทำความสะอาด โรงเรียนฉือจี้เชียงใหม่ สอนให้นักเรียนรักษาความสะอาด โดยที่นักเรียน เป็นผู้รับผิดชอบในการทำความสะอาด นักเรียนทุกคนจะมีหน้าที่ ในการดูแลความสะอาด โดยทาง งานสุขภาพจะกำหนดพื้นที่ทำความสะอาดให้กับนักเรียนในแต่ละห้องเรียน และคุณครูประจำชั้นจะแบ่งพื้นที่ให้กับนักเรียนแต่ละคนรับผิดชอบ

ภายนอกอาคารเรียน จะทำความสะอาด เดือนละ 1 ครั้ง คือในเช้าวันอังคารสัปดาห์ที่ 2 ของเดือน นักเรียน จะมีการแบ่งกลุ่มสี และออกไปทำความสะอาดยังจุดที่รับผิดชอบ หน้าที่ที่ต้องทำคือ เก็บใบไม้ เศษขยะชิ้นเล็กชิ้นน้อย และถอนหญ้า บนอิฐตัวหนอน

นักเรียนจะถูกสอนให้รู้จัก รับผิดชอบในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย และรู้จักการช่วยเหลือผู้อื่นเมื่องานของตนเองเสร็จเรียบร้อย นักเรียนมีความตั้งใจการทำมาความสะอาด แยกทำตามจุดของตนเองอย่างตั้งใจ จุดที่รับผิดชอบสะอาดเรียบร้อย ครูและนักเรียนจะช่วยกันทำงานทุกวันอย่างตั้งใจ

แต่ละจุดจึงไม่ต้องมีการโรงหรือแม่บ้านมาคอยทำความสะอาด สิ่งที่พบเห็นบ่อยครั้งคือ ผู้ปกครองของนักเรียนในแต่ละชั้นมักจะให้ความร่วมมือ ช่วยทำความสะอาดอีกแรงหนึ่ง สิ่งนี้พบเห็นเป็นประจำ

กิจกรรมข้อที่ 5 กิจกรรมส่งเสริมมารยาทในการรับประทานอาหาร

โรงเรียนฉือจี้เชียงใหม่ เป็นโรงเรียนที่รับประทานอาหารมังสวิรัติ นักเรียนจะมีอุปกรณ์ในการรับประทานอาหารเป็นของตนเอง ประกอบด้วย ถ้วย ฝาครอบถ้วย ตะเกียบ ที่วางตะเกียบ แก้วน้ำ และ ถุงใส่อุปกรณ์รับประทานอาหาร ซึ่งทำให้นักเรียน ไม่ต้องใช้ของร่วมกับผู้อื่น อันจะเป็นการป้องกันโรคติดต่อที่มากับ การใช้ของร่วมกับผู้อื่น

เมื่อถึงเวลารับประทานอาหาร นักเรียน จะถือถ้วยข้าวไปยืนรอเพื่อนที่เป็นอาสาสมัครตักอาหารให้ โดยใช้สัญลักษณ์ ยกนิ้วโป่งขึ้น คือรับประทานมาก ยกนิ้วก้อยขึ้น คือรับประทานน้อย และ ยกทั้งนิ้วโป่งและนิ้วก้อยขึ้น คือรับประทานปานกลาง ผู้ตักอาหารจะเข้าใจในสัญลักษณ์นี้และตักอาหารให้ตามความต้องการ เวลาตักอาหาร นักเรียนจะไม่พูดคุยกัน เพื่อไม่ให้ถ้วยลายกระเด็นตกลงไปในถาดอาหาร

เมื่อตักอาหารเสร็จเรียบร้อย นักเรียนจะไปนั่งยังโต๊ะของตัวเอง และรอให้เพื่อนๆ มาครบ จึงจะร้องเพลงขอบคุณ (กั้นเอินเกอ) และเมื่อร้องเพลงจบ นักเรียนจะรับประทานอาหาร โดยที่มือซ้าย ถือถ้วย ในลักษณะที่เรียกว่า มังกรคาบแก้ว และ ถือตะเกียบ ในลักษณะที่เรียกว่า หงส์จิบน้ำ โดยช่วงรับประทานอาหารนักเรียนจะไม่พูดคุยกัน เมื่อรับประทานอาหารเสร็จ ครูประจำชั้นจะสังเกตว่านักเรียนส่วนใหญ่รับประทานเสร็จแล้ว ครูประจำชั้นจะให้นักเรียน ขอบคุณอีกครั้งหนึ่ง แล้วเก็บอุปกรณ์รับประทานอาหาร และออกไปทำธุระส่วนตัว ส่วนนักเรียนที่ยังรับประทานไม่อิ่ม นักเรียนรับประทานต่อไปได้

ภาพที่ 5.19 กิจกรรมการเข้าแถวตักอาหาร
เที่ยงของนักเรียนระดับประถม

ภาพที่ 5.20 กิจกรรมการรับประทานอาหาร
ของนักเรียนระดับมัธยม

ครูเพชรดารินทร์ คำแดง (ครูรินทร์) ครูประจำชั้น ป.4/1 มีความคิดเห็นกับผลของการดำเนินกิจกรรมไว้ว่า

นักเรียนและครูมีการปฏิบัติทุกวันจนเกิดเป็นนิสัย เป็นแนวปฏิบัติเดียวกัน การเข้าแถวตักอาหาร หรือการนั่งรับประทานอาหาร เป็นระเบียบเรียบร้อย ไม่มีการคุยกันในเวลารับประทานอาหาร อุปกรณ์รับประทานอาหารเป็นของส่วนตัว มีการดูแลความสะอาดมาจากที่บ้าน ทำให้นักเรียนฝึกเป็นคนที่มีความรับผิดชอบ

กิจกรรมข้อที่ 6 การทิ้งขยะลงถัง พับขยะก่อนทิ้ง และแยกขยะทุกครั้ง

โรงเรียนฉือจี๋เซียงใหม่ ส่งเสริมเรื่องการคัดแยกขยะก่อนทิ้ง โดยกำหนดวันทิ้งขยะสัปดาห์ละ 2 วัน คือ ในเช้าวันพุธ และเที่ยงวันศุกร์ ภายนอกบริเวณอาคารเรียนไม่มีถังขยะสำหรับทิ้งขยะ นักเรียน ทุกคนต้องทิ้งขยะในห้องเรียน ซึ่งในห้องเรียน จะมีถังขยะ อยู่ 3 ประเภท คือ ถังขยะทั่วไป ถังขยะรีไซเคิล และ ถังขยะเปียก นักเรียนทุกระดับชั้น จะแยกขยะก่อนที่จะนำไปทิ้งตามวันเวลาที่กำหนด การปลูกฝังเรื่องการแยกขยะให้กับครูและนักเรียนนั้น นอกจากจะเป็นการฝึกฝนระเบียบวินัยแล้ว ยังเป็นการปฏิบัติตามแนวคิดเรื่องการรักษาสิ่งแวดล้อมและการถนอมบุญของฉือจี๋ โดยชาวฉือจี๋จะมองเห็นคุณค่าของขยะทุกชิ้น ว่าสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้ หากมีการทำความสะอาดและแยกประเภทอย่างถูกต้อง จะสามารถช่วยลดการทำลายทรัพยากรธรรมชาติไปได้ ตรงกับจิ้งซืออวี่ (คำสอนของท่านธรรมจารย์เจิ้งเหยียน)ที่ว่า ผู้ที่ทิ้งขยะตามอำเภอใจ เป็นผู้ที่นำบุญของตนเองทิ้งไป

การพับขยะ เป็นการสอนให้นักเรียน ลดขนาดขยะที่จะทิ้ง โดยขยะประเภทถุงพลาสติก ซองขนม ซองเครื่องดื่ม สามารถที่จะพับให้มีขนาดเล็กลงได้ เพราะโดยปกติขยะประเภทนี้ เมื่อทิ้งลงไป แล้วไม่ได้พับ จะทำให้ถังขยะเต็มไว และทำให้ดูแล้วไม่สวยงาม เมื่อพับขยะแล้วจะทำให้มีพื้นที่ในถังขยะเพิ่มขึ้น เป็นการแฝงแนวคิดเรื่องการรู้จักถ่อมตน และเรียนรู้จากเหลือที่วางให้กับผู้อื่น การยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น

ภาพที่ 5.21 กิจกรรมการเรียนการสอนแยกขยะ

ผลการดำเนินกิจกรรม

นักเรียนเห็นความสำคัญในการทิ้งขยะให้ถูกที่ มีการนำขยะทิ้งตามวันที่โรงเรียนกำหนด ทุกครั้ง ขยะส่วนใหญ่ในโรงเรียนจะมีน้อย เนื่องจากทุกคนลดภาวะของขยะลง มีการพับให้เหลือชิ้นเล็กเพื่อที่ประหยัดพื้นที่ในการทิ้งขยะ รอบๆ บริเวณโรงเรียนสะอาดไม่มีขยะ

กิจกรรมข้อที่ 7 กิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนแสดงออกถึงความเคารพและนอบน้อมต่อผู้ใหญ่

ในสังคมคนทุกคนต้องรู้จักเคารพสิ่งต่างๆไม่ว่าจะเป็นกฎระเบียบ ข้อตกลง กฎหมาย กฎเกณฑ์ ที่สังคมตนเองตั้งขึ้น เพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขและสร้างสันติสุขในสังคมไทย สิ่งต่างๆ จะเกิดขึ้นได้นั้น คือ คนทุกคนต้องรู้จักเคารพและให้เกียรติคนอื่น ไม่เห็นแก่ตัวและครอบครวัของตนหรือเห็นแก่ชุมชนของตนโรงเรียนฉือจีเซียงใหม่ได้มีอุดมการณ์ คือเรียนรู้สำนึกบุญคุณ มีความเคารพต่อสรรพสิ่ง เรียนรู้ความพอเพียง เรียนรู้การให้อภัย และมีความคิดแง่บวกเพื่อสร้างสรรค์ความดีงามสู่สังคม หนึ่งในสิ่งที่โรงเรียนฉือจีเซียงใหม่ ได้อบรมสั่งสอนนักเรียนนั้น คือเรื่องของ ความเคารพสรรพสิ่งที่อยู่รอบตัวเรา ไม่ว่าจะเป็นดินฟ้าอากาศ สัตว์ สิ่งมีชีวิตต่างๆและผู้คน ผู้น้อยรู้จักการเคารพผู้ใหญ่ เพื่อฝึกนักเรียนให้รู้จักและมีจิตสำนึกในด้านความเคารพโรงเรียนฉือจีเซียงใหม่จึงมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมด้านความเคารพไว้อยู่หลายกิจกรรม เช่น ในแต่ละวันนักเรียนเมื่อมาถึงโรงเรียนต้องทำการเคารพผู้ปกครองหรือคนขับรถรับส่งนักเรียน ที่มาส่งนักเรียนให้มาถึงโรงเรียนโดยปลอดภัย เมื่อเดินแถวมาถึงโถงโรงเรียนแล้วก็ต้องทำการเคารพครูเวยและคุณครูทุกคนที่พบเจอ เมื่อเดินผ่านผู้ใหญ่ต้องมีการทักทายและก้มตัวลงเมื่อจะเดินผ่าน เวลาส่งงานครูนักเรียนต้องนั่งคุกเข่าและเข้าแถวเพื่อส่งงาน อีกทั้งในแต่ละเทอมยังจัดให้มีการจัดกิจกรรมพิธีเสิร์ฟน้ำชาสำนึกคุณ และแต่ละปีการศึกษาจัดให้มีกิจกรรมพิธีไหว้ครู เพื่อสร้างจิตสำนึกให้นักเรียน เป็นคนที่มีความอ่อนน้อมถ่อมตน ผู้น้อยรู้จักการเคารพผู้ใหญ่ รู้จักกตัญญูรู้คุณ

ภาพที่ 5.22 กิจกรรมวันไหว้ครู

นักเรียนได้แสดงความสำนึกคุณครูพ่อแม่ ครูอาจารย์ ตลอดผู้ที่มีพระคุณ โดยการฝึกเป็นกิจวัตรประจำวันทุกวัน รู้จักเคารพและให้เกียรติคนอื่น ไม่เห็นแก่ตัวและครอบครวัของตนหรือเห็นแก่ชุมชนของตน ในแต่ละกิจกรรมมีการบูรณาการการแสดงสำนึกคุณทุกกิจกรรม อาทิ กิจกรรมวันแม่แห่งชาติ นักเรียนร้อยละ 100 เข้าร่วมกิจกรรมล้างเท้าสำนึกคุณ

กิจกรรมข้อที่ 8 กิจกรรมลูกเสือ ผู้บำเพ็ญประโยชน์ นักศึกษาวิชาทหารอย่างต่อเนื่อง เพื่อบำเพ็ญระเบียบวินัย

การอบรมบ่มนิสัยของลูกเสือ ผู้บำเพ็ญประโยชน์ นักศึกษาวิชาทหารให้เป็นพลเมืองดีของชาติ ตามจารีตประเพณีบ้านเมืองและอุดมคติ ฉะนั้น จึงเป็นกิจกรรมสำคัญอย่างหนึ่งในอุปกรณ์ของการศึกษาแขนงหนึ่งที่ได้รับการยกย่องทั่วโลก เพราะเป็นวิชาการที่เรานำมาใช้อบรมนิสัยเด็กให้เป็นผู้มีคุณธรรมสูง ช่วยสร้างและเสริมบุคลิกที่ดีให้แก่เด็ก มีลักษณะการเป็นผู้นำ ให้บังเกิดขึ้นในตัวเด็กและเด่นขึ้นมา โดยก่อให้เกิดออกมาทางภายในจิตใจ มิได้เกิดขึ้นด้วยการศึกษาจากภายนอกโดยการจัดกิจกรรมลูกเสือ ผู้บำเพ็ญประโยชน์ นักศึกษาวิชาทหารเป็นกิจกรรมที่มุ่งพัฒนาความเป็นระเบียบวินัย ความเป็นผู้นำ ผู้ตามที่ดี ความรับผิดชอบ การทำงานร่วมกัน การรู้จักแก้ปัญหาการตัดสินใจที่เหมาะสม ความมีเหตุผล การช่วยเหลือแบ่งปันกัน การประนีประนอมเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเจริญเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีความสมบูรณ์พร้อมทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมและสติปัญญา เป็นต้น

ภาพที่ 5.23 กิจกรรมเข้าค่ายลูกเสือ

นักเรียนได้เข้าร่วมกิจกรรมลูกเสือ ผู้บำเพ็ญประโยชน์ นักศึกษาวิชาทหาร ทุกคน ตามหลักสูตรของสถานศึกษา ฝึกลักษณะการเป็นผู้นำ ผู้ตามที่ดี ความรับผิดชอบ การทำงานร่วมกัน

กิจกรรมข้อที่ 9 กิจกรรมการเคารพกฎจราจร

ในสังคมคนทุกคนต้องเคารพกฎหมาย กฎเกณฑ์เพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขและสร้างสันติสุขในสังคมไทย สิ่งต่างๆ จะเกิดขึ้นได้นั้น คือ คนทุกคนต้องรู้จักเคารพและให้เกียรติคนอื่น ไม่เห็นแก่ตัวและครอบครัวของตนหรือเห็นแก่ชุมชนของตนเท่านั้น ต้องฝึกนิสัยให้รู้จักเสียสละเพื่อส่วนรวม ไม่อิจฉาริษยา ไม่หลงผิด ไม่ทำและพูดอะไรที่ทำให้คนอื่นเดือดร้อน ในทางตรงกันข้าม ฝึก

ให้ทุกคนทำ คิด มีเหตุผล มีสติ มีความรอบคอบรู้จักบังคับควบคุมใจ และพฤติกรรมต่างๆของตนเอง ได้ ฝึกให้มีจิตใจดีงาม มองโลกในแง่ดี มีคุณธรรม รักความสงบและมีความรับผิดชอบต่อนตนเอง ต่อสังคม ครอบครัวและประเทศชาติโรงเรียนฉือจี้เชียงใหม่ได้มีอุดมการณ์ คือเรียนรู้สำนักบุญคุณ เรียนรู้ความพอเพียง เรียนรู้การให้อภัย และมีความคิดแง่บวกเพื่อสร้างสรรค์ความดีงามสู่สังคม มีการรักษา ศิล 10 ข้อ และในศิลปะข้อที่ 8 คือเคารพกฎจราจรซึ่งสอดคล้องกับค่านิยม 12 ประการ สิ่งที่โรงเรียนฉือจี้เชียงใหม่ ได้อบรมสั่งสอนนักเรียนนั้นคือเรื่องของ มารยาท ความมีวินัย เพื่อดำเนินชีวิตอย่างมีความสุข และได้มองเห็นถึงปัญหาความปลอดภัยด้านการจราจรในการเดินทางมาโรงเรียนของนักเรียน ทำให้มีปัญหาเรื่องอุบัติเหตุบนท้องถนนมากขึ้น จึงมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมวินัยจราจรและรณรงค์สวมหมวกกันน็อกมาโรงเรียนขึ้น เพื่อเน้นให้ผู้ขับขี่ซึ่งเป็นทั้งครูและนักเรียน ให้ขับขี่จักรยานยนต์ โดยสวมหมวกกันน็อกทุกคนและมีความภาคภูมิใจในการปฏิบัติตามกฎและวินัยจราจร การขับขี่อย่างปลอดภัย ปกป้องการเป็นผู้ขับขี่ และผู้ร่วมทางที่ดีในอากาศ ซึ่งมีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อสร้างจิตสำนึกให้กับนักเรียนได้ปฏิบัติตามกฎหมายจราจรโดยเคร่งครัด
2. เพื่อลดอุบัติเหตุในชุมชนและพื้นที่ในอำเภอฝาง
3. เพื่อสร้างความร่วมมือและความรับผิดชอบต่อด้านการลดอุบัติเหตุต่างๆ จากชุมชนโรงเรียน สู่หน่วยงานท้องถิ่น
4. เพื่อให้มีวินัยจราจร โดยการสวมหมวกนิรภัย คาดเข็มขัดนิรภัย ไม่ขับขี่ย้อนศร ไม่จอดรถในที่ห้ามจอดฯ ไม่ขับขี่ด้วยความเร็วเกินกว่าที่กฎหมายกำหนด
5. เพื่อเป็นสังคมต้นแบบในการปฏิบัติตามกฎหมายจราจร การสวมหมวกกันน็อกคร้อยเปอร์เซ็นต์
6. ให้นักเรียนโรงเรียนฉือจี้เป็นนักเรียนที่พึงประสงค์ รับผิดชอบต่อสังคม

ภาพที่ 5.24 นักเรียนปฏิบัติตามกฎจราจรโดยการสวมหมวกกันน็อก

นักเรียนได้เข้าร่วมกิจกรรมเรียนรู้และเคารพกฎจราจรอย่างต่อเนื่อง นักเรียนเข้าใจในระเบียบวินัย การลดอุบัติเหตุทั้งในสถานศึกษาและนอกสถานศึกษา สังเกตการเข้าร่วมกิจกรรมทุกครั้งของโรงเรียนและชุมชน ตลอดจนการนำความรู้ออกเผยแพร่สู่ภายนอกสถานศึกษา

คุณลักษณะ	กิจกรรม	หลักพัฒนามนุษย์ฉือจี้				ผลที่ได้
		เมตตา	กรุณา	มุทิตา	อุเบกขา	
มีวินัย	กิจกรรมที่ 1 การเข้าแถวทำกิจกรรมหน้าเสาธง	✓	✓	✓	✓	นักเรียนมีความมุ่งมั่น มีวินัย รักชาติ ศาสตร์ กษัตริย์ และแม่เมตตา อธิฐานให้มนุษย์ทุกคนพ้นจากความทุกข์ ปลอดภัย
	กิจกรรมที่ 2 กิจกรรมการปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียน			✓		นักเรียนมีระเบียบวินัย ปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียน ประพฤติตนเป็นคนดีของครอบครัว โรงเรียนและสังคม ซึ่งสอดคล้องกับมรรคแปดในเรื่องของการประพฤติชอบ
	กิจกรรมข้อที่ 3 กิจกรรมการปฏิบัติตามข้อตกลงในชั้นเรียน			✓		นักเรียนมี ปฏิบัติตามกฎของห้องเรียนและโรงเรียน ประพฤติตนเป็นคนดีของครอบครัว โรงเรียนและสังคม ซึ่งสอดคล้องกับมรรคแปดในเรื่องของการประพฤติชอบ
	กิจกรรมข้อที่ 4 กิจกรรมการทำความสะอาดในจุดที่รับผิดชอบ			✓		นักเรียนได้เรียนรู้ถึงการทำความสะอาด รักษาสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน และเห็นคุณค่าของสิ่งของและสถานที่ของโรงเรียน

กิจกรรมข้อที่ 5 กิจกรรมส่งเสริมมารยาทในการรับประทานอาหาร	✓	✓	✓	✓	นักเรียนมีระเบียบวินัยในการเข้าแถวเดินตักอาหาร มารยาทการถืออุปกรณ์การรับประทานอาหารอย่างถูกต้อง ร้องเพลงเพื่อขอบคุณคุณสรรพสิ่ง และมีจิตใจที่สำนึกคุณ
กิจกรรมข้อที่ 6 การทิ้งขยะลงถัง พับขยะก่อนทิ้ง และแยกขยะทุกครั้ง	✓	✓	✓	✓	นักเรียนเห็นความสำคัญของการแยกขยะ แยกขยะทุกครั้งก่อนลงถังเพื่อรักษาสิ่งแวดล้อมและการได้ช่วยเหลือผู้อื่นจากการขายขยะ
กิจกรรมข้อที่ 7 กิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนแสดงออกถึงความเคารพและนอบน้อมต่อผู้ใหญ่			✓		นักเรียนประพฤติ ปฏิบัติตนอย่างถูกต้อง เป็นผู้ที่มีสัมมาคารวะ รู้จักการเคารพ นอบน้อมต่อผู้ใหญ่
กิจกรรมข้อที่ 8 กิจกรรมลูกเสือ ผู้บำเพ็ญประโยชน์ นักศึกษาวิชาทหารอย่างต่อเนื่องเพื่อบำเพ็ญระเบียบวินัย		✓	✓	✓	นักเรียนมีระเบียบวินัย ปฏิบัติตามกฎระเบียบ และรู้จักการทำตนให้เกิดประโยชน์ รู้จักการช่วยเหลือผู้อื่น
กิจกรรมข้อที่ 9 กิจกรรมการเคารพภักฏาจารย์			✓		นักเรียนระเบียบวินัย เคารพภักฏาจารย์ ปฏิบัติตนตามกฎระเบียบอย่างถูกต้อง

4. ใฝ่เรียนรู้

มุ่งใฝ่ เล่าเรียน เพียรวิชา หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงความตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียน แสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน เด็กที่เป็นผู้ใฝ่เรียนรู้ จึงเป็นเด็กที่มีความตั้งใจ มีความเพียรพยายามในการเรียน สนใจเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ต่างๆ ชอบแสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ สามารถเลือกใช้สื่ออย่างเหมาะสม มีการบันทึกความรู้ วิเคราะห์ข้อมูล สรุปเป็นองค์ความรู้ นำไปแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้อื่น สามารถถ่ายทอด เผยแพร่ และนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

การที่คนเราจะมีชีวิตที่ดีงาม เราจะต้องศึกษาฝึกฝนพัฒนาตัวเองให้ดีขึ้นไป เมื่อเราฝึกฝนพัฒนา มีการศึกษา ก็ทำให้การดำเนินชีวิตของเราดีขึ้น เพราะการดำเนินชีวิตเป็นโอกาสให้เราได้เรียนรู้หรือได้ศึกษา ยิ่งเราเรียนรู้ ก็ยิ่งมีชีวิตที่ดี การดำเนินชีวิตที่ดี จึงเป็นการดำเนินชีวิตพร้อมไปกับการเรียนรู้ เพราะชีวิตที่ดี คือ ชีวิตแห่งการศึกษาเรียนรู้ ซึ่งการที่เด็กจะเป็นผู้มีความตั้งใจใฝ่เรียนรู้ ประกอบด้วยปัจจัยสำคัญ 2 ด้าน คือ ปัจจัยภายในตัวเด็ก และ ปัจจัยภายนอกตัวเด็ก ปัจจัยภายในตัวเด็ก คือ ความใฝ่เรียนรู้ ใฝ่ทำ หรือ อยากรู้ อยากทำ อยากสร้างสรรค์ เมื่อเด็กมีความอยากทำ ก็เป็นเหตุให้ต้องหาทางที่จะทำ คือ ต้องรู้ว่าจะทำได้อย่างไร ก็ทำให้อยากรู้และต้องหาข้อมูลความรู้ แล้วเอาข้อมูลความรู้นั้นมาเข้ากระบวนการคิด ให้รู้เข้าใจที่จะจัดทำให้สำเร็จ ซึ่งความใฝ่รู้ ใฝ่ทำ เรียกว่า “ฉันทะ” ปัจจัยภายนอกตัวเด็ก คือ สภาพแวดล้อม ในสถานการณ์บางอย่าง เช่น ภัยอันตราย และสภาพการดำเนินชีวิตที่บีบ รัดต่างๆ มีการแข่งขันมาก จะบังคับให้คนต้องคิดหาทางออกหรือหาความรู้ เพื่อเอามาคิดแก้ปัญหา เมื่อสภาพชีวิตอยู่ในแบบนี้เป็นประจำ ก็จะเกิดเป็นนิสัยในการใฝ่เรียนรู้ แสวงปัญญา และคิดทำการต่างๆ ได้ดีมากขึ้นในสังคม

ดังนั้น คุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียน เป็นคุณลักษณะที่สำคัญต่อผู้เรียน ที่ควรส่งเสริมผู้เรียนให้รักการเรียนรู้ ชอบศึกษาหาความรู้และตื่นตัวกับสิ่งแปลกใหม่รอบตัว อยากรู้ อยากเห็น เสาะแสวงหาความรู้ มีวิจรรย์ญาณ เลือกตัดสินใจ คิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ คิดหาเหตุผล คิดจินตนาการ ประเมินสถานการณ์ต่าง ๆ เกาะติดสถานการณ์ รู้จักซักถาม ค้นหาคำตอบ กระตือรือร้นต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ด้วยการติดตามข่าวสาร อ่านหนังสือ ดูโทรทัศน์ เรียนรู้ในรูปแบบต่าง ๆ อย่างต่อเนื่องและมีทัศนคติที่ดีต่อการศึกษาดูตลอดชีวิต เพื่อให้ชีวิตของผู้เรียนมีความหมายมีชีวิตชีวาตลอดจนสำเร็จการศึกษา รับผิดชอบงาน รับผิดชอบชีวิตของตนเอง สามารถปรับตัวเองให้ทันสมัยทันยุค ทันเหตุการณ์ ทันโลกและทันต่อความเปลี่ยนแปลง เพื่อให้สามารถอยู่ในสังคมการเรียนรู้ได้อย่างมีความสุข

ดั่งคำสอนของท่านธรรมจารย์ที่ว่า

學習要堅固信心，才能穩定精進。

ต้องมีความเชื่อมั่นในตนเอง การศึกษาเรียนรู้จึงจะเจริญก้าวหน้าอย่างมั่นคง

กิจกรรมที่ 1 กิจกรรมการเรียนรู้ในและนอกห้องเรียน โดยเน้นกิจกรรมรักการอ่าน กิจกรรมห้องสมุดเคลื่อนที่

เนื่องจากโรงเรียนฉือจีเซียงใหม่เล็งเห็นความสำคัญในการเรียนรู้ที่นอกเหนือจากภายในห้องเรียนจึงได้จัดแหล่งเรียนรู้นอกห้องเรียนเพื่อให้เด็กนักเรียนได้ค้นคว้าหนังสือเพิ่มเติมจากตำราที่เรียนอยู่ ห้องสมุดหรือห้องศูนย์การเรียนรู้จึงเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งในโรงเรียนฉือจีเซียงใหม่ ที่จะเป็นแหล่งค้นคว้าเพิ่มเติมนอกเหนือจากการเรียนการสอนของครูและจากตำราที่เรียนอยู่ นักเรียนให้ความสนใจในการใช้บริการห้องสมุดหรือห้องศูนย์การเรียนรู้ ทั้งฝั่งประถมและมัธยม ทางโรงเรียนได้จัดสรรคพื้นที่ของห้องสมุดหรือห้องศูนย์การเรียนรู้ โดยแบ่งออกเป็นสองฝั่งทั้งทางด้านมัธยมศึกษาและประถมศึกษา เพื่ออำนวยความสะดวกแก่นักเรียนได้อย่างทั่วถึงและไม่เป็นการเสียเวลาในการเรียนการสอน นักเรียนสามารถใช้บริการได้ในเวลาพักเที่ยงและในคาบเรียนที่ครูผู้สอนพาไปค้นคว้า หนังสือที่มีภายในห้องสมุดหรือศูนย์การเรียนรู้ ก็มีความหลากหลายในเนื้อหาที่พร้อมและดึงดูดความสนใจใฝ่ความรู้ของผู้เรียน และมีเพียงแต่นักเรียนเท่านั้นที่ให้ความสนใจในการสืบค้นหาข้อมูลครูผู้สอนก็ยังให้ความสนใจและความร่วมมือในการเข้าใช้บริการ ทางโรงเรียนได้มีการประชาสัมพันธ์และรณรงค์ให้ทั้งครูบุคลากรนักเรียนสนใจและส่งเสริมกิจกรรมของทางห้องสมุดหรือศูนย์การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

นอกเหนือจากที่มีห้องสมุดหรือศูนย์การเรียนรู้ ทางโรงเรียนยังได้จัดให้มีกิจกรรมรักการอ่านโดยใช้ช่วงเวลาก่อนการเข้าแถวทำกิจกรรมหน้าเสาธงของนักเรียนให้เกิดประโยชน์โดยการส่งเสริมให้นักเรียนอ่านหนังสือที่ตนเองสนใจหรือทบทวนบทเรียนพร้อมไปกับครูประจำชั้นของแต่ละห้องและแต่ละระดับชั้นเพื่อใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์และเพื่อกิจกรรมของห้องสมุดหรือศูนย์การเรียนรู้ได้ใกล้ชิดและเพิ่มความสะดวกนักเรียนและครูผู้สอนมากยิ่งขึ้นทางห้องสมุดหรือศูนย์การเรียนรู้ได้จัดกิจกรรมห้องสมุดเคลื่อนที่ขึ้นโดยให้นักเรียนภายในห้องเรียนแต่ละห้องและแต่ละระดับชั้นนั้นคัดเลือกหนังสือที่ตนเองชอบและสนใจสามารถนำไปค้นคว้าต่อในห้องเรียนเพื่อจะได้เกิดการแลกเปลี่ยนความสนใจต่อหนังสือและความรู้เป็นเวลา 1 สัปดาห์และเมื่อเกิดการแลกเปลี่ยนแล้วหากสนใจอยากจะค้นคว้าต่อในเรื่องอื่นก็สามารถนำไปเปลี่ยนหรือเพิ่มเติมจากห้องสมุดหรือศูนย์การเรียนรู้ได้ กิจกรรมนี้เป็นกิจกรรมเพิ่มเติมที่หนังสือนั้นต้องอยู่แต่ภายในห้องเรียนเท่านั้น ส่วนการยืมคืน หนังสือของนักเรียนที่ต้องการนำไปค้นคว้าต่อบ้านนั้นทางห้องสมุดหรือศูนย์การเรียนรู้ก็มีบริการให้เช่นเดียวกัน

ภาพที่ 5.25 นักเรียนศึกษา ค้นคว้า หาความรู้ในห้องสมุด

กิจกรรมที่ 2 กิจกรรมการมอบหมายงาน/หน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย

การเรียนหนังสือนั้นถือเป็นหน้าที่หลักของนักเรียนที่จะต้องตั้งใจเรียนและขวนขวายใฝ่เรียนรู้เพื่อให้ตนเองได้มีความรู้ความสามารถเพื่อนำไปดำเนินชีวิตของตนเองในสังคมในชีวิตประจำวัน แต่นอกเหนือจากการเรียนการสอนนั้นนักเรียนยังมีหน้าที่ ที่นักเรียนจะต้องรู้จักฝึกฝนเพื่อนำไปใช้ชีวิตอยู่ร่วมรวมกันกับผู้อื่นและฝึกให้รู้จักความหมายของหน้าที่ของตนเอง และหน้าที่ ที่ได้รับมอบหมายรู้จักความรับผิดชอบรู้จักการช่วยเหลือแบ่งปัน ดังนั้นทางโรงเรียนฉือจี้เชียงใหม่จึงได้จัดให้มีการมอบหมายหน้าที่ต่างๆให้กับนักเรียนเพื่อให้นักเรียนจะได้รู้จักการจัดการกับหน้าที่นั้นๆ และรู้จักรับผิดชอบหน้าที่ของตนเองนอกเหนือจากการเรียนการสอน รู้จักบทบาทที่นอกเหนือแต่การนั่งเรียนภายในห้องเรียน ไม่ว่าจะเป็นหน้าที่ หัวหน้าห้อง หน้าที่เวรประจำวัน หน้าที่ทำความสะอาดจุดหรือบริเวณที่ตนเองได้รับมอบหมาย ผู้นำกิจกรรม ประธานนักเรียน คณะกรรมการสภานักเรียน ซึ่งแต่ละหน้าที่นั้นถือเป็นสิ่งสำคัญ เพื่อจะเป็นการสอนให้นักเรียนเรียนรู้ต่อหน้าที่และความรับผิดชอบที่ตนเองพึงมีต่อการได้รับมอบหมาย

นอกเหนือจากการมอบหมายหน้าที่ทางโรงเรียนและครูต้องให้ความหมายและอธิบายถึงความสำคัญของหน้าที่ที่นักเรียนได้รับและให้นักเรียนได้มีความเข้าใจและตระหนักต่อบทบาทที่ตนเองได้รับอยู่และให้ปฏิบัติหรือทำหน้าที่นั้นๆให้ได้ดีที่สุดตามความไว้วางใจและเพื่อให้เกิดความภาคภูมิใจ กิจกรรมเหล่านี้ถือเป็นกิจกรรมสำคัญที่จะเป็นการฝึกฝนให้กับนักเรียนโรงเรียนฉือจี้เชียงใหม่ให้ได้เป็นผู้ที่รู้จักกับหน้าที่และรู้จักความรับผิดชอบ สิ่งเหล่านี้จะติดตัวนักเรียนได้นำไปใช้ในสังคมในชีวิตประจำวันเป็นการเรียนการสอนที่นอกเหนือไปจากตำราและการสอนเพียงในห้องเรียน การสอนรูปแบบนี้เป็นการสอนที่เน้นการปฏิบัติให้พหุเจอกับสิ่งที่ต้องการทำ การเห็นปัญหาและการแก้ปัญหา จะทำให้นักเรียนในโรงเรียนฉือจี้เชียงใหม่สามารถก้าวออกไปดำเนินชีวิตได้อย่างไม่ประมาทและสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี

กิจกรรมที่ 3 กิจกรรมบูรณาการ

กิจกรรมบูรณาการนั้นเป็นกิจกรรมที่สำคัญของโรงเรียนฉือจี้เชียงใหม่เพราะเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ทั้งครูและนักเรียนได้มีโอกาสในการร่วมมือร่วมใจจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมทั้งทางด้านวิชาการและทักษะการดำเนินชีวิตโดยเน้นการเพาะปลูกพืชที่สำคัญภายในท้องถิ่นของตนเอง ซึ่งการจัดกิจกรรมบูรณาการนั้นได้รวมเอาการเรียนการสอนทั้ง 8 กลุ่มสาระมาบูรณาการร่วมกันในกิจกรรมเดียว กิจกรรมนี้เริ่มตั้งแต่ระดับประถมศึกษาปีที่ 1 จนถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยแยกกิจกรรมตามความถนัดและความสามารถของแต่ละชั้น และในทุกๆขั้นตอนของการทำกิจกรรมทั้งครูและนักเรียนจะร่วมมือกันช่วยเหลือกันทำกิจกรรมต่างๆที่ได้จัดไว้ไปพร้อมกันเพื่อหากเกิดปัญหาจะได้ช่วยเหลือกันในการแก้ปัญหาเป็นการฝึกนักเรียนให้รู้จักกับปัญหาและแก้ปัญหาเมื่อพบเจอ การจัดกิจกรรมนี้จะจัดเป็นเวลาหนึ่งสัปดาห์เพื่อการดำเนินการที่ต่อเนื่อง เพราะการจัดกิจกรรมบูรณาการนั้นจะเน้นทั้งภาควิชาการและการปฏิบัติ ด้านวิชาการนั้นครูผู้สอนและครูผู้ดูแลจะให้ความรู้กับนักเรียนในการเพาะปลูก รู้จักพืชที่จะนำมาเพาะปลูก การเตรียมอุปกรณ์ การเตรียมสถานที่ เตรียมการปลูก การดูแลรักษา การแก้ปัญหาที่จะเกิดขึ้นตามมา สิ่งเหล่านี้ทั้งครูและนักเรียนจะต้องเรียนรู้และทำความเข้าใจกันให้มากที่สุด

หลังจากนั้นเมื่อทำความเข้าใจทางวิชาการเป็นที่เรียบร้อยแล้วก็จะถึงวิธีการดำเนินการทางภาคปฏิบัติ ครูจะแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มเพื่อให้เด็กได้ฝึกทักษะความสามัคคีและง่ายต่อการดูแลพืชผลนั้น การทำงานเป็นกลุ่มจะทำให้เด็กเรียนรู้จักความรับผิดชอบและรู้จักความสามัคคีเมื่อแบ่งกลุ่มแล้วก็จะให้นักเรียนเริ่มทำการปฏิบัติลงมือเพาะปลูกพืชตามแปลงของแต่ละกลุ่มโดยให้นักเรียนแบ่งหน้าที่กันเองตามความถนัดโดยครูผู้สอนและครูผู้ดูแลคอยให้คำปรึกษาอย่างใกล้ชิด โดยเฉพาะนักเรียนระดับชั้นเล็กๆ กิจกรรมนี้จะกระทำต่อเนื่องไปทุกๆวันจนถึงหนึ่งอาทิตย์หลังจากนั้นก็จะเป็นการดูแลโดยใช้คาบการเรียนการสอนลูกเสือหรือประชุมในชั้นเรียนเพื่อติดตามผลผลิต หากเกิดปัญหาที่ช่องว่างในการเพาะปลูกก็จะมีครูปลูกพืชซ่อมแซมแทนที่และหากพบเจอวัชพืชหรือแมลงก็จะได้ทำการกำจัดได้ทันที

ภาพที่ 5.26 กิจกรรมบูรณาการข้าวไร่

กิจกรรมที่ 4 กิจกรรมทัศนศึกษานอกห้องเรียนการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์

โรงเรียนฉือจีเชียงใหม่ได้จัดกิจกรรมทัศนศึกษาหรือการศึกษานอกสถานที่ เป็นกิจกรรมการเรียนรู้นอกห้องเรียน ที่ครูจัดให้กับนักเรียนเพื่อเพิ่มพูนความรู้และด้วยประสบการณ์ตรงจากแหล่งการเรียนรู้ซึ่งเป็นสถานที่จริง ผ่านประสาทสัมผัสทั้งห้า จากการสังเกต การสำรวจ การทดลอง การปฏิบัติจริง และเชื่อมโยงกับการเรียนรู้ในห้องเรียน โดยบูรณาการทักษะหลายด้านเข้าด้วยกัน พร้อมกับการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ การไปศึกษานอกสถานที่ช่วยให้เด็กได้พัฒนาทั้งคุณลักษณะอื่นๆ เช่น ประสบการณ์ทางสังคม เด็กจะได้รู้จักการเข้าสังคมและพบเพื่อนมากขึ้น ได้เรียนรู้วิธีการอยู่ร่วมกัน ช่วยให้รู้จักการปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่นได้ง่าย ไม่ว่าจะเป็นส่วนตัวหรือหมู่คณะ ได้รับความงอกงามทางสติปัญญาจากการได้ศึกษาจากแหล่งเรียนรู้ และแหล่งท่องเที่ยวที่หลากหลาย มีกิจกรรมได้เลือกทำมากมาย ทำให้เด็กและเยาวชนได้เลือกเรียนรู้ตามความต้องการ ความถนัดและความสนใจ ทำให้เกิดการเรียนรู้และได้รับประสบการณ์ต่างๆ ที่มีคุณค่า

การไปทัศนศึกษาเป็นกิจกรรมที่เด็กได้ไปพักผ่อนหย่อนใจพร้อมกับการเรียนรู้ในสถานที่ทางธรรมชาติ เช่น ชายทะเล สวนสาธารณะ และยังเป็นการสร้างความภาคภูมิใจในความเป็นไทย ปลูกฝังให้เด็กและเยาวชนได้ตระหนักในความสำคัญของความเป็นชาติ เอกลักษณ์ของชาติ การเข้าใจหน้าที่ของตนในการพัฒนาชาติ เช่น การพาเด็กไปศึกษาพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ โบราณสถานต่างๆ เป็นต้น ซึ่งโรงเรียนฉือจีเชียงใหม่ได้จัดกิจกรรมทัศนศึกษาในเทอมที่ 2 ของทุกปีการศึกษา ทุกระดับชั้น เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้แบบการศึกษานอกสถานที่ เป็นการจัดการเรียนรู้ ที่ผู้สอนพาผู้เรียนออกไปศึกษานอกสถานที่ เพื่อแสวงหาคำตอบจากประสบการณ์ตรงและสถานที่จริง โดยมีวิทยากรเป็นผู้ให้ความรู้ การพาผู้เรียนไปนอกสถานที่ เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้รับประโยชน์เกี่ยวกับการพัฒนาด้านสังคม ให้รู้จักรับผิดชอบต่อชุมชน ต่อตนเอง ส่งเสริมการสร้างมนุษย์สัมพันธ์ที่ดี ได้รับความสนใจให้แก่ผู้เรียน การศึกษานอกสถานที่ถือเป็นกิจกรรมที่มีคุณค่ามาก เป็นวิธีสอนที่ผู้สอนควรคำนึงถึงเป็นอันดับแรกๆ เพราะช่วยเสริมสร้างประสบการณ์ตรง สามารถเกิดเจตคติที่พึงประสงค์ ปลูกฝังเยาวชนให้รู้จักห่วงแหน ภาคภูมิใจ รักและห่วงใยต่อธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งสิ่งเหล่านี้เกิดได้ยากหากผู้เรียนเรียนรู้เฉพาะในห้องเรียน

ภาพที่ 5.27 กิจกรรมทัศนศึกษาศูนย์พัฒนา
ปิโตรเลียมภาคเหนือ กรมการพลังงานทหาร

ภาพที่ 5.28 กิจกรรมทัศนศึกษาที่โครงการ
หลวงต๋อยคำ อ.ฝาง จ.เชียงใหม่

กิจกรรมที่ 5 กิจกรรมการศึกษาหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ในและนอกห้องเรียนในรูปแบบที่หลากหลาย

การพาเด็กไปศึกษานอกสถานที่เป็นกิจกรรมการเรียนรู้ เป็นกิจกรรมหนึ่งที่ตอบสนองต่อธรรมชาติการเรียนรู้ของเด็กได้เป็นอย่างดีเนื่องจากการเรียนรู้ด้วยวิธีการนี้ทำให้เด็กเรียนรู้จากประสบการณ์จริง และเป็นการเรียนที่มีความหมายและมีคุณค่าต่อเด็ก ซึ่งหากสังเกตพฤติกรรมของเด็ก จากการพาเด็กออกไปนอกสถานที่ ไม่ว่าจะเป็นการที่มุ่งเน้นด้านวิชาการ หรือเพื่อนันทนาการ จะพบว่าเด็กมีความสนใจ กระตือรือร้นและอยากเข้าร่วมกิจกรรม และสามารถจดจำสิ่งที่พบเห็นได้ดี เพราะการพาเด็กไปศึกษานอกสถานที่เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อธรรมชาติการเรียนรู้ และสร้างความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ให้กับเด็ก เด็กจะเรียนรู้ได้ดีจากการลงมือปฏิบัติ ทดลอง สำรวจ ค้นคว้า และพบความรู้ด้วยตนเองจากประสบการณ์ที่เขาได้ปฏิบัติโดยใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้า

ดังนั้น การจัดประสบการณ์หรือกิจกรรมให้กับเด็กจึงต้องคำนึงถึงธรรมชาติการเรียนรู้ของเด็กเป็นสิ่งสำคัญ ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2546) หมวด 4 แนวการจัดการศึกษา ระบุว่า “แนวทางการจัดการศึกษา ยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนทุกคนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องเสริมสร้างให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ โดยเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษา การจัดกระบวนการเรียนรู้ต้องยึดหลักความสอดคล้อง ความสนใจ ความถนัด และความแตกต่างระหว่างบุคคล จัดกิจกรรมที่ฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และให้รู้จักการประยุกต์ใช้ความรู้ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์จริง ฝึกปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและใฝ่รู้ ผสมผสานความรู้อย่างสมดุล ปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยม คุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้วยการจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อม สื่อ และสิ่งอำนวยความสะดวก เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และต้องการเรียนรู้ รอบรู้ ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ทุกเวลา ทุกสถานที่ จากการประสานความร่วมมือของทุกฝ่ายเพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาตามศักยภาพ”

กิจกรรมที่ 6 กิจกรรมการเลือกใช้สื่อที่เหมาะสมกับวัยเช่น หนังสือ สื่อ สิ่งตีพิมพ์ เอกสาร

วีดิทัศน์ อินเทอร์เน็ต

สื่อและวัสดุอุปกรณ์การสอนเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะช่วยให้การเรียนการสอนดำเนินไปด้วยดี การสอนที่มีการใช้วัสดุ อุปกรณ์ประกอบการเรียนนอกจากจะทำให้ให้นักเรียนเห็นความเป็นรูปธรรมของสิ่งที่ครูสอนและเพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจของนักเรียนให้เด่นชัดและง่ายขึ้นแล้วการสอนที่มีการใช้วัสดุอุปกรณ์ประกอบการสอนยังช่วยเพิ่มบรรยากาศของการสอนให้น่าสนใจ เนื่องจากมีการ

แปรเปลี่ยนสิ่งเร้าหลายๆ อย่าง และครูยังสามารถใช้วัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ กระตุ้นให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างสนุกสนานอีกด้วย

อย่างไรก็ตาม สื่อการสอนจะมีคุณค่าก็ต่อเมื่อครูได้นำไปใช้อย่างเหมาะสมและถูกวิธี ดังนั้นก่อนที่จะนำสื่อแต่ละอย่างไปใช้ ครูจึงควรที่จะศึกษาได้ถึงลักษณะและคุณสมบัติของสื่อการสอน ข้อดีและข้อจำกัดอันเกี่ยวเนื่องกับตัวสื่อและการใช้สื่อแต่ละอย่าง ตลอดจนการผลิต และใช้สื่ออย่างเหมาะสมกับสภาพการเรียนการสอนด้วย ทั้งนี้เพื่อให้การจัดกิจกรรมการสอนบรรลุผลตามจุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ที่วางไว้

ประโยชน์ของสื่อมีดังนี้

ช่วยพัฒนาความคิดนักเรียน การที่นักเรียนได้รู้ เห็นสภาพของปัญหาต่าง ๆ ได้ยินหรือได้สัมผัสโดย การใช้สื่อการสอนประเภทต่าง ๆ เช่น จากภาพยนตร์ รูปภาพจะสามารถพัฒนาความคิดเห็นของนักเรียน โดยการคิดค้นหาวิธีการแก้ไขอย่างมีหลักการ และมีเหตุผล ทำให้มีความคิดกว้างไกลมากขึ้นเพิ่มพูนประสบการณ์ให้แก่ นักเรียน ทำให้นักเรียนมีประสบการณ์มากขึ้นเนื่องจากได้เห็นของจริง ได้ยินหรือสัมผัส ทำให้สามารถเปรียบเทียบสิ่งที่ได้เห็นในปัจจุบันกับความก้าวหน้าต่าง ๆ ที่นักเรียนได้เรียนรู้ใหม่จากสื่อการเรียนต่าง ๆ เช่น จากภาพยนตร์ หรือจากการทัศนศึกษา กระตุ้นหรือสร้างความสนใจของนักเรียน ซึ่งสิ่งต่าง ๆ ที่นำมาเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน นอกเหนือจากการเรียนปกติในชั้นเรียน สามารถทำให้นักเรียนสนใจการเรียนมากขึ้น มีความกระตือรือร้น ใคร่รู้เห็นสิ่งที่แปลก ๆ ใหม่ ๆ ซึ่งจะกระตุ้นความคิดของนักเรียนได้

กิจกรรมที่ 7 กิจกรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างเพื่อน

การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (Knowledge Sharing) คือ การที่กลุ่มคนที่มีความสนใจในเรื่องใดเรื่องหนึ่งร่วมกัน มารวมตัวกันและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ด้วยความสมัครใจ เพื่อร่วมสร้างความเข้าใจ หรือพัฒนาแนวปฏิบัติในเรื่องนั้นๆ องค์ประกอบหลักที่สำคัญๆ ของการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (Knowledge Sharing) มีอยู่ด้วยกัน 3 องค์ประกอบ ได้แก่

1. คน (People) ถือว่าเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุด เพราะเป็นแหล่งศูนย์รวมของความรู้ที่สมควรนำออกมาแบ่งปันเป็นอย่างยิ่ง โดยก็ควรจะเป็นคนที่มีความรู้จากปฏิบัติจริง และอยากจะมาแบ่งปันและแลกเปลี่ยนความรู้นั้น ด้วยความเต็มใจ

2. สถานที่ และบรรยากาศ (Place) เป็นองค์ประกอบที่สำคัญอีกประการหนึ่งที่จะทำให้การแลกเปลี่ยนเรียนรู้มีชีวิตชีวาและน่าสนใจ เพราะสถานที่และบรรยากาศที่ดี (สบายๆผ่อนคลาย) มีความเหมาะสมกับแต่ละกลุ่มคน จะทำให้คนเหล่านั้นมาเจอกันพูดคุย ปรีक्षा วิเคราะห์ปัญหา แบ่งปัน และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันอย่างสบายใจ

3. สิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ (Infrastructure) เป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่ช่วยให้การแบ่งปันและแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกิดได้ง่ายและสะดวกขึ้น เช่น กระดานสำหรับเขียน คอมพิวเตอร์ สำหรับการสรุปและจัดเก็บความรู้รวมถึงการแบ่งปัน (Share) หรือการส่งต่อข้อมูล

โรงเรียนฉือจี้เชียงใหม่ได้จัดกิจกรรมการแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างเพื่อน ระหว่างกลุ่ม เพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกันในด้านการเรียน แลกเปลี่ยนประสบการณ์เพื่อพัฒนาตนเองให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

ภาพที่ 5.29 กิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อนในการเรียนรู้

กิจกรรมที่ 8 กิจกรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างนักเรียนกับครู

เนื่องด้วยโรงเรียนฉือจี้เชียงใหม่ เป็นโรงเรียนเน้นคุณธรรมจริยธรรม มุ่งเน้นการสอนคนให้เป็นแบบอย่าง ของการเป็นมนุษย์ที่ดี มีการจัดการเรียนการสอนจริยธรรมฉือจี้ และจริยธรรม จำเป็นอย่างยิ่งที่นักเรียนโรงเรียนฉือจี้เชียงใหม่ จะต้องได้รับการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง

โรงเรียนฉือจี้เชียงใหม่ ได้ดำเนินการเรียนการสอนจริยธรรมฉือจี้ เช่น วัฒนธรรมการชงชา วัฒนธรรมการจัดดอกไม้ การเขียนพู่กันจีน การเล่านิทานจิ้งจอกอวี ภาษามือ เป็นต้น ถือได้ว่าสิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นวัฒนธรรมที่สามารถสร้างความเป็นมนุษย์ให้กับผู้เรียนได้ดีในสังคม

ตั้งจิ้งจอกอวีที่ว่า **信心、毅力、勇氣三者兼備，則天下沒有做不成的事。** มั่นใจ, อดทน, ใจกล้า ครบสามสิ่งนี้แล้ว ในโลกนี้ก็จะไม่มีงานอะไรที่ทำไม่ได้

ภาพที่ 5.30 กิจกรรมแบ่งปันการสอนการจัดดอกไม้

กิจกรรมที่ 9 กิจกรรมสำนึกรักบ้านเกิด

โรงเรียนฉือจี๋เซียงใหม่ ได้จัดกิจกรรมสำนึกรักบ้านเกิดทุกปี เพื่อวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการรักษาภูมิปัญญาท้องถิ่นอันดีงาม ส่งเสริมให้เยาวชนรู้จักภูมิปัญญาท้องถิ่น ได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมด้วยตนเอง เพื่อปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกให้เยาวชนมีความรับผิดชอบต่อส่วนรวมรักถิ่นฐานบ้านเกิด และประเทศชาติเพื่อส่งเสริมให้เยาวชนรู้จักการช่วยเหลือ และพึ่งพาตนเองและเพื่อผลักดันให้เยาวชนมีจิตสำนึกในการพัฒนาบ้านเกิด และประเทศชาติ

สังคมในยุคปัจจุบันมีวิถีชีวิตที่เปลี่ยนแปลงไปจากสังคมยุคก่อนๆสืบเนื่องมาจากปัจจัยและอิทธิพลของการขยายจำนวนประชากรที่เพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆทำให้ทรัพยากรต่างๆที่มีอยู่ลดน้อยลงไปและปัจจัยการเจริญทางนวัตกรรมด้านเทคโนโลยี อุตสาหกรรมที่ขยายตัวเพิ่มมากขึ้นตามลำดับ ทำให้สังคมเกิดการเสื่อมโทรมและเปลี่ยนแปลงมากขึ้นอย่างรวดเร็วทั้งทางบวกและทางลบ จากสังคมเกษตรกรรมก็เปลี่ยนค่านิยมเดิมตามปัจจัยและอิทธิพลดังกล่าวข้างต้นแต่เดิมจากวิถีชีวิตที่เรียบง่ายมีขนบธรรมเนียม ประเพณีที่สวຍงามของคนในท้องถิ่นที่มีการสืบสานประเพณีต่อๆ กันมา ก็เกิดการเปลี่ยนค่านิยมตามความเจริญของคนเมืองมากขึ้นทำให้คนในชนบทที่มีความเป็นอยู่เรียบง่ายพอมีพอกินหันมาเข้าสู่สังคมเมืองมากขึ้นตามกระแสนิยมทั้งทางด้านวัตถุและจิตใจ ทำให้เกิดผลกระทบที่ตามมามากมายคือ ทำให้เกิดปัญหาชุมชนแออัด ปัญหาการจราจรติดขัด ปัญหาเสื่อมโทรมทางมลพิษ ปัญหายาเสพติด ปัญหาอาชญากร เป็นต้น ดิฉันคิดว่าคนเป็นครูและทุกหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนต้องมีส่วนร่วมรับผิดชอบต่อสังคมด้วยการปลูกฝังให้ศิษย์และเยาวชนของเราได้เห็นคุณค่าความเป็นไทย ปลูกฝังการมีจิตสาธารณะ ให้หันมารักบ้านเกิดเมืองนอนของตนเองอยู่อย่างพอเพียงโดยเฉพาะเด็กวัยรุ่นสมัยนี้ที่ทำตามกระแสนิยมนำวัฒนธรรมของชาวต่างชาติมาปฏิบัติกันมากขึ้นใช้วัตถุสิ่งของที่ฟุ่มเฟือยและไม่จำเป็นเท่าที่ควรเช่น การใช้โทรศัพท์มือถือ กระเป๋า รองเท้า ฯลฯ (ทั้งที่หาเงินเองยังไม่ได้) และการใช้ภาษาไทยที่ผิดๆ ซึ่งคนเป็นครูควรตระหนักและเห็นคุณค่า

ของความเป็นไทยปลูกฝังให้ศิษย์เห็นแต่สิ่งที่ดีไม่ว่าจะเป็น การไหว้ที่สวยงาม การยิ้มทักทายด้วยความจริงใจและการใช้ภาษาที่ถูกต้องรวมทั้งเอกลักษณ์ต่างๆของคนไทยให้อยู่มั่นคงตลอดไป

ดังนั้นการปลูกจิตสำนึกรักบ้านเกิด ท้องถิ่นชุมชน ก็เป็นสิ่งสำคัญที่ทุกฝ่ายทุกคน ทุกองค์กร จะต้องหันมาให้ความร่วมมือกันเพื่อให้บุคคลในครอบครัว ชุมชน และสังคมตระหนัก ปลูกฝังความคิด ค่านิยมที่ถูกต้องตั้งตามขนบธรรมเนียม ประเพณีท้องถิ่นอันจะเป็นปัจจัยพื้นฐานในการช่วยลดปัญหาและการเกิดความเสื่อมโทรมของสังคมให้มีความเป็นสังคมที่ดีขึ้น

กิจกรรมที่ 10 กิจกรรมการไปศึกษาดูงานของนักเรียน

โรงเรียนฉือจี้เชียงใหม่ ได้จัดกิจกรรมการไปศึกษาดูงานของนักเรียนทั้งในประเทศและต่างประเทศ โดยเฉพาะประเทศไต้หวัน ที่จัดขึ้นนี้ได้ทำให้นักเรียนสามารถพัฒนาตนเองให้สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถเข้าใจถึงกระบวนการทำงานต่างๆ ดังนี้

1. ได้มีโอกาสประสานแนวคิดทางวิชาการกับสภาพจริงที่ได้พบเห็นในการดูงานนอกสถานที่เพื่อเพิ่มพูนความรู้ และประสบการณ์ให้กับนักศึกษา
2. ได้เห็นสถานที่จริง รู้แนวทางในการศึกษาต่อ
3. เห็นแนวทางและการวางแผนในการประกอบอาชีพในอนาคตของนักเรียน
4. ได้รู้วิธีในการติดต่อประสานงานระหว่างหน่วยงานราชการ และเอกชน
5. ได้รู้จักการวางแผนและการทำงานเป็นกลุ่ม

ดังนั้นทางโรงเรียนจึงได้จัดโครงการไปศึกษาดูงานทั้งทางภาคเอกชนและรัฐบาล และภายในประเทศนอกประเทศเพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ให้แก่ผู้เรียนอย่างสูงสุด

ภาพที่ 5.31 คณะครูและนักเรียนไปศึกษาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่ฉือจี้ประเทศไต้หวัน

กิจกรรมที่ 11 กิจกรรมจิตอาสา

พลังของอาสาสมัครมือจี้ (แต่งกายเสื้อน้ำเงิน กางเกงขาวหรือบางกรณีก็เป็นชุดสีน้ำเงิน) ที่มีการคัดเลือกและพัฒนาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง บนความเชื่อมั่นว่ามนุษย์ทุกคนมีความเมตตา กรุณา เป็นพระโพธิสัตว์ได้ มีศักยภาพในการช่วยเหลือผู้อื่นด้วยหัวใจและความรัก อย่างที่เพลงของอาสาสมัครมือจี้ร้องเป็นภาษาไทยว่า

“ ท้าวฟ้าดินนี้ ไม่มีใครที่ฉันไม่รัก
ท้าวฟ้าดินนี้ ไม่มีใครที่ฉันไม่เชื่อใจ
ท้าวฟ้าดินนี้ ไม่มีใครที่ฉันไม่ให้อภัย
ในใจกังวล เศร้าหมอง เสียใจ โยนทิ้งไป”

การหลอมรวมจิตอาสาของอาสาสมัครมือจี้มีจุดศูนย์กลางอยู่ที่ท่านธรรมจารย์แจ้งเหยียน ผู้ซึ่งปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างที่งดงามให้สานุศิษย์ได้เห็นแบบอย่างอยู่ตลอดเวลา ในขณะที่เดียวกันก็มีระบบสื่อสารเชื่อมโยงถึงสมาชิกและอาสาสมัครเพื่อเสริมสร้างกำลังใจ ความมุ่งมั่นและจิตวิญญาณเสียสละอย่างสม่ำเสมอ ผ่านสื่อโทรทัศน์ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่ออื่นๆ และการจัดกระบวนการกิจกรรมต่างๆ อย่างต่อเนื่อง จนกลายเป็น “ขบวนการมือจี้” ที่มีพลังความดีงามและอย่างสร้างสรรค์อย่างสูงถ้าใครได้รู้จัก ได้สัมผัสกับอาสาสมัครมือจี้แล้วจะประทับใจ และจะประจักษ์ได้ว่า อาสาสมัครมือจี้โดยทั่วไป มีจิตใจดี สุภาพอ่อนน้อม ชอบช่วยเหลือผู้อื่น ให้เกียรติคนอื่น นอบน้อมถ่อมตน ยิ้มแย้มแจ่มใส และเป็นสุขเสมอเมื่อได้บริการใครๆ

ซึ่งทางโรงเรียนมือจี้เชียงใหม่ก็ได้ปลูกฝังด้านจิตอาสาให้กับนักเรียนทุกคนไม่ว่าจะเป็นกิจกรรมการกุศล กิจกรรมบ้านพักคนชราในหลายๆ เดือน การช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติต่างๆ หรือปลูกฝังให้ช่วยเหลือผู้อื่นที่ยากไร้ ด้วยความร่วมมือร่วมใจของคณะครูและนักเรียน กิจกรรมก็ยังมีหลายประเภท เช่น อาสาสมัครพยาบาลตัวน้อย อาสาสมัครให้ความรู้ ชุมชนอาสาสมัครตัวน้อย เป็นต้น

ภาพที่ 5.32 อาสาสมัครผู้ปกครองและนักเรียนเยี่ยมครอบครัวบุญคุณ

กิจกรรมที่ 12 กิจกรรมรักการอ่าน

การส่งเสริมให้นักเรียนใช้เวลาอย่างคุ้มค่า โดยมีห้องสมุดที่มีหนังสือหลากหลายและน่าสนใจ ให้นักเรียนได้ใช้บริการในเวลาว่าง และยังมีห้องสมุดเคลื่อนที่ ซึ่งทุกๆ เดือนครูประจำชั้น และนักเรียนในชั้นเรียน จะร่วมกันคัดเลือกหนังสือจากห้องสมุดไปไว้ในห้องเรียนของตนเอง เพื่อให้ นักเรียนได้ค้นคว้าอย่างสะดวกและเหมือนการได้อยู่ใกล้ชิดกับแหล่งเรียนรู้มากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ยังมีการส่งเสริมให้นักเรียนอ่านหนังสือตอนเช้าก่อนเข้าแถว ซึ่งหนังสือที่นักเรียนอ่านนั้นเป็นหนังสือที่นักเรียนสนใจ จะอ่านหนังสือประเภทไหนก็ได้ไม่มีการจำกัดประเภทของหนังสือ หลังจากที่นักเรียนมาถึงโรงเรียนแล้ว นักเรียนจะไปยังห้องเรียนของตนเองและอ่านหนังสือ

ภาพที่ 5.33 กิจกรรมส่งเสริมรักการอ่านในห้องสมุด

คุณลักษณะ	กิจกรรม	หลักพัฒนามนุษย์ฉือจี้				ผลที่ได้
		เมตตา	กรุณา	มุทิตา	อุเบกขา	
ใฝ่เรียนรู้	กิจกรรมที่ 1 กิจกรรมการเรียนรู้ในและนอกห้องเรียน โดยเน้นกิจกรรมรักการอ่าน กิจกรรมห้องสมุดเคลื่อนที่			✓		นักเรียนได้เรียนรู้ที่หลากหลาย จากแหล่งเรียนทั้งในและนอกห้องเรียน มีความพยายามจนเกิดทักษะกระบวนการในการพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ

กิจกรรมที่ 2 กิจกรรมการมอบหมายงาน/หน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย			✓		นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการทำงานที่ได้รับผิดชอบมีการติดตาม พยายามในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย
กิจกรรมที่ 3 กิจกรรมทัศนศึกษานอกห้องเรียน การใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์			✓		นักเรียนได้เรียนรู้ที่หลากหลาย จากแหล่งเรียนทั้งในและนอกห้องเรียน มีความเพียรพยายามจนเกิดทักษะกระบวนการในการพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ
กิจกรรมที่ 4 กิจกรรมบูรณาการ			✓	✓	นักเรียนเกิดการเรียนรู้ในกระบวนการทำงาน ไม่ว่าจะเป็ชนิดของพืชผักต่างๆ ตลอดจนการทำงานเป็นหมู่คณะ การช่วยเหลือผู้อื่น
กิจกรรมที่ 5 กิจกรรมการศึกษาหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ในและนอกห้องเรียนในรูปแบบที่หลากหลาย			✓		นักเรียนได้เรียนรู้ที่หลากหลาย จากแหล่งเรียนทั้งในและนอกห้องเรียน มีความเพียรพยายามจนเกิดทักษะกระบวนการในการพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ

กิจกรรมที่ 6 กิจกรรมการเลือกใช้สื่อที่เหมาะสมกับวัยเช่น หนังสือ สื่อ สิ่งตีพิมพ์ เอกสาร วีดิทัศน์ อินเทอร์เน็ต			✓		นักเรียนได้เรียนรู้และได้ใช้สื่ออย่างหลากหลาย
กิจกรรมที่ 7 กิจกรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างเพื่อน			✓		นักเรียนมีความใฝ่รู้ใฝ่เรียน ทำให้เกิดความรู้ที่หลากหลาย ทำให้พัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ
กิจกรรมที่ 8 กิจกรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างนักเรียนกับครู			✓		นักเรียนเกิดการเรียนรู้ที่หลากหลาย ทำให้เกิดทักษะในด้านต่างๆ
กิจกรรมที่ 9 กิจกรรมสำนึกรักบ้านเกิด			✓		นักเรียนได้เรียนรู้ประเพณี วัฒนธรรมในอดีตจนถึงปัจจุบัน ทำให้นักเรียน สำนึกรักบ้านเกิดและมีความรักในความเป็นไทย
กิจกรรมที่ 10 กิจกรรมการไปศึกษาดูงานของนักเรียน	✓	✓	✓	✓	นักเรียนเกิดการเรียนรู้ที่หลากหลายนำความรู้ที่ได้ไปฝึกฝนตนเองและเป็นแนวทางในการแบ่งปันและช่วยเหลือผู้อื่น
กิจกรรมที่ 11 กิจกรรมจิตอาสา	✓	✓	✓	✓	นักเรียนมีจิตอาสา ได้มีโอกาสช่วยเหลือผู้อื่นและผู้ยากไร้ ทำให้กลุ่มคนเหล่านั้นมีความสุขพ้นจากความทุกข์

	กิจกรรมที่ 12 กิจกรรม รักการอ่าน			✓		นักเรียนได้แสวงหา ความรู้เพิ่มเติม มีความ วิริยะ อุตสาหะเพื่อเพิ่ม ความรู้ความสามารถ ให้กับตนเอง
--	-------------------------------------	--	--	---	--	--

5. อยู่อย่างพอเพียง

กิจกรรมที่ 1 การปฏิบัติตนที่เหมาะสมกับบทบาทหน้าที่ มีความพอประมาณ มีความรู้

โรงเรียนฉือจี้เชียงใหม่ได้มีการส่งเสริมให้นักเรียนดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ในโรงเรียนและในชีวิตประจำวัน โดยยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ไม่ว่าจะเป็นการใช้เวลาอย่างคุ้มค่า การประหยัดต่อออม การรับประทานอาหาร และรวมไปถึงการการใช้น้ำอย่างประหยัด

เนื่องจากโรงเรียนฉือจี้เชียงใหม่เป็นโรงเรียนที่สร้างจากเงินบริจาคของมูลนิธิพุทธฉือจี้ ซึ่งเป็นองค์กรการกุศล เพราะฉะนั้นทางโรงเรียนจึงได้ปลูกฝังให้นักเรียนรู้จักอดออมและช่วยเหลือผู้อื่น นักเรียนทุกคนจะมีกระปุกออมสินเป็นของตนเอง ซึ่งจะเรียกว่า “กระปุกออมบุญ” ทุกๆ วันนักเรียนจะนำเงินมาหยอดในกระปุกออมบุญของตัวเองวันละ 1 บาท หรือแล้วแต่นักเรียนจะหยอดเมื่อครบ 1 ปี ก็จะมีการรวบรวมเงินจากกระปุกออมบุญนี้ เพื่อนำไปช่วยเหลือผู้อื่นหรือใช้ในการกิจการกุศลของมูลนิธิต่อไป

การรับประทานอาหารกลางวันของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา จะมีตัวแทนนักเรียนตักข้าวในแต่ละห้องเรียน นักเรียนจะมีการแสดงรหัสซึ่งเป็นสัญลักษณ์มือ ในการบอกปริมาณอาหารที่ต้องการ เช่น ถ้าชูนิ้วโป้ง หมายถึง ต้องการอาหารปริมาณมาก แต่ถ้าชูนิ้วก้อย หมายถึง ต้องการอาหารปริมาณน้อย หรือถ้าชูนิ้วโป้งและนิ้วก้อยพร้อมกัน จะหมายถึง ต้องการอาหารปริมาณปานกลาง ไม่มากไม่น้อยจนเกินไป และนักเรียนทุกคนจะต้องรับประทานอาหารในถ้วยของตนเองให้หมด เพื่อเป็นการให้ความเคารพต่ออาหารและรู้จักถนอมอาหาร โดยฉือจี้เน้นหลักในการสอนให้นักเรียน “รู้บุญ ถนอมบุญ และสร้างบุญ” รู้จักความพอเพียง และทานแต่พอดี ไม่อึดมากเกินไป หรือตักมากจนเกินกว่าความต้องการ

การรับประทานอาหารกลางวันของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา จะมีตัวแทนนักเรียนตักข้าวในแต่ละห้องเรียน นักเรียนจะมีการแสดงรหัสซึ่งเป็นสัญลักษณ์มือ ในการบอกปริมาณอาหารที่ต้องการ เช่น ถ้าชูนิ้วโป้ง หมายถึง ต้องการอาหารปริมาณมาก แต่ถ้าชูนิ้วก้อย หมายถึง ต้องการอาหารปริมาณน้อย หรือถ้าชูนิ้วโป้งและนิ้วก้อยพร้อมกัน จะหมายถึง ต้องการอาหารปริมาณ

ปานกลาง ไม่มากไม่น้อยจนเกินไป และนักเรียนทุกคนจะต้องรับประทานอาหารในถ้วยของตนเองให้หมด

เพื่อเป็นการให้ความเคารพต่ออาหารและรู้จักถนอมอาหาร โดยฉีจี้เน้นหลักในการสอนให้นักเรียน “รู้บุญ ถนอมบุญ และสร้างบุญ” รู้จักความพอเพียง และทานแต่พอดี ไม่อึด้มากจนเกินไป หรือตักมากจนเกินกว่าความต้องการ

ในการรับประทานอาหารกลางวันของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา นักเรียนจะตักข้าวด้วยตนเอง โดยทางโรงเรียนมีการปลูกฝังให้นักเรียนรู้จักเผื่อแผ่ผู้อื่น คนที่มาตักอาหารก่อนจะต้องดูว่าปริมาณอาหารนั้นพอสำหรับเพื่อนคนข้างหลังหรือไม่ และจะไม่เลือกตักเอาเฉพาะสิ่งที่ตนชอบ เพราะฉะนั้นในรอบแรกนักเรียนก็จะตักแค่พอประมาณ เพื่อให้ทุกคนได้ทานเหมือนกัน แต่ถ้าหลังจากทุกคนตักเสร็จแล้ว แล้วตนเองทานไม่อึด้มก็สามารถไปตักเพิ่มได้ และทุกคนจะต้องทานอาหารในถ้วยของตนเองให้หมดเช่นกัน

อ่างล้างมือของทุกๆ ห้องจะมีภาชนะสำหรับรองน้ำ เพื่อจะได้นำน้ำไปใช้ประโยชน์ต่อไป เช่นรดต้นไม้ ล้างห้องน้ำ เป็นต้น โรงเรียนฉีจี้เชียงใหม่จะเน้นในเรื่องของการ “รักษัญเขา รักษัญน้ำ รักษัญโลก” ซึ่งเป็นการสอนให้ทุกคนรู้จักใช้ทรัพยากร อย่างชาญฉลาด และคุ้มค่าที่สุด

ภาพที่ 5.34 กิจกรรมการตักอาหารกลางวันของนักเรียนโดยจะสอดแทรกจริยธรรมฉีจี้ในเรื่องของการบริการผู้อื่นและให้เรียนรู้ถึง “รู้บุญ ถนอมบุญ และสร้างบุญ”

นางสาวดรชนี วิวัฒน์รัตนกุล(ครูเตี้ย) ครูสอนวิชาวิทยาศาสตร์ มีความเห็นเกี่ยวกับผลการดำเนินการของกิจกรรมว่า

จากกิจกรรมทำให้นักเรียนได้ฝึกความมีจิตอาสา และความรับผิดชอบ ได้ฝึกให้นักเรียนได้บริการผู้อื่น นักเรียนจะรู้หน้าที่ของตนเอง เช่น เวรตักข้าว คนที่รับผิดชอบตักข้าวให้ครูประจำชั้น เป็นต้น นักเรียนสามารถจะอาหารที่ตนเองจะกินได้ ตักแต่พอดี รู้จักการแบ่งปันให้ผู้อื่น แม้จะเป็นอาหารที่ตนเองชอบและการถนอมบุญ โดยการกินให้หมด ไม่กินทิ้งขว้าง

กิจกรรมที่ 2 จัดกิจกรรมอนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อม โดยการแยกขยะ

ในแต่ละวันมีขยะเกิดขึ้นจากกิจวัตรประจำวันของเราแต่ละคนมากมาย มีตั้งแต่เศษอาหาร กระดาษชำระ เศษกระดาษ พลาสติก ขวดพลาสติก กล่องนม ถ่านไฟฉาย หลอดไฟใช้แล้ว เป็นต้น จากปริมาณขยะที่เกิดขึ้นในแต่ละวัน และมีแนวโน้มที่จะสูงขึ้นเรื่อยๆ เป็นปัญหาต่อสังคมมาเนิ่นนานทางโรงเรียนฉือจีเซียงใหม่ ได้ส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักถนอมบุญ ซึ่งบุญที่อยู่ใกล้ตัวเราแล้วเราต้องรีบถนอมบุญ คือ การอนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อมด้วยการแยกขยะ ทางโรงเรียนได้ปลูกฝังให้นักเรียนรู้จักการแยกขยะตั้งแต่ระดับประถมศึกษา เพื่อเป็นพื้นฐานให้นักเรียนรู้จักการแยกขยะ โดยนักเรียนโรงเรียนฉือจีเซียงใหม่รวมถึงคณะครูทุกท่านจะมีความรู้ในเรื่องของขยะประเภทต่างๆ เพื่อที่นักเรียนจะได้นำกลับไปเผยแพร่ให้กับชุมชนและพัฒนาสังคมต่อไป

ภาพที่ 5.35 กิจกรรมการสอนการแยกขยะแต่ละประเภทให้กับนักเรียน

การคัดแยกขยะทำให้เรารู้ว่าควรจัดการกำจัดขยะแต่ละประเภทอย่างไร จึงจะเหมาะสมกับสภาพแวดล้อม หรือขยะเช่นใดบ้างที่ควรนำกลับมาหมุนเวียนใช้ใหม่ โดยทางโรงเรียนของเราจะฝึกนักเรียนแยกขยะอยู่ 3 ประเภท คือ

1. ขยะเศษอาหาร หรือขยะเปียก

ขยะที่เน่าเสียได้ เป็นขยะที่ย่อยสลายได้ง่าย มีความชื้นมาก ส่งกลิ่นเหม็นได้อย่างรวดเร็ว ขยะประเภทนี้กำจัดและนำไปใช้ประโยชน์ได้โดยการหมักทำปุ๋ย ใช้ในการเกษตรได้ ตัวอย่างขยะเปียก เช่น เศษผักผลไม้ เปลือกผลไม้ เศษอาหาร ฯลฯ

2. ขยะรีไซเคิล

ขยะที่ยังสามารถนำกลับมาใช้ได้ ขยะประเภทนี้บางส่วนสามารถแยกนำมาแปรรูปกลับมาใช้ใหม่ได้ เป็นการประหยัดพลังงานและทรัพยากร และทางโรงเรียนของเราจะเน้นในเรื่องการนำกลับมาใช้ และในแต่ละห้องถึงขยะใบที่ใหญ่ที่สุดจะเป็นขยะที่สามารถนำกลับมาใช้ใหม่ได้ ได้แก่ แก้ว พลาสติก กระดาษ กระป๋องอะลูมิเนียม กระป๋องเหล็ก เศษผ้า เป็นต้น

3. ขยะทั่วไป

เป็นขยะที่ไม่สามารถนำมารีไซเคิลได้ ไม่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้จริงๆ และไม่สามารถแยกเป็นประเภทต่างๆ ได้ขยะทั้ง 2 ประเภทข้างต้น ทำให้ต้องทิ้งเพื่อให้รถมาเก็บขนไปทำลายหรือกำจัดต่อไป ในส่วนของถังขยะทั่วไปในแต่ละห้องจะเป็นถังขยะใบเล็กที่สุด เพราะทางโรงเรียนได้ปลูกฝังให้นักเรียนเห็นคุณค่าของสิ่งของ ดังนั้นแต่ละห้องจะไม่ค่อยมีขยะประเภทนี้ เช่น เศษกระดาษ ก่อ้งนม ซองขนม ซองบะหมี่สำเร็จรูป เป็นต้น

กิจกรรมที่ 3 การรีไซเคิล

ทางโรงเรียนฉือจี้เชียงใหม่ของเราได้มีศูนย์แยกขยะรีไซเคิล ตั้งอยู่บริเวณด้านข้างสนามกีฬาในร่มของโรงเรียนฉือจี้เชียงใหม่ของเรา ซึ่งสถานที่แห่งนี้จะมีป้ายความรู้ต่างๆ มากมายเกี่ยวกับขยะแต่ละประเภท และป้ายความรู้เกี่ยวกับขยะแต่ละชิ้นเมื่อเรานำมาใช้ใหม่หรือนำกลับไปรีไซเคิลจะสามารถลดพลังงานและนำพลังงานนั้นไปใช้ทำอะไรได้บ้าง ซึ่งทางโรงเรียนของเราได้ปลูกฝังให้นักเรียนนำของที่ไม่ใช้แล้วนำกลับมาใช้ใหม่ นอกจากนี้มูลนิธิพุทธฉือจี้ที่ประเทศไต้หวัน ได้มีการส่งเสริมการผลิตเสื้อผ้าจากขวดน้ำพลาสติกเพื่อนำไปแจกจ่ายให้กับผู้ประสบภัยหนาว และเมื่อ 10 ธันวาคม 2559 ที่ผ่านมาก็ได้มีโครงการแจกเครื่องนุ่งห่มและผ้าห่มให้กับผู้ที่ประสบภัยหนาวทางภาคเหนือเช่นกัน ซึ่งผ้าห่มที่ได้แจกนี้ก็เป็นผ้าห่มที่ทำจากขวดพลาสติกส่งตรงมาจากมูลนิธิพุทธฉือจี้ไต้หวันด้วยเช่นกัน

ภาพที่ 5.36 นักเรียนลงมือล้างขวดพลาสติกเพื่อเตรียมแยกลงในถังขยะ

ก่อนที่นักเรียนทุกคนจะแยกขยะ นักเรียนจะได้รับความรู้ต่างๆ เกี่ยวกับขยะแต่ละประเภท และปริมาณขยะที่สามารถเปลี่ยนไปเป็นพลังงาน ซึ่งป้ายความรู้ต่างๆ นี้จะติดรอบศูนย์แยกขยะแห่งนี้ และทุกปีนักเรียนจะมาเรียนรู้ ณ ศูนย์แยกขยะของทางโรงเรียน ซึ่งหัวหน้าฝ่ายธุรการจะเป็นวิทยากรให้ความรู้แก่นักเรียนถึงขยะแต่ละประเภท และการแยกขยะ ที่ถูกต้อง เมื่อนักเรียน

ได้รับฟังในส่วนของทฤษฎีไปแล้ว นักเรียนทุกคนจะได้ฝึกปฏิบัติจริงอีกครั้ง เพื่อสามารถนำไปปฏิบัติใช้ได้จริง

กิจกรรมที่ 4 กิจกรรมบูรณาการและสำนึกรักบ้านเกิด

โรงเรียนฉือจี้เชียงใหม่ได้มีการส่งเสริมให้นักเรียนดำเนินกิจกรรมต่างๆ ในโรงเรียนและในชีวิตประจำวัน โดยยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เช่น กิจกรรมบูรณาการและสำนึกรักบ้านเกิด ซึ่งเป็นกิจกรรมหนึ่งที่มุ่งเน้นการพัฒนาทักษะชีวิต เนื่องด้วยสภาพสังคมในทศวรรษใหม่ เป็นยุคของความเร็วและความล้ำสมัยของเทคโนโลยี การสื่อสาร ความหลากหลายทางเชื้อชาติ วัฒนธรรม การหลอมหลอมรวมความคิดและความเชื่อของกลุ่มคน ที่บุคคลในสังคมจะต้องตั้งรับการมีวิถีชีวิตยุคใหม่อย่างมีวิจารณญาณ ซึ่งจากสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงอย่างมากรุ่นนี้เอง ได้ส่งผลกระทบต่อเด็กวัยเรียน ทั้งการดำเนินชีวิตท่ามกลางกระแสเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลง และความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการศึกษาต่อของบุตรหลาน ตลอดจนการเผชิญสิ่งยั่วยุหรือตัวแบบที่ไม่เหมาะสมต่างๆ รอบตัว ก่อให้เกิดปัญหาเด็กและเยาวชนอย่างมากทั้งปัญหาด้านการปรับตัว ปัญหาด้านอารมณ์และจิตใจ ปัญหาสุขภาพ ปัญหาความรุนแรง ปัญหาเด็กติดเกม ปัญหายาเสพติด ปัญหาทางเพศ ฯลฯ โดยเฉพาะในเด็กและเยาวชนที่มีทักษะชีวิตต่ำขาดภูมิคุ้มกันทางสังคมที่ดี เมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐานไปแล้ว อาจเป็นคนที่ไม่ประสบความสำเร็จในชีวิต มีปัญหาทางอารมณ์ จิตใจ และมีความขัดแย้งในชีวิตได้ง่าย ครุจึงต้องจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพให้ผู้เรียนมีทักษะชีวิตเป็นภูมิคุ้มกัน ให้รอดพ้นจากการครอบงำความคิดของสื่อเทคโนโลยี และตั้งรับต่อการก้าวรุกทางสังคมอย่างรู้เท่าทัน

โรงเรียนฉือจี้เชียงใหม่เป็นโรงเรียนที่มุ่งเน้นการพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมที่ดงามแก่นักเรียนและบุคลากร ด้วยในสภาพสังคมในปัจจุบัน สังคมคาดหวังให้ คนดี คนเก่ง มีความสุข เข้ามาพัฒนาสังคมประเทศชาติให้มีความเจริญรุ่งเรือง โรงเรียนฉือจี้เชียงใหม่ได้ตระหนักถึงการสร้างให้นักเรียนเป็นคนดี คนเก่ง และอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข และสามารถเป็น “เมล็ดพันธ์แห่งความดี” ได้ในสังคม ดังนั้นจึงได้จัดกิจกรรมบูรณาการและสำนึกรักบ้านเกิด ซึ่งเป็นกิจกรรมที่นักเรียนจะได้ฝึกปฏิบัติการปลูกข้าว ปลูกพืชสมุนไพร และการเพาะเห็ด ตลอดจนการได้เรียนรู้ถึงความภูมิปัญญาท้องถิ่น ซึ่งในการจัดกิจกรรมบูรณาการและสำนึกรักบ้านเกิด ในตอนเช้าของวันแรกที่จัดกิจกรรมจึงมีการจัดให้มีการทำบุญตักบาตร เพื่อให้จิตใจสงบ พร้อมเรียนรู้ในสิ่งต่าง

โรงเรียนฉือจี้เชียงใหม่มีการจัดกิจกรรมบูรณาการขึ้นทุกๆ ปี ซึ่งเป็นการส่งเสริมให้นักเรียนมีการพัฒนาทักษะชีวิต, รู้จักถนอมบุญ และมีความสามัคคีในหมู่คณะ เป็นการพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนที่บูรณาการทักษะชีวิตในกลุ่มสาระการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เพื่อพัฒนาตนเองในด้านความรู้ทักษะและเจตคติในการเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น โดยกิจกรรมนี้จัดให้นักเรียนทุกระดับชั้น ในระดับชั้น

ประถมศึกษาปีที่ 1 จนถึงระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ทำการปลูกข้าวไร่ ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ทำการเพาะเห็ด ซึ่งเห็ดที่ทำกรเพาะได้แก่ เห็ดนางฟ้า และเห็ดฟาง ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เป็นการปลูกสมุนไพร ได้แก่ ตะไคร้ และขมิ้น และในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ได้ทำการค้นคว้าอิสระ

กิจกรรมการเรียนรู้นอกสถานที่ ณ ศูนย์ถ่ายทอดการเรียนรู้เกษตรอินทรีย์ ตามแนวทฤษฎีเกษตรพอเพียง บ้านสันตงค์ หมู่ที่ 8 ตำบลสันทราย อำเภอดง จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งในการไปเรียนรู้ที่นอกสถานที่ ในครั้งนี้นักเรียนและคุณครูได้รับความรู้มากมายและยังสามารถนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้

ภาพที่ 5.37 กิจกรรมการเรียนรู้นอกสถานที่

ในกิจกรรมบูรณาการมีการบูรณาการร่วมกับกิจกรรมสำนักรักบ้านเกิด มีการส่งเสริมให้มีการเล่นพื้นบ้าน อาทิเช่น ไม้โก่งแก่ง เดินกะลา ภูกินหาง มอญซ่อนผ้า เป็นต้น ซึ่งการเล่นเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตมนุษย์ทุกชาติทุกภาษาไม่ว่าจะอยู่ในวัยใด การเล่นทำให้มนุษย์ได้ผ่อนคลายความตึงเครียดจากงานและการเรียนหรือกิจกรรมต่างๆ นอกจากนั้นยังเป็นการเสริมสร้างกำลังกายให้แข็งแรงทั้งยังทำให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีในหมู่คณะ

การรับประทานอาหารแบบขันโตก เป็นการบูรณาการร่วมกับกิจกรรมสำนักรักบ้านเกิด ซึ่งประเพณีการเลี้ยงขันโตก เป็นประเพณีของชาวล้านนาที่นิยมปฏิบัติสืบต่อกันมาตั้งแต่สมัยโบราณ ในปัจจุบันการรับประทานอาหารแบบขันโตกมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้เกิดความอบอุ่นและความประทับใจ ด้วยการเพิ่มสีสันของการจัด และเพื่อเป็นการอนุรักษ์และฟื้นฟูวัฒนธรรมประเพณีในท้องถิ่น

ภาพที่ 5.38 กิจกรรมรับประทานอาหารขันโตก

กิจกรรมที่ 5 กิจกรรมขายของเพื่อการกุศล

โรงเรียนฉือจี้เชียงใหม่ได้จัดให้มีกิจกรรมการขายของเพื่อการกุศลในทุกๆ ปี เพื่อปลูกฝังให้นักเรียน รู้จักคุณค่าของสิ่งของ บางสิ่งอาจจะไม่มีประโยชน์สำหรับเรา แต่ยังมีประโยชน์ต่อผู้อื่น เช่น เสื้อผ้า เครื่องแบบนักเรียน ตุ๊กตา หนังสือ และของใช้อื่นๆ ซึ่งรายได้จากการขายของในกิจกรรมนี้จะบริจาคเพื่อนำไปใช้ในภารกิจการกุศลต่อไปในการจัดกิจกรรม นักเรียนแต่ละห้องจะนำสิ่งของของตนเองมาใช้แล้ว แต่ยังมีสภาพดีอยู่มารวมกันไว้ แล้วนำออกมาจัดวางอย่างเป็นระเบียบ โดยครูประจำชั้นเป็นผู้ให้คำแนะนำ กิจกรรมการขายของเพื่อการกุศล จะถูกดำเนินการโดยนักเรียนทั้งสิ้น เพื่อให้ นักเรียนเกิดทักษะ และประสบการณ์ที่สำคัญ สามารถนำไปใช้ในชีวิตรประจำวันได้ ทั้งนี้ในกิจกรรมต่างๆ ที่โรงเรียนจัดขึ้นจะมีผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมเสมอ โดยผู้ปกครองถือว่าเป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วย พัฒนาระบบการศึกษา และพัฒนาการของเด็กนักเรียน

ภาพที่ 5.39 กิจกรรมขายของเพื่อการกุศล

กิจกรรมที่ 6 กิจกรรมการเรียนการสอนจริยธรรมฉือจี้

กิจกรรมการเรียนการสอนจริยธรรมฉือจี้ มีการจัดโครงสร้างหลักสูตรของโรงเรียน โดยมีหลักสูตรจริยธรรมที่มีการจัดคาบการเรียนการสอนจริยธรรมฉือจี้ 2 คาบ/ห้อง/สัปดาห์ ในทุกระดับชั้น มีการจัดทำหลักสูตรจริยธรรมในช่วงก่อนเปิดภาคเรียนต้นปีการศึกษา และพัฒนาปรับปรุงทุกปีการศึกษา มีการจัดอบรมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนจริยธรรมฉือจี้ทุกปีการศึกษา โดยวิทยากรผู้เชี่ยวชาญที่หลากหลาย ได้แก่ สมาพันธ์ครูฉือจี้จากประเทศไต้หวัน, คณะซือกุซือป้อจากมูลนิธิพุทธฉือจี้, การเข้าร่วมอบรมกับผู้เชี่ยวชาญ ณ ประเทศไต้หวัน หรือจากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันของคณะครูในโรงเรียน เพื่อให้คณะครูทุกท่านสามารถที่จะเป็นผู้ที่ถ่ายทอดจริยธรรมฉือจี้ได้ทุกคนมีการจัดครูสอนในคาบสอนจริยธรรมฉือจี้ โดยการหมุนเวียนสับเปลี่ยนกันไปตามความเหมาะสม มีการเน้นให้ครูประจำชั้นสามารถสอนจริยธรรมฉือจี้ได้ทุกระดับชั้นเพื่อประโยชน์ต่อนักเรียน เพราะเป็นบุคคลที่ใกล้ชิดนักเรียนมากที่สุดและจะทำให้นักเรียนได้รับประโยชน์โดยตรง ในการจัดการเรียน

การสอนจริยธรรมฉือจี้ ได้มีการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยแบ่งเป็น จริยศิลป์ชงชา จริยศิลป์จัดดอกไม้ การเขียนพู่กันจีน การดำเนินชีวิต และทักษะชีวิต

ภาพที่ 5.40 กิจกรรมอบรมเทคนิคการสอนจิ้งซืออวี   ภาพที่ 5.41 กิจกรรมการเรียนจัดขนมเพื่อ
    ต้อนรับกับน้ำชา

การนำคำสอนจาก จิ้งซืออวี มาเป็นแนวปฏิบัติในชีวิตประจำวัน การปฏิบัติในกิจกรรมต่างๆ เมื่อมีการมอบของหรือส่งของให้แก่ผู้อื่น ควรต้อนรับและค้อมส่งอย่างมีมารยาท ในขณะที่ยืน ควรเสริมสร้างบุคลิกภาพของตนเองโดยการยืนหลังตรงโดยธรรมชาติ ในการนั่งก็นั่งหลังตรงไม่โกงองดัง อิริยาบถ 4 ของฉือจี้ อันสง่างาม

ภาพที่ 5.42 กิจกรรมมอบเกียรติบัตรให้กับห้องเรียนที่มีวินัยและห้องเรียนสะอาด

การนำจิ้งซืออวีมาสอดแทรกในการจัดบรรยากาศในชั้นเรียน มีการร่วมมือกันระหว่างครูประจำชั้นและนักเรียนในชั้นเรียน โดยการจัดป้ายนิทรรศการในห้องเรียน ด้วยผลงานการวาดภาพแข่งขันของนักเรียนในชั้นเรียนนั้นๆ การให้นักเรียนที่มีฝีมือวาดภาพประกอบจิ้งซืออวีแล้วนำมาติดโชว์ที่ป้ายนิทรรศการ และเสริมสร้างแนวทางการปฏิบัติของฉือจี้สู่นักเรียนด้วยการให้ความรู้และการประชาสัมพันธ์ ตลอดจนการจัดป้ายนิเทศ

ภาพที่ 5.43 กิจกรรมการจัดบรรยากาศในชั้นเรียนให้มีจริยธรรมของฉือจี้

คุณลักษณะ	กิจกรรม	หลักพัฒนามนุษย์ฉือจี้				ผลที่ได้
		เมตตา	กรุณา	มุทิตา	อุเบกขา	
อยู่อย่างพอเพียง	กิจกรรมที่ 1 การปฏิบัติตนที่เหมาะสมกับบทบาทหน้าที่ มีความพอประมาณ มีความรู้	✓	✓	✓	✓	นักเรียนได้ปฏิบัติตนให้เป็นผู้ที่มีความพอเพียงในการดำเนินชีวิต เพื่อที่จะได้แบ่งปันสิ่งของต่างๆนั้นไปช่วยเหลือผู้อื่นได้
	กิจกรรมที่ 2 จัดกิจกรรมอนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อม โดยการแยกขยะ	✓	✓	✓	✓	นักเรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับภารกิจของ ฉือจี้ ในเรื่องของการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เพื่อที่จะได้รักษาสิ่งแวดล้อมแล้วยังสามารถช่วยเหลือสังคมได้
	กิจกรรมที่ 3 การรีไซเคิล			✓		นักเรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับการนำขยะมาแยกประเภทแล้วยังสามารถช่วยลดจำนวนขยะลง
	กิจกรรมที่ 4 กิจกรรมบูรณาการและสำนึกรักบ้านเกิด			✓		นักเรียนเกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับวิถีชีวิตที่พอเพียงและการอนุรักษ์วัฒนธรรม

						ไทย มีความภูมิใจในบ้านเกิดของตนเอง
	กิจกรรมที่ 5 กิจกรรมขายของเพื่อการกุศล	✓	✓	✓	✓	นักเรียนได้รู้จักการให้และได้รู้จักความรักที่ยิ่งใหญ่ และการช่วยเหลือผู้อื่นโดยไม่หวังผลตอบแทน
	กิจกรรมที่ 6 กิจกรรมการเรียนการสอนจริยธรรมมือจี๊	✓	✓	✓	✓	นักเรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับการอยู่แบบพอเพียง การเห็นคุณค่าของสิ่งของต่างๆ จากกิจกรรมการเรียนการสอนจิ้งจิววี 5 ชั้นตอน

6. มุ่งมั่นในการทำงาน

กิจกรรมที่ 1 กิจกรรมบูรณาการ

กิจกรรมบูรณาการการเรียนรู้ในสาระการเรียนรู้ต่างๆ มีกระบวนการและวิธีที่หลากหลาย ผู้สอนต้องคำนึงถึงพัฒนาการทางด้านร่างกายและสติปัญญา วิธีการเรียนรู้ ความสนใจและความสามารถของผู้เรียน ดังนั้นในการจัดการเรียนรู้ควรใช้รูปแบบและวิธีการที่หลากหลายเน้นการเรียนการสอนตามสภาพจริงการปฏิบัติจริง การเรียนรู้จากธรรมชาติและเชื่อมโยงเนื้อหา รายวิชาและหลักสูตรที่ผสมผสานเพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะการเรียนรู้อย่างบูรณาการและสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ เหตุผลในการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการคือ

1. สิ่งต่างๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันนั้นจะเป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กันกับศาสตร์ในสาขาต่างๆ ผสมผสานกันทำให้ผู้เรียนที่เรียนรู้ศาสตร์เดียวๆ มาไม่สามารถนำความรู้มาใช้ในการแก้ปัญหาได้ ดังนั้นการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการจะช่วยให้สามารถนำความรู้ ทักษะจากหลายๆ ศาสตร์มาแก้ปัญหาได้กับชีวิตจริง
2. การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ ทำให้เกิดความสัมพันธ์เชื่อมโยงความคิดรวบยอดของศาสตร์ต่างๆ เข้าด้วยกันทำให้เกิดการถ่ายโอนการเรียนรู้ ของศาสตร์ต่างๆ เข้าด้วยกันทำให้ผู้เรียนมองเห็นประโยชน์ของสิ่งที่เรียนและนำไปใช้จริงได้

3. การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการช่วยลดความซ้ำซ้อนของเนื้อหาวิชาต่างๆ ในหลักสูตรจึงทำให้ลดเวลาในการเรียนรู้เนื้อหาบางอย่างลงได้ แล้วไปเพิ่มเวลาให้เนื้อหาใหม่ๆ เพิ่มขึ้น

4. การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการจะตอบสนองต่อความสามารถในหลายๆ ด้านของผู้เรียนช่วยสร้างความรู้ ทักษะและเจตคติ แบบพหุปัญญา

5. การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการจะสอดคล้องกับทฤษฎีการสร้างความรู้โดยผู้เรียนที่กำลังแพร่หลายในปัจจุบัน

ดังนั้น โรงเรียนของเราจึงได้จัดการบูรณาการขึ้นมาในทุกๆ ปีเพื่อให้นักเรียนได้รู้ถึงวิธีการ การลงมือปฏิบัติจริงและสามารถที่จะนำไปใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน รู้วิธีการทำในขั้นตอนต่างๆ ได้อย่างถูกต้อง โดยที่มีครูเป็นคนดูแลชี้แนะในการทำกิจกรรมเท่านั้น การจัดการกิจกรรมบูรณาการเรายังมีการรวมเอาหลายวิชาเข้ามารวมกันไม่ใช่เฉพาะวิชาการงานเท่านั้น เรายังมีทุกวิชาให้นักเรียนได้ลงมือทำ ลงมือคิด และลงมือปฏิบัติ

ภาพที่ 5.44 บรรยากาศในการเตรียมความพร้อมในกิจกรรมบูรณาการ

ภาพที่ 5.45 กิจกรรมร่วมกันปลูกพืชผักต่างๆ

การประพฤติปฏิบัติตนอย่างมีสติรู้ตัว รู้คิด รู้ทำอย่างรอบคอบ ถูกต้องเหมาะสม และน้อมนำพระราชดำรัสของ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมาเป็นหลักปฏิบัติในการดำเนินชีวิต ตัวอย่างพระราชดำริ

พระราชดำรัสอันน่าจดจำเรื่องความสำคัญของหน้าที่เสด็จออกมหาสมาคม เมื่อวันที่ 5 ธันวาคม พ.ศ. 2552 "...ความสุข ความสวัสดิของข้าพเจ้า จะเกิดขึ้นได้ก็ด้วยบ้านเมืองของเรามีความเจริญมั่นคง เป็นปกติสุข ความเจริญมั่นคงทั้งนั้นจะสัมฤทธิ์ผลเป็นจริงได้ ก็ด้วยทุกคนทุกฝ่ายในชาติ มุ่งที่จะปฏิบัติหน้าที่ของตนให้เต็มกำลัง ด้วยสติรู้ตัว ด้วยปัญญารู้คิด และด้วยความสุจริตจริงใจ โดยเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมยิ่งกว่าส่วนอื่น จึงขอให้ท่านทั้งหลายในที่นี้ ซึ่งมีตำแหน่งหน้าที่สำคัญอยู่ในสถาบันหลักของประเทศ และชาวไทยทุกคน ทุกหมู่เหล่า ทำความเข้าใจในหน้าที่ของตน

ให้กระจ่าง แล้วตั้งจิตตั้งใจให้เที่ยงตรง แน่วแน่ ที่จะปฏิบัติหน้าที่ของตนให้ดีที่สุดเพื่อให้สำเร็จ ประโยชน์ส่วนรวมอันไพบูรณ์ เพื่อชาติบ้านเมืองอันเป็นที่อยู่ ที่ทำกินของเรา มีความเจริญ มั่นคง ยั่งยืนไป.."

คุณ ลักษณะ	กิจกรรม	หลักพัฒนามนุษย์ฉือจี้				ผลที่ได้
		เมตตา	กรุณา	มุชิตา	อุเบก- ชา	
6. มุ่งมั่นใน การ ทำงาน	กิจกรรมที่ 1 กิจกรรม บูรณาการ	✓	✓	✓	✓	นักเรียนมีความ พยายาม มุ่งมั่นในการ ทำกิจกรรม รู้จักการ ช่วยเหลือผู้อื่น ในขณะ การทำกิจกรรม

7. รักความเป็นไทย

กิจกรรมที่ 1 ภาคภูมิใจในขนบธรรมเนียม ประเพณี ศิลปะ วัฒนธรรมไทยและ
มีความกตัญญูกตเวทีกิจกรรมการไหว้/การทำความเคารพ ดังนี้

1. การทำความเคารพ/ไหว้คนขับรถรับส่งนักเรียน ที่คอยดูแล เอาใจใส่ และรับ-ส่ง
นักเรียน มาถึงโรงเรียนและกลับถึงบ้านด้วยความปลอดภัย
2. การทำความเคารพ/ไหว้คุณพ่อ คุณแม่ ผู้ปกครอง ก่อนมาโรงเรียน กลับถึงบ้าน
และเวลาต่างๆ ที่เหมาะสม
3. การทำความเคารพผู้ใหญ่ ผู้มีอาวุโส เมื่อพบในทุก ๆ เวลา
4. การทำความเคารพคุณครู เมื่อมาถึงโรงเรียน เมื่อเข้าสอนและเลิกสอน เมื่อพบ
ระหว่างทาง และเวลาอื่น ๆ
5. อื่น ๆ

ภาพที่ 5.46 กิจกรรมขอบคุณผู้ปกครองและ
ผู้ขับรถรับส่งนักเรียน

ภาพที่ 5.47 กิจกรรมการส่งเสริมการไหว้
ให้ดังาม

กิจกรรมที่ 2 กิจกรรมการเห็นคุณค่าและใช้ภาษาไทยในการสื่อสารได้อย่างถูกเหมาะสม

1. ในทุกๆ วัน จะมีการส่งเสริมการใช้ภาษาไทยในการสื่อสารอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่องนอกเหนือจากการใช้ภาษาจีน และภาษาอังกฤษ อีกทั้งในวิชาภาษาไทยจะมีการส่งเสริมในการใช้ภาษาไทย การเขียนตัวเลขไทย

กิจกรรมที่ 3 กิจกรรมอนุรักษ์และสืบทอดภูมิปัญญาไทย

ภาพที่ 5.48 กิจกรรมแข่งขันทำกระทงใบตอง

1. กิจกรรมวันลอยกระทงวันลอยกระทงตรงกับวันขึ้น 15 ค่ำเดือน 12 ตามปฏิทินจันทรคติไทยตามปฏิทินจันทรคติล้านนานั้นมักจะอยู่ในราวเดือนพฤศจิกายนตามปฏิทินสุริยคติ ประเพณีนี้กำหนดขึ้นมาเพื่อเป็นการสะเดาะเคราะห์หรือการขอขมาต่อพระแม่คงคาบางหลักฐานเชื่อกันว่าเป็นการบูชารอยพระพุทธรูปของริมฝั่งแม่น้ำนัมทามหานทีและบางหลักฐานก็เชื่อกันว่าเป็นการบูชาพระอุปคุตอรหันต์หรือว่าพระมหาสาวกเดิมเชื่อกันว่าประเพณีลอยกระทงนั้นเริ่มมีมาตั้งแต่สมัยสุโขทัยในรัชสมัยพ่อขุนรามคำแหงโดยมีนางนพมาศเป็นผู้ที่ประดิษฐ์กระทงขึ้นเป็นครั้งแรกโดยแต่เดิมนั้นเรียกว่าพิธีจองเปรียงที่ลอยเทียนประทีปและนางนพมาศก็ได้นำดอกไม้โคทมซึ่งเป็นดอกบัวที่บ้านเฉพาในวันเพ็ญเดือนสิบสองมาใช้ใส่ในเทียนประทีปแต่ในปัจจุบันนี้มีหลักฐานว่าไม่ต่ำกว่าสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้นโดยมีอ้างอิงหลักฐานจากภาพจิตรกรรมการสร้างกระทงแบบต่างๆอยู่ในช่วงสมัยรัชกาลที่ 3 ในวันลอยกระทงนั้นส่วนใหญ่แล้วผู้คนมักจะพากันทำกระทงที่ทำจากวัสดุอุปกรณ์ต่างๆเช่นใบตองกลีบดอกบัวต้นกล้วยเป็นต้นและจะตกแต่งเป็นรูปคล้ายดอกบัวบานมีการปักธูปเทียนและตัดเส้นผมใส่ลงไปกระทงหรืออาจจะใส่เหรียญกษาปณ์ลงไปกระทงด้วยก็ได้จากนั้นก็นำไปลอยในบริเวณที่อยู่ติดกับแม่น้ำติดลำคลองหรืออยู่ติดกับแหล่งน้ำต่างๆ และยังเชื่อกันว่าเป็นการลอยเคราะห์ไป นอกจากนี้ก็ยังเชื่อว่าการลอยกระทงนั้นเป็นการบูชาพระแม่คงคาอีกด้วย สำหรับในโรงเรียนฉือจีเซียงใหม่ของเรามีการจัดกิจกรรมวันลอยกระทงโดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อให้เกิดความซาบซึ้งเห็นคุณค่าและความสำคัญวัฒนธรรมไทย
2. เพื่อส่งเสริมและฟื้นฟูการลอยกระทงในวันเพ็ญเดือนสิบสองให้คงอยู่สืบไป
3. เพื่อให้วัฒนธรรมไทยมีส่วนช่วยพัฒนาจิตใจของนักเรียนในห้างดงาม
4. เพื่อเป็นการเผยแพร่และอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย
5. เพื่อให้นักเรียนเรียนรู้ถึงมรดกไทย

กิจกรรมที่ 4 กิจกรรมกิจกรรมเข้าพรรษา

วันเข้าพรรษาเป็นวันที่สำคัญทางพุทธศาสนาซึ่งชาวพุทธทุกคนจะต้องพึงปฏิบัติ ตามวิถีของชาวพุทธ รวมทั้งเรียนรู้การปฏิบัติตนอย่างถูกต้องและเหมาะสมตามขนบธรรมเนียมประเพณีของชาวไทยในการเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนา เพื่อระลึกถึงเหตุการณ์ที่สำคัญที่เกิดขึ้นในสมัยพุทธกาล และยังได้ปฏิบัติในสิ่งที่เป็นบุญกุศลสำหรับตนเองละผู้อื่น รวมทั้งเป็นการกลม่อเกล่าจิตใจให้ตั้งงาม และมีความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ โรงเรียนฉือจี้เชียงใหม่ตระหนักถึงความสำคัญดังกล่าว จึงจัดให้มีกิจกรรมวันเข้าพรรษาขึ้น เพื่อเป็นการส่งเสริมการสืบสานพระพุทธศาสนาของชาวพุทธให้ดำรงอยู่ตลอดไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนเข้าใจความสำคัญของวันเข้าพรรษา
  2. เพื่อเป็นการส่งเสริมและทำนุบำรุงพระพุทธศาสนา
  3. เพื่อให้บุคลากรและนักเรียนได้มีส่วนร่วมในการ ส่งเสริมกิจกรรม น้อมนำหลักธรรมคำสอนไปปฏิบัติ ตามหน้าที่ของชาวพุทธได้เหมาะสม
  4. เพื่อให้นักเรียนเป็นผู้สืบทอดทางพุทธศาสนา
  5. เพื่อเป็นการปลูกฝังและส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้กับบุคลากรและนักเรียน
- ผลการดำเนินกิจกรรม ทางโรงเรียนของเรามีการแบ่งเป็นคณะสี่ทั้งครู บุคลากรและนักเรียน มี 4 สี ได้แก่ สีเขียว สีแดง สีเหลือง สีน้ำเงิน โดยมีการนำเทียนพรรษามาตกแต่งต้นเทียนให้สวยงาม แล้วนำไปถวายวัดบริเวณชุมชนใกล้เคียง ได้แก่ วัดคลองศิลา วัดท่าสะแล วัดสันตันตุ้ และวัดปางผึ้ง มีการสนทนาธรรมกับพระสงฆ์ มีการทำความสะอาดวัด รวมทั้งบำเพ็ญประโยชน์ต่อที่โรงเรียน ทั้งคณะครู บุคลากรและนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมเป็นอย่างดี

กิจกรรมที่ 5 กิจกรรมวันภาษาไทย

ภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ประจำชาติเป็นสมบัติทางวัฒนธรรมอันก่อให้เกิดความเป็นเอกภาพและเสริมสร้างบุคลิกภาพของคนในชาติให้มีความเป็นไทยเป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจและสร้างความสัมพันธ์อันดีต่อกัน ทำให้สามารถประกอบกิจธุระ การงาน และ

ดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมประชาธิปไตยได้อย่างสันติสุขและ เป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ ประสบการณ์จากแหล่งข้อมูลสารสนเทศต่าง ๆ เพื่อพัฒนาความรู้ ความคิด วิเคราะห์ วิจัยและ สร้างสรรค์ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ตลอดจนนำไปใช้ในการพัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ นอกจากนี้ยังเป็นสื่อแสดงภูมิ ปัญญาของบรรพบุรุษ ด้านวัฒนธรรม ประเพณีและสุนทรียภาพ เป็นสมบัติล้ำค่าควรแก่การเรียนรู้ อนุรักษ์และสืบสานให้คงอยู่คู่ชาติไทย

ภาพที่ 5.49 กิจกรรมการแสดงในวันภาษาไทย

ภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ของชาติ หากเราไม่อนุรักษ์ภาษาไทยไว้ลูกหลานของไทยก็จะจำ ภาษาแบบผิดๆ ไปใช้ ทางโรงเรียนฉือจีเซียงใหม่จึงมีการจัดกิจกรรมมากมายในวันภาษาไทย เพื่อให้ เด็กๆ เห็นค่าของของภาษาไทย เช่น การประกวดคัดลายมือ เพื่อให้การคัดลายมือได้สวยงามถูกต้อง ตามระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการ ประกวดการแต่งกลอน เพื่อให้นักเรียนได้รู้ว่าการแต่งกลอนมี มาแต่โบราณและภาษาไทยเป็นภาษาที่ไพเราะและเป็นเจ้าบทเจ้ากลอนมาตั้งแต่สมัยโบราณกาล ไม่ เพียงแต่มีการคัดลายมือและเขียนกลอนแต่ยังมีการแสดงของครูอาจารย์ในสาระภาษาไทยและ นักเรียน ทำให้เห็นว่าเกิดความสามัคคีของคุณครูในโรงเรียนและนักเรียนจะเห็นว่าทางโรงเรียนเห็นถึง การรักษาวัฒนธรรมไทยด้วยการสอดแทรกลงในการแสดง ลงไปด้วย เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับ ภาษาไทย วัฒนธรรมไทย เกิดความร่วมมือของครูในโรงเรียนและทำให้นักเรียนเห็นถึงความสำคัญ ของภาษาไทยมากขึ้น ไม่เพียงแต่เราจะมีการแสดงและประกวดเท่านั้น แต่เรายังให้นักเรียนจัดบอร์ด วันภาษาไทยในห้องเรียนทุกห้องเรียนเพื่อให้นักเรียนเห็นค่าของการใช้ภาษาไทย ยังมีการรณรงค์ใช้ ภาษาไทยให้ถูกต้อง เขียนตามคำบอกในคาบภาษาไทย เพื่อให้นักเรียนได้ฝึกการใช้ภาษาไทยอีกด้วย

ดังนั้นจะเห็นว่าโรงเรียนฉือจีเซียงใหม่เห็นถึงความสำคัญภาษาไทยอย่างยิ่งทั้งจัดคาบเรียนคาบ สอนภาษาไทย จัดกิจกรรมในวันภาษาไทยเพื่อให้นักเรียนได้อนุรักษ์ภาษาไทยให้สืบต่อไปถึงรุ่น

ลูกหลานได้อย่างถูกต้องหากไม่มีภาษาไทยก็ไม่บ่งบอกถึงความเป็นไทยเป็นการอนุรักษ์ให้สืบต่อไปยังคนรุ่นหลัง

กิจกรรมที่ 6 กิจกรรมสำนึกรักบ้านเกิด

กิจกรรมสำนึกรักบ้านเกิดของโรงเรียนฉือจี๋เซียงใหม่มีการจัดขึ้นเป็นประจำทุกปี การศึกษา ซึ่งมีกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมเป็นคณะผู้จัดทำกิจกรรมมีการเชิญวิทยากรมาถ่ายทอดภูมิปัญญาในท้องถิ่นให้มีส่วนร่วมจัดการเรียนรู้แก่นักเรียนและนักเรียนมีส่วนร่วมในการสืบทอดภูมิปัญญาไทย โดแบ่งเป็นฐานการเรียนรู้ ได้แก่ ตุงล้านนา โคมล้านนา จักรสานตัวสัตว์แข่งปาไข่เข้า The voice คำเมืองการทำปัสสา (สมุดโน้ตล้านนา) ของเล่นล้านนา : เสาน้ำมัน ของเล่นล้านนา : เดินกะลาของเล่นล้านนา : โกงเกงคำเมืองหรรษาวาดรูปท้องถิ่นไทยของกินบ้านเฮาอาหารเจแสนอร่อยโดยมีวัตถุประสงค์ ผลที่คาดว่าจะได้รับ ผลการดำเนินงานดังนี้

วัตถุประสงค์

1. เพื่อปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกให้เยาวชนมีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม รักถิ่นฐานบ้านเกิดและประเทศชาติ
2. เพื่อเป็นการอนุรักษ์และสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นอันมีคุณค่าไว้
3. เพื่อสนับสนุนภูมิปัญญาท้องถิ่นให้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา

ผลการดำเนินงาน

นักเรียนได้เข้าร่วมกิจกรรมเป็นชั้นอย่างมีระเบียบ โดยมีครูประจำชั้นคอยดูแลอย่างใกล้ชิดนักเรียนที่ได้เข้าร่วมกิจกรรมสำนึกรักบ้านเกิดได้รับทั้งความรู้ภูมิปัญญาไปพร้อมกับความสนุกสนานทำให้เกิดประสบการณ์ที่ดีในการลงมือปฏิบัติจริงผู้ปกครองให้ความสนใจและร่วมเป็นวิทยากรประจำฐานเป็นอย่างดี เปิดโอกาสให้นักเรียน ครู และบุคลากรโรงเรียนฉือจี๋เซียงใหม่ได้เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมทุกคน ได้รับความร่วมมือจากครูและบุคลากรในโรงเรียนฉือจี๋เซียงใหม่เป็นอย่างดีเป็นกิจกรรมที่เป็นการปลูกฝังจิตสำนึกเกี่ยวกับภูมิปัญญาในทุกๆด้านเป็นอย่างดีกิจกรรมมีความหลากหลาย มีการบูรณาการระหว่างวัฒนธรรมไทยในแต่ละภูมิภาค

คุณลักษณะ	กิจกรรม	หลักพัฒนามนุษย์ฉือจี้				ผลที่ได้
		เมตตา	กรุณา	มุทิตา	อุเบก- ขา	
7. รัก ความ เป็นไทย	กิจกรรมที่ 1 ภาคภูมิใจ ในขนบธรรมเนียม ประเพณี ศิลปะ วัฒนธรรม ไทยและมีความกตัญญู กตเวทีก			✓		นักเรียนได้มีความ ภาคภูมิใจในความเป็น ไทย อนุรักษ์ ขนบธรรมเนียม ของ ไทย
	กิจกรรมที่ 2 กิจกรรม การเห็นคุณค่าและใช้ ภาษาไทยในการสื่อสารได้ อย่างถูกเหมาะสม			✓		นักเรียนเห็นคุณค่า ของภาษาไทยใช้ ภาษาไทยในการ สื่อสารอย่างถูกต้องทั้ง การพูดและการเขียน
	กิจกรรมที่ 3 กิจกรรม กิจกรรมเข้าพรรษา	✓	✓	✓	✓	นักเรียนได้เรียนรู้ เกี่ยวกับประวัติความ เป็นมาของกิจกรรม และได้ร่วมกิจกรรมที่ วัดต่างๆ
	กิจกรรมที่ 4 กิจกรรม วันภาษาไทย			✓		นักเรียนได้เรียนรู้ กิจกรรมต่างๆ ความ เป็นมาและความสำคัญ ของภาษาไทยอีกทั้งรัก และเห็นคุณค่าของ ภาษาไทย
	กิจกรรมที่ 5 กิจกรรม สำนักรักบ้านเกิด	✓	✓	✓		นักเรียนได้เรียนรู้ เกี่ยวกับประเพณี วัฒนธรรมต่างๆ มี ความรักถิ่นฐานบ้าน เกิดและประเทศชาติ ของตนเอง

8. ด้านมีจิตสาธารณะ

กิจกรรมที่ 1 กิจกรรมเยี่ยมครอบครัวบุญคุณ

โรงเรียนมีความมุ่งมั่นที่จะจัดการศึกษาให้มีการประสานกลมกลืน ระหว่างโรงเรียน ครอบครัว ชุมชน เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นหน่วยสังคมที่มีคุณภาพ ในด้านต่างๆตามปรัชญาของท่านธรรมจารย์แจ้งเหียน คือ เมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขา โดยที่

- เมตตา หมายถึงความสงสารคิดช่วยบุคคลอื่นมีความสุข มีจิตแผ่เมตรี คิดทำประโยชน์แก่มนุษย์และสัตว์ทั่วไป
- กรุณา หมายถึง ความสงสารคิดช่วยผู้อื่นให้พ้นทุกข์ ใฝ่ใจที่จะปลดเปลื้องและบำบัดให้ผู้อื่นพ้นทุกข์ยาก
- มุทิตา หมายถึงมีความยินดีเมื่อเห็นผู้อื่นมีความสุข มีจิตใจที่ผ่องใสแจ่มชื่นเบิกบานอยู่เสมอ
- อุเบกขา หมายถึงมีจิตที่สงบคือการวางจิตเรียบนิ่งอย่างมีสติอยู่เสมอมีความเที่ยงตรง มองเห็นมนุษย์และสัตว์ทั้งหลายที่ได้รับผลดีหรือร้ายตามเหตุปัจจัยที่มากระทบโดยไม่เอนเอียง

เพื่อให้หลักการการศึกษาของโรงเรียนได้บรรลุเป้าหมายกล่าวคือ นักเรียนมีความเมตตา กรุณาต่อผู้อื่นจึงได้จัดกิจกรรมนี้ขึ้นมาทุกสัปดาห์สุดท้ายของเดือน โดยฝ่ายจริยธรรมได้สำรวจครอบครัวในชุมชนที่มีฐานะยากจนไม่มีญาติพี่น้องหรือไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ โดยมีภูมิลำเนา ในอำเภอฝางและอำเภอใกล้เคียง จากนั้นโรงเรียนจะสำรวจความต้องการของครอบครัวบุญคุณนี้ และในทุกสัปดาห์สุดท้ายของเดือน คุณครูจะประกาศอาสาสมัครที่จะไปเยี่ยมครอบครัวบุญคุณ ซึ่งมีนักเรียนให้ความสนใจเป็นจำนวนมากในแต่ละเดือน ในการไปเยี่ยมครอบครัวบุญคุณแต่ละครั้ง นักเรียนจะนำของที่ครอบครัวบุญคุณต้องการไปให้ และจะดูแลความสะอาดของบ้านห้องน้ำห้องส้วม คุณตาคุณยายที่ไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้จะช่วยเหลือโดยการพอบน้ำสระผมให้ และบางท่านจะต้องการให้เด็กนักเรียนนวดเพื่อผ่อนคลาย บางครอบครัวบ้านหรือที่อยู่อาศัยชำรุดก็จะทำการซ่อมแซมให้ตลอดจนให้ความบันเทิง โดยการร้องเพลงให้ฟัง ทำให้สมาชิกในครอบครัวลืมนความทุกข์ยากได้บ้าง

ภาพที่ 5.50 กิจกรรมเยี่ยมและดูแล
ครอบครัวบุญคุณ

ภาพที่ 5.51 บรรยากาศการมอบสิ่งของให้กับ
ครอบครัวบุญคุณเพื่อขอบคุณที่
ทุกคนได้ทำความดี

จากการดำเนินการดังกล่าวนักเรียนจะมีจิตใจที่อ่อนโยน รู้จักแบ่งปัน และเห็นความทุกข์ยากของผู้อื่น อีกทั้งคิดที่จะปลดทุกข์ให้กับผู้อื่นด้วย โรงเรียนได้ดำเนินกิจกรรมนี้อย่างต่อเนื่องเพื่อปลูกฝังให้นักเรียนมีจิตใจที่จะช่วยเหลือผู้อื่นเห็นประโยชน์ของผู้อื่นหรือส่วนรวมเป็นเรื่องที่สำคัญ

ในการดำเนินกิจกรรมในแต่ละครั้งจะนักเรียนเข้าร่วมตั้งแต่ชั้น ป.4-ม.6 จะดำเนินการทั้งวันเสาร์และวันอาทิตย์ ในวันเสาร์จะกำหนดให้ไปเยี่ยมบ้านครอบครัวบุญคุณ และวันอาทิตย์จะกำหนดให้ไปเยี่ยมบ้านพักคนชรา จากการดำเนินการที่ผ่านมาทั้งครูและนักเรียนตลอดจนผู้ปกครองให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี ผู้ที่ได้รับความช่วยเหลือมีความพึงพอใจและมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นตามอัตรภาพ

กิจกรรมที่ 2 กิจกรรมเยี่ยมบ้านพักคนชรา

เป็นกิจกรรมที่ทำขึ้นทุกๆ เดือน โดยจะจัดในวันอาทิตย์สุดท้ายของแต่ละเดือน เพื่อออกเยี่ยมเยียนคนชราที่อยู่ในบ้านพักคนชรา อ.ไชยปราการ จ.เชียงใหม่ ที่ทางมูลนิธิได้เข้าช่วยเหลือตลอดมา โดยจะมีอาสาสมัครตัวน้อยทำการลงชื่อในแต่ละเดือนเพื่อเข้าร่วมกิจกรรมด้วยความสมัครใจ โดยการออกเยี่ยมคนชราแต่ละครั้งเราจะมุ่งเน้นออกไปเพื่อช่วยเหลือคนชรา ทั้งด้านการดูแลสุขภาพเบื้องต้น การดูแลความสะอาดของบ้านพัก การตัดผม การบิบนวด การมอบความสุขผ่านเสียงเพลง ภาษามือ และการให้ขนม นม และเงินช่วยเหลือบ้างในแต่ละเดือน เป็นกิจกรรมที่มุ่งเน้นให้จิตอาสาเรียนรู้เรื่องของการเสียสละเพื่อผู้อื่นโดยไม่หวังผลประโยชน์ ทำให้ผู้อื่นมีความสุข ให้กำลังใจและสำนึกคุณต่อบิตามารดา ปู่ย่าตายายของจิตอาสาเอง โดยอาสาสมัครที่ออกเยี่ยมเยียนเยียนจะต้องสละเวลาในวันหยุดเพื่อร่วมกิจกรรม จะต้องมียานพาหนะในการออกเยี่ยมเยียน น้ำมัน

รถที่ใช้ในการร่วมกิจกรรมจะออกมารับผิดชอบเอง ถือว่าเป็นการเสียสละเวลาและทุนทรัพย์ในการร่วมกิจกรรม ในการออกเยี่ยมเยียนแต่ละครั้งยังต้องทำตามกฎระเบียบของมูลนิธิอย่างเคร่งครัด ไม่แสดงท่าทีที่รังเกียจคนชรา บางครั้งต้องเข้าจัดการทำความสะอาดห้องนอน ห้องน้ำ ทำความสะอาดเสื้อผ้า ล้างแผล หรือสอบถามความเป็นอยู่ของคนชรา รวมไปถึงการให้กำลังใจ การให้ความรักกับคนชราเหล่านี้

คนเราต้องมีค่านิยมจิตสาธารณะ ซื่อสัตย์ไม่คดโกงไม่เอาเปรียบคนอื่น เสียสละเพื่อส่วนรวมไม่เห็นแก่ตัว อดทน และมีอุดมการณ์ต่อส่วนรวม จิตสำนึกนี้ใครเห็นใครก็ชม มนุษย์เราเป็นสิ่งแวดล้อมของกันและกัน ตัวเราก็เป็นสิ่งแวดล้อมของผู้อื่น เราจึงควรมีจิตใจเกื้อกูลต่อผู้อื่น มีเมตตาไมตรีต่อกัน ในฐานะที่เราเป็นสิ่งแวดล้อมของเพื่อนมนุษย์ เราจึงต้องมีความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมทางสังคม นับตั้งแต่การอยู่ร่วมกันในครอบครัว เราทุกคนควรเป็นผู้ที่มีวินัยในการดำรงชีวิต ไม่เบียดเบียนผู้อื่น มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความสามัคคี รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น รับผิดชอบต่อตน ให้ความช่วยเหลือเกื้อกูลกัน สามารถแก้ปัญหาและขจัดความขัดแย้งได้

ดังนั้นโรงเรียนฉือจี้เชียงใหม่จึงได้สอนให้นักเรียนของเราให้มีการดำเนินชีวิตไปในแนวทางที่ถูกต้องมีความซื่อตรง ซื่อสัตย์ เสียสละ อดทน และมีอุดมการณ์ในสิ่งที่ดีงามเพื่อส่วนรวม ดังในภาพที่เห็นนักศึกษาวิชาทหารของโรงเรียนฉือจี้เชียงใหม่ของเราได้ช่วยคุณตาที่มารับผ้าห่มในงานแจกผ้าห่มบรรเทาทุกข์ภาคเหนืออำเภอฝางของมูลนิธิพุทธฉือจี้ไต้หวันในประเทศไทย นักเรียนของเราก็ได้มาเป็นอาสาสมัครในการทำหน้าที่ต่างในการอำนวยความสะดวกในด้านต่างๆเช่นการเป็นอาสาสมัครจราจร อาสาสมัครช่วยเหลือของ เป็นต้น

ภาพที่ 5.52 กิจกรรมมอบความรักให้กับคุณตาที่บ้านพักคนชราโดยมูลนิธิฉือจี้ดูแลอยู่

กิจกรรมที่ 3 กิจกรรมจิตอาสาแจกผ้าห่มฤดูหนาวประจำปี

ทางโรงเรียนได้ร่วมกับมูลนิธิพุทธฉือจี้ทำกิจกรรมแจกผ้าห่ม เพื่อพี่น้องชาวเชียงใหม่ ให้คลายหนาวโดยในแต่ละปี จะมีผู้มาร่วมรับผ้าห่มกันหนาว ประมาณ 5,000 กว่าครัวเรือน ซึ่งนักเรียนฉือจี้เชียงใหม่ คณะครูบุคลากร ผู้ปกครองที่มีจิตอาสา มาร่วมกิจกรรมนี้ ซึ่งในกิจกรรมนี้ นักเรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับการเป็นผู้ให้ การเป็นคนที่ช่วยเหลือผู้อื่นโดยไม่หวังสิ่งตอบแทน การช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน อีกทั้งนักเรียนได้เรียนรู้ถึงการปฏิบัติตนต่อผู้อื่น อย่างมีมารยาท และมีความเคารพผู้อื่น

ภาพที่ 5.53 กิจกรรมมอบผ้าห่มกันหนาวให้กับผู้ยากไร้

ภาพที่ 5.54 อาสาสมัครนักเรียนหญิงช่วยคุณยายถือสิ่งของไปส่งที่รถ

ภาพที่ 5.55 อาสาสมัครนักเรียนและผู้ปกครองมอบของว่างให้กับผู้ยากไร้ในขณะที่เดินทางรับผ้าห่มกันหนาว

กิจกรรมที่ 4 กิจกรรมการทำความสะอาดกับชุมชนภายนอก วัด สถานที่ต่างๆในชุมชน

ที่สาธารณะและสถานที่ที่เป็นศูนย์กลางของประชาชนคือสถานที่ ที่เราทุกคนต้องมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาของใครคนใดคนหนึ่งในการดูแลหรือรับผิดชอบ แต่ที่จริงแล้วทุกคนต้องมีส่วนรับผิดชอบเรื่องการทำมาความสะอาด ตัวอย่างเช่น วัด ซึ่งเป็นสถานที่ที่ไว้ปฏิบัติกิจกรรมทางด้าน

จิตใจ วัดจึงไม่ใช่เป็นของใคร ดังนั้นทุกคนต้องช่วยกันรักษาความสะอาดและดูแลความสะอาด เพื่อให้ดูสวยงามอยู่เสมอ

สวนสาธารณะและสวนสุขภาพก็เหมือนกัน เป็นสถานที่ที่ทุกคนมาใช้บริการเหมือนกัน เพราะเป็นสถานที่ในการใช้ออกกำลังกายและทำกิจกรรมภายในครอบครัว โดยไม่มีใครเป็นเจ้าของ ทุกคนที่มาใช้บริการเป็นเจ้าของทุกคน ดังนั้นทุกคนต้องช่วยกันดูแลรักษาทำความสะอาดอยู่เสมอ สถานที่สาธารณะทุกประเภท ทุกคนต้องช่วยกันดูแลรักษาความสะอาด เราต้องไม่ทิ้งขยะ ต้องช่วยกันดูแลรักษา

เราต้องไม่ทิ้งขยะ ต้องช่วยกันดูแลรักษา ดังนั้นการทำมาความสะอาดและดูแลรักษา สถานที่ที่กล่าวมาข้างต้นนี้ ทุกคนต้องช่วยกันรักษาความสะอาดและดูแลโดยไม่คำนึงถึงประโยชน์ส่วนตน ให้คิดถึงประโยชน์ส่วนรวมให้มากที่สุด

ภาพที่ 5.56 ครูและนักเรียนร่วมกันทำความสะอาดที่วัดปางผึ้ง

จากกิจกรรมจิตอาสาที่นักเรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับการทำอาสาสมัครอย่างแท้จริง และผลที่เกิดขึ้นนั้นเป็นสิ่งที่แสดงออกจากความรู้สึกของเด็กจากข้างในสู่ภายนอก

ผลจากการจัดกิจกรรมด้านจิตอาสาที่เกิดขึ้นกับนักเรียน

ด.ญ. ศุภรดา อินทวงศ์ (ครีมมี่) ชั้น ป. 6/1

วันนี้หนูได้ไปเยี่ยมบ้าน 4 หลังค่ะ หลังแรกหนูได้ไปเยี่ยมบ้านคุณตา คนหนึ่งเขาอยู่คนเดียวค่ะ เขาอายุ 92 ปี หนูได้ไปช่วยคุณตาทากวาดเศษใบไม้ช่วยยกถังน้ำเข้าไปในห้อง และก็ทำภาษามือ ให้คุณตาดู หนูเห็นคุณตา น้ำตาคลอตลอด หนูตื่นตันใจมากเลยคะ ส่วนคนที่สอง เป็นคุณยายจำปา เขามีลูกสองคนคะ ลูกของคุณยายจำปสเขาหาไม่ดี หนูได้แสดงภาษามือให้คุณยายดูด้วยคะ คุณยายเหมือนจะร้องไห้ จากนั้นหนูได้เอาน้ำที่ขังไว้ออก เจอไข่หอยทากด้วยคะ คนที่ 3 เป็นพี่แฝดคะ แม่

ของพี่แฝดทิ้งลูกไว้ให้กับคุณยาย คุณยายต้องทำความสะอาด และดูแลพี่แฝด ส่วนแม่เขาก็ติดต่อไม่
อีกเลย บ้านของพี่เขาสะอาดมาก หนูได้ไปนวดให้พี่แฝด เขาอายุ 20 ปี แล้วค่ะ หนูสงสัยพี่แฝดมาก
เลยค่ะ เขาพูดไม่ได้ แต่เวลาเขาพูด พี่เขาจะเข้าใจอยู่ เขาพิการ เดินไม่ได้ ได้แต่นอนอยู่บนรถเข็น
และคนที่ 4 เขาอยู่คนเดียว เขาเป็นคนไต้หวัน แฟนเขาเป็นคนไทย แฟนคนไทยหลอกเขา เอาเงินของ
คุณลุงไปหมด เอาหนังสือเดินทางของลุงไปด้วย ที่จริงลุงเป็นคนรวยมาก แต่เขาโดนแฟนคนไทยหลอก
ตอนนี้เขายังกลับไต้หวันยังไม่ได้ เพราะเขาไม่มีเงินและไม่มีหนังสือเดินทาง เขาได้แต่ปลูกผักผลไม้กิน
เขาไม่มีไฟฟ้าใช้ น้ำก็ไม่มี เขาได้ตัดแต่น้ำในลำคลองมากิน มาอาบ หนูสงสัยเขามาก เขาอยู่ตัวคน
เดียว เขาไม่มีญาติที่ไหน บ้านเขาสะอาดมาก จากกิจกรรมในวันนี้ทำให้หนูได้เรียนรู้เกี่ยวกับการ
อดทน การต่อสู้ การใช้ชีวิตอยู่ตัวคนเดียว ถ้าหนูโตขึ้น หนูจะดูแลพ่อแม่ของหนูอย่างดี จะดูแลเหมือน
ที่พ่อแม่ดูแลหนูมาค่ะ หนูจะรู้จักการเคารพชีวิตของตนเองค่ะ จะสำนึกบุญคุณของพ่อแม่ ที่เลี้ยงหนู
มาค่ะ หนูจะไม่ย่อท้อ ในการใช้ชีวิต ของหนู หนูจะรักชีวิตของหนูให้มาก ๆค่ะ จะใช้เวลาที่มีอยู่ให้ดี
ที่สุดค่ะ จะทำวันนี้ให้ดีที่สุด จะตั้งใจเรียน จะไม่ทำให้พ่อแม่ผิดหวัง

ด.ญ. อัญญามา วรณพิระ (เซอร์รี่) ชั้น ป. 6/1

หนูรู้สึกดีใจมากที่ได้ไปเยี่ยมครอบครัวบุญคุณค่ะ ครอบครัวแรกที่ได้ไปเยี่ยมเป็นคุณยาย
ซึ่งยายจะอยู่คนเดียว ยายบอกว่าตอนนี้อย่าเป็นงูสวัด มันปวดมาก เคยเป็นรอบหนึ่งแล้ว แล้วตอนนี้
กลับมาเป็นอีก มันขึ้นตาทำให้ตาบอด โชคดีที่เป็นข้างเดียว แล้วยายอยู่กับแฟนยายสองคน แล้วมีอีก
บ้านหนึ่งลุงเขาเป็นโรคกล้ามเนื้ออ่อนแรง ต้องนั่งรถเข็นแล้วก็หูหนวก และก็มีลูกอีกคนหนึ่ง แต่เขา
ทำงานไม่ได้ พวกเราก็เลยนำเงินไปบริจาคค่ารถเดือนค่ะ ยายเขาพอมมาก แล้วก็มีคนมามาฝากตัว
กับข้าวมาทักทายทำให้ยายได้รับบาดเจ็บ กิจกรรมนี้หนูได้เรียนรู้ว่าการที่เราต่อสู้และไม่ย่อท้อ
ครอบครัวบุญคุณทุกครอบครัวเขาต่อสู้ไม่ยอมแพ้เลยนะคะ ถึงแม้จะต้องผ่านเรื่องราวหลายอย่างก็
สามารถผ่านมันมาได้หนูรู้สึกดีใจแบบพูดไม่ถูก หนูดีใจ และสนุกสนานที่ได้ไปแจกของ และหนู
จะนำบทเรียนที่หนูได้เรียนรู้ค่ะ หนะเคารพชีวิตและจะไม่ทำให้แม่ต้องเป็นห่วง หนูดีใจมากค่ะที่ได้เกิด
มาเป็นลูกของแม่ และหนูจะไม่หนีปัญหา หนูจะต่อสู้กับปัญหาและแม่คือพระของหนูค่ะ แม่ดูแลเรา
ตอนเด็กๆ และหนูสัญญาว่าจะดูแลแม่ตอนแก่ค่ะ แม่ให้ชีวิตหนูแล้วค่ะ และหนูจะรักซามันอย่างดี

ด.ช. คณพศ ตันขุนทด (เพชร) ชั้น ป. 6/1

ผมได้บริจาคของให้คุณตาด้วยและทำความสะอาดเก็บขยะไปทิ้ง ไปล้างมือ และตักน้ำให้
คุณตา ได้อาบ ได้ใช้น้ำ และไปบ้านต่อไป บ้านคุณยาย ผมได้บีบแขนและทำภาษามือให้คุณยายและ
ไปบ้านยายคนต่อไป มีเด็กพิการสองคน ได้ไปจับเขา และบีบแขนขาของยาย จากนั้นไปบ้านของตา
อีกคน ผมได้ทำความสะอาดและได้ซื้อกล้วย และมะม่วงของเขาด้วย จากนั้นก็เดินทางกลับ โรงเรียน
จากกิจกรรมนี้สนุกมากและได้ทำงาน และได้เรียนรู้ ผมได้เรียนรู้ถึงความลำบากและได้เรียนรู้การต่อสู้

ความยากลำบาก ต่อไปผมจะถอนมบุญ ผมจะรักครอบครัวให้มากและจะช่วยคุณพ่อ คุณแม่ คุณตา คุณยาย ทำงานบ้าน ซักผ้า ให้ครอบครัวและจะเป็นคนดี ตลอดไป

คุณลักษณะ	กิจกรรม	หลักพัฒนามนุษย์ฉือจี้				ผลที่ได้
		เมตตา	กรุณา	มุทิตา	อุเบก- ชา	
8. ด้าน มีจิต สาธารณะ	กิจกรรมที่ 1 กิจกรรม เยี่ยมครอบครัวบุญคุณ	✓	✓	✓	✓	นักเรียนได้เรียนรู้ เกี่ยวกับการช่วยเหลือ คนอื่น ทำให้เขามี ความสุข และได้เรียนรู้ การสำนึกคุณต่อผู้ ยากไร้เพราะพวกเขา ได้ให้โอกาสนักเรียนทุก คนได้เข้าไปช่วยเหลือ
	กิจกรรมที่ 2 กิจกรรม เยี่ยมบ้านพักคนชรา	✓	✓	✓	✓	นักเรียนได้เรียนรู้ เกี่ยวกับการช่วยเหลือ การดูแล การให้ กำลังใจแก่คนชรา ทำ ให้เขามีความสุข และ ได้เรียนรู้การสำนึกคุณ ต่อผู้คนชราเหล่านั้น เพราะพวกเขาได้ให้ โอกาสนักเรียนทุกคน ได้เข้าไปช่วยเหลือ
	กิจกรรมที่ 3 กิจกรรมจิต อาสาแจกผ้าห่มฤดูหนาว ประจำปี	✓	✓	✓	✓	นักเรียนได้เรียนรู้ เกี่ยวกับการเป็นผู้ให้ การเป็นคนที่จะช่วยเหลือ ผู้อื่นโดยไม่หวังสิ่งตอบแทน การช่วยเหลือ เพื่อนมนุษย์ด้วยกัน

กิจกรรมที่ 4 กิจกรรมการทำ ความสะอาดกับชุมชน ภายนอก วัด สถานที่ต่างๆ ในชุมชน	✓	✓	✓	✓	นักเรียนได้ทำความดี และได้ช่วยเหลือชุมชน สังคมเพื่อให้ชุมชนและ สถานที่ต่างๆ สะอาด น่าอยู่และคนในชุมชน มีความ
---	---	---	---	---	--

9. มีเทคโนโลยีเป็นเลิศ

กิจกรรมการเรียนรู้ควบคู่กับเทคโนโลยี

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนทุกชั้นเรียนจะได้เรียนวิชาคอมพิวเตอร์สัปดาห์ละ 2 คาบ ในโรงเรียนมีจำนวนห้องเรียน และจำนวนคอมพิวเตอร์ที่ครบต่อจำนวนนักเรียน ทุกระดับชั้น ได้เรียนรู้เกี่ยวกับระบบ และโปรแกรมต่างในการประยุกต์ใช้ในการเรียนรู้และการนำไปใช้ได้จริง ในห้องเรียนแต่ละห้องจะมีคอมพิวเตอร์เพื่อใช้ในการสืบค้นหาข้อมูลในการเรียนการสอน ในการเรียนแต่ละคาบนักเรียนจะได้ใช้ Internet และคอมพิวเตอร์ได้อย่างทั่วถึง ได้เรียนรู้การนำเสนอผลงานที่นักเรียนได้คิดค้นและจัดทำ ในการรายงานหรือการจัดทำนั้นจะเน้นให้ผู้เรียนได้ ถ่ายทอดข้อมูล ในทางที่สร้างสรรค์ เป็นประโยชน์ และถ่ายทอดผลงานในสิ่งที่ดีๆเป็นประโยชน์ต่อตนเองและผู้อื่น

นางสาวชยาภา ไทยากรณ์ (ครูฝ้าย) ครูผู้สอนวิชาดนตรีระดับชั้นประถม ได้แสดงความคิดเกี่ยวกับผลในการดำเนินกิจกรรมว่า

นักเรียนมีความสนใจและตั้งใจเรียนรายวิชาเทคโนโลยีเป็นอย่างดี เนื่องจากนักเรียนได้มีโอกาสได้ใช้เทคโนโลยีและการปฏิบัติจริงจึงทำให้มีความรู้สึกระตือรือร้นในการทำงานการเรียน เพราะการเรียนในโปรแกรมประยุกต์นั้นนักเรียนสามารถนำไปใช้ได้จริงในชีวิตประจำวันยิ่งทำให้นักเรียนสนใจใฝ่เรียนรู้ในโปรแกรมประยุกต์นั้น ๆ มากยิ่งขึ้น ให้ความร่วมมือในทุกชั่วโมงที่เข้าเรียน และเมื่อให้ชิ้นงานนักเรียน นักเรียนก็ตั้งใจทำเพราะครูผู้สอนจะให้ทำในคาบเรียนและให้ใช้การสืบค้นหาข้อมูลผ่านทางอินเทอร์เน็ตได้การทำงานชิ้นงานอย่างรวดเร็วและสะดวกในการสืบค้นหาข้อมูลต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็น ภาพ เสียง วีดีโอ และแม้กระทั่งสื่อประสม ก็สามารถนำมาใช้ในการประกอบการทำชิ้นงานได้ จึงทำให้ชิ้นงานของนักเรียนมีข้อมูลและรายละเอียดครบถ้วนตามจุดประสงค์ของครูผู้สอนและนักเรียนยังได้ฝึกการใช้งานทั้งโปรแกรมประยุกต์และการสืบค้นหาข้อมูลได้อีกด้วย

คุณลักษณะ	กิจกรรม	หลักพัฒนามนุษย์ฉือจี้				ผลที่ได้
		เมตตา	กรุณา	มุทิตา	อุเบกขา	
มีเทคโนโลยีเป็นเลิศ	กิจกรรมการเรียนรู้ควบคู่กับเทคโนโลยี			✓		นักเรียนได้เรียนรู้เทคโนโลยีที่ใหม่ๆ และวิธีการผลิตงานมัลติมีเดียที่สร้างสรรค์เป็นประโยชน์ต่อตนเองและผู้อื่น

10. มีคุณธรรมจริยธรรมตามแบบของฉือจี้

โรงเรียนได้ตระหนักถึงความสำคัญของคุณภาพผู้เรียนด้านคุณธรรมจริยธรรมเป็นสำคัญ โดยจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ 8 ประการ ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 และจริยธรรมของฉือจี้ ซึ่งประกอบด้วยสาระดังนี้

1. คำสอนของพระธรรมจารย์เจิ้งเหยียน (จิ้งซืออวี) ซึ่งเป็นผู้ก่อตั้งโรงเรียนประกอบด้วย ความกตัญญู ความซื่อสัตย์ ความอดทน การแก้ปัญหา ความขยันหมั่นเพียร การแสดงออกในทางที่ถูกต้อง การกำหนดเป้าหมายชีวิต ความรับผิดชอบ เป็นต้น
2. การเขียนพู่กันจีน
3. ศิลปะการจัดดอกไม้
4. ศิลปะการชงชา
5. ภาษามือ ซึ่งเป็นเอกลักษณ์ที่สำคัญของนักเรียนฉือจี้

ภาพที่ 5.57 นักเรียนเรียนรู้จริยธรรม สอดแทรกในจริยศิลป์การจัดดอกไม้

ภาพที่ 5.58 การเรียนการสอนจริยศิลป์การชงชา

ภาพที่ 5.59 กิจกรรมการเรียนรู้จิ้งจิ้งจอกวี 5 ชั้นตอน

ในการดำเนินการสอนดังกล่าว ทางฝ่ายจริยธรรมร่วมกับฝ่ายวิชาการได้กำหนดให้จัดการเรียนการสอนจริยธรรมมือจี๋ สัปดาห์ละ 2 คาบ ในแต่ละระดับชั้น ตั้งแต่ระดับชั้น ประถมศึกษาปีที่ 1- มัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยในแต่ละระดับชั้นจะกำหนดคำสอนที่แตกต่างกันไป และจัดกิจกรรมการสอนยากและง่ายขึ้นอยู่กับความสามารถนักเรียนแต่ละระดับชั้น ทั้งนี้ได้กำหนดให้ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ จากการศึกษาดูงานโรงเรียนมือจี๋ฮวาเหลียนด้านการสอนจริยธรรมมือจี๋ ซึ่งถือว่า เป็นโรงเรียนต้นแบบของโรงเรียนมือจี๋เชียงใหม่ จากการอบรมจริยธรรมมือจี๋เทคนิคการสอนจิ้งจอกวี มาสอนนักเรียนให้มีประสิทธิภาพที่ดีบรรลุผลตามเป้าหมายจากการเรียนการสอนดังกล่าวส่งผลให้นักเรียนส่วนใหญ่แสดงออกในด้านดี ตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ 10 ข้อ (คุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักสูตร 8 ประการ และ โรงเรียนกำหนดเพิ่มเติม 2 ประการ) โดยสอดคล้องผสมผสานกับวัฒนธรรมไทย จนเป็นที่พึงพอใจของผู้ปกครอง และชุมชนทั่วไป คุณลักษณะดังกล่าวจะเกิดกับนักเรียนได้อย่างยั่งยืนถาวร นักเรียนเหล่านี้จะเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพต่อไป

ปัจจุบันโรงเรียนมือจี๋เชียงใหม่เป็นที่รู้จักของโรงเรียนทั่วไป ซึ่งในแต่ละปีการศึกษามีบุคคลากรทางการศึกษา ครูและนักเรียนเข้ามาศึกษาดูงานเป็นจำนวนมาก เป็นโรงเรียนต้นแบบให้กับโรงเรียนอื่นๆด้านจริยธรรม ซึ่งเป็นความภาคภูมิใจของชาวมือจี๋ทุกคนที่มีส่วนสร้างเยาวชนที่มีคุณภาพให้กับประเทศไทยได้มากขึ้น โรงเรียนมือจี๋เชียงใหม่.ค่านิยม 12 ประการ (2558, น.1- 45)

คุณลักษณะ	กิจกรรม	หลักพัฒนามนุษย์ฉือจี้				ผลที่ได้
		เมตตา	กรุณา	มุทิตา	อุเบก- ขา	
	1. คำสอนของพระธรรม จารย์เจิ้งเหยียน (จิ้งซี ออวี)	✓	✓	✓	✓	นักเรียนมีความ เมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขาในการ ดำรงชีวิตและการ ปฏิบัติตนต่อผู้อื่น
	2. การเขียนพู่กันจีน	✓	✓	✓	✓	นักเรียนได้เรียนรู้ วิธีการเขียนและได้ เรียนรู้คำสอนที่ สอดแทรกในขั้นตอน ต่างๆ
	3. ศิลปะการจัดดอกไม้	✓	✓	✓	✓	นักเรียนได้เรียนรู้ วิธีการจัดดอกไม้และ ได้เรียนรู้คำสอนที่ สอดแทรกในขั้นตอน ต่างๆ
	4. ศิลปะการชงชา	✓	✓	✓	✓	นักเรียนได้เรียนรู้ วิธีการชงชาของใบชา แต่ละชนิดและได้ เรียนรู้คำสอนที่ สอดแทรกในขั้นตอน ต่างๆ
	5. ภาษามือประกอบเพลง	✓	✓	✓	✓	นักเรียนได้เรียนรู้ เนื้อหาของเพลงที่ สอดแทรกคำสอนของ ท่านธรรมจารย์อยู่ ขั้นตอนต่างๆ

ตอนที่ 3 การสะท้อนผลและผลสืบเนื่องจากการดำเนินงานเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน

3.1 ส่งผลโดยตรงต่อนักเรียน

นักเรียนแบ่งปันความรู้สึกที่มีต่อโรงเรียนฉือจีเชียงใหม่

ด.ญ. ศุภรดา อินทวงศ์ นักเรียนชั้น ป.6 จากการศึกษาที่หนูได้เรียนที่นี้ หนูได้เรียนรู้เกี่ยวกับ การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เช่น การแยกขยะ การเก็บขยะ , มารยาทในการพูดจาให้สุภาพต่อผู้อื่นและ อีกทั้งหนูได้เรียนรู้เกี่ยวกับความรับผิดชอบ ในเรื่องของการทำงานต่างๆ ทั้งของตนเองและส่วนรวม ส่วนในด้านของระเบียบวินัยนั้น โรงเรียนจะปลูกฝังทุกๆ วันไม่ว่าจะเป็นการเข้าแถว ซึ่งจะมี ความแตกต่างจากโรงเรียนอื่นคือ พวกเราจะได้เดินเข้าแถวไปเรียนและไปทำกิจกรรมทุกอย่าง เช่น การเดินแถวเคารพธงชาติ การไปเรียนวิชาต่างๆนอกห้องเรียน ซึ่งทำให้พวกเรานั้นตระหนักถึง ความสำคัญของระเบียบวินัยทุกๆ จุด และสิ่งที่หนูจำและนำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวัน คือ ด้าน อิริยาบถสี่ การนั่งเหมือนระฆัง การยืนตรงเหมือนต้นสน การเดินเหมือนสายลม และการนอนเหมือนคันธนู และหนูได้เรียนรู้ในด้านการให้เกียรติผู้อื่น การแบ่งปันสิ่งของให้กับเพื่อนๆ การบริจาค สิ่งของให้กับผู้ยากไร้ จริยธรรมฉือจีที่หนูได้เรียนทั้งหมดนี้ต่อไปหนูจะไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน อย่างสม่ำเสมอ จะฝึกจนเป็นนิสัย เพื่อที่จะได้เป็นคนที่ดีต่อครอบครัว เพื่อนๆและสังคมต่อไป

ด.ช.วีรวัฒน์ เขตทอง นักเรียนชั้น ป.6 จากการศึกษาที่ผมได้เรียนโรงเรียนฉือจีเชียงใหม่ ผมได้เรียนรู้หลายๆอย่าง เช่น คำสอนของท่านธรรมจารย์เจิ้งเหยียน (จิ้งซืออวี) ไม่ว่าจะเป็ การแบ่งปัน ความซื่อสัตย์ การมีน้ำใจ การประหยัด ความพอเพียง การกตัญญู การเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ฯลฯ การจัดดอกไม้ ซึ่งทำให้ผมได้เรียนรู้ถึง ความจริง ความดี ความงามทั้งของดอกไม้และของคนเราทุกคน การชงชา และได้เรียนรู้ถึงประวัติความเป็นมาของฉือจีและโรงเรียนฉือจีเชียงใหม่ สิ่งที่ผมได้เรียนรู้ทั้งหมด ผมจะนำไปใช้ในชีวิตประจำวันครับ

ด.ช.ณัฐธณชัย คำอุ่น นักเรียนชั้น ป.6 สิ่งที่โรงเรียนได้สอนผมมา คือ เรื่องเกี่ยวกับจริยธรรม แต่ไม่ใช่จริยธรรมคำสอนเพียงอย่างเดียว แต่เป็นจริยธรรมนำชีวิตของเรา โรงเรียนนี้ทำให้ผมได้เรียนรู้ควบคู่ไปกับคุณธรรม ภายใต้อาณาเขตเมตตา กรุณา มุชิตา และอุเบกขา จนทำให้ผมเติบโตมาพร้อมกับสิ่งนี้ ต้องขอขอบคุณคุณครูทุกท่านที่คอยช่วยเหลือผมมาตลอด สิ่งที่ผมได้เรียนรู้ผมจะนำไปใช้ในดำเนินชีวิตอย่างจริงจัง เพื่อเป็นทั้งคนเก่งและคนดีต่อไป

ด.ช.รพี ปันติ นักเรียนชั้น ป.6 ผมได้เรียนรู้จริยธรรมฉือจี ไม่ว่าจะเป็ การทำความดี การช่วยเหลือผู้อื่น มีจิตอาสา การแยกขยะ มีน้ำใจต่อผู้อื่น และมารยาทด้านต่างๆ ต่อไปผมจะนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน ไม่ว่าจะเป็ การช่วยเหลือผู้อื่น การรู้จักหน้าที่ตนเอง การแยกขยะ การกตัญญูต่อพ่อแม่โดยการช่วยงานพ่อแม่ และช่วยเหลือคนในชุมชนครับ

ด.ช.จตุติ เบลเซ นักเรียนชั้น ป.6 โรงเรียนฉือจี้เชียงใหม่สอนให้ผมรู้จักการทำอะไรให้คิดถึงผู้อื่น ได้เรียนรู้คุณธรรม จริยธรรมที่แท้จริง โดยทุกอย่างจะทำให้พวกเรานั้นฝึกฝนและปฏิบัติในชีวิตจริง รู้จักการช่วยเหลือผู้อื่น การกตัญญูต่อพ่อแม่ อีกทั้งความพอเพียง และการประหยัดอดออม ต่อไปผมจะฝึกฝนและนำไปใช้ในชีวิตประจำวันอย่างสม่ำเสมอครับ

ด.ญ.เต็มศิริ เจีย ฮู่ ออง นักเรียนชั้น ป.6 โรงเรียนฉือจี้สอนให้หนูเรียนรู้เกี่ยวกับ มารยาทในด้านต่างๆ ไม่ว่าจะเป็น การไหว้ การเดินอย่างเป็นระเบียบ การนั่ง การเดิน ทำให้หนูมีระเบียบวินัยมากยิ่งขึ้น และสอนให้หนูมีความรับผิดชอบต่อตนเอง ในทุกๆเรื่อง และที่หนูชอบมากคือ หนูได้ร่วมกิจกรรมต่างๆของทางโรงเรียน ซึ่งทำให้หนูรู้จักการกตัญญูและการสำนึกคุณมากขึ้น เช่น กิจกรรมเสิร์ฟน้ำชาสำนึกคุณ กิจกรรมวันพ่อ วันแม่ และทางโรงเรียนยังสอนให้พวกเราได้เรียนรู้เกี่ยวกับ การจัดดอกไม้ ทำให้หนูได้เรียนรู้เกี่ยวกับ การเคารพชีวิต การเห็นคุณค่าในสิ่งต่างๆ

ด.ญ.สุภานัน สุรินทร์ นักเรียนชั้น ป.6 จากการศึกษาที่หนูได้เรียนที่โรงเรียนฉือจี้เชียงใหม่ 6 ปี หนูได้เรียนรู้จริยธรรมฉือจี้มากมาย ดังนี้ ด้านมารยาท โรงเรียนสอนให้หนูรู้จักในเรื่องของการไหว้ การเคารพผู้อื่น การพูดจากับผู้อื่นอย่างสุภาพ การช่วยเหลือผู้อื่น การเคารพผู้อื่น ระเบียบวินัยต่างๆ ความพอเพียง การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ซึ่งล้วนแล้วแต่มีประโยชน์มากที่ใช้ในชีวิตประจำวัน และสามารถนำไปปฏิบัติต่อผู้อื่นได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้หนูยังได้เรียนรู้เกี่ยวกับ การจัดดอกไม้ การทำภาษามือ การชงชา และการเรียนรู้จิ้งจิว คำสอนของท่านธรรมจารย์ซึ่งเป็นคำสอนที่สามารถเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตได้

ด.ญ.แอมเบอร์ ลิม นักเรียนชั้น ป.6 โรงเรียนฉือจี้เชียงใหม่สอนให้หนูเป็นคนดี สอนให้หนูรู้จักความมีระเบียบวินัย การกตัญญูต่อพ่อแม่ ครูอาจารย์ สอนให้หนูรู้จักการเคารพชีวิตโดยการไม่ฆ่าสัตว์ สอนให้หนูรู้จักศีล 10 ของฉือจี้ตลอดจนวิธีการปฏิบัติตน การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ความพอเพียง และการช่วยเหลือผู้อื่น ซึ่งสิ่งที่หนูได้เรียนมาทั้งหมด ต่อไปหนูจะนำไปในชีวิตประจำวันอย่างสม่ำเสมอเพื่อให้ตนเองมีความสุขและคนอื่นก็มีความสุขด้วยค่ะ

ด.ญ.ญาณิ มณีใส นักเรียนชั้น ป.6 จากที่หนูได้เรียนที่โรงเรียนฉือจี้เชียงใหม่ไม่เพียงแต่วิชาการแล้ว หนูยังได้เรียนรู้เกี่ยวกับจริยธรรม คุณธรรม ในเรื่องต่างๆ อาทิ เช่น ความเป็นระเบียบวินัย ความพอเพียง การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม การแยกขยะ ความสามัคคี การเอาใจเขามาใส่ใจเรา การมีจิตอาสา พวกหนูได้ไปเยี่ยมครอบครัวบุญคุณและแจกผ้าห่มกันหนาวร่วมกับทางโรงเรียน ขอขอบคุณท่านธรรมจารย์เจิ้งเหยียนและขอบคุณครูทุกท่านที่อบรมสั่งสอนให้ครับ

นาย ปฐวีรพล ปิมปา นักเรียนชั้น ม.6 เรียนโรงเรียนฉือจี้รุ่นที่ 2 ตั้งแต่ ป.1-ม.6 โรงเรียนนี้มีความเป็นกฎระเบียบสูงมากและจะมีการวางแผนชีวิตประจำวันให้กับนักเรียน มีกฎียบย่อยอีกมาก ในเรื่องของทรงผมที่จะตรวจทุกเดือน ห้ามตัดกางเกงขาดพ ห้ามนำโทรศัพท์มาโรงเรียน ห้ามไว้เล็บยาว มาถึงโรงเรียนเข้าห้องต้องอ่านหนังสือทุกวันตอนเช้าก่อนเข้าแถวเคารพธงชาติ ถึง

เวลาเคารพธงชาติทุกคนต้องไปเคารพธงชาติที่หน้าเสาธงทุกวันตอนเช้าและตอนเย็น หลังจากเคารพธงชาติเสร็จทุกคนก็แยกย้ายกับห้องเรียนตามปกติ จนถึงเที่ยงแล้วเด็กนักเรียนประถมศึกษา ก็รับประทานอาหารเช้าที่ห้อง แต่เด็กนักเรียนมัธยมศึกษาต้องไปโรงอาหารเพื่อรับประทานอาหารเช้าตามสีของตนเอง มีเวลารับประทานอาหารเช้าและพักผ่อนถึงบ่ายโมง นักเรียนทุกคนต้องเข้าห้องเรียนตามปกติ เรียนถึงบ่าย 4 โมง ทุกคนแยกย้ายกันทำความสะอาดตามจุดที่ได้รับผิดชอบ และเข้าแถวตามรถเดือนแยกย้ายกลับบ้าน ต้องใส่ชุดของโรงเรียนให้ถูกต้องตามวันที่กำหนด เพื่อความเป็นหมู่คณะอย่างถึงที่สุด และอีกมากมาย แต่ทุกคนก็ทำตามกฎอย่างสงบสุข ไม่มีใครเดือดเนื้อร้อนใจ ไม่มีการทะเลาะตบตี น้าแปลกมากๆ ที่โรงเรียนกว้างขวางมีทางหนีมากมาย แต่ไม่มีใครกล้าโดดเรียนหรือแอบหนีกลับบ้านเลย มีการสอนให้นักเรียนเป็นคนที่ดี และสอนวัฒนธรรมของโรงเรียนแห่งนี้ที่มีมากมาย เช่น การเสิร์ฟน้ำชา การจัดดอกไม้ อื่นๆ ซึ่งทำให้ข้าพเจ้ามีความชื่นชอบในโรงเรียนนี้ ข้าพเจ้าได้อยู่ ณ โรงเรียนนี้ 12 ปี ข้าพเจ้ารู้สึก ว่า โรงเรียนนี้สอนอะไรมากมาย ทั้งด้านภาษา มีภาษาจีน ภาษาอังกฤษ และภาษาไทย ด้านการเป็นอยู่ในสังคมที่วุ่นวายว่าจะต้องทำอย่างไรให้ปรับเข้าสังคมได้ตลอดเวลา ด้านการเป็นอาสาสมัครตัวน้อยไปแจกของตามหมู่บ้านที่ไม่มีใครเล็งดู มอบความรักให้กับเศษทุกคน ด้านการเสิร์ฟน้ำชา ว่าต้องทำอย่างไรเมื่อมีผู้ใหญ่เข้ามาในบ้านเราในอนาคต หรือทั้งด้านการจัดดอกไม้ ซึ่งทำให้เราจิตใจสงบสุข และด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมที่ทุกคนจะต้องมีส่วนร่วมก็คือการแยกขยะก่อนทิ้งลงถังขยะทุกครั้งจะมีการเขียนป้ายไว้ชัดเจน เพื่อจะได้นำขยะบางประเภทนำกลับมาใช้ใหม่ได้ สุดท้ายโรงเรียนนี้มีอะไรที่ตัวผมภูมิใจที่ได้มาเป็นส่วนหนึ่งของโรงเรียนแห่งนี้และต้องขอบคุณคณะครูผู้สอนทุกคนในโรงเรียนที่ทำให้ผมเป็นคนดี มีมารยาทเด่นครับ

นาย จิรายุ ว่องไว นักเรียนชั้น ม.6 ตัวของผมอยู่โรงเรียนฉือจี๋เชียงใหม่ตั้งแต่โรงเรียนเปิดการศึกษาเป็นปีที่ 2 ตัวของผมอยู่โรงเรียนนี้มานานถึง 12 ปีโรงเรียนนี้สอนให้ผมรู้อะไรหลายๆอย่างทั้งหลายๆ โรงเรียนไม่มีตอนแรกที่ผมอยู่โรงเรียนนี้ผมก็รู้สึกดีนะครับชอบมากๆ เพราะว่าโรงเรียนนี้รักลูกศิษย์ทุกคนเหมือนลูกและดูแลพวกผมมาเป็นอย่างดีถึงแม้จะมีบางช่วงที่ผมรู้สึกต่อต้านกับโรงเรียนมันเป็นช่วงที่ทำให้ตัวผมไม่อยากเรียนโรงเรียนนี้แล้วผมคิดว่าความคิดที่เกิดขึ้นนั้นมันเกิดจากที่ผมกำลังเติบโตขึ้นและมีความคิดเป็นของตัวเองอาจจะสับสนไปบ้างแต่คุณครูที่นี่ก็ใจดีและพร้อมช่วยลูกศิษย์เสมอทำให้ตัวของผมอยู่โรงเรียนนี้เรื่อยๆ มาผมรู้สึกสนุกกับกฎระเบียบของโรงเรียนนี้มากเพราะว่ามันทำให้ตัวผมมีระเบียบและฝึกความอดทนของผมที่โรงเรียนอื่นไม่มี เช่นการเข้าแถวที่เป็นระเบียบเรียบร้อยหน้าเสาธงในทุกๆเช้า การเข้าแถวกลับบ้านตอนเย็นทุกๆเย็น เพื่อที่จะให้เด็กๆ ทุกคนได้ฝึกความเป็นระเบียบเรียบร้อยและรู้จักหน้าที่ของตัวเองเพื่อใช้ในการดำเนินชีวิตในภายภาคหน้าต่อไปและยังมีการฝึกให้นักเรียนกินข้าวพร้อมกันการรอการกินข้าวด้วยกันแบบไม่มีเสียงไม่ส่งเสียงดังตอนแรกแรกผมก็ไม่เข้าใจแต่ตอนนี้ผมรู้แล้ว ว่ามันคือมารยาททางสังคมสิ่ง ที่โรงเรียนนี้ได้สอนมันเป็นสิ่งที่ดีและสามารถนำไปใช้ได้จริงปฏิบัติจริงถึงแม้มันจะเป็นเรื่องเล็กๆใน

น้อยแต่ก็เป็นเรื่องที่สมควร ส่วนเรื่องการเรียนโรงเรียนที่เชียงใหม่นี้ก็มิบุคลการครูที่มีประสิทธิภาพที่ดี ทำให้เด็กๆ ได้รับความรู้ผมคิดว่าผมจะนำสิ่งที่โรงเรียนสอนไปใช้ในอนาคตขอบคุณคุณครูและโรงเรียนที่ทำให้ผมเติบโตเป็นบุคคลที่มีคุณภาพความรู้สึกรักโรงเรียนนี้ช่างหน้าครับ

นายทศวงศ์ วุฒิไกรธรนโชติ 吳漢君 นักเรียนชั้น ม.6/2 เรียนที่นี้มา 6 ปีแล้ว ครูหลายๆท่านเล่าให้ฟังว่า ตอนที่ทศวงศ์เข้ามาเรียนที่นี่ครั้งแรกคือระดับชั้น ม.1 เป็นเด็กที่อารมณ์ร้อนมาก ก้าวร้าว พูดจาไม่เพราะกับเพื่อนๆและครู จนเพื่อนๆ ไม่อยากที่จะพูดคุยกับเขา เวลาให้ทำกิจกรรมต่างๆ ก็จะไม่มียอยากให้เข้ากลุ่มด้วย บางครั้งตอนที่โกรธ โมโห มักจะถือไม้หรือสิ่งของต่างๆ โกลั้วตัวเพื่อจะไปทำร้ายคนอื่นหรือขู่ไม่ให้คนอื่นมายุ่งกับเขา ทางครอบครัวก็ไม่ว่าจะแก้ปัญหาอย่างไร พ่อแม่เครียดกับลูกมาก หลังจากนั้นทั้งครูและผู้ปกครองร่วมมือกันในการดูแล เอาใจใส่เขามากขึ้น สอนให้เขารักตัวเอง ให้เขาได้แสดงความสามารถ ให้โอกาสในการทำมาความดีกับผู้อื่น ก็ทำให้เขาเปลี่ยนเป็นคนละคน เปลี่ยนไปในทางที่ดีขึ้นอย่างเห็นได้ชัดกลายเป็นคนที่รู้จักช่วยเหลือผู้อื่น มีความสามารถเนื่องจากได้พัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ จนใครเห็นใครก็รัก และได้เป็นตัวแทนในการแบ่งปันเกี่ยวกับการพัฒนาตนเองโดยใช้คำสอนของท่านธรรมจารย์ เจิ้งเหยียนและจริยธรรมฉือจี้ ให้กับแขกที่มาจากทั่วทุกที่ของประเทศไทยและหลากหลายองค์กร

จากความเห็นของ **นายทศวงศ์** ต่อโรงเรียนฉือจี้เชียงใหม่ เห็นว่า โรงเรียนฉือจี้เชียงใหม่ จะสอนให้นักเรียนรู้จักการช่วยเหลือตัวเองให้ได้มากที่สุด และสิ่งที่โรงเรียน สอนมาเหล่านี้จะเป็นวิธีการปลูกฝังให้นักเรียนทุกคนทำในสิ่งที่ควรทำและถูกต้อง แต่ในขณะที่เดียวกัน เวลาที่พวกเราอยู่ในโรงเรียนจะไม่รู้ตัวเลยว่าเราได้ทำสิ่งที่ร.สอน นั้นไปใช้ในการดำเนินชีวิตอย่างถูกต้อง เพราะมันเป็นส่วนหนึ่งในชีวิตประจำวันของนักเรียนไปแล้ว และเวลาที่พวกเราออกไปนอกโรงเรียนแล้วพวกเราจะปฏิบัติในสิ่งที่เคยปฏิบัติเหมือนอยู่ในโรงเรียนอยู่แล้ว ก็จะทำให้บุคคลภายนอกเห็นแล้วชื่นชมนักเรียนโรงเรียนเรา บางครั้งพวกเราเก็บขยะที่ตกข้างถนน หรือการเข้าแถวเพื่อขึ้นรถโดยสารเป็นต้น ซึ่งสิ่งเหล่านี้ ในสายตาของบุคคลอื่นๆ อาจจะเป็นเรื่องน่าอายหรือเป็นเรื่องที่ไม่จำเป็น แต่กับโรงเรียนเราแล้วถือว่าเป็นสิ่งที่นักเรียนทำแล้วไม่อายใครและทำโดยไม่ต้องมีใครบังคับ ผมคิดว่าตัวผมเองนั้นได้จริยธรรมฉือจี้มาขัดเกลาตัวผมมาก ทำให้ผมปฏิบัติกับผู้อื่นอย่างถูกต้องและได้พัฒนาตนเองอยู่ตลอดเวลา

นางสาววาสิตา นันตา นักเรียนชั้น ม.6 เรียนโรงเรียนฉือจี้เชียงใหม่ ตั้งแต่ ป.1-ม.6 โรงเรียนฉือจี้เชียงใหม่แห่งนี้เปรียบเสมือนบ้านหลังที่ 2 ของหนู เปรียบเสมือนเป็นครอบครัวเดียวกัน สอนให้เด็กทุกคนเป็นคนดี และเป็นวิญญูชนที่ดีของสังคม โรงเรียนของเราให้ความสำคัญด้านการศึกษาและภาษา เพราะภาษาเป็นสิ่งสำคัญในสังคมโลกปัจจุบัน ทำให้ผู้ที่มีความสามารถทางด้านภาษาที่หลากหลาย มีโอกาสมากกว่าคนอื่น เราจึงมีการเรียนภาษาจีน อังกฤษ และไทยควบคู่กันไป นอกจากการศึกษายังมีจริยธรรมฉือจี้ที่ตีงาม ทั้งเสิร์ฟน้ำชา จัดดอกไม้ รวมถึงการเข้าแถว ล้วนเป็น

เอกลักษณ์ที่ตีงาม ไม่เหมือนใคร และสามารถเป็นแบบอย่างให้ผู้อื่นได้ โรงเรียนของเราต้อนรับทานอาหารมังสวิรัต ที่ปลูกฝังให้เด็กทุกคนรู้จักคุณค่าของสรรพชีวิตทั้งหลาย การกินเจหนึ่งมื้อหมั่นชีวิตรอดตาย รู้จักคุณค่าของข้าวทุกเม็ดล้วนผ่านความยากลำบากเพื่อที่จะเป็นเมล็ดข้าวที่ดีให้เรากิน และโรงเรียนแห่งนี้ได้มีการแจกของครอบครัวบุญคุณ เพื่อช่วยเหลือผู้อื่นให้มีชีวิตที่ดีขึ้น มอบความรักความอบอุ่นเสมือนเป็นครอบครัวเดียวกัน และสิ่งที่หนูประทับใจคือ โรงเรียนฉือจี้เชียงใหม่ มีอากาศบริสุทธิ์ รมเย็น ไร่ผลไม้ น่ารัก เย็นสบาย คุณครูใจดีทุกคน เด็กๆก็น่ารัก โรงเรียนแห่งนี้สอนให้หนูรู้จักพึ่งพาตนเอง มีน้ำใจช่วยเหลือผู้อื่นเสมอ รวมถึงการเข้าแถว การไหว้ การเดิน การนั่ง ล้วนเป็นสิ่งที่ดีและสามารถนำไปปฏิบัติใช้ในสังคมข้างนอกได้ และสามารถอยู่ในสังคมข้างนอกได้อย่างมีความสุข สิ่งหนึ่งที่โรงเรียนปลูกฝังคือการแยกขยะ ทุกห้องต้องแยกขยะก่อนทิ้งเสมอ ช่วยอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมให้อยู่กับเราอย่างยั่งยืน การจัดดอกไม้ ช่วยให้จิตใจสงบ ผ่อนคลาย สามารถนำไปจัดที่บ้าน หรือสถานที่ต่างๆ ได้ การเสิร์ฟน้ำชา เป็นการสำนึกคุณบิดามารดาที่เลี้ยงดูเรามาจนเติบโตใหญ่ การเรียนรู้เสิร์ฟน้ำชาสามารถนำไปเสิร์ฟให้แขกที่มาเยี่ยมเยียนได้ การแต่งกายถูกระเบียบ ปลูกฝังให้เด็กทุกคนมีวินัย รู้จักรับผิดชอบในหน้าที่ของตน ณ ตอนนี้อยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนฉือจี้เชียงใหม่ รุ่นที่ 5 หนูขอขอบคุณโรงเรียนฉือจี้เชียงใหม่แห่งนี้ตลอดเวลา 12 ปี ที่มอบการศึกษาและจริยธรรมที่ดีให้กับหนู สอนให้หนูเป็นคนดีของสังคม คุณครูทุกคนล้วนแบบอย่างที่ดีให้กับนักเรียน ซึ่งมีค่ามากกว่าคำสอน หนูภาคภูมิใจที่ได้เรียนโรงเรียน ฉือจี้แห่งนี้ หนูได้รับสิ่งดีๆ ในรั้วแห่งนี้มากมาย หนูจะนำสิ่งที่โรงเรียนฉือจี้เชียงใหม่สอนไปปรับใช้ในสังคมภายนอก จากลูกศิษย์รุ่นที่ 5

นางสาว ผ่อง ชิน เหยียน นักเรียนชั้น ม.6 ได้เรียนที่โรงเรียนฉือจี้เชียงใหม่เป็นระยะเวลา 11 ปีมาแล้ว ในตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา ดิฉันได้รับรู้และเรียนรู้หลายๆ อย่างจากโรงเรียนแห่งนี้ สิ่งแรกเลยคือการมีมารยาทและความเป็นระเบียบเรียบร้อย ฟังดูแล้วอาจจะไม่มีอะไรพิเศษจากโรงเรียนอื่นแต่ในความจริงแล้วสิ่งที่ได้รับมาและปฏิบัตินั้นมีความแตกต่างและเป็นจุดเด่นของโรงเรียนนี้เลยทีเดียว ไม่เพียงแต่ได้เรียนรู้มารยาทในการทักทายที่เป็นพื้นฐาน ยังได้รู้จักมารยาทในการทานข้าว ผักดิฉันได้มีนิสัยที่ติดตัวคือทานข้าวไม่ส่งเสียงดัง มือไม่วางไว้บนโต๊ะขณะที่รับประทานอาหาร อย่างที่สองคือรู้จักการขอบคุณบุญคุณทุกอย่างที่เราได้รับมา ขอขอบคุณคุณลุงคุณป้าที่ขับรถมาส่งพวกเราที่โรงเรียนอย่างปลอดภัย ขอขอบคุณคุณครูที่ให้ความรู้แก่เรา ขอขอบคุณพ่อแม่ที่เลี้ยงดูเรา ขอขอบคุณผู้ยากไร้ที่ทำให้เราได้มีโอกาสทำความดีไปช่วยเหลือเขา โรงเรียนสอนให้เราเป็นผู้มีใจที่ขอบคุณ มีจิตที่อ่อนโยน รู้จักถนอมบุญ เพียงแค่เหล่านี้ก็เป็นสิ่งที่ดิฉันได้รับมาจากโรงเรียนที่ไม่มีอะไรจะเทียบได้

ดิฉันภูมิใจมากที่ได้เข้ามาเรียนในโรงเรียนแห่งนี้ ไม่เพียงสอนแต่ความรู้ยังสอนคุณธรรมให้แก่เด็กทุกคนอีกด้วย นักเรียนได้รับการดูแลอย่างทั่วถึงทุกคน โรงเรียนมีสภาพแวดล้อมอย่างดี สอนให้นักเรียนรู้จักการอนุรักษ์ธรรมชาติและรู้จักการรักษาความสะอาดเรียบร้อยทรัพยากรใน

โรงเรียนร่วมกัน ขอขอบคุณคุณครูที่คอยตามนักเรียนและชี้แนวทางให้กับนักเรียน ขอขอบคุณที่ทำให้คำปรึกษาดีๆ แก่ดิฉัน จนดิฉันได้จบการศึกษาจากโรงเรียนนี้ ขอขอบคุณเพื่อนๆ และอาจารย์ที่คอยให้กำลังใจ ดิฉันจะตั้งใจและเดินไปข้างหน้าอย่างกล้าหาญและมุ่งมั่นค่ะ

นางสาว ไอลดา ปากวิเศษ นักเรียนชั้น ม.6 เรียนโรงเรียนฉือจีเซียงใหม่ ตั้งแต่ประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 ข้าพเจ้าได้มาอยู่โรงเรียนแห่งนี้มา 12 ปีแล้ว ข้าพเจ้าได้เรียนรู้เกี่ยวกับมารยาท จริยธรรม การให้เกียรติผู้ใหญ่ จริงๆ แล้วกฎของโรงเรียนนั้นได้เข้มงวดมาก แต่ก็สอนให้เราอยู่กฎระเบียบได้ พอเราออกไปเจอโลกภายนอก สังคมที่กว้าง เราก็จะอยู่ในกฎระเบียบของสังคมภายนอกได้ อาหารเที่ยงของโรงเรียนนี้คือการกินเจ ซึ่งการกินเจนี้สามารถลดอัตราการตายของสัตว์ได้เยอะมาก กินเจหนึ่งมื้อก็เท่ากับช่วยสัตว์ไว้หนึ่งตัว นอกจากนั้นยังได้บุญอีกด้วย ตอนเวลารับประทานอาหารจะไม่ให้ส่งเสียงดัง ไม่ให้พูดคุยกับเพื่อนๆ ตอนรับประทาน เพราะบางที่เราเคี้ยวข้าวอยู่ ข้าวหรือน้ำลายอาจกระเด็นออกมาโดนถ้วยเพื่อนข้างๆ และมันคือมารยาททางสังคมอีกด้วย ก่อนจะรับประทานอาหารเที่ยงจะมีการร้องเพลงขอบคุณ อาหารที่ทำให้เรามีประทานโรงเรียนแห่งนี้ไม่ให้วิ่งเล่นหรือเล่นกีฬาบนตึกเรียน เพราะจะส่งเสียงรบกวนคนที่อ่านหนังสือและกลัวนักเรียนจะหกล้มหรือเกิดอันตรายขึ้น โรงเรียนนี้ยังได้มีการสอนแยกขยะและพับขยะ การแยกขยะจะช่วยลดปัญหาการแยกขยะของศูนย์ขยะ ส่วนการพับขยะให้เป็นชิ้นเล็กๆ นั้น จะช่วยในการประหยัดพื้นที่ในถังขยะและสามารถทิ้งขยะได้หลายชั้น โรงเรียนนี้จะเน้นด้านภาษาจีน ทำให้ข้าพเจ้าได้เรียนรู้ภาษาจีนได้เข้าใจมาก ทำให้ข้าพเจ้ามีความสามารถด้านภาษาจีนอีกด้วยเมื่อถึงเวลา 4 โมงเย็น จะมีการทำความสะอาดโดยจะแบ่งหน้าที่กันไปนักเรียนทุกคนก็จะช่วยกันทำความสะอาดโรงเรียนซึ่งสอนให้รู้ถึงความสามัคคีของหมู่คณะ และได้เห็นถึงความช่วยกันของทุกคน การเรียนการสอนของโรงเรียนนี้ไม่เหมือนโรงเรียนอื่น โรงเรียนนี้ได้สอนการจัดดอกไม้ การชงชา ภาษามืออีกด้วย โรงเรียนนี้เป็นโรงเรียนขนาดใหญ่แต่น่าแปลกใจมากนะที่ไม่มีนักเรียนคนไหนกล้าโดดเรียน หนีเรียน โดดแถว หรือหนีแถวเลย คงจะไม่ใช่ไม่กล้าโดดหรือหนี แต่เป็นการให้เกียรติคุณครูเพื่อนๆ หรือพี่ๆ น้องๆ ในโรงเรียนช่วยเหลือกันมากๆ พี่ๆ ก็จะดูแลน้องๆ และให้คำปรึกษากับน้องๆ ส่วนเพื่อนๆ ก็จะมีการตักเตือนกันเวลาทำผิดทุกคนในโรงเรียนไม่มีการทะเลาะวิวาท สัมพันธไมตรีกันอย่างดีมาก

สุดท้ายนี้ขอขอบคุณโรงเรียนที่สอนให้ข้าพเจ้าได้มีมารยาท จริยธรรม การเป็นคนดีของสังคม ทำให้ข้าพเจ้าอยู่ในสังคมภายนอกได้ และข้าพเจ้าจะนำสิ่งที่ข้าพเจ้าได้เรียนรู้ไปเผยแพร่ให้เพื่อนๆ พี่ๆ น้องๆ และขอบคุณโรงเรียนที่ทำให้รู้จักเพื่อนๆ พี่ๆ น้องๆ ที่ดี

ตารางที่ 5.1 ผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ปีการศึกษา 2559

ระดับชั้น	ดีเยี่ยม	ดี	ผ่าน	ไม่ผ่าน
ประถมศึกษาปีที่ 1	100	-	-	-
ประถมศึกษาปีที่ 2	100	-	-	-
ประถมศึกษาปีที่ 3	100	-	-	-
ประถมศึกษาปีที่ 4	100	-	-	-
ประถมศึกษาปีที่ 5	100	-	-	-
ประถมศึกษาปีที่ 6	100	-	-	-
มัธยมศึกษาปีที่ 1	100	-	-	-
มัธยมศึกษาปีที่ 2	100	-	-	-
มัธยมศึกษาปีที่ 3	100	-	-	-
มัธยมศึกษาปีที่ 4	100	-	-	-
มัธยมศึกษาปีที่ 5	100	-	-	-
มัธยมศึกษาปีที่ 6	100	-	-	-

จากตารางที่ 5.1 ประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ปีการศึกษา 2559 ของแต่ละกลุ่มสาระ ทั้ง 8 กลุ่มสาระ ผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนนั้นอยู่ในเกณฑ์ดีเยี่ยมหรือคิดเป็น 100 % ทุกกลุ่มสาระ

เรื่องเล่าจาก **ครูบัณฑิตา โอบอ้อม (ครูจำ)** ครูผู้สอนภาษาอังกฤษ มาทำงานที่นี่เป็นปีแรก

โรงเรียนนี้แตกต่างจาก รร.อื่นมากค่ะ ทั้งเรื่องระเบียบวินัยและการปฏิบัติตัว ฉื่อจี้จะเน้นในเรื่องระเบียบวินัยมาเป็นอย่างมาก เด็กทุกคนต้องมีวินัย วินัยในตัวเอง วินัยส่วนรวม ซึ่งรร.อื่นไม่ได้เคร่งขนาดนี้ระเบียบวินัยของรร.ฉื่อจี้ที่เห็นได้ชัดเจนและแตกต่างจากโรงเรียนอื่นๆ ก็คือ เวลาเข้าแถวหรือทำกิจกรรมต่างๆ เด็กต้องเดินแถวไม่มีวิ่งหรือแซงหน้ากัน เวลาถอยตรงเท้าก็ต้องเอาส้นเท้าวางเข้ากับกำแพงและต้องวางให้เป็นระเบียบ การกินข้าวก็ต้องรอให้พร้อมกันก่อน และต้องกินแบบเงียบๆ ไม่คุยกันและที่สำคัญต้องกินให้หมดแล้วค่อยไปเติม การกินน้ำหรือของว่างก็ต้องนั่งกินไม่เดินกิน เด็กๆ ที่นี่จะไม่นำขนมขบเคี้ยวมารรร. โดยทางโรงเรียนจะดำเนินการดูแลเรื่องของว่างและอาหารกลางวัน เพื่อเป็นการฝึกเด็กในเรื่องของสุขภาพที่ดี

ในเรื่องของความพอเพียง นักเรียนคนไหนที่เข้ามาอยู่ในรั้วของฉื่อจี้แล้ว รับรองว่าจะต้องได้รับการอบรมจากฉื่อจี้ในหลายๆ เรื่องไม่ว่าจะเป็นเรื่องคุณธรรมจริยธรรมซึ่งเป็นสิ่งสำคัญมากที่

นักเรียนจะต้องได้ปฏิบัติทุกวันจนเกิดเป็นนิสัยที่ติดามติดตัวนักเรียนรวมไปถึงความพอเพียง เด็กรร.นี้เมื่อได้เข้ามาเรียนที่นี่เหมือนเป็นการฝึกความพอเพียงอย่างหนึ่งเพราะเด็กจะไม่มีร้านขนมให้ซื้อเหมือน รร.ทั่วไปตามที่เราเห็น แต่เด็กสามารถอยู่ได้สามารถปฏิบัติได้ ทั้งเด็กเล็กและเด็กโตถือว่าเด็กเริ่มมีความพอเพียงในตัวเองซึ่งถือเป็นสิ่งที่น่าชื่นชม รวมๆ แล้วแตกต่างจากรร.อื่นมาก ในหลายๆ ด้าน ระเบียบวินัยเราก็มั่นเป็นอันดับหนึ่ง ความพอเพียงเราก้สอนเด็กปฏิบัติอยู่เสมอไม่ขาดและสิ่งสำคัญของ รร.นี้คือมีครูปฏิบัติเป็นตัวอย่างที่ดีให้แก่ นักเรียน รู้สึกประทับใจมากค่ะ

เรื่องเล่าจากครูจริมทรัพย์ พรสุภาวรรณ (ครูต่าย)

วันที่ 13 กรกฎาคม 2560 โรงเรียนฉือจี้ได้มีโอกาสต้อนรับแขกคนสำคัญ คุณหญิงชญา วัฒนศิริธรรม ศาสตราจารย์ นายแพทย์ วิจารณ์ พานิช และ คณะ เพื่อเยี่ยมชมและแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับโรงเรียนฉือจี้เชียงใหม่ ในช่วงการแลกเปลี่ยนแบ่งปัน และ กล่าวความในใจ คุณหญิงชญา วัฒนศิริธรรม ได้ถามผู้บริหารโรงเรียนว่า นักเรียนฉือจี้ตอนศึกษาอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดี ดูแลโดยคุณครูที่ดี อยู่ในกฎระเบียบ และ วัฒนธรรมฉือจี้ที่มีเอกลักษณ์ และความเฉพาะ เมื่อนักเรียนที่จบการศึกษาจากโรงเรียน ออกสู่สังคมภายนอก หรือ ไปศึกษาต่อยังสถาบันต่างๆ รู้สึกว่าตัวเองเป็นตัวประหลาด หรือ ว่าเข้ากับสังคมภายนอกได้หรือไม่

ในโอกาสนี้ ทางโรงเรียนได้ให้นางสาววรรณ ปาทอง นักเรียนที่จบการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย รุ่นที่ 2 จากโรงเรียนฉือจี้เชียงใหม่ เป็นผู้ตอบคำถาม นางสาววรรณ ปาทองตอบคำถามว่า ตอนเองได้รับโอกาสจากโรงเรียน ได้รับทุนการศึกษาไปศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาที่มหาวิทยาลัยฉือจี้ไต้หวัน ซึ่งมหาวิทยาลัยฉือจี้ไต้หวันมีนักศึกษาจากทั่วเกาะไต้หวันเข้าศึกษา ไม่ได้มีแต่นักเรียนที่จบจากโรงเรียนฉือจี้ไต้หวันเพียงอย่างเดียว ดังนั้นนางสาววรรณ ปาทอง จึงได้สัมผัสและใช้ชีวิตร่วมกับนักศึกษาหลายรูปแบบจากโรงเรียนทั่วประเทศ เขามีโอกาสได้เผยแพร่ และ แบ่งปันวัฒนธรรมอันดีงามของฉือจี้ให้กับเพื่อนนักศึกษา เนื่องจากจริยธรรม และวัฒนธรรมที่งดงามของฉือจี้เป็นที่ยอมรับโดยทั่วไปในสังคมไต้หวัน เช่น การสรวมกาย วาจา ใจ มารยาทในสังคมพื้นฐาน รู้จักกาลเทศะ การบริการ จิตอาสา การเอาใจเขามาใส่ใจเรา ความละเอียดในการทำงาน การมองข้อดีของผู้อื่นมากกว่าข้อเสียของเขา รู้จักรับฟังและเคารพความคิดเห็นของผู้อื่น ซึ่งสิ่งเหล่านี้คือ คุณธรรมและจริยธรรมที่ได้เรียนรู้และปลูกฝังจากโรงเรียนฉือจี้เชียงใหม่ตนเอง และเป็นคุณสมบัติอันดีงามพื้นฐานที่คนทุกคนควรมี ทำให้เขาเป็นที่รักของอาจารย์และเพื่อนๆนักศึกษา

เรื่องเล่าจาก ครูอรวรรณ แก้วฟู (ครูอ้อย) ครูรับผิดชอบงานพัฒนานักเรียนระดับประถม ทำงานที่มาเป็นเวลา 10 ปี ได้เห็นนักเรียนที่มีมารยาทเรียบร้อย มีระเบียบวินัยแทบจะทุกจุด ไม่ว่าจะอยู่ในโรงเรียนหรือนอกโรงเรียน ได้เห็นนักเรียนที่นี่ได้เรียนรู้หลากหลายอย่าง จะขอยกตัวอย่าง เด็กชายลักซิ่ง เขา นักเรียนชั้น ป. 6/1 ปกติจะเป็นเด็กที่พูดเสียงดัง พูดไม่ค่อยไพเราะ ค่อนข้างที่จะดื้อไม่ค่อยฟังใคร มีวันหนึ่งลูกซิ่งได้นำเอาขยะไปทิ้งกับเพื่อนอีกคนที่โรงแยกขยะซึ่งเป็น

เวลาที่ใกล้จะเข้าแถวเลิกเรียนแล้ว จากนั้นทั้งสองก็รีบมาที่ห้องเพื่อที่จะเอาขยะไปเก็บ ทันใดนั้นเพลงสรรเสริญก็ดังขึ้น ครูอ้อยได้เห็นและแอบมองดู ด.ช.ลักซิ่ง รีบเอาถังขยะวางลงแล้วเอามือแนบลำตัวอย่างสง่างาม พร้อมกับร้องเพลงอย่างเสียงดังแต่อีกคนก็กลัวจะไปเข้าแถวตัวเองไม่ทัน เลยขยับตัวเดินช้าๆ เพื่อจะเอาขยะไปเก็บและไม่ได้ทำความเคารพ ครูอ้อยเห็น ด.ช.ลักซิ่ง รีบเตือนเพื่อนโดยการทำท่าทางให้เพื่อนรู้ว่า ต้องเอามือแนบลำตัวห้ามขยับตัว จากนั้นเพื่อนก็ทำตาม ครูอ้อยจึงมองว่าเด็กที่นี้ส่วนใหญ่แล้วจะเคารพ ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ อย่างตั้งใจและมีความประทับใจที่เด็กส่วนใหญ่มีจิตสำนึกที่ปฏิบัติตนอย่างถูกต้องและประทับใจกับด.ช.ลักซิ่ง ที่สามารถแนะนำและสอนเพื่อนปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้อง อีกทั้งประทับใจที่โรงเรียนได้สร้างบรรยากาศที่ดีๆ แบบนี้

เรื่องเล่าจากครูผดุงเกียรติ ปู่เจ (ครูพันธ์) ครูสอนวิชาภาษาอังกฤษ มาทำงานที่เป็นเวลา 6 ปี และเป็นกรรมการของอาสาสมัครมือฉมัง

จากการที่ได้มีโอกาสทำงานด้านการกุศลของมูลนิธิพุทธรักษาได้หวั่นในประเทศใน โรงเรียนมือฉมัง ได้มีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมโดยให้นักเรียนได้เข้าร่วมกิจกรรมดังกล่าว สิ่งที่เห็นผลชัดเจนมี 3 ประเด็น คือ

ข้อ 1 นักเรียนได้ใช้เวลาว่างได้เกิดประโยชน์กับตัวเองชุมชน และสังคม

ข้อ 2 นักเรียนได้ใช้เวลาว่างจิตอาสาจากโรงเรียน ซึ่งเป็นหนึ่งในนโยบายรัฐบาลที่กำหนดให้นักเรียนต้องมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะ ซึ่งนักเรียนได้ใช้เวลาว่างจิตอาสา หรือจิตสาธารณะจากการเข้าร่วมกิจกรรมนี้อย่างแน่นอน

ข้อ 3 นักเรียนได้เปรียบเทียบความเป็นอยู่ของตนเองกับผู้ที่นักเรียนได้นำของไปแจกให้ หรือได้ไปมอบความรักให้ ว่ามีความแตกต่างในหลาย ๆ อย่าง นำไปสู่การมองโอกาสของตัวเองว่ามีมากกว่า บุคคลเหล่านั้นชัดเจนจนถึงขั้นเกิดการเปลี่ยนแปลงตัวเองในทางที่ดีขึ้น

เมื่อนักเรียนได้เข้าร่วมกิจกรรมดังกล่าวแล้ว เกิดการเปลี่ยนแปลงตัวเองในหลาย ๆ ด้าน ยกตัวอย่างนักเรียน คนหนึ่ง ในขณะที่แบกของให้ครอบครัวบุญคุณ และได้เห็นสภาพสิ่งแวดล้อมและวิถีชีวิตของคนในท้องถิ่น ได้เห็นเด็กรุ่นราวคราวเดียวกัน หรืออ่อนกว่า ทำงาน ช่วยเหลืองานบ้าน เช่น ซักผ้า ตำข้าว หรือแบกของให้พ่อแม่ แต่นักเรียนที่ได้ร่วมกิจกรรม บอกว่าสิ่งเหล่านี้ พวกเขายังไม่รู้จักทำ ยังให้พ่อแม่ ช่วยทำอยู่ ยังไม่พอ ยังใช้เงินอย่างฟุ่มเฟือย อยากได้อะไรก็ต้องได้ตั้งใจ จึงเกิดความละอายใจ และพูดกับคุณครูว่า อยากจะเปลี่ยนแปลงตัวเอง อยากจะช่วยงานพ่อแม่ มากขึ้น อยากจะบ่งเบาภาระพ่อแม่ ตัวอย่างนี้คงเป็นแค่ ตัวอย่างเล็กๆ ที่เห็นผลรวดเร็ว แต่มีหลายคน ที่ค่อยๆ เปลี่ยนแปลงตัวเองในทางที่ดีขึ้น ด้วยไม่รู้ตัว เพราะสิ่งที่นักเรียนพูดคุยกัน ขณะร่วมกิจกรรม คำพูดที่บอกว่า ขนาดป่าเขาเป็นใคร เราไม่รู้จัก เรายังนวด ยังพูดตีกับท่าน ยังช่วยกวาดบ้าน ทำความสะอาดบ้านให้เขา ได้ แล้วพ่อแม่ ของเราแท้ๆ เรายังต้องทำ คำพูดนี้เชื่อได้ว่า นักเรียนคนดังกล่าว จะมีการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้นแน่นอน

ดังนั้น จึงสรุปได้ว่า การดำเนินกิจกรรมการกุศลของฉือจี้ ที่ให้นักเรียนมีส่วนร่วมโดยการไปแจกของให้กับครอบครัวบุญคุณ การไปบ้านพักคนชรา หรือแม้แต่การแจกผ้าห่มภัยหนาวในทุก ๆ ปี จะส่งผลให้นักเรียนมีจิตใจที่อ่อนโยน คนที่ใจร้อน จะน้อยลง คนที่ใช้เงินฟุ่มเฟือยจะมีความระมัดระวังในการใช้จ่ายมากขึ้น คนที่ไม่เคารพพ่อแม่จะรักพ่อแม่ มากขึ้น จิตจะเป็นกุศลมากขึ้น รวมถึงมีจิตอาสามากขึ้นเช่นกัน

เรื่องเล่าจาก ครูเกณิกา เตจ๊ะนันท์ (ครูปิง) ครูผู้สอนวิชาวิทยาศาสตร์ในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา จากการเป็นครู รร.ฉือจี้เชียงใหม่ ตั้งแต่ปี 2551 จนถึงปัจจุบัน จะเห็นแนวทางการศึกษาของฉือจี้ ที่ไม่เหมือนกับแนวทางการศึกษาทั่วไป การศึกษาของฉือจี้จะเน้นการศึกษาที่ ยึดตามหลักพรหมวิหารสี่ เป็นการศึกษาที่เรียบง่ายสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้จริง บนพื้นฐานของความคิด ความจริงและความงาม (ความสง่างามของผู้ปฏิบัติ) จะสังเกตได้จาก การทำกิจกรรมประจำวัน ตั้งแต่การเข้าแถว ที่เน้นความมีระเบียบ วินัย ความรวดเร็ว แต่เรียบง่าย การสอนเรื่องของการสำนึกคุณต่อสิ่งรอบกาย โดยการเดินให้เบาและเงียบ การทานอาหารให้หมดจาน เพื่อสำนึกคุณต่ออาหารและข้าวทุกเม็ด การใช้สิ่งของอย่างรู้คุณค่า การแยกขยะที่สอนในเรื่องของการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม การทานอาหารเจ เพื่อสร้างความเมตตาในจิตใจ การทำงาน จิตอาสา เพื่อให้ตัวเองรู้จักช่วยเหลือผู้อื่นอย่างไม่หวังผลตอบแทน ในที่นี้จะยกตัวอย่าง นักเรียนหนึ่งคน คือ ด.ช. แบงค์ ก่อนที่จะเข้าโรงเรียนฉือจี้ จะเป็นคนที่ชอบเถียงพ่อแม่ รวมไปถึงผู้ใหญ่คนอื่น ชอบใช้สิ่งของฟุ่มเฟือย นิสัยเอาแต่ใจ อยากรู้สิ่งใด ต้องได้อย่างใจคิด ไม่เคยช่วยเหลือผู้อื่น พูดจาไม่ไพเราะ ไม่รู้จักสัมมาคารวะ ก้าวร้าว ชอบรังแกผู้อื่น หลังจากเข้าเรียนที่ โรงเรียนฉือจี้เชียงใหม่ 1 ปีการศึกษา ทำให้พฤติกรรมเปลี่ยนแปลงอย่างเห็นได้ชัดเจน กลายเป็นเด็ก ที่พูดจาไพเราะรู้จักขอโทษผู้อื่น มีความเมตตาและสงสารคนอื่น ใช้สิ่งของรู้คุณค่า ไม่ฟุ่มเฟือยเหมือนที่ผ่านมา และรู้จักสงสารผู้อื่นมีสัมมาคารวะ ต่อผู้ใหญ่ จนคนรอบข้างแปลกใจที่เขาสามารถเปลี่ยนแปลงตนเองได้มากมาย จนเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับคนรอบข้างอย่างเห็นได้ชัดและแนะนำบุตรหลานเข้าเรียนที่โรงเรียนฉือจี้ต่อ จากกรณีนี้ดิฉันคิดว่า เกิดจากการที่เด็กได้มาอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ดี ได้แนวทางการศึกษาที่ดีจากที่นี่สามารถทำให้เปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้นอย่างเห็นได้ชัด

เรื่องเล่าจาก ครูณัฐธิดา คำแพง (ครูเก๋) ครูผู้สอนวิชาวิทยาศาสตร์ในระดับมัธยมศึกษา ทำงานที่นี่เป็นเวลา 2 ปี มีความประทับใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษาที่เน้นพัฒนามนุษย์อย่างแท้จริง นักเรียนได้เรียนรู้วัฒนธรรมการศึกษาแบบฉือจี้ เช่น การนั่ง เดิน ยืน กิน (อิริยาบถ 4) เรียนรู้จริยธรรม จากคำสอนของท่านธรรมาจารย์ และผ่านจริยศิลป์ชงชา จัดดอกไม้ นักเรียนที่นี่ได้เรียนรู้ความมีระเบียบวินัย ในทุกๆกิจกรรม ซึ่งสามารถนำไปปฏิบัติได้จริงในชีวิตประจำวัน นักเรียนได้เรียนรู้ความมีจิตสาธารณะ จิตอาสา จิตกุศล ผ่านกิจกรรมเยี่ยมครอบครัวบุญคุณ บ้านพักคนชรา กิจกรรมบรรเทาสาธารณภัย

เรื่องเล่าจากครูศศิธร คุณดอย (ครูแอร์) หัวหน้าฝ่ายพัฒนานักเรียนระดับมัธยม
 ทำงานที่นี้มา 11 ปี มีเรื่องเล่าถึงนักเรียนคนหนึ่ง เป็นนักเรียนชาย นักเรียนมีพฤติกรรมคือไม่เรียน
 หนังสือ ชอบอยู่เฉยๆ ไม่ค่อยพูด สุขุมหรือจัด คบเพื่อนต่างเพศ ตี๋มสุราจัดยาเสพติด คบเพื่อนไม่
 ดี และหนีเรียนพฤติกรรมและวิธีการแก้ปัญหาตามแนวของคณะครูโรงเรียนฉือจีเซียงใหม่ครอบครัว
 ของ นักเรียนคนนั้น เป็นครอบครัวชาวจีนอยู่ในหมู่บ้านของชาวจีนเรียนกว่าหมู่บ้านบ้านใหม่หนอง
 บัว บิดาเสียชีวิตไปนานแล้ว ฉะนั้นจึงอาศัยอยู่กับมารดาและน้องสาว ซึ่งมารดาเป็นผู้หาเลี้ยง
 ครอบครัวและมีญาติ ๆ ส่งเสียเลี้ยงดู มารดามีอาชีพค้าขายและทำสวนผลไม้ นักเรียนคนนี้ ไม่ชอบ
 เรียนหนังสือเนื่องจากเรียนไม่รู้เรื่อง ไม่มีพื้นฐานเนื่องจากไม่ตั้งใจเรียนมาก่อน จึงทำให้ไม่มีสมาธิใน
 การเรียนจะชอบนอนหลับหรือหนีเรียน และไม่มีชิ้นงานส่งครู เขามีเพื่อนสาวที่เรียนอยู่ในห้อง
 เดียวกันคอยให้กำลังใจและช่วยเหลือ แต่ก็ไม่สามารถแก้ปัญหาได้ บางครั้งไม่มาโรงเรียนหลาย ๆ
 วันเนื่องจากตื่นสายเพราะเที่ยวดึก บางครั้งหากไม่ทันขึ้นรถเดือนก็จะแอบขี่มอเตอร์ไซด์มาโรงเรียน
 ซึ่งเป็นการกระทำที่ผิดกฎระเบียบของโรงเรียน คณะครูในโรงเรียนฉือจีเซียงใหม่จะใช้วิธีการเรียกเพื่อ
 พูดคุยกับนักเรียนบ่อยๆ ทั้งขณะที่นักเรียนกระทำผิดกฎระเบียบหรือเวลาว่าง เพื่อให้ทราบข้อมูล ณ
 ปัจจุบันของนักเรียน แรกๆ นักเรียนจะไม่ค่อยพูดและไม่สบตา นานๆ จึงจะพูดครั้งหนึ่ง หลาย ๆ
 ครั้งที่คุณครูขับรถไปตามมาเรียนหนังสือหรือหลายๆ ครั้งที่คุณครูไปเยี่ยมบ้าน ซึ่งได้เข้าไปใน
 ห้องนอนจะได้กลิ่นบุหรี่ที่จัดมาก สอบถามนักเรียนจะสู่วันหนึ่งหลายซอง ตื่นเช้า หลังกลับจาก
 โรงเรียน ก่อนนอน หรือขณะเวลาที่เกิดความอยาก ซึ่งพฤติกรรมต่างๆ นั้นสร้างความไม่สบายใจให้กับ
 คณะครูและมารดา บางครั้งขณะที่มาโรงเรียนนักเรียนมีอาการอยากยาขึ้นมาคณะครูก็จะช่วยกันดูแล
 เช่น เช็ดตัว ล้างหน้า สระผม ให้เคี้ยวหมากฝรั่ง เป็นต้น บางครั้งได้สร้างข้อตกลงเกี่ยวกับบุหรี่
 ขึ้นมาว่าหากมีความอยากบุหรี่ให้มาที่ฝ่ายพัฒนานักเรียนเพื่อจะให้สงบสติ หรือให้เคี้ยวหมากฝรั่ง
 ชดเชย หากมีปัญหาหนักโรงเรียนก็จะเชิญมารดาเข้ามาพูดคุยเพื่อสอบถามและให้คำแนะนำ ในแต่
 ละภาคเรียนมารดาจะเข้ามาพูดคุยที่โรงเรียนบ่อยครั้ง ในช่วงหนึ่งเนื่องจากต้องการให้นักเรียน
 ห่างไกลจากเพื่อนๆ ที่มาหาที่บ้าน คณะครูได้นำนักเรียนไปพำนักกับญาติที่อยู่ต่างอำเภอ และเดินทาง
 ไปเยี่ยมบ่อยๆ เมื่อนักเรียนมีอาการที่ดีขึ้นจึงได้พากลับบ้าน ข้อดีของนักเรียนคนนี้คือ การแต่งกายที่
 สะอาด เรียบร้อย เสื้อผ้าซักและรีดด้วยตนเอง

นักเรียนไม่มีภาวะของคนที่มีความก้าวร้าว ดุดัน แต่นักเรียนเฉยๆ เครื่องขริ่ม ซึ่ง
 นักเรียนเรียนไม่จบระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยนักเรียนได้ย้ายไปเรียนอีกสถาบันหนึ่ง แต่ก็ไม่
 ประสบความสำเร็จ จึงได้หันเหตัวเองไปทำงานมีอาชีพเป็นไกด์

หลังจากนั้นประมาณ 2 ปี นักเรียนได้กลับมาเยี่ยมคณะครูที่โรงเรียนอีกครั้ง จากผู้ที่ไม่
 พูดคุย ไม่สบตาขณะที่พูดกับใคร เป็นคนเฉยๆ กลายเป็นคนละคน นักเรียนพูดเก่งขึ้นมาก ร่าเริง
 แจ่มใส พูดในสิ่งที่อยากพูด นักเรียนได้พูดบางคำพูดที่ทำให้ครูเกิดความประทับใจคือ หากเขาไม่ได้

คณะครูจากโรงเรียนฉือจีเซียงใหม่คอยช่วยเหลือ ดูแลมาตลอดเขาคงไม่มีวันนี้ อย่างน้อยเขาก็ได้ภาษาจีนที่ได้นำไปเป็นอาชีพเลี้ยงตัวเอง คณะครูที่นี่มีแต่ความรักนักเรียน ความจริงใจต่อนักเรียน เขารู้สึกถึงบุญคุณของคณะครูได้ก็ต่อเมื่อได้ออกไปสู่โลกภายนอกที่มีแต่ผู้คนที่เห็นแก่ตัว ไม่มีความจริงใจ แก่งแย่งชิงดีชิงเด่นซึ่งกันและกัน เขารู้สึกคิดถึงคุณครูที่โรงเรียนนี้มากที่สุด ปัจจุบันเขาทำงานเป็นไกด์ รายได้ต่อเดือนมากกว่าสี่หมื่นบาท เขามีเงินส่งเสียแม่ของเขา มีเงินเช่าห้องและซื้อสิ่งอำนวยความสะดวกในห้องอย่างครบครัน อยากทานอยากได้อะไรสามารถหาได้ และสิ่งสำคัญคือเขาเลิกอบายมุขทุกอย่าง ยกเว้นบุหรี่แต่สูบน้อยลงวันละ 2-3 มวน ก่อนที่จะจากกันนักเรียนได้กล่าวขอบคุณคณะครูที่ช่วยเหลือเขา รักเขาอย่างจริงใจ และกอดครูก่อนจากกัน ทำให้คณะครูรู้สึกดีใจมาก ขอบคุณสิ่งดี ๆ ที่เราได้ช่วยกัน ซึ่งวิธีการที่ครูแอร์และครูท่านอื่นๆ ได้ช่วยกันนั้นล้วนแล้วแต่ให้หลักพรหมวิหารสี่ในการดูแลเด็กที่มีปัญหา หากตัวครูเองไม่มี ความเมตตา กรุณา มุติตา อุเบกขาในการดูแล นักเรียนคนนี้จะไร้ทิศทาง หาทางออกไม่ได้ ชีวิตก็ไม่รู้ว่าจะเป็นอย่างไร ขอขอบคุณแนวทางการศึกษาของฉือจีที่ให้ครูแอร์นำมาดูแลเด็กคนนี้

เรื่องเล่าจากแม่ฉวน แม่ของน้อง ด.ญ.ปาณิสรา มั่งมูล ชั้น ม.1/1 ช่วงเวลาที่ลูกสาวเรียนอยู่ชั้น ป.3 เทอม 2 ค่ะคือจุดเปลี่ยนของชีวิตวันนั้นเป็นวันพระลูกกลับจาก โรงเรียนนรถมาเห็นแม่กำลังใช้ไม้ตีไฟฟ้าช็อตยุงซึ่งเยอะมากเพราะที่บ้านเปิดร้านขายของชำรวมทั้งอาหารสดทุกอย่าง รวมถึง ปลาเป็นๆ ที่คุณแม่ซื้อมาจากตลาดแล้วเอามาขังไว้ที่บ่อปลาหน้าร้านถ้าลูกค้าต้องการตัวไหนก็จะใช้ไม้ทุบหัวปลา แล้วทำให้สดๆ พอลูกนรถมาเห็นแม่ฆ่ายุง ลูกก็พูดขึ้นว่า"แม่" แม่ฆ่ายุงเหรวันนี้นั้นวันพระนะแม่ แม่ก็ตกใจถามลูกว่าทำไมเหรลูก ลูกก็บอกว่า ที่โรงเรียนคุณครูสอนว่าเราไม่ควรฆ่าสัตว์แม่กระตังยุงหรือมด เพราะยุงมันมีอายุสั้นมากแค่โล่มันไปอีกไม่กี่วันมันก็ตายแล้ว แม่ได้ยินดังนั้นก็ทิ้งงแล้วก็อึ้งพูดไม่ออก คินนั้นแม่นอนไม่หลับเลยเพราะขนาดยุงลูกยังบอกว่าบาป แล้วปลาตัวใหญ่ที่เราฆ่าทุกวันละไม่บาปหนักกว่าเหรพอลหลังจากนั้นไม่กี่วันคุณแม่ก็ให้พ่อทุบบ่อปลาทิ้งแต่ก็ยังสั่งให้เขาทำให้อยู่ แล้วแม่เริ่มเข้าอบรมจากนั้นไม่นานแม่เริ่มไม่อยากจะขายของแล้วเลยขอคุณพ่อว่าเลิกขายดีไหมพ่อก่อนอยินดีแม่ตั้งใจว่าถ้าเลิกขายของได้จะทานเจ หนึ่ง ปีหลังจากนั้นก็เลิกขายของจริงๆ นี่ก็เข้าปีที่สามแล้วค่ะที่ทานเจ ครอบครัวยิ่งขึ้นมากสุขภาพก็ดี ความเปลี่ยนแปลงของลูกน่าจะมาจากคำสอนของคุณครูค่ะ

เรื่องเล่าจากแม่ติง นายชวลวิทย์ ทันทะโก ม.5/4 หลังจากที่มาเรียนที่ฉือจี ลูกจะทำอะไรมีเหตุและผลขึ้น มีความเข้าใจในชีวิตมากขึ้นเช่นการเป็นอยู่แบบพอเพียง การใช้เงินที่ใช้แต่จำเป็นไม่เคยอยากได้สิ่งของที่เกินความจำเป็น เครื่องแต่งกายนักเรียนก็จะดูแลรักษาและใช้จนคุ้มค่า ประมาณว่าใส่ไม่ได้แล้วจริงๆถึงจะเปลี่ยนใหม่ แต่ไม่ได้ซำรุดยังสามารถนำไปแบ่งปันให้รุ่นน้องใช้ต่อได้อีกการรู้จักเข้าใจ เห็นใจผู้อื่น การเข้าสังคมลูกๆสามารถเรียนรู้การอยู่ร่วมกับเพื่อนๆคนอื่น เมื่อมี

สิ่งไหนไม่พอใจ หรือไม่ถูกใจก็จะมาเล่าให้แม่ฟังและขอคำแนะนำ แล้วแก้ไข การเรียนก็มีความรับผิดชอบมากขึ้นกว่าแต่ก่อนค่ะ

3.2 ส่งผลโดยตรงต่อโรงเรียน

โรงเรียนฉือจี้เชียงใหม่ได้นำแนวทางการจัดการศึกษาของฉือจี้จากไต้หวัน เพื่อพัฒนานักเรียนทุกๆด้าน ซึ่งประสบผลสำเร็จในหลายๆด้าน ดังนั้นทำให้คนทั้งในพื้นที่และนอกพื้นที่ได้ทราบข่าวก็ได้ประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ไปยังหน่วยงานต่างๆ ที่ทางภาครัฐและเอกชนหลากหลายอาชีพ หลากหลายองค์กร ทำให้มีผู้เยี่ยมชมและมาศึกษาดูงานเป็นจำนวนมาก

ความเห็นของแขกผู้เยี่ยมชมโรงเรียนฉือจี้เชียงใหม่

ได้มาเรียนรู้การบ่มเพาะนักเรียนแนวพุทธฉือจี้ ทำให้เกิดแรงบันดาลใจในการดำเนินงานต่อไป ทั้งการดูแลตนเอง การทำงานร่วมกับผู้อื่น ชื่นชมต่อความสำเร็จจากความอดทนและการแปลแนวพุทธฉือจี้สู่การปฏิบัติ หวังว่าจะได้มีโอกาสกลับมาศึกษาความสำเร็จขั้นต่อไปอีกในอนาคต

ศ.ศุภลสิทธิ์ พรรณารุโณทัย

คณะบดีคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธนเรศวร

24 ธันวาคม 2556

ในโอกาสพาผู้บริหารในทุกภาคส่วนที่เข้ารับการอบรมหลักสูตร นยปส5 นักบริหาร ยุทธศาสตร์การป้องกันและปราบปรามการทุจริตระดับสูง ของสำนักงาน ปปช. โดยสำนักงาน ปปช. ได้เห็นความสำคัญและแนวทางดำเนินการของมูลนิธิว่าได้มีแนวทางเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมให้กับเด็ก เยาวชน สร้างอาสาสมัครที่สร้างประโยชน์ให้กับสังคมเป็นแบบอย่างที่ดี ผู้เข้ารับการอบรมได้มาเรียนรู้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ ขอขอบคุณในการให้ความอนุเคราะห์ และขอชื่นชมในการทำงานของมูลนิธิและโรงเรียน

นายประยัต พวงจำปา

รองเลขาธิการคณะกรรมการ ปปช. ผู้กำกับดูแลกลุ่ม นยปส5

17 กรกฎาคม 2557

ศรัทธาในอุดมการณ์และปณิธานของฉือจี้ ขอขอบคุณในการต้อนรับและแลกเปลี่ยนความรู้ที่งดงาม ชื่นชมและเป็นกำลังใจให้กับงานจิตอาสา สร้างคนพัฒนาสังคมตามแนวทางพุทธฉือจี้

ด้วยพลังรักและเชื่อมั่น

ดร.ภญ. พัชราภรณ์ ปัญญาวุฒิไกร

สถาบันอาศรมศิลป์

11 พฤศจิกายน 2557

ภาพที่ 5.60 ศาสตราจารย์เกียรติคุณ นพ.เกษม วัฒนชัย องคมนตรีเยี่ยมชมโรงเรียน

ศาสตราจารย์เกียรติคุณ นพ.เกษม วัฒนชัย องคมนตรี , ดร.ฉวีรัตน์ เกษตรสุนทร อดีตผู้อำนวยการศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน) ,ผู้รับใบอนุญาตและอาสาสมัครมือจี้ได้หวนในประเทศไทยพร้อมคณะ เยี่ยมชมโรงเรียน ชมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนการจัดดอกไม้ การเรียนชงชา และการสอนจิ้งจ้อวี 5 ชั้นตอนของนักเรียนโรงเรียนมือจี้เชียงใหม่

13 ธันวาคม 2558

ข้าพเจ้าตัวแทนจากสำนักทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ขอขอบพระคุณคณะอาจารย์โรงเรียนมือจี้ เป็นอย่างยิ่งที่ให้โอกาสเยี่ยมชมการบริหารจัดการเรียนการสอนในรูปแบบโรงเรียนคุณธรรม รวมถึงด้านในแนวคิดที่ประเสริฐมาก สามารถนำไปปฏิบัติในการดำรงในชีวิตประจำวัน และนำไปเป็นแบบอย่างในการปฏิบัติหน้าที่ได้ดีเยี่ยม ต้องขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงครับ

นายเจเต็ด ศรีชื่น

สำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์

25 สิงหาคม 2559

คณะศึกษาศาสตร์และโรงเรียนสาธิต สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์ ได้มาศึกษาเรียนรู้การจัดการเรียนรู้และการบ่มเพาะคุณธรรมจริยธรรมของโรงเรียนมือจี้เชียงใหม่ ขอขอบคุณท่านผู้อำนวยการและอาจารย์ทุกท่านที่กรุณาให้การต้อนรับและนำเสนอสาระความรู้และกิจกรรมพัฒนา

ผู้เรียนให้ได้เรียนรู้ ได้มีโอกาสร่วมสังเกตกิจกรรมของโรงเรียน ได้แก่ เข้าสู่โรงเรียน กิจกรรมหน้าเสาธง

สิ่งที่ได้เรียนรู้วันนี้มีคุณค่าต่อการทำงานของคณะศึกษาศาสตร์และโรงเรียนสาธิตเป็นอย่างมาก ขอชื่นชมท่านผู้อำนวยการและอาจารย์ทุกท่านที่ได้ทุ่มเทในการพัฒนาคุณธรรมของผู้เรียน จึงหวังว่าผลผลิตคือนักเรียนของโรงเรียนแห่งนี้จะเป็นผู้ที่มีคุณธรรมสูง มีคุณค่าต่อที่เข้าทำงานด้วย มีคุณค่าต่อวงการอาชีพ สังคมและประเทศชาติต่อไป

ด้วยความขอบคุณและชื่นชมเสมอ

รศ.ดร.พิชิต ฤทธิจักรุญ

28 มกราคม 2558

ในวันนี้คณะกรรมการมูลนิธิสุภาพไทย เจ้าหน้าที่ อาสาสมัครจากบ้านราชวิถี บ้านเฟื่องฟ้า บ้านเด็กอ่อนรังสิต และบ้านนนทภูมิ ได้มีโอกาสมาเยี่ยมชม ศึกษาดูงานโรงเรียนฉือจี้เชียงใหม่ ระหว่างวันที่ 25 – 26 พ.ย. 59 เพื่อเรียนรู้ประสบการณ์ของการทำงานด้านจิตอาสา ความเป็นมาของโรงเรียนฉือจี้เชียงใหม่ รวมทั้งมีประสบการณ์ ทำงานจิตอาสาพร้อมกับนักเรียนโรงเรียนฉือจี้เชียงใหม่ด้วย ขอขอบพระคุณคุณครู ผู้บริหาร บุคลากรของโรงเรียนที่ต้อนรับคณะผู้เข้าดูงานและให้โอกาสพวกเรา ในการเข้ามาศึกษาดูงาน ซึ่งทำพวกเราได้เปิดมุมมองใหม่ๆ หลายด้านซึ่งจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง ในการนำไปใช้ในงานด้านจิตอาสา ต่อไป

ขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

วิริยาภรณ์ อุดมระติ (ตัวแทนกลุ่ม)

คณะจิตอาสามูลนิธิสุภาพไทย

25 พ.ย. 2559

ในนามคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ขอขอบคุณคณะบริหาร ครู เจ้าหน้าที่ และนักเรียนโรงเรียนฉือจี้เชียงใหม่ทุกท่านที่ให้การต้อนรับทางคณะผู้มาดูงานเป็นอย่างดี และยังได้ถ่ายทอดความรู้ หลักการนำไปปฏิบัติ ทางด้านจิตอาสาให้กับทางคณะไปเป็นแนวทางในการบูรณาการนำไปใช้พัฒนานิสิตของคณะศึกษาศาสตร์และพัฒนาการจัดการเรียนรู้ต่อไปในอนาคต

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ดร.พงษ์เอก สุขใส

ผู้ช่วยคณบดีฝ่ายกิจการนิสิตและศิษย์เก่าสัมพันธ์

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

27 ธ.ค. 2559

คณะครูและบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนแม่แอบวิทยาคมทุกท่าน รู้สึกประทับใจ ตั้งแต่ก้าวแรกที่ได้เข้ามาในรั้วโรงเรียนฉือจี๋เซียงใหม่ ทั้งสภาพแวดล้อมและสถาปัตยกรรมที่โดดเด่นแตกต่างให้ความรู้สึกเหมือนอยู่ในสถานที่ซึ่งแปลกใหม่ ไม่เหมือนโรงเรียนทั่วไป ความเป็นมิตรของ คณะครูและบุคลากรทุกท่านจากโรงเรียนฉือจี๋เซียงใหม่ที่ให้การต้อนรับอย่างอบอุ่น คอยตอบปัญหา ข้อซักถาม พาเดินชมห้องเรียน บรรยากาศของการจัดการเรียนการสอน อาคารเรียนต่างๆ ห้อง รับประทานอาหาร อาคารพละ ซึ่งนอกจากจะสวยงามแล้วยังเปี่ยมไปด้วยคุณภาพ สะอาดสะอาด นักเรียนแต่งกายเรียบร้อย น่ารัก คุณมีระเบียบวินัยที่ดี เป็นแบบอย่างของการจัดโรงเรียนคุณธรรมที่ดี ความเป็นสากล โดดเด่นทั้งด้านวิชาการและคุณธรรม ผลิตบุคคลที่มีคุณภาพให้กับสังคมไทย หากมีโอกาสอีกครั้งก็อยากจะมาอีกและหวังสิ่งที่ได้รับในวันนี้จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง แก่โรงเรียนแม่แอบ วิทยาคม สุดท้ายนี้ขอให้ทุกท่านในฉือจี๋มีความสุข ความเจริญทั้งในทางโลกและทางธรรม ด้วยบุญกุศลและความดีที่ได้สร้างคุณประโยชน์ให้แก่สังคมเสมอมา

(นายสมชาย แคนแก้วรัตน์)

ประธานคณะกรรมการโรงเรียนแม่แอบวิทยาคม

(นายชุกิจ จิมะลิ)

ผู้อำนวยการโรงเรียนแม่แอบวิทยาคม

26 มกราคม 2560

ภาพที่ 5.61 คุณหญิงชญา วัฒนศิริธรรมเยี่ยมชมโรงเรียน

เมื่อวันจันทร์ ที่ 24 กรกฎาคม 2560 ที่ผ่านมา ทางโรงเรียนฉือจี๋เซียงใหม่ได้มีโอกาสต้อนรับ คุณหญิงชญา วัฒนศิริธรรม (กรรมการกิจกรรมเพื่อสังคม และกรรมการสรรหาค่าตอบแทน และบรรษัทภิบาล ธนาคารไทยพาณิชย์จำกัด) ศาสตราจารย์ นายแพทย์วิจารณ์ พานิช (นายกสภามหาวิทยาลัย มหิดล) และคณะ ซึ่งได้ไปศึกษาดูงานของมูลนิธิพุทธฉือจี๋ที่ประเทศไต้หวันมาแล้ว

และได้สนใจที่จะมาศึกษาดูงานทางด้านการศึกษาที่ประเทศไทย ซึ่งมีที่โรงเรียนฉือจี้เชียงใหม่เพียงแห่งเดียว และความสนใจเป็นพิเศษอยู่ 2 เรื่อง คืออนาคตของเยาวชนของชาติและของโลกที่นอกจะมีความรู้ในการพัฒนาประเทศแล้วยังต้องมีความรู้ที่จะดูแลผู้อื่นในสังคม และในประเทศ ซึ่งนักเรียนฉือจี้ที่มีทั้ง คุณธรรม วินัย ความอดทน และคุณธรรมตามหลักพรหมวิหาร 4 ซึ่งเป็นคำขวัญของโรงเรียน ที่จะนำไปใช้พัฒนาและดูแลสังคมได้ และเรื่องที่ 2 คือเรื่องของจิตอาสาของนักเรียนซึ่งเป็นสิ่งนักเรียนฉือจี้ทำเป็นประจำจนเป็นนิสัยติดตัว เป็น 2 สิ่งที่สนใจมากเป็นพิเศษ ที่จะมาศึกษาและดูงาน จากโรงเรียนฉือจี้เชียงใหม่ ที่จะนำไปพัฒนาเยาวชนในมูลนิธิสยามกัมมาจล ต่อไป

ข้อมูลจาก <http://www.tzuchi.ac.th/th/>

วันนี้คณะศึกษาดูงานจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 (กทม.) นำโดย นายเชาวลิต นกขุนทอง รอง ผอ.สพม. 2 ,นายเทียน กล่ำบุตร ผอ. รร. จันทรหุ่นบำเพ็ญ และนายสมหวัง สมานรักษ์ ศึกษาพิเศษ สพม.2 ซึ่งประกอบด้วย รอง ผอ. รร. ,ครูหัวหน้า งานคุณธรรมและบุคลากร สพม.2 รวม 60 คน ได้มาดูงานและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ณ โรงเรียนฉือจี้เชียงใหม่ โดยใช้เวลา 1 วัน

จากการบรรยาย พร้อมฉายวีดิทัศน์เกี่ยวกับประวัติโรงเรียน การจัดการเรียนตามหลักสูตร การจัดการเรียนการสอนจริยธรรมศึกษา ผ่านกิจกรรมและเทคนิคการสอนที่หลากหลายซึ่งเป็นอัตลักษณ์ของฉือจี้

จากการเรียนรู้และสังเกตกิจกรรมที่นักเรียนปฏิบัติจนเป็นวิถีชีวิตที่งดงาม สัมผัสได้ถึงจิตที่สงบ การปฏิบัติที่มีวินัย เป็นระเบียบ สะท้อนถึง ระบบบริหารจัดการ ที่มีประสิทธิภาพ มีครูที่มีจิตวิญญาณ มุ่งปลูกฝังลูกศิษย์ให้เป็นคนดีของแผ่นดินด้วยใจอันมุ่งมั่น ไม่ย่อท้อ จนสามารถประสบความสำเร็จมีชื่อเสียงด้านคุณธรรม

ขอขอบคุณคณะผู้บริหาร ครู นักเรียน และผู้เกี่ยวข้องที่อำนวยความสะดวกในการดูงานในครั้งนี้ และขอให้ความดีนี้ อยู่คู่กับฉือจี้เชียงใหม่ตลอดไป

นายเชาวลิต นกขุนทอง

(รอง ผอ.สพม. 2)

นายสมหวัง สมานรักษ์

(ศึกษาพิเศษ สพม.2)

นางรวริสา สมานรักษ์

(ครูหัวหน้างานคุณธรรม)

25 พฤษภาคม 2560

นายเทียน กล่ำบุตร

(ผอ. รร. จันทรหุ่นบำเพ็ญ)

นางปรียานุช สำเนียงสูง

(รอง ผศ. รร.สตรีเศรษฐบุตรบำเพ็ญ)

วันนี้คณะผู้บริหารและครูโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 56 จังหวัดน่าน (จำนวน 12 คน) สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ได้เข้ามาศึกษาดูงานด้านการจัดการศึกษาโรงเรียนที่เน้นด้านคุณธรรม จริยธรรม โรงเรียนฉือจี้เชียงใหม่ ที่มีวัฒนธรรมองค์กร ที่เด่นชัด ในเรื่องของคุณธรรม และระเบียบวินัย ขอชื่นชมคณะผู้บริหาร และครูบุคลากรทุกท่าน ที่เป็นแบบอย่างที่ดีให้กับนักเรียนและชุมชน

ขอขอบคุณผู้บริหารและบุคลากรทุกคน ที่ให้การต้อนรับเป็นอย่างดี ทางโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 56 จ.น่าน จะนำสิ่งที่ดีๆ ที่ได้ไปปรับใช้และพัฒนาคุณภาพการศึกษา พัฒนาคุณภาพนักเรียนต่อไป

นางปวีศา สิงห์บุตร
(รองผู้อำนวยการกลุ่มบริหารวิชาการ)
โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 56
13 กรกฎาคม 2560

นายณรงค์กร สิงห์บุตร
(รองผู้อำนวยการกลุ่มบริหารงานบุคคล)
โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 56

วันนี้คณะศึกษาดูงาน จากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1 ประกอบด้วยผู้บริหารโรงเรียน และคณะครูผู้รับผิดชอบ โครงการ โรงเรียนคุณธรรมจำนวน 68 คน จากโรงเรียนในสังกัด 32 โรงเรียนมาศึกษาดูงานและแลกเปลี่ยน เรียนรู้โรงเรียนฉือจี้เชียงใหม่

การศึกษาดูงานเป็นเวลา 1 วัน ของโรงเรียนฉือจี้เชียงใหม่ วัฒนธรรมฉือจี้ก่อให้เกิดคุณค่าและประโยชน์ที่ยิ่งใหญ่แก่คณะศึกษาดูงาน ได้สัมผัสถึงคุณธรรม จริยธรรม ความมีระเบียบวินัย สิ่งที่ดีงามทั้งหลายที่โรงเรียน ได้ปลูกฝังให้นักเรียน ตลอดจนครูและบุคลากรของโรงเรียน

คณะศึกษาดูงานมีความประทับใจเป็นอย่างยิ่ง มีความภาคภูมิใจที่มีโรงเรียนที่ดีงาม ประโยชน์ที่ได้รับจากโรงเรียนนี้ จะนำไปปรับใช้และนำไปเพื่อประโยชน์ในการร่วมสร้าง ร่วมปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ให้นักเรียน และบุคลากรครูของโรงเรียนในสังกัด

ขอขอบคุณผู้บริหารโรงเรียน และคณะครูโรงเรียนฉือจี้ที่ให้การต้อนรับอย่างดียิ่งและมอบสิ่งที่เป็นประโยชน์ และโอกาสในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อร่วมกันสร้างสรรค์คุณธรรมและบ่มเพาะ เมล็ดพันธุ์อันเป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติ

(นางอุไรวรรณ ภูเจริญ)

ศึกษานิเทศก์ สพป.นนทบุรีเขต 1

คณะครูและผู้บริหารโรงเรียน สังกัด สพป.นนทบุรีเขต 1

24 สิงหาคม 2560

คณะศึกษานิเทศก์ สพป.ตรังเขต 1 สพป.ตรังเขต 2 และสพม.ตรังเขต 13 ขอขอบพระคุณ ท่านผู้บริหารและคณะครูที่เสียสละเวลา ในการต้อนรับ ให้แนวคิดในการพัฒนา จริยธรรมตามแนวของโรงเรียนฉือจี้ ทั้งนี้ยังมีความรู้สึกประทับใจ วัฒนธรรมองค์กร การจัดการเรียน การสอน เช่น วิถีชงชาจิ้งซือ การจัดดอกไม้ ซึ่งสามารถนำไปปรับใช้ให้เกิดประโยชน์ในการดำเนินชีวิต มีทักษะชีวิต อย่างแท้จริง

นายสวัสดิ์ ณ พัทลุง

หัวหน้าคณะศึกษานิเทศก์ สพป.ตรัง 1,2และสพม. 3

1 กันยายน 2560

วันนี้คณะครูจากโรงเรียน ราชประชานุเคราะห์ 56 อ.เวียงสา จ.น่าน นำโดยรอง ผู้อำนวยการดวงเดือน โพธิ์ทอง ได้มาศึกษาดูงาน เกี่ยวกับ การจัดกิจกรรม การเรียนการสอน การ บริหารจัดการ ของโรงเรียนฉือจี้เชียงใหม่ ได้รับการต้อนรับและการให้ความรู้และประสบการณ์ จาก ผู้อำนวยการโรงเรียน คณะครูเป็นอย่างดี ทางโรงเรียนจะได้นำความรู้และประสบการณ์ไปปรับใช้ที่ โรงเรียนต่อไป

นางดวงเดือน โพธิ์ทอง

รองผู้อำนวยการโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 56

27 กรกฎาคม 2560

ขอชื่นชมกับผลงานของเหล่าเมล็ดพันธ์ของฉือจี้ ที่แตกดอกออกใบชูพุ่มไสว เพื่อให้ร่มเงา แก่ผู้ต้องการหลบฝนแดด อีกทั้งยังเป็นแหล่งเพาะพันธ์ุ เมล็ดแห่งคุณธรรมที่จะนำไปเพาะขำนำจ่าย ขยายผลสู่ผองชนทั่วธานี

ในนามของนิสิตจำนวน 39 รูป จาก มจร. วิทยาเขตเชียงใหม่ของอนุโมทนาของคุณท่าน ผู้อำนวยการและคณะครูทุกท่านพร้อมทั้งเจ้าหน้าที่ทุกฝ่ายที่ให้การต้อนรับเป็นอย่างดีและอบอุ่นยิ่ง

หวังว่าสิ่งที่เราได้จากการมาดูงานครั้งนี้จะกลายเป็นเมล็ดคุณธรรมอีกหลายเมล็ดที่พร้อม จะไปรยปรายไปทั่วสังคมไทยและสังคมโลก

On behalf of all students from MCV, Chiang Mai campus, I would like to warmly express my appreciation in what your all persons have done for the community and the people over the world.

ดร.พระมหาอัมพร ชุตินวโร

อาจารย์ประจำวิทยาลัยสงฆ์เชียงใหม่

10 สิงหาคม 2560

มีความยินดีและขอบคุณอย่างยิ่งที่ได้ให้โอกาสกับผู้บริหารและคณะครูได้มาเยี่ยมชมการบริหารจัดการ การเรียนการสอนที่น่าเอา ความรักผสมผสานกับสติปัญญา บ่มเพาะ เมล็ดพันธุ์ ต้นกล้า ที่บ่มเพาะคุณธรรมลงในเมล็ดพันธุ์ เพื่อการถ่ายทอดลงสู่ เรือกสวนไร่นา ที่ต้องอบรมบ่มเพาะ เมล็ดพันธุ์ เหล่านั้น ด้วยความรัก ความจริง และความกล้าหาญ

ขอบคุณที่โรงเรียนฉือจีเซียงใหม่ ที่ได้เมตตา สงเคราะห์แก่เราให้มาสัมผัส บรรยากาศแห่งความมีคุณธรรม เอื้ออาทร แห่งนี้

เรามุ่งมั่นว่าเราจะนำ “the power of love” หรือ “ต้าอ้าย” นำสู่สังคมไทยที่แฝงด้วยคุณธรรมให้จงได้

ดร.โซเฟีย ไทยอนันต์

ผู้รับใบอนุญาต

บงกรอร ภิญโญ

ผู้อำนวยการ

10 สิงหาคม 2560

บทที่ 6

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในบทนี้จะนำเสนอบทสรุปจากการวิจัยเรื่อง การดำเนินงานเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนตามแนวคิดพัฒนามนุษย์ของฉือจี้ : กรณีศึกษาโรงเรียนฉือจี้เชียงใหม่ โดยนำเสนอตั้งแต่วัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย สรุปผลการวิจัย การอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. วัตถุประสงค์การวิจัย

- 1.1 เพื่อศึกษาแนวคิดพัฒนามนุษย์ของฉือจี้ มาใช้ในการดำเนินงานพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนของโรงเรียนฉือจี้เชียงใหม่
- 1.2 เพื่อศึกษาผลการใช้แนวคิดพัฒนามนุษย์ของฉือจี้ มาใช้ในการดำเนินงานพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนของโรงเรียนฉือจี้เชียงใหม่
- 1.3 เพื่อศึกษาแนวทางพัฒนาการดำเนินงานพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนโรงเรียนฉือจี้เชียงใหม่ตามแนวคิดพัฒนามนุษย์ของฉือจี้

2. กรณีศึกษา

เนื่องจากการวิจัยเชิงคุณภาพ ที่จะต้องการจะเจาะลึกถึงข้อมูล เพื่อให้เกิดความเข้าใจและสามารถวิเคราะห์ประเด็นต่างๆ ความเป็นมา การดำเนินงานของโรงเรียน วิธีการการดำเนินงาน วิธีการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนตามแนวคิดพัฒนามนุษย์ของฉือจี้ ผู้วิจัยจึงขอเลือกกรณีศึกษาที่มีการจัดการศึกษาตามแนวคิดพัฒนามนุษย์ของฉือจี้เพียงโรงเรียนเดียวในประเทศไทยคือโรงเรียนฉือจี้เชียงใหม่

3. ผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key information)

ในการศึกษาวิจัยการดำเนินงานการวิจัยเรื่องการดำเนินงานเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนตามแนวคิดพัฒนามนุษย์ของฉือจี้ : กรณีศึกษาโรงเรียนฉือจี้เชียงใหม่ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลหลัก ดังนี้

1. ผู้บริหาร	จำนวน 1 คน
2. ครูผู้รับผิดชอบพัฒนานักเรียน	จำนวน 5 คน
3. ครูและบุคลากร	จำนวน 2 คน
4. นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา	จำนวน 6 คน
5. นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา	จำนวน 6 คน

6. ตัวแทนผู้ปกครอง	จำนวน 12 คน
รวมทั้งสิ้น	จำนวน 32 คน

4. เครื่องมือในการวิจัย

เนื่องจากการวิจัยในครั้งนี้เป็นวิจัยเชิงคุณภาพ(Qualitative Research) ตัวผู้วิจัยเองเป็นบุคคลสำคัญในการที่จะได้มาซึ่งข้อมูลต่างๆ ตามประเด็นที่จะศึกษาผู้วิจัยจะต้องสร้างความคุ้นเคยกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูล เพื่อให้ได้ข้อมูลที่แท้จริงในการเก็บรวบรวมข้อมูลนั้น ผู้วิจัยใช้การสัมภาษณ์และสังเกตปฏิกิริยาของผู้ให้ข้อมูลตลอดเวลา แล้วนำข้อมูลที่ได้นำมารวบรวมให้สมบูรณ์ โดยเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมีดังนี้

4.1 แบบสัมภาษณ์

ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์โดยจะสัมภาษณ์อยู่ 2 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ 1 นักเรียนและผู้ปกครองระดับชั้นประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษา จำนวน 24 คน โดยผู้วิจัยจะสัมภาษณ์เกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน และผลที่เกิดขึ้นกับนักเรียน

กลุ่มที่ 2 ครู บุคลากร จำนวน 2 คนโดยผู้วิจัยจะสัมภาษณ์เกี่ยวกับผลของการนำแนวคิดพัฒนามนุษย์ของฉือจี้ มาใช้ในการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน

กลุ่มที่ 3 ผู้บริหาร และครูผู้รับผิดชอบพัฒนานักเรียน จำนวน 6 คนโดยผู้วิจัยจะสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน โดยใช้แนวคิดพัฒนามนุษย์ของ ฉือจี้ ควรดำเนินการอย่างไรจึงจะสามารถพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียนได้ดียิ่งขึ้น

4.2 การสังเกต

ผู้วิจัยได้ทำการสังเกต ขณะที่นักเรียนทำกิจกรรม ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน โดยจะสังเกตทั้งแบบมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วม จากนั้นทำการบันทึกข้อมูล

5. การศึกษาข้อมูลเบื้องต้น

5.1 ศึกษาเอกสารและสื่ออื่นๆ เกี่ยวกับทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบคุณธรรมนำความรู้ รูปแบบแนวคิดต่างๆ ของโรงเรียนฉือจี้เชียงใหม่และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

5.2 ศึกษาการทำงานของแต่ละฝ่าย ว่ามีวิธีการทำงานอย่างไร มีการเก็บเอกสารอย่างไร มีเอกสารและร่องรอยการทำงานใต้อยู่แล้วบ้าง จากนั้นจึงพิจารณาเชื่อมโยงวัตถุประสงค์การวิจัยเข้ากับข้อมูลที่มีอยู่ เมื่อพบว่าข้อมูลที่มีอยู่ไม่เพียงพอ ที่จะตอบปัญหาการวิจัย จึงออกแบบและวางแผนที่จะหาข้อมูลจากแหล่งต่างๆ ทั้งนี้เพื่อที่จะตอบปัญหาการวิจัยให้ได้ครบถ้วน

5.3 ศึกษาเอกสารข้อมูลเกี่ยวกับบริบทและแนวทางการศึกษาของโรงเรียนฉือจี้เชียงใหม่อย่างชัดเจน

6. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยใช้วิธีการเก็บข้อมูลจากหลายกลุ่มคน เพื่อนำมาเชื่อมโยง ประมวลผล จัดหมวดหมู่ และตรวจสอบข้อมูล เพื่อตอบคำถามในประเด็นต่างๆ ที่ต้องการศึกษา ซึ่งการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้มีขั้นตอนดังนี้

6.1 ผู้วิจัยทำหนังสือขออนุญาตสถานศึกษาในการสัมภาษณ์และเก็บรวบรวมข้อมูล

6.2 หลังจากที่ได้รับอนุญาตให้เข้าศึกษาบริบทต่างๆ ภายในโรงเรียนคือจีเซียงใหม่ตามประเด็นที่ผู้วิจัย ต้องการศึกษแล้ว ผู้วิจัยได้ทำการขออนุญาตผู้บริหารโรงเรียน ในการเข้าไปสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วมกับการจัดการเรียนการสอนของทางโรงเรียน ตลอดจนการสัมภาษณ์

7. การตรวจสอบข้อมูล

ผู้วิจัยมีความเห็นว่า การเก็บรวบรวมข้อมูลนั้นอาจจะมีข้อมูลเกิดการคลาดเคลื่อนจากบริบทของโรงเรียนอาจจะทำให้ข้อมูลนั้นไม่น่าเชื่อถือ เพื่อให้เกิดความมั่นใจในข้อมูลที่ได้มา ผู้วิจัยจึงจัดให้มีการตรวจสอบข้อมูล โดยวิธีการดังต่อไปนี้

7.1 การยืนยันข้อเท็จจริงจากครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง

7.2 การตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า คือ ตรวจสอบว่าข้อมูลที่รวบรวมได้ต่างเวลา ต่างบุคคล และต่างสถานที่ที่มีความสอดคล้องกันหรือไม่ อย่างไร ในกรณีที่ข้อมูลไม่สอดคล้องกันจะตรวจสอบกับแหล่งข้อมูลที่เชื่อถือได้ แล้วนำไปตรวจสอบกับกลุ่มเป้าหมายที่ให้ข้อมูลอีกครั้งหนึ่งเพื่อเปรียบเทียบยืนยันและหาเหตุผลในการอธิบายข้อมูลให้ถูกต้องและครบถ้วน

8. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในระหว่างการเก็บข้อมูลรวบรวมข้อมูลนั้น ผู้วิจัยจะได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามกรอบแนวคิดและขอบเขตของการวิจัยด้วยวิธีการวิเคราะห์เชิงเนื้อหาซึ่งมีวิธีการดำเนินการ ดังนี้

8.1 นำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้มาจัดระบบทั้งข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสาร จาก การสังเกต จากการสัมภาษณ์เพื่อเตรียมพร้อมที่จะนำไปวิเคราะห์ เช่น การจดบันทึกใหม่ การถอดเทปการสัมภาษณ์

8.2 การให้ความหมายกับข้อมูล โดยการตีความจากข้อมูล โดยการตีความจากข้อมูลเบื้องต้นให้ออกมาเป็นข้อความที่สื่อความหมายของผู้ให้ข้อมูล

8.3 จัดหมวดหมู่ความหมายของข้อมูล โดยการนำเอาความหมายที่ให้ไว้มาจัดหมวดหมู่ตามตัวแปรที่ทำการวิจัย

8.4 วิเคราะห์และสรุปรวบรวมความหมายให้ได้ข้อความรู้ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยสำหรับในขั้นตอนนี้จะเป็นการนำข้อสรุปต่างๆ มาเชื่อมโยงกันเพื่อที่จะให้สามารถตอบปัญหาของการวิจัยในครั้งนี้ได้อย่างถูกต้องครบถ้วน

1. สรุปผลการวิจัย

1.1 เพื่อศึกษาแนวคิดพัฒนามนุษย์ของฉือจี้ มาใช้ในการดำเนินงานพัฒนา

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนของโรงเรียนฉือจี้เชียงใหม่

ในการดำเนินงานของโรงเรียนฉือจี้เชียงใหม่ ล้วนแล้วแต่มีหลักคิดเป็นพื้นฐาน เพื่อให้บุคลากรยึดถือและปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งหลักคิดดังกล่าวนี้เกิด จากท่านธรรมจารย์เจิ้งเหยียน ท่านธรรมจารย์เกิดที่เมือง ซิงฉุย ซานเมืองไทจง ตอนกลางของประเทศไต้หวัน และได้บวชเป็นภิกษุณี เมื่ออายุ 23 ปี ท่านเป็นภิกษุณีในพระพุทธศาสนาิกายมหายาน ท่านมีจริยวัตรที่งดงาม เป็นที่เลื่อมใสศรัทธาในประชาชนชาวจีนไต้หวัน ท่านเคยได้รับรางวัลแมกไซไซ ในปี พ.ศ. 2534 และได้รับการเสนอชื่อเข้ารางวัลโนเบลสาขาสันติภาพ (ประเวศ วะสี, 2552) ท่านธรรมจารย์เจิ้งเหยียนมีความสามารถในการแสดงวาทีธรรม ทำให้คนทุกเพศทุกวัยเข้าใจได้ง่าย และสามารถนำไปปฏิบัติในการดำเนินชีวิตได้อย่างแท้จริง นอกจากนี้ท่านจะสามารถแสดงวาทีธรรมได้เป็นที่น่าประทับใจของคนแล้ว ท่านยังมีปณิธาน อังแรงกล้าในการที่จะช่วยเหลือผู้อื่นที่กำลังตกทุกข์ได้ยาก การดำเนินชีวิต และหลักคิดของท่านนั้นล้วนแล้วแต่เป็นแบบอย่างที่ดีให้กับบุคลากรและอาสาสมัครทุกคนของมูลนิธิพุทธฉือจี้ทั้งในประเทศไต้หวันและประเทศไทย ท่านเป็นแบบอย่างในทุกอิริยาบถ ไม่ว่าจะเป็น การเดินเบาๆ ด้วยวาจาอ่อนโยน ไบหน้าและสายตาเต็มเปี่ยมไปด้วยรอยยิ้มและความรัก การแต่งกายที่เรียบง่ายด้วยเครื่องแบบกัณฑ์กระตุม ทุกเม็ด เพื่อความสุภาพเรียบร้อย (พระเดิมแท้ ชาวหินฟ้า และคณะ, 2550) ท่านเป็นผู้ที่ยึดถือและปฏิบัติตามวินัยภิกษุณีอย่างเคร่งครัด ทั้งวินัยส่วนตัวและวินัยต่อผู้อื่น วินัยต่อตนเองคือการพึ่งพาตนเอง และวินัยต่อผู้อื่นคือการไม่เบียดเบียนผู้อื่น (พระเดิมแท้ ชาวหินฟ้า และคณะ, 2550) ให้ความเคารพและช่วยเหลือผู้ที่ตกทุกข์ได้ยาก การเป็นต้นแบบทั้งในเรื่อง การอบรมสั่งสอนที่สอดคล้องกับจริยวัตรอันงดงามของท่าน ทำให้บุคลากรและอาสาสมัครทุกคน เลื่อมใสศรัทธา และพร้อมจะปฏิบัติงานทุกด้านด้วยความเต็มใจ

1. ปรัชญาการศึกษาของฉือจี้

เมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขา

เมตตา คือ ความรักและความเอ็นดูที่สะอาดบริสุทธิ์ ตั้งจิตใจของมารดาที่มีต่อบุตร ปรารถนาให้ผู้ อื่นได้รับความสุข

กรุณา คือ ความเอ็นดูทนไม่ได้ที่ผู้อื่นได้ต้องภัยรับทุกข์ดังพระโพธิสัตว์ที่ช่วยเหลือสรรพสัตว์โดยไม่มีเงื่อนไข

มุทิตา คือ มีความยินดีสรรเสริญ ส่งเสริม ที่ดำเนินชีวิตตามอริยมรรคและได้พ้นทุกข์ ประสบสุขแห่งผลปฏิบัตินั้น ทั้งตนเองและผู้อื่น

อุเบกขา คือ การให้ที่ก่อปรด้วยปัญญา และความปรดีเปรมตั้งการให้ของอาจารย์ต่อศิษย์ พ่อแม่ให้ต่อบุตร ทั้งนี้เป็นการให้ที่ไม่หวังผลต่างตอบแทน

ดำเนินไปพร้อมกับปณิธานด้านการศึกษาของมูลนิธิฉือจี้ มีปรัชญาโรงเรียนที่เหมือนกันคือ "พรหมวิหาร4" เป้าหมายเพื่อให้เกิดการศึกษาในพัฒนาการบุคคลากรให้ มีความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ โดยอาศัย "ศิลปะการดำเนินชีวิต" "มารยาทที่ดีงาม" และ "บ่มเพาะวัฒนธรรมที่ดีงามของมนุษย์" จนเป็นบุคลากรที่สุขสมบูรณ์ (สุขทั้งกายใจ ปัญญา และสังคม) <http://www.tzuchi.ac.th/th/>

2. การจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนฉือจี้เชียงใหม่

2.1 หลักสูตรวิชาจริยธรรม

หลักสูตรวิชาจริยธรรมในแต่ละปีการศึกษา นักเรียนจะได้เรียนรู้ผ่านการปฏิบัติจริง จากการกระบวนการสอนที่ชาวฉือจี้ได้ปฏิบัติกันมาคือการสอนโดยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จาก “สัมผัส” “วิเคราะห์” และ “เข้าใจ” จึงจะทำให้เกิด “ปรับ เปลี่ยนวิถีการดำเนินชีวิต โดยการนำไปปฏิบัติจริง” จากวิชาต่างๆ ที่สร้างเสริม และส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ด้านคุณธรรมจริยธรรมที่มีความสมบูรณ์ ดังต่อไปนี้

1) จิ้งจ้ออวี หรือวาทะธรรม ของท่านธรรมาจารย์เจิ้งเหยียน (ปกติจะใช้กระบวนการสอนแบบ 5 ขั้นตอน ที่ฉือจี้ได้ออกแบบมาใช้ในการสอน)

2) จริยศิลป์การตัดดอกไม้

3) จริยศิลป์การชงชา

4) จริยศิลป์การเขียนพู่กันจีน

5) การดำเนินชีวิต

6) ภาษามือ

2.2 จิ้งจ้ออวี

จิ้งจ้ออวี หรือวาทะธรรม เป็นคำสอนของท่านธรรมาจารย์เจิ้งเหยียน ที่เผยแพร่เพื่อความสงบสุขจิตใจใฝ่สันติ และความร่มเย็นของมวลมนุษย์ ท่านธรรมาจารย์ได้กล่าวว่า (จิ้งจ้ออวี 1, 2553) ทางสมาพันธ์ฉือจี้ได้นำเอาหนังสือ “วาทะธรรม จิ้งจ้ออวี 1” ของอาตมา มาเรียบเรียงจัดทำเป็นหนังสือชุด “วาทะธรรมจิ้งจ้ออวี 1” สำหรับเด็กนักเรียน และจัดโปรแกรมการเรียนการสอนเสริมในชั้นเรียน เพื่อให้ให้นักเรียนสามารถนำถ้อยคำดีๆ จากหนังสือ “วาทะธรรมจิ้งจ้ออวี 1” มาท่องจนขึ้นใจและนำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันอันจะมีผลต่อบุคคลในครอบครัว นอกจากนี้ท่านยังได้กล่าวสรุปในย่อหน้าสุดท้ายของบทนำ (จิ้งจ้ออวี 1, 2553) ว่าอ่านหนังสือเพื่อพัฒนาคน ประกอบบุคคลเพื่อจรโรโลกให้มีเมตตา ขอทุกคนจงอ่านหนังสือที่ดี และประกอบบุคคลเพื่อยังส่วนลึกของจิตใจให้สวยงาม และเติมแต่งชีวิตให้มีสีสันสดใสงดงาม

เนื้อหาองค์ความรู้ของจิ้งจิ้งจิวี่ในหลักสูตรจริยธรรมของทุกระดับชั้นเรียนนั้นจะเน้นให้นักเรียนได้นำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวัน โดยมีครูประจำชั้นเป็นผู้ติดตามดูแลการปฏิบัติของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอจากแหล่งต่างๆ เช่น จากการสังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติจริงในชีวิตประจำวัน จากการติดตามจากสื่อใยรักที่นักเรียนบันทึกส่งครูแต่ละวัน จากการติดตามข้อมูลจากครูผู้สอนและผู้ปกครอง เป็นต้น

กระบวนการจัดการเรียนการสอนจิ้งจิวี่ มี 5 ขั้นตอน ได้แก่

1. ขั้นสัมผัสประสบการณ์ หมายถึง การจัดเหตุการณ์จำลองแบบต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับวาทธรรมที่สอน เป็นการจำลองตามสถานการณ์จริงให้นักเรียนได้ทดลองปฏิบัติ เพื่อสัมผัสกับประสบการณ์จริงด้วยตนเอง

2. ขั้นการเล่านิทาน หมายถึง การเล่านิทาน การแสดงละครสั้นๆ การชมรูปภาพ คลิปต่างๆ แบบใดแบบหนึ่งที่สอดคล้องกับวาทธรรมที่สอน และตามระดับความสนใจของนักเรียน การเล่านิทาน ชมรูปภาพ ใช้กับระดับชั้นประถมศึกษาตอนต้น การแสดงละครสั้นๆ การเล่านิทาน ชมรูปภาพ และคลิปต่างๆ ใช้กับระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลาย และ มัธยมศึกษา ในการใช้สื่อต่างๆ การใช้สื่อแบบต่างๆ ในการสอน ต้องผ่านการตรวจสอบและพิจารณาถึงความเหมาะสมของสื่อจากฝ่ายจริยธรรมก่อนทุกครั้ง

3. ขั้นขบคิดจากนิทาน หมายถึง การตอบคำถามที่เกี่ยวกับขั้นการเล่านิทาน เพื่อสร้างความเข้าใจ

4. ขั้นพิจารณาตัวเอง หมายถึง การคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์และพิจารณา / ทบทวนตัวของนักเรียนเองว่า นักเรียนเคยปฏิบัติตนตามที่ได้รับชม หรือได้ฟังจากขั้นการเล่านิทานหรือไม่อย่างไร โดยการพูดแบ่งปันความในใจ

5. ขั้นนำไปปฏิบัติในชีวิตจริง หมายถึง การวางเป้าหมายในการนำหลักคำสอนจากวาทธรรมไปปฏิบัติในชีวิตจริง

2.3 จริยศิลป์การจัดดอกไม้

การจัดดอกไม้เป็นวิชาที่เมื่อจ้กำหนดขึ้นเพื่อให้ นักเรียนได้เรียนรู้เรื่อง ความจริง ความดี ความงาม ของจริยธรรมในการดำเนินชีวิตจากการใช้ดอกไม้และแจกัน เด็กๆ จะได้รับการปลูกฝัง ช้แนะให้เข้าใจถึงความสำคัญของดอกไม้ และก่อนที่จะมาเป็นดอกไม้ต้องมีการหยอดเมล็ดพันธุ์ หรือต้นลงในดิน จากนั้นก็ต้องเฝ้าทะนุถนอม ดูแล รดน้ำ พรวนดิน ใส่ปุ๋ย ในขั้นนี้เด็กๆ จะได้เรียนรู้ถึงชีวิต จะดูแล รักษาอย่างไรให้ชีวิตอยู่รอดปลอดภัย และเจริญเติบโตอย่างมีคุณภาพ และเกิดคุณค่าต่อตน และสังคมสิ่งแวดล้อม เด็กๆ จะได้เรียนรู้การรัก และเคารพสรรพชีวิต เมื่อมีดอกไม้จะนำดอกไม้มาปักแจกัน การส่งเสริมให้เกิดเรียนรู้อีกมิติหนึ่งของดอกไม้ และใบไม้ว่าดอกไม้เปรียบเสมือนโลกใบนี้ และใบไม้เปรียบดังพุทธองค์ และพระโพธิสัตว์ ที่ทำให้โลกนี้มีความสุข สบาย มี

ความสมบูรณ์เต็มที่ จะได้เรียนรู้การจัดแจกันด้วยตนเอง ใช้ดอกไม้ ใบไม้ ทุกดอกทุกใบอย่างรู้ค่า หยิบ จับด้วยความทนุถนอม วางลงในแจกันให้เกิดความสมดุล และสวยงาม การพัฒนาความยากง่ายของเนื้อหาจะขยายเพิ่มในระดับที่สูงขึ้นตามระดับชั้นที่สูงขึ้น เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับพัฒนาการของผู้เรียน และเกิดการเรียนรู้การไตร่ตรอง การวิเคราะห์และสังเคราะห์ที่ลึกซึ้งขึ้น

1.3 จริยศิลป์การชงชา

เป็นชั้นเรียนที่มีความพิถีพิถันในการออกแบบเพื่อให้เกิดบรรยากาศที่สงบ สง่างาม ด้านหน้าห้องเรียนจะไม่มีประตู หรือกำแพง ในห้องเรียนเด็กๆจะนั่งบนเบาะที่โต๊ะเตี้ย โต๊ะละ 4 คน และยังใช้โอกาสขณะที่นั่งล้อมโต๊ะสอนจริยธรรมที่เชื่อมโยงจากสิ่งแวดล้อมทางกายภาพของห้อง เรื่อง โต๊ะทรงสี่เหลี่ยม ทรงสี่เหลี่ยมหมายถึงความซื่อสัตย์ ซื่อตรง เบาะรองนั่งเป็นเบาะทรงกลม หมายถึง การอยู่ร่วมกันอย่างกลมกลืนและไม่เกิดการกระทบกัน จากนั้นครูจะกระตุ้นด้วยน้ำเสียงที่นุ่มนวลนำ ฟังให้นั่งตัวตรง หลังตรง ให้ดูสง่างาม นำเคารพ และการสร้างความรู้สึกรู้สึกให้ตัวเล็กกลง โดยไม่แสดงท่าทางยิ่งใหญ่ จากนั้นครูจะส่งเสริมการเรียนรู้ด้านคุณธรรมจริยธรรมโดยการเชื่อมโยงจากประเด็นต่างๆ ตามแผน และ/หรือ ตามโอกาส ดังต่อไปนี้

1. การวางรองเท้า นักเรียนต้องถอดรองเท้าก่อนเข้าห้องเรียนชงชาและวางรองเท้าให้เป็นระเบียบ โดยเรียงเป็นแถว ให้สันรองเท้าชิดขอบผนังหัวรองเท้าอยู่ด้านนอก เพื่อให้สะดวกในการสวมรองเท้า ประเด็นจริยธรรมที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนี้คือความมีระเบียบไม่เพียงช่วยให้ดูสวยงาม แต่ยังไม่ีผลกระทบต่อคนรอบข้าง และความสะดวกรวดเร็วในการสวมรองเท้าอีกครั้งเมื่อเสร็จภารกิจแล้ว

2. ประวัติของชา ประเพณีการชงชาของจีน อูปรณ์ที่ใช้ในการชงชา ชา น้ำ สำหรับชงชา และพิธีชงชา หรือ “จิ้งซือฉา” ซึ่งหมายถึง “พิธีชงชาด้วยความสมถะ” เป็นพิธีที่ผู้ชงชา ต้องมีความสงบ และคิดถึงที่จะปฏิบัติทุกขั้นตอน และรายละเอียดของเนื้อหาจะขึ้นอยู่กับพัฒนาการของเด็ก ประเด็นจริยธรรมที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนี้คือ 1) การควบคุมสติให้อยู่ในที่ตั้ง การสามารถคุมสติไว้ได้จะทำให้รับรู้ภาวะที่กำลังสัมผัสอยู่นั้น และเชื่อมโยงสิ่งที่รับรู้สู่ระบบการไตร่ตรองเอกลักษณ์กรอง เลือกสิ่งที่ดีมีคุณค่าไปปฏิบัติ 2) ความสำนึกคุณผู้มีคุณูปการต่อการให้ได้มาซึ่งน้ำสำหรับชงชา ใบชา อูปรณ์ในการชงชา และดื่มชา 3) ความพอเพียง คือไม่มากเกินไปจนเกิดความไม่พอดี 4) การรักษาสีสิ่งแวดล้อมโดยการเลือกใช้ชาที่ปลูกโดยไม่ใช้สารเคมีใดๆ

3. จิตใจของผู้ชงชา ต้องเป็นจิตใจที่มีความยินดีในการให้บริการ

4. ความละเอียด ความประณีต ความนุ่มนวลในการชงชา หยิบ จับ วางถ้วยชาไม่ให้เกิดเสียง เพราะถ้วยชาและอุปกรณ์ประกอบมีความบอบบางบิ่น และแตกหักง่าย ให้เห็นว่าการวางถ้วยชา ก็เช่นเดียวกับการวางตัวของคนที่ต้องไม่ให้เกิดการกระทบกันทั้งด้านร่างกายและจิตใจ หากเกิดขึ้นแล้วย่อมไม่ทำให้เกิดความสุขในการอยู่ร่วมกัน

5. การผลัดกันบริการผู้อื่น เพื่อเรียนรู้การยินดีรับบริการจากผู้อื่นด้วยความชอบพระคุณ นบนอบอ่อนน้อมถ่อมตนและยินดีให้บริการกับผู้อื่น ด้วยความชอบพระคุณ นบนอบอ่อนน้อมถ่อมตน เช่นเดียวกัน สำหรับเด็กในระดับประถมศึกษา สิ่งสำคัญคือการทำเขาเหล่านั้นได้เรียนรู้และฝึกทักษะการให้บริการผู้อื่นด้วยความรักและความตั้งใจ

6. การจิบชา 3 ครั้ง ก่อนดื่มต้องมองสีของชา ที่มีสีทองใส ตมกลิ่นชาที่หอมกรุ่น ก่อนดื่มชาต้องส่งใจไปของคุณผู้ที่ปลูกชาชั้นดีมาให้ได้ดื่ม พร้อมกับให้เด็ก ๆ พูดยตามว่า “จิบแรกพุดดี” แล้วจิบชาจิบแรก ต่อจากนั้นให้เด็ก ๆ พูดยตามในรอบที่ 2 ว่า “จิบสองคิดดี” แล้วจิบชาจิบที่สอง และให้เด็ก ๆ พูดยตามว่ารอบที่ 3 ซึ่งเป็นรอบสุดท้าย ว่า “จิบสามทำดี” แล้วจิบชาจิบที่สาม

7. การกล่าวความรู้สึกของเด็ก ๆ ในการร่วมกิจกรรมจริยศิลป์การชงชา ตั้งแต่แรกเริ่ม จนถึงสิ้นสุดกิจกรรม โดยมีครูคอยเสริมเพื่อเติมเต็มในประเด็นที่เด็ก ๆ ได้แสดงความรู้สึกนั้น

1.4 จริยศิลป์การเขียนพู่กันจีน

เป็นวิชาที่ต้องเรียนรู้เรื่องจิตสงบ จิตเกิดสมาธิที่มีลักษณะเช่นเดียวกับการฝึกสมาธิ ส่งเสริมให้มีความตั้งใจ และคิดถึงสิ่งที่ตั้งใจของงานที่กำลังจะทำในขณะที่จรดปลายพู่กันที่กระดาก เพื่อให้ตัวอักษรที่เขียนเกิดจากเส้นที่สวยงามตามลักษณะของอักษรรูปภาพของจีน การเขียนพู่กันจีนจะต้องฝึกบ่อยๆ ด้วยความตั้งใจและมีจิตที่เป็นสมาธิจะทำให้ผลงานมีความสวยงาม

1.5 การดำเนินชีวิต

การดำเนินชีวิตของฉือจี้เป็นสิ่งที่เรียบง่าย มีวินัย ประหยัด และมีเอกลักษณ์ของฉือจี้ ในส่วนนี้เด็ก ๆ จะได้เรียนรู้ในด้านต่างๆ ดังต่อไปนี้

1. การใช้อุปกรณ์สำหรับรับประทานอาหารเช้าและดื่มน้ำ นักเรียนทุกคนมีอุปกรณ์ส่วนตัวสำหรับการรับประทาน และดื่มน้ำ ที่บรรจุในถุงรูดปากถุงด้วยเชือกสำหรับถือและป้องกันสิ่งของตกหล่นภายในถุงมี ถ้วยข้าวพร้อมฝาปิดสนิท 1 ใบ ตะเกียบ 1 คู่ หมอนวางตะเกียบ 1 อัน แก้วน้ำมีฝาปิด 1 ใบ บางคนจะมีผ้าเช็ดจานใส่ไว้ในถุง เด็ก ๆ ทุกคนได้รับการฝึกให้ใช้อุปกรณ์ส่วนตัวในการรับประทานอาหารเช้าและดื่มน้ำ เพื่อสุขภาพของตน ที่ไม่ใช่สิ่งของร่วมกับผู้อื่น อีกทั้งยังเป็นการรักษาสิ่งแวดล้อมจากการลดการใช้ตะเกียบประเภทใช้แล้วทิ้งเพื่อลดปริมาณขยะและลดการใช้ไม้ที่สามารถใช้วิธีการอื่นได้โดยไม่สร้างปัญหาให้กับผู้ใช้

2. การรักษาสิ่งแวดล้อม เป็นภารกิจสำคัญของฉือจี้ ที่เริ่มมาตั้งแต่ปีพุทธศักราช 2553 หลังจากที่ท่านธรรมาจารย์ได้เห็นพ่อค้าแม่ค้ากำลังเก็บของเตรียมกลับบ้าน แต่ทิ้งขยะไว้จำนวนมากมหาศาลไว้บนท้องถนนบริเวณที่ตั้งของชายและท่านได้เชิญชวนให้ทุกคนร่วมมือกันเก็บขยะตามท้องถนนเพื่อนำกลับมารีไซเคิล ช่วยให้ชุมชนสะอาด ในครั้งนั้นท่านได้กล่าวว่า “ขอให้ทุกท่านใช้สองมือที่กำลังปรบอยู่นั้น มาช่วยกันเก็บขยะตามท้องถนน เพื่อนำกลับมารีไซเคิล ช่วยให้ชุมชนของเราสะอาดร่วมกันแปรเปลี่ยนขยะให้เป็นทองคำ แปรเปลี่ยนทองคำให้เป็นใจรัก” จากการผลักดันจากท่าน ธรรม

มาจารย์ ทำให้สมาชิกคนหนึ่งได้จัดกิจกรรม “โครงการแยกสิ่งของรีไซเคิล บริจาคช่วยเหลือมือจี” ในบริเวณพื้นที่บ้านใกล้เรือนเคียงของตนเอง นับเป็นการเริ่มภารกิจด้านสิ่งแวดล้อมที่ทำให้บ้านเมืองมีความสะอาด ผู้อาศัยอยู่ก็มีความสุข โรงเรียนมือจีเชียงใหม่เห็นความสำคัญของความสะอาดของสิ่งแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกอาคาร มาตั้งแต่โรงเรียนเริ่มเปิดทำการ เพื่อให้เด็กๆ ทุกคนได้เติบโตในสิ่งแวดล้อมที่สะอาด โรงเรียนจึงได้ฝึกฝนให้เกิดการเรียนรู้เรื่องการแยกขยะตั้งแต่วันแรกที่เข้ามาเรียนในโรงเรียนมือจีเชียงใหม่ ทำให้เขาเหล่านั้นสามารถแยกขยะที่ตนเองสร้างขึ้นได้เป็นอย่างดี อีกทั้งยังให้ความสำคัญของการลดปริมาณขยะภายในโรงเรียน โดยการไม่สร้างขยะและไม่เพิ่มปริมาณขยะในโรงเรียน

3. การร่วมกันดูแลรักษาความสะอาดทั่วไปในชั้นเรียน ภายในอาคารเรียน ห้องน้ำ ห้องส้วม และภายนอกอาคาร โดยแบ่งพื้นที่รับผิดชอบ เพื่อให้มีความสะอาด และสวยงามอยู่เสมอ

4. การรักษาวินัยในเรื่องต่างๆ เช่น การวางรองเท้า การวางกระเป๋า การเดินแถว การถือกระเป๋า หรือถือสิ่งของขณะเดินแถว การหักท่าย การทำความเคารพ การตัดอาหาร การตัดอาหาร การรับประทานอาหาร การเสิร์ฟอาหารให้คุณครูเป็นคนแรก การส่งของให้คุณครู และการเปลี่ยนรองเท้าก่อนเข้าห้องน้ำ เป็นต้น

5. การรับประทานอาหารเช้า และการปฏิบัติตนเป็นคนดี เมื่ออยู่ในโรงเรียน และแต่งเครื่องแบบต่างๆ ของโรงเรียนเด็กๆ ต้องรับประทานอาหารเช้า รวมถึงการไม่นำชิ้นส่วนของสรรพชีวิตและอาหารที่ทำจากเนื้อสัตว์เข้ามาในโรงเรียน

6. การแสดงความกตัญญูต่อพ่อแม่ และผู้มีพระคุณตามโอกาสต่างๆ วัน คือการไหว้พ่อแม่ ญาติผู้ใหญ่ทั้งก่อนไปโรงเรียน และเมื่อกลับถึงบ้าน การไหว้และกล่าวขอบพระคุณคุณลุงคุณป้ารับส่งนักเรียน การไหว้ทักทายคุณครูในตอนเช้า และลาคุณครูในตอนเย็น เป็นต้น

7. การส่งเสริมการเรียนรู้และการปฏิบัติเพื่อมารยาทที่ดีงามในการเข้าพบคุณครู ส่งของให้คุณครู และการขอบพระคุณคุณครู เป็นต้น

8. การรับรู้เรื่องมหาปณิธาน 4 (1. การกุศล 2. การรักษาพยาบาล 3. การศึกษา 4. จริยธรรม) ปัจจุบันได้พัฒนาไปสู่ภารกิจ 8 ภารกิจของมือจี คือภารกิจด้านการกุศล ภารกิจด้านบรรเทาภัยระหว่างประเทศ ภารกิจด้านการรักษาพยาบาล ภารกิจด้านการบริจาคไขกระดูก ภารกิจด้านการศึกษา ภารกิจด้านอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ภารกิจด้านจริยธรรม ภารกิจด้านอาสาสมัครชุมชน ภารกิจของมือจีเป็นภูมิปัญญาที่พลิกวิกฤตให้เป็นโอกาส หรือเปลี่ยนปัญหาให้เป็นปัญญา เช่น

เปลี่ยน การมองผู้ยากไร้ เป็น โภธิสัตว์แปลงร่าง และ

เปลี่ยน ขยะ เป็น ทองคำ เป็นต้น

9. จิตอาสา ส่งเสริมให้เรียนรู้ประสบการณ์ด้านจิตอาสา นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 เรียนรู้ภายในโรงเรียน นักเรียนตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ได้เข้าร่วม

กิจกรรมเยี่ยมครอบครัวบุญคุณ และเยี่ยมบ้านพักคนชรา ที่บ้านใหม่หนองบัว หมู่ 10 ตำบลหนองบัว อำเภอยะโยนบุรี

1.6 ภาษามือ

ภาษามือเป็นหนึ่งในวัฒนธรรมที่สง่างามของฉือจี้ ชาวฉือจี้ทุกกลุ่มภารกิจ ทุกวัย ทุกส่วนงาน จะแสดงภาษามือในโอกาสต่างๆ ทุกโอกาส เพื่อแสดงพลัง แสดงความพร้อมเพรียง และเอกภาพของฉือจี้ ภาษามือเป็นกิจกรรมการร้องเพลง และแสดงท่าทางการเคลื่อนไหวมือและแขน ประกอบตามเนื้อเพลง เป็นการส่งเสริมการเรียนรู้เรื่องจิตที่สงบ เกิดสมาธิในขณะที่ร้องเพลงและแสดงท่าทาง นอกจากนี้เด็กๆ จะได้เรียนรู้เรื่องคุณธรรมจริยธรรมจากบทเพลง ภาษาท่าทางที่แสดงประกอบบทเพลงนั้น การกำกับควบคุมตนเองในขณะที่แสดงภาษามือ และบรรยากาศขณะที่แสดงภาษามือ จากการเรียนรู้การแสดงภาษามือทำให้เกิดสามารถควบคุมตนเองให้อยู่ในอิริยาบถที่สง่างาม มีความสงบทำให้เป็นนั้บถือ เป็นที่ชื่นชมต่อผู้พบเห็น มีความเป็นมิตรกับคนทั้งหลายทั้งปวง เพราะผู้ที่กำลังแสดงภาษามือจะมีสีหน้ายิ้มแย้มแจ่มใส ใครเห็นใครก็รู้สึกรัก ประทับใจ อยากรู้จักและร่วมสนทนาด้วย

ความพร้อมของฉือจี้ในการเผยแพร่ภาษามือให้เป็นที่รู้จักกันอย่างแพร่หลายในมวลสมาชิกของฉือจี้ทั่วโลก คือการผลิตเอกสารสอนการแสดงท่าทาง และซีดีเพลงฉือจี้ ที่ต้องใช้ประกอบกัน และ VCR สอนเพลง และท่าทาง ทำให้มีความสะดวกในการสอน และฝึก สำหรับนักเรียน โดยทั่วไปผู้สอนคือคุณครู โดยที่คุณครูฝึกมาจากประเทศไต้หวัน ฝึกจากคณะกรรมการของมูลนิธิฉือจี้ไต้หวัน ในประเทศไทย และฝึกจาก VCR ทำให้นักเรียนสามารถแสดงภาษามือได้ดีไม่แตกต่างไปจากชาวฉือจี้ที่ไต้หวัน หรือประเทศอื่นๆ

2. กิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาจริยธรรม

2.1 โอวาทของท่านธรรมาจารย์

การฟังโอวาทของท่านธรรมาจารย์ เป็นกิจกรรมที่เสริมหลักสูตรวิชาจริยธรรม กำหนดให้นักเรียนทุกคนได้เข้าฟังโอวาทสัปดาห์ละ 1 ครั้ง ในช่วงเช้าของวันจันทร์ เวลา 08.00-08.40 น. โดยแยกระดับประถมศึกษาออกจากระดับมัธยมศึกษา เพื่อประสิทธิภาพของการเรียนรู้ การฟังโอวาทของนักเรียนประถมศึกษาจะจัดครั้งละ 40 นาที โดยแบ่งเป็น 3 ช่วง ช่วงที่ 1) ช่วงของการฟังโอวาท จาก VCR. ใช้เวลาประมาณ 12 นาที ช่วงที่ 2) ช่วงของการร่วมแบ่งปันสิ่งที่รับรู้ และรู้สึกจากการฟังโอวาท ประมาณ 20-25 นาที ในช่วงนี้ นักเรียน และครู จะร่วมกันแสดงความรู้สึก จากข้อมูลที่ได้รับจากโอวาทของท่านธรรมาจารย์ อย่างอิสระ ที่มีครูเป็นผู้กระตุ้นให้นักเรียนได้ร่วมแสดงความรู้สึกในกรณีที่ห้องเรียนเงียบ หรือนักเรียนยังไม่แสดงให้เห็นถึงความกระตือรือร้นที่จะร่วมแสดงความรู้สึก ในช่วงเวลานี้ นักเรียนได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนๆ คุณครู ทำให้การเรียนรู้ที่มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น และยังเกิดการเรียนรู้การสร้างความมั่นใจให้กับตนเอง เกิดความ

เชื่อมั่นในตนเองจากการกล้าคิด กล้าพูด และกล้าทำ ในชั้นเรียนนั้น ช่วงที่ 3) ในช่วงเวลานี้เป็นการใช้เวลาที่เหลือทั้งหมดในการกระตุ้น และส่งเสริมการปฏิบัติ โดยครู และนักเรียน ให้เด็กๆ นำประสบการณ์จากการฟังโอวาทท่านธรรมาจารย์ไปปฏิบัติในชีวิตประจำวัน

2.2 การสอนสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมในรายวิชาที่สอนทุกรายวิชา

โรงเรียนกำหนดให้มีการสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมทุกรายวิชาทุกคาบ โดยครูสามารถนำเอาบทเรียนจากจิ้งจอกอวี หรือจากสถานการณ์ปัจจุบัน หรือตามโอกาสของห้วงเวลานั้น หรือที่สอดคล้องกับบทเรียน หรืออื่นๆตามความสนใจแทรกไว้ในบทเรียนที่จะสอนในแต่ละคาบ

3. กิจกรรมและโครงการที่สร้างเสริม และส่งเสริมความกตัญญู

ท่านธรรมาจารย์แจ้งเหยียนได้สอนลูกศิษย์ของท่านมาเสมอว่า “ความกตัญญู เป็นสิ่งที่รอไม่ได้” โรงเรียนได้ตอบสนองคำสอนของท่านโดยการจัดการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมที่หลากหลาย เช่นกิจกรรมไหว้ครู กิจกรรมเสิร์ฟน้ำชาสำนักคุณ กิจกรรมล้างเท้า หรือ ป้อนข้าว พ่อ/แม่ หรือ ผู้ปกครอง ในโอกาสวันพ่อ และวันแม่ การสำนึกคุณสรรพชีวิต การแสดงละครภาษามือ การสอนสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมในรายวิชาที่สอน การจัดการเรียนการสอนวิชาจริยธรรม การเลี้ยงฉลอง การสำเร็จหลักสูตร และจากการแสดงออกของนักเรียนร่วมกับข้อมูลที่ได้รับจากผู้ปกครองของนักเรียนทำให้โรงเรียนมีความมั่นใจว่านักเรียนโรงเรียนฉือจี้เชียงใหม่ เป็นผู้ที่มีความกตัญญูต่อบุพการี และผู้มีพระคุณ กิจกรรมต่างๆ ที่จัดเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ในดังนี้ เช่น

3.1 กิจกรรมไหว้ครู เป็นกิจกรรมสำคัญของสถานนักเรียน กิจกรรมนี้จัดในช่วงเปิดภาคใหม่ภาคเรียนที่ 1 ของแต่ละปีการศึกษา ในพิธีไหว้ครูนอกเหนือจากการแสดงมุทิตาจิตต่อคณะครู ก่อนเริ่มพิธีไหว้ครู ตัวแทนนักเรียนจะถวายพานดอกไม้ ธูปเทียนให้ท่านธรรมาจารย์ก่อน เพื่อเป็นการระลึกถึงพระคุณขององค์ผู้ก่อตั้งโรงเรียนฉือจี้เชียงใหม่แห่งนี้

3.2 พิธีเสิร์ฟน้ำชาสำนักคุณ เป็นกิจกรรมที่จัดในวันสุดท้ายของภาคเรียนปกติ ก่อนปิดภาคเรียนที่ 1 และภาคเรียนที่ 2 นักเรียนจะเสิร์ฟน้ำชา พร้อมขนมชิ้นเล็กๆ และมอบการ์ดแสดงความรู้สึกสำนักคุณต่อบิดามารดา หรือผู้ที่เลี้ยงดูส่งเสียให้เรียน ที่นักเรียนทำด้วยตนเอง

3.3 พิธีป้อนข้าว หรือล้างเท้าเพื่อแสดงความสำนึกคุณพ่อ/แม่ ที่ได้เลี้ยงดู ให้การศึกษา และให้ความรัก พิธีนี้จัดในวันพ่อแห่งชาติ และวันแม่แห่งชาติ ของโรงเรียน โดยจะเลือกกิจกรรมสลับกันระหว่างพิธีป้อนข้าว และพิธีล้างเท้า สำหรับพิธีป้อนข้าว เป็นกิจกรรมที่จำลองสถานการณ์ที่แม่หรือพ่อป้อนข้าวให้ลูกเมื่อลูกยังเล็กๆ โดยที่กิจกรรมนี้กำหนดให้ลูกเป็นผู้ป้อนข้าวให้แม่ หรือพ่อ ส่วนพิธีล้างเท้า เด็กๆ จะนั่งพับเพียบ กราบเท้า พ่อแม่ หรือผู้ปกครองจากนั้นจะปรับเป็นนั่งคุกเข่ายกเท้าของพ่อแม่ หรือผู้ปกครองวางในกอละมัง แล้ววกน้ำรดที่เท้าของพ่อแม่ หรือผู้ปกครอง จากนั้นก็ขัดถูเท้า ฝ่าเท้า เมื่อเสร็จแล้ว จะยกเท้าออกจากกอละมัง นำผ้าเช็ดเท้าผืนเล็กๆมาเช็ดเท้าจนแห้ง แล้วยกเท้าอีกข้างวางในกอละมัง ปฏิบัติเช่นเดียวกับที่ทำกับเท้าแรก ในการเข้าร่วม

กิจกรรมนี้พบว่า พ่อแม่ หรือผู้ปกครองส่วนใหญ่จะเกิดความปิติที่ลูกๆ ได้ปฏิบัติกับตนเอง มีพ่อแม่ หรือผู้ปกครองจำนวนมากมีความปิติ ตื่นต้นใจมากถึงกับกลั้นน้ำตาไว้ไม่ได้ เด็กๆ จะโอบกอด พ่อแม่ หรือผู้ปกครอง แล้วนำการ์ดในวาระวันแม่ หรือวันพ่อ ที่เด็กๆ ทำด้วยตัวเองมอบให้พ่อแม่ หรือผู้ปกครอง เมื่อเสร็จแล้วเด็กๆ จะก้มกราบพ่อแม่ หรือผู้ปกครองอีกครั้งหนึ่ง

3.4 การสำนึกคุณสรรพชีวิต เป็นโครงการที่จัดเพื่อความสมบูรณ์ในการเรียนในกลุ่มสาระวิทยาศาสตร์ ที่ต้องใช้สรีระ และ/หรือ อวัยวะของสัตว์ มาใช้ในการศึกษา

3.5 การแสดงละครภาษามือ บทกตัญญูกตเวทิตาสูตฺร ในโอกาสสำเร็จระดับการศึกษาของนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 6 ในวันสำเร็จการศึกษา

3.6 สอนสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมที่เกี่ยวกับความกตัญญูทุกรายวิชา ตามโอกาส โดยเฉพาะอย่างยิ่งในหลักสูตรวิชาจริยธรรมได้กำหนดเนื้อหาเรื่องความกตัญญูไว้ภาคเรียนละ 2 คาบ

3.7 หลักสูตรวิชาจริยธรรมข้อจี้ กำหนดให้เรียนรู้เรื่องความกตัญญูทุกปีการศึกษา โดยเฉพาะในช่วงเวลาก่อนมีกิจกรรมสำนึกคุณต่างๆ เช่น ก่อนพิธีวันแม่แห่งชาติ และวันพ่อแห่งชาติ เป็นต้น

3.8 การเฉลิมฉลองการสำเร็จหลักสูตร เป็นงานเลี้ยงฉลองการสำเร็จหลักสูตรที่นักเรียนจัดขึ้นในเวลาประมาณ 3 ชั่วโมงในช่วงเวลาเย็นถึงค่ำ คุณครูทุกคนในโรงเรียนจะเป็นแขกรับเชิญของนักเรียนที่สำเร็จการศึกษา โดยนักเรียนจะเป็นผู้ออกบัตรเชิญเพื่อเชิญคุณครูเข้าร่วมงาน ในงานนี้มีกิจกรรมต่างๆ ที่สำคัญคือการจัดกิจกรรมที่แสดงถึงความสำนึกในพระคุณของคุณครู มีการผูกข้อมือรับขวัญเพื่อเป็นสิริมงคลกับผู้สำเร็จการศึกษาจากคุณครู พิธีเสิร์ฟน้ำชาสำนึกคุณคุณครู และพ่อ/แม่ หรือผู้ที่เลี้ยงดู และการแสดงของนักเรียนที่แสดงถึงการสำนึกในพระคุณของคุณครู เป็นต้น

4. โครงการบูรณาการข้าวไร่

เป็นโครงการที่จัดขึ้นในภาคเรียนที่ 1 ช่วงต้นเดือนกรกฎาคม (กำหนดเวลาอาจมีการเปลี่ยนแปลง เพราะต้องรอให้เข้าสู่ฤดูฝนก่อนดำเนินการ) กิจกรรมนี้ใช้เวลา 1 สัปดาห์ โครงการนี้มุ่งสร้างเสริม และส่งเสริมด้าน ความสามัคคี ความมีน้ำใจ ความมีวินัย ความเมตตา ความอดทน ทักษะ และการเรียนรู้ด้านวิชาการผ่านกิจกรรม โดยแบ่งเวลาในการเรียนรู้ออกเป็น 3 ช่วงเวลา ดังนี้

ช่วงเช้า ปฏิบัติการในนา

ช่วงบ่าย 1 นอน/พักผ่อน

ช่วงบ่าย 2 กิจกรรมการเรียนรู้จากการปฏิบัติการ และ/หรือ จากผลผลิตที่จะ

เกิดขึ้นจากการปฏิบัติการ

การจัดโครงการบูรณาการข้าวไร่ได้มีการประเมินเป็นระยะๆ มาตั้งแต่แรกเริ่มจัดโครงการ ผลจากการประเมินได้นำไปพัฒนาแนวทางการดำเนินการมาอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะ

อย่างยิ่งในด้านการกำหนดเป้าหมายด้านผลผลิต การบริหารจัดการ และด้านดำเนินการภาคปฏิบัติ เป็นต้น

นักเรียนจะเป็นผู้ดูแลพื้นที่การเกษตรด้วยตนเองร่วมกับกลุ่มในเวลาว่าง และในคาบเรียนปกติที่โรงเรียนกำหนดให้ (โรงเรียนกำหนดเวลาในการดูแลแปลงเกษตรสัปดาห์ละครั้ง ไม่ซ้ำวัน และเวลาในแต่ละสัปดาห์) ในช่วงเวลานี้นักเรียนปฏิบัติกรต่างๆ เช่น ถอนหญ้า พรุนดิน และให้ปุ๋ย ถ้าฝนทิ้งช่วง จะให้น้ำเสริมเพื่อให้พืชผลเจริญเติบโตไปตามปกติ

การเรียนรู้จากโครงการบูรณาการ

เมื่อจบการทำกิจกรรมในพื้นที่การเกษตรในแต่ละวัน จะมีกิจกรรมต่างๆ ภาคปฏิบัติการในห้องเรียน หรือห้องปฏิบัติการ นักเรียนจะได้เรียนรู้ผ่านการปฏิบัติจริง เมื่อเสร็จการปฏิบัติแล้ว จะเป็นการอภิปรายทั่วไป โดยครูจะเป็นผู้เปิดประเด็น กระตุ้นและส่งเสริมให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น เสนอข้อเท็จจริง และการนำไปใช้ และ/หรือ ประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน เป็นต้น

การเรียนรู้ต่างๆ จากกิจกรรมการเกษตรของแต่ละระดับชั้น

1. การเตรียมแปลง จะมีการแบ่งพื้นที่ให้กับแต่ละกลุ่ม ทุกๆกลุ่มต้องวางแผนการทำแปลงเกษตร โดยกำหนดขนาด ที่ตั้งของแปลง พื้นที่ระหว่างแปลง และความสูงของแปลง ให้การเรียงแปลงเป็นระเบียบ มีขนาดเท่ากัน โดยใช้เชือกเป็นตัวกำหนดแนว เป็นการส่งเสริมการเรียนรู้เรื่องระเบียบวินัยในตนเอง และวินัยในการอยู่ร่วมกัน

2. การคัดเลือกเมล็ดพันธุ์ที่สมบูรณ์ไปใช้ในการเพาะหว่าน เมื่อปฏิบัติการแล้วพบว่าต้นอ่อนจะแข็งแรง และเจริญเป็นต้นที่สวยงาม ให้ผลผลิตได้ดีถ้ามีการเลี้ยงดูอย่างดี

3. การเรียนรู้เรื่องงานเกษตร

4. การเรียนรู้การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร

5 การตลาด

6. การเรียนรู้ความอดทน อาจแบ่งออกได้เป็น 5 ช่วงเวลาดังนี้

6.1 ในช่วงเตรียมพื้นที่การเกษตร เป็นช่วงที่งานหนักมาก ทั้งการทำแปลง หรือพื้นที่ปลูก การปรับหน้าดิน การเก็บหญ้าและวัชพืชออกจากแปลง ในช่วงนี้จะใช้เวลา 2-3 วัน เด็กๆ จะรู้สึกร้อน เหนื่อย กระจาย และอยากนั่งพักเป็นเวลานานๆ แต่คุณครูจะคอยกระตุ้น ให้กำลังใจ ปลอดภัย รวมทั้งเสริมแรง และแจกน้ำเย็น เครื่องดื่มเย็นๆ (น้ำหวาน หรือน้ำผลไม้) บางชั้นมีผู้ปกครองมาร่วม (ส่วนใหญ่เป็นนักเรียนระดับประถมศึกษา) ทำให้นักเรียนมีกำลังใจมากขึ้น

6.2 ช่วงการหว่านเมล็ดพันธุ์ นักเรียนรู้สึกสนุกมากขึ้น เหนื่อยน้อยลง มองเห็นความสำเร็จอยู่ใกล้มากขึ้น มีจินตนาการต่อผลงานชัดเจนขึ้น

6.3 ช่วงการแปรรูปผลิตผลทางการเกษตรที่กลุ่มกำลังปลูก ในตอนบ่ายทำให้เด็กๆ มีความรู้สึกที่ดีต่อการทำงานเกษตรมากขึ้น มีความภาคภูมิใจในตนเอง และผลงานที่จะเกิดขึ้นจากการเพาะปลูกของกลุ่ม

6.4 ช่วงเฝ้ามองการเจริญเติบโตของพืชผล เด็กๆ จะรู้สึกตื่นเต้น ยินดี เมื่อเห็นความเจริญเติบโตของพืชพรรณต่างๆที่ปลูก เป็นปรากฏการณ์ของการแสดงออกที่มีความสุข ความภาคภูมิใจ และมีจินตนาการถึงผลผลิตที่จะได้ในอนาคต

6.5 การเก็บเกี่ยว และจำหน่ายผลผลิต เด็กๆ จะนำผลผลิตกลับไปขายที่บ้าน ขายคุณครู และขายให้กับโรงเรียน แต่ละกลุ่มจะมีเรื่องเล่าถึงการดูแลแปลงเกษตร ความเหนื่อยยาก ความภาคภูมิใจ ไม่มีเสียงบ่นว่าเหนื่อย ร้อน หรือกระหาย

2. การบูรณาการวิชาจริยธรรม กับการปฏิบัติตนด้านจริยธรรมคุณธรรม และวิชาการ

1. การส่งเสริมการใช้ชีวิตในโรงเรียนให้เกิดเป็นวิถีชีวิตที่ดีงาม อย่างยั่งยืน หรือเกิดทักษะด้านความดีงาม โครงการหนึ่งวันในฉ้อฉล

2. การอบรมเพื่อวิถีชีวิตที่ดีงาม โรงเรียนดำเนินการตามโอกาส ดังต่อไปนี้

1) การอบรมครูและบุคลากรก่อนเริ่มการเรียนการสอนในทุกภาคการศึกษา ก่อนเริ่มเรียน โครงการปฐมนิเทศ

2) การปฐมนิเทศนักเรียนใหม่

3) การส่งเสริมจริยธรรมคุณธรรมที่ดีงามให้กับนักเรียนของครูปรึกษาในตอนเช้าของคาบโฮมรูม

4) การจัดค่ายจริยธรรมฉ้อฉล เพื่อเป็นการส่งเสริม และเรียนรู้ทักษะด้านจริยธรรมคุณธรรม เพิ่มเติมเพื่อความยั่งยืน

5) การปัจฉิมนิเทศก่อนสำเร็จระดับการศึกษา เป็นการจัดการเรียนรู้เพื่อการเติมเต็มในเรื่องความกตัญญู และการดำเนินชีวิตที่ดีงาม

6) เคารพชีวิต การขอขมาสรรพชีวิตก่อนที่จะเรียนบางวิชา เช่นวิทยาศาสตร์ ที่ต้องใช้ชีวิตอื่นเพื่อการเรียนรู้

7) การจัดกิจกรรมสำนึกคุณในโอกาสต่างๆ เช่น วันไหว้ครู วันพ่อ วันแม่ วันปิดภาคเรียน (แต่ละชั้นตอนตั้งแต่ก่อนจัดงาน จัดงาน จบงาน) วันจบการศึกษา

8) บูรณาการข่าวไร่ ด้านความเมตตา ความสามัคคี ความมีน้ำใจ การจัดระเบียบแปลง การเพาะหวาน

9) การพบกับนักเรียนนอกเหนือจากเวลาเรียน (เช้า ระหว่างวัน เที่ยง เลิกเรียน วันหยุด)

10) สัปดาห์จริยธรรม เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับจริยธรรมและกิจกรรมต่างๆ ที่เป็นเอกลักษณ์ของฉือจี้ เช่น การแสดงภาษามือประกอบเพลง การวาดภาพประกอบจิ้งจื่ออวี (คำสอนของท่านธรรมจารย์) การทำพวงกุญแจจิ้งจื่ออวี การทำอาหารมังสวิรัส

11) ใจเจื้อย เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้น เพื่อรณรงค์ให้ทุกคนร่วมกันรับประทานอาหารมังสวิรัส เป็นการเคารพชีวิตงดเว้นจากการฆ่าสัตว์

12) บูรณาการเข้ากับกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ เยี่ยมครอบครัวบุญคุณ เยี่ยมบ้านพักคนชรา โครงการต้านภัยหนาว จัดอาสาช่วยผู้ประสบภัย ขยายช่องเพื่อการกุศล รับบริจาคเงินเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัย

3. ครูและบุคลากรทางการศึกษา

1. โครงการอบรมจริยธรรมฉือจี้

1) จัดการอบรมโดยฝ่ายจริยธรรมของโรงเรียน

2) จัดการอบรมโดยกรรมการของมูลนิธิพุทธฉือจี้ไต้หวัน ในประเทศไทย อาจจะทำที่อำเภอฝาง หรือที่มูลนิธิฯ กทม.

3) จัดการอบรมโดยสมาพันธ์ครูฉือจี้ ที่ประเทศไต้หวัน

2. การเข้าร่วมอบรมเพื่อพัฒนาด้านวิชาการ และ/หรือทักษะการปฏิบัติงานของครู และบุคลากรทางการศึกษา

3. การเข้าร่วมประชุมวิชาการของหน่วยงานต่างๆ เพื่อพัฒนาทักษะด้านวิชาการ และ/หรือทักษะการปฏิบัติงานของครู และบุคลากรทางการศึกษา

4. การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านการจัดการเรียนการสอน

5. โครงการอ่านหนังสือวิถีครูผู้ประเสริฐ

6. โครงการวิถีครูฉือจี้

7. ศึกษาดูงานทั้งภายในประเทศ และต่างประเทศ

8. แบ่งปันการเรียนการสอนจริยธรรมฉือจี้

ปัจจัยสู่ความสำเร็จในการจัดโครงการของโรงเรียนฉือจี้เชียงใหม่

1. มีต้นแบบด้านคุณธรรมที่ชัดเจนจากบุคคลที่ประกอบความดีงามด้านคุณธรรมที่ได้รับการยกย่อง สำหรับในโรงเรียนฉือจี้เชียงใหม่จะมีต้นแบบตามลำดับ ดังนี้

(1) ท่านธรรมจารย์เจิ้งเหยียน

(2) คณะกรรมการมูลนิธิฉือจี้ไต้หวัน และ คณะกรรมการมูลนิธิฉือจี้ไต้หวันในประเทศไทย

(3) ผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนฉือจี้เชียงใหม่

(4) คณะครู และบุคลากร ของโรงเรียนฉือจี้เชียงใหม่

(5) ความร่วมมือของผู้ปกครอง

(6) ชุมชน

2. บรรยากาศที่สร้างขึ้นด้วยความปรารถนา ให้นักเรียนและผู้เข้าร่วมกิจกรรม/โครงการ มีความรู้สึกมีส่วนร่วม ความรู้สึกรัก ความรู้สึกเห็นใจ ความรู้สึกเข้าใจ ความรู้สึกปิติใจภาคภูมิใจ

3. ได้ทำซ้ำสม่ำเสมอ จากจุดที่เจาะจงคือภายในโรงเรียน แล้วขยายไปที่บ้านในขั้นต้น และในชุมชนขนาดเล็กไปสู่สังคมขนาดใหญ่ขึ้น จากเรื่องเล็กใกล้ตัว ไปสู่เรื่องใหญ่ๆ ไกลดั่ง จากสิ่งต้นไปสู่สิ่งที่ลึกขึ้น

โรงเรียนฉือจีเซียงใหม่ ,ความดีเด่นของสถานศึกษา : ความดีที่ต้องปฏิบัติ ต้องฝึกฝน และต้องฝึกฝนด้วยตนเอง “คุณธรรมจริยธรรม” (2558, น.1-12)

1.2 เพื่อศึกษาผลการใช้แนวคิดพัฒนามนุษย์ของฉือจี มาใช้ในการดำเนินงานพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนของโรงเรียนฉือจีเซียงใหม่

1. ปรัชญาการศึกษาของฉือจี

เมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขา

เมตตา คือ ความรักและความเอ็นดูที่สะอาดบริสุทธิ์ ตั้งจิตใจของมารดาที่มีต่อบุตร ปราบปรามให้ผู้อื่นได้รับความสุข

กรุณา คือ ความเอ็นดูทนไม่ได้ที่ผู้อื่นได้ต้องภัยรับทุกข์ดังพระโพธิสัตว์ที่ช่วยเหลือสรรพสัตว์โดยไม่มีเงื่อนไข

มุทิตา คือ มีความยินดีสรรเสริญ ส่งเสริม ที่ดำเนินชีวิตตามอริยมรรคและได้พ้นทุกข์ประสบสุขแห่งผลปฏิบัตินั้น ทั้งตนเองและผู้อื่น

อุเบกขา คือ การให้ที่ก่อปรด้วยปัญญา และความปรีดีเปรมดังการให้ของอาจารย์ต่อศิษย์ พ่อแม่ให้ต่อบุตร ทั้งนี้เป็นการให้ที่ไม่หวังผลต่างตอบแทน

ดำเนินไปพร้อมกับปณิธานด้านการศึกษาของมูลนิธิฉือจี มีปรัชญาโรงเรียนที่เหมือนกันคือ "พรหมวิหาร4" เป้าหมายเพื่อให้การศึกษาในพัฒนาการบุคลากรให้ มีความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ โดยอาศัย "ศิลปะการดำเนินชีวิต" "มารยาทที่ดีงาม" และ "บ่มเพาะวัฒนธรรมที่ดีงามของมนุษย์" จนเป็นบุคลากรที่สุขสมบูรณ์ (สุขทั้งกาย ใจ ปัญญา และสังคม) <http://www.tzuchi.ac.th/th/>

ผลโดยตรงที่เกิดขึ้นกับนักเรียน

1. ด้านรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ นักเรียนเกิดความตระหนักถึงความสำคัญและปฏิบัติตนเป็นผู้มีความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ มีความตั้งใจในการทำกิจกรรมแสดงออกมาด้วยความเคารพต่อชาติ ศาสน์ และกษัตริย์ซึ่งเป็นการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีของชาติ กล่าวคือ มีความรัก ความสามัคคีปรองดอง ความภูมิใจ และเชิดชูความเป็นชาติไทย ปฏิบัติตนตามหลักศาสนาที่ตนนับถือ และแสดงความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์

2. ด้านชื่อเสียงสุจริต นักเรียนตระหนักถึงความสำคัญและปฏิบัติตนเป็นผู้ที่มีความซื่อสัตย์ ประพฤติตนตรงตามความเป็นจริงทั้งทางกาย วาจา ใจ และยึดหลักความจริง ความถูกต้องในการดำเนินชีวิตมีความซื่อสัตย์ทั้งต่อตนเอง ต่อผู้อื่น ไม่ว่าจะเป็นการปฏิบัติตนตามหน้าที่ของตนเอง และส่วนรวม ไม่นำเอาสิ่งของของผู้อื่นมาเป็นสิ่งของของตนเอง มีความละเอียดและเกรงกลัวต่อการกระทำความผิด โดยมีหลักยึดเหนี่ยวใจจากคำสอนของพระพุทธศาสนาและแนวทางการศึกษาของฉือจี้

3. มีวินัย

นักเรียนตระหนักและเห็นถึงความสำคัญของระเบียบวินัยของโรงเรียนและสามารถปฏิบัติตนตามระเบียบวินัยของโรงเรียน กล่าวคือเมื่อนักเรียนเข้ามาสู่รั้วโรงเรียน นักเรียนต้องปฏิบัติตามระเบียบของโรงเรียน ทำความเคารพผู้ประกอบการรถเดือน เคารพครูเเวร เดินแถวเข้าห้องเรียนอย่างเป็นระเบียบ ซึ่งโรงเรียนจะกำหนดการเดินทางเป็นสองแถวทุกครั้ง ไม่ว่าจะเข้าแถวหน้าเสาธง การไปเรียนนอกห้องเรียน และห้องปฏิบัติการต่างๆ การเข้าแถวรอในทุกๆ ที่ ทุกๆ กิจกรรม แต่งกายด้วยเครื่องแบบนักเรียนอย่างถูกต้อง วางสิ่งของต่างๆ อย่างมีระเบียบวินัย รับประทานอาหารมังสวิรัสไม่รับประทานของที่ไม่วางใจที่สวมใส่ชุดของโรงเรียน และปฏิบัติตนตามข้อตกลงต่างๆ รู้จักการให้เกียรติผู้อื่นอย่างอ่อนน้อมถ่อมตน ไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่น

4. ใฝ่เรียนรู้

นักเรียนมีความตั้งใจ ความเพียรพยายามในการศึกษาเรียนรู้และเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยความตั้งใจ มีความกระตือรือร้นในการแสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ อีกทั้งมีการศึกษาเรียนรู้จากสื่อที่เป็นประโยชน์และหลากหลายทั้งสื่อในประเทศและต่างประเทศ โดยใช้ทักษะการเรียนรู้ต่างๆ และทำการบันทึกความรู้ วิเคราะห์สรุปเป็นองค์ความรู้ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ถ่ายทอด เผยแพร่ และนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

5. อยู่อย่างพอเพียง

นักเรียนมีความตระหนักในเรื่องการอยู่อย่างพอเพียงและสามารถดำเนินชีวิตอย่างพอเพียงโดยการประหยัดอดออม ใช้ทรัพยากรอย่างประหยัด หวงแหนทรัพยากรธรรมชาติและหวงแหนสิ่งที่มีอยู่ ใช้ทรัพย์สินส่วนรวมและทรัพย์สินของตนเองอย่างประหยัดและเห็นคุณค่า เช่น การใช้สิ่งของต่างๆ อย่างประหยัดคุ้มค่า ใช้อุปกรณ์การรับประทานอาหารของฉือจี้เพื่อเป็นการประหยัดเป็นการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและเก็บรักษาดูแลอย่างดี รวมทั้งการใช้เวลาอย่างเหมาะสม มีเหตุผลรอบคอบ ระมัดระวัง อยู่ร่วมกับผู้อื่นด้วยความรับผิดชอบ ไม่เบียดเบียนผู้อื่น มีความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น

6. มุ่งมั่นในการทำงาน

นักเรียนมีความตระหนักรู้และเห็นความสำคัญในการมุ่งมั่นในการทำงาน มีความเพียรพยายามในการทำงาน มีความตั้งใจและเอาใจใส่ต่อการปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ทุ่มเทในการทำงานทั้งร่างกายและจิตใจ มีความอดทน ไม่ย่อท้อต่อปัญหาและอุปสรรคในการทำงาน มีความรับผิดชอบในหน้าที่ของตนเองและหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายเป็นอย่างดี

7. รักความเป็นไทย

นักเรียนมีความตระหนักรู้และเห็นความสำคัญในความเป็นไทย มีความภาคภูมิใจ เห็นคุณค่า ชื่นชม และมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ สืบทอด เผยแพร่ภูมิปัญญาไทย ขนบธรรมเนียม ประเพณี ศิลปะและวัฒนธรรมไทย นำภูมิปัญญาไทยมาใช้ในการดำเนินชีวิต มีความกตัญญูทักท้วงต่อบุพการี ใช้ภาษาไทยในการสื่อสารอย่างถูกต้องเหมาะสม ร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับประเพณี ศิลปะ และวัฒนธรรมไทยทั้งในโรงเรียนและนอกโรงเรียน ร่วมกับชุมชน หรือหน่วยงานต่างๆ ด้วยความเต็มใจ

8. มีจิตสาธารณะ

นักเรียนมีความตระหนักรู้และเห็นถึงความสำคัญของการมีจิตสาธารณะเป็นอย่างดี มีความภาคภูมิใจและรู้จักการเป็นผู้ให้และช่วยเหลือผู้อื่นโดยไม่หวังผลตอบแทน รู้จักการแบ่งปันความสุขส่วนตนเพื่อทำประโยชน์แก่ส่วนรวม เข้าใจ เห็นใจผู้ที่มีความเดือดร้อน มีจิตอาสาช่วยเหลือผู้ยากไร้และสังคม ร่วมอนุรักษ์และหวงแหนสิ่งแวดล้อม เข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อโรงเรียน ชุมชน และสังคมเป็นอย่างดี

9. มีเทคโนโลยีเป็นเลิศ

นักเรียนได้เรียนรู้และเข้าใจในการใช้เทคโนโลยี สามารถใช้เทคโนโลยีอย่างถูกต้อง และประยุกต์ใช้ในการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม อีกทั้งสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้องปลอดภัยเพื่อสร้างสรรค์ชิ้นงานอย่างมีคุณค่า

10. มีคุณธรรมจริยธรรมตามแบบของฉือจี้

นักเรียนมีความตระหนักรู้และเข้าใจในเรื่องคุณธรรมจริยธรรมตามแบบของฉือจี้ โดยผ่านกระบวนการเรียนจริยธรรมตามแบบฉือจี้ จนเกิดคุณธรรมที่ดีงาม มีความอ่อนน้อมถ่อมตน รู้จักกตัญญู เคารพบุคคลในครอบครัว ครูบาอาจารย์ เพื่อนและผู้อื่น มีมารยาทที่ดีงามทั้งการนั่ง การกิน การเดิน รู้จักการช่วยเหลือผู้อื่นโดยไม่หวังตอบแทน เป็นผู้ที่มีระเบียบวินัย มีความซื่อสัตย์ ประหยัดอดออม เป็นลูกที่กตัญญูต่อบิดามารดา รู้จักเคารพตนเองและผู้อื่น

1.3 เพื่อศึกษาแนวทางพัฒนาการดำเนินงานพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนโรงเรียนฉือจี้เชียงใหม่ตามแนวคิดพัฒนามนุษย์ของฉือจี้ ผลการวิจัยพบว่า

- 1) โรงเรียนและทางบ้านจะต้องร่วมมือกันในการดำเนินการในการปฏิบัติและพัฒนา นักเรียนอย่างสม่ำเสมอเพื่อจะได้ปลูกฝังนักเรียนไปในทางเดียวกัน
- 2) ครูและบุคลากรทุกคนจะต้องคอยแนะนำวิธีการปฏิบัติตนที่ถูกต้อง จะต้องฝึกให้นักเรียนมีค่านิยมที่ถูกต้อง มีความเข้มแข็ง เพื่อที่เด็กจะได้ไม่ไปตามกระแสสังคมที่มั่วหมอง
- 3) มีการติดตามการดำเนินของทุกฝ่ายงานในเรื่องของวางแผนจัดกิจกรรมการเรียนการสอน กิจกรรม โครงการของโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง
- 4) มีการให้รางวัลหรือเกียรติบัตร ชมเชยนักเรียนที่ได้ปฏิบัติดีเด่นในแต่ละด้านเพื่อเป็นการสร้างขวัญและกำลังใจให้กับเด็ก และประกาศคุณงามความดีให้กับนักเรียนคนอื่นๆ ผู้ปกครองและคนสังคม เพื่อเป็นตัวอย่างที่ดีให้กับนักเรียนหรือคนอื่นๆ ต่อไป
- 5) มีการนำเสนอผลงาน กิจกรรมหรือนักเรียนดีเด่นในแต่ละด้าน ของนักเรียนและครูเพื่อเป็นการเผยแพร่ผลงานและเป็นการกระตุ้นให้นักเรียนแข่งขันกันทำความดีต่อไป
- 6) จัดกิจกรรมการเรียนการสอนสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมในเนื้อหาทุกวิชาและจัดกิจกรรมต่างๆ ที่ปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมอย่างต่อเนื่องเพื่อจะได้เกิดผลที่ยั่งยืน

2. อภิปรายผล

จากผลการศึกษารายงานการดำเนินงานเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนตามแนวคิดพัฒนามนุษย์ของฉือจี้ : กรณีศึกษาโรงเรียนฉือจี้เชียงใหม่ ผู้วิจัยเห็นว่าประเด็นสำคัญที่ควรนำมาอภิปราย ดังนี้

จากวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อที่ 1 เพื่อศึกษาแนวคิดพัฒนามนุษย์ของฉือจี้ มาใช้ในการดำเนินงานพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนของโรงเรียนฉือจี้เชียงใหม่ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารข้อมูลเกี่ยวกับบริบทและแนวทางการศึกษาของโรงเรียนฉือจี้เชียงใหม่อย่างชัดเจนและสื่ออื่นๆ เกี่ยวกับทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบคุณธรรมนำความรู้ รูปแบบแนวคิดต่างๆ ของโรงเรียนฉือจี้เชียงใหม่และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จึงทำให้ทราบข้อมูลอย่างชัดเจนเพื่อนำไปสู่การดำเนินการศึกษา และเก็บข้อมูลในส่วนอื่นๆ ต่อไป

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อศึกษาผลการใช้แนวคิดพัฒนามนุษย์ของฉือจี้ มาใช้ในการดำเนินงานพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนของโรงเรียนฉือจี้เชียงใหม่

ผลจากการวิจัยที่พบว่าที่โรงเรียนฉือจี้เชียงใหม่ พัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในเรื่องของความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ของผู้เรียนตามแนวคิดพัฒนามนุษย์ของฉือจี้ นักเรียนมีความ

รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ กิจกรรมที่ส่งเสริมความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ตามแนวคิดของฉือจี้ โรงเรียนมีการส่งเสริมเรื่องการเคารพธงชาติ ไม่ว่าจะเป็นช่วงเช้าและช่วงเย็น ของวันจันทร์ถึงวันศุกร์ ทั้งครูและนักเรียนจะร่วมกันเข้าแถวเพื่อทำความเคารพต่อชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ด้วยความพร้อมเพรียงกัน อีกทั้งกิจกรรมวันสำคัญต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ทางโรงเรียนมีกิจกรรมการให้ความรู้และให้นักเรียนร่วมกิจกรรมด้วยความพร้อมเพรียงกัน ซึ่งกิจกรรมต่าง ๆ ล้วนแล้วแต่เป็นการส่งเสริมให้นักเรียนมีความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์เป็นอย่างดี

ผลจากการวิจัยที่พบว่าที่โรงเรียนฉือจี้เชียงใหม่ พัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในเรื่องของ ความซื่อสัตย์ ของผู้เรียนตามแนวคิดพัฒนามนุษย์ของฉือจี้ จะเห็นได้ว่าโรงเรียนจะให้ครูและบุคลากรเข้ารับการอบรมเทคนิคการสอนจึงชื่อวี ซึ่งเป็นคำสอนของท่านธรรมจารย์เจิ้งเหยียนได้นำมาสอดแทรกในแต่ละวิชา ในแต่ละกิจกรรม ในเนื้อหาการดำเนินชีวิตที่ถูกต้อง การอยู่ร่วมกัน โดยจะต้องยึดหลักความซื่อสัตย์ สุจริต ซึ่งจะเห็นได้ว่า เมื่อนักเรียนก้าวเข้ามาสู่รั้วของโรงเรียนฉือจี้ นักเรียนจะได้เรียนรู้เรื่องความซื่อสัตย์ สุจริต ซึ่งในบางครั้งนักเรียนได้เรียนรู้โดยผ่านกิจกรรมต่างๆ โดยที่นักเรียนไม่รู้ตัวว่าได้เรียนรู้และส่งเสริมทางด้านนี้ เช่น การใช้สิ่งของต่างๆ รวมถึงการแต่งกายตั้งแต่หัวจรดเท้า ซึ่งนักเรียนจะต้องปฏิบัติเหมือนกันทุกคน ซึ่งกิจกรรมนี้ ช่วยให้นักเรียนได้เรียนรู้ถึงการอยู่อย่างพอเพียงและเสมอภาค ดังนั้นจึงไม่มีสิ่งใดที่จะเป็นการหลอกล่อให้ผู้อื่นสนใจและต้องการสิ่งที่แปลกกว่าผู้อื่นมาเป็นของตนเอง นอกจากนี้ทางโรงเรียนยังส่งเสริมด้านการไม่พูดโกหก การไม่หยาบคายของผู้อื่นมาเป็นของตนเองโดยไม่ได้รับอนุญาตการยอมรับในความจริงของทุกเรื่อง เมื่อพบเจอสิ่งของที่ไม่ใช่ของตนเองก็จะนำมาส่งให้กับคุณครูเพื่อประกาศหาเจ้าของ และการสูญหายของสิ่งของต่างๆ ของบุคลากรครู และนักเรียนไม่ค่อยพบเนื่องจากนักเรียนได้รับการปลูกฝังเรื่องความซื่อสัตย์สุจริตมาโดยตลอดเวลาที่ได้เรียนรู้ในโรงเรียน

ผลจากการวิจัยที่พบว่าที่โรงเรียนฉือจี้เชียงใหม่ พัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในเรื่องของ ความมีวินัย ของผู้เรียนตามแนวคิดพัฒนามนุษย์ของฉือจี้ ในด้านการส่งเสริมด้านระเบียบวินัยนั้น นักเรียนได้รับการส่งเสริมตั้งแต่ก้าวแรกที่เข้ามาในรั้วโรงเรียน ซึ่งถือได้ว่าเป็นกิจวัตรที่นักเรียนต้องปฏิบัติจนเกิดความเคยชิน เช่นการลงจากรถรับ – ส่ง นักเรียนเข้าแถวเพื่อทำความเคารพคุณลุงคุณป้าที่ขับรถมารับ – ส่ง ด้วยความรักและความปลอดภัย การเดินแถวอย่างเป็นระเบียบจากรถรับ – ส่ง สู่อาคารเรียน การนั่งรออย่างเป็นระเบียบ รวมถึงการเข้าห้องเรียน หรือว่าจะเป็นการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ นักเรียนก็จะมีความเป็นระเบียบวินัย เพราะตั้งแต่วันแรกที่นักเรียนเข้ามาในรั้วโรงเรียนนักเรียนก็ได้ปฏิบัติเหมือนกันทุกคนและทุกวัน อีกทั้งในเรื่องของ ความเป็นระเบียบวินัยของการวางกระเป๋า รองเท้า วางหนังสือ การเรียงหนังสือ การเข้าแถวเป็นสองแถว ชาย-หญิงไปเรียนตามห้องหรือจุดต่างๆ โดยนักเรียนจะถือหนังสือไว้ด้านเดียวกันทุกคน ตลอดจนในด้านของการทานอาหารเจในโรงเรียน ซึ่งจะมีกฎห้ามนำเนื้อสัตว์เข้ามาในโรงเรียน นักเรียนจะไม่นำอาหารที่มีเนื้อสัตว์มากินในบริเวณ

โรงเรียน เมื่อนักเรียนทำแบบนี้ทุกวัน ความมีวินัยก็จะเกิดขึ้นในใจ จนกลายเป็นนิสัย ที่ติดตัวเองพร้อมทั้งเขาสามารถนำไปใช้ในชีวิตจริงของเขาได้ ซึ่งมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของพระบุญทันจารุวรรณ (กมลลักษณ์) (2554) เรื่อง การศึกษาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมกับความมีวินัยของนักเรียนมัธยมศึกษาโรงเรียนสิรินธรวิทยานุสรณ์ เทศบาลตำบลนิคมลำไทรน้อย จังหวัดอุบลราชธานี ซึ่งพบว่าพฤติกรรมเชิงจริยธรรมกับความมีวินัยของนักเรียนด้านการละเว้นอบายมุข และด้านความมีสัมมาคารวะอยู่ในระดับมาก ด้านความมีวินัย และด้านความเมตตากรุณา

ผลจากการวิจัยที่พบว่าที่โรงเรียนฉือจี้เชียงใหม่ พัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในเรื่องของ ความใฝ่รู้ ของผู้เรียนตามแนวคิดพัฒนามนุษย์ของฉือจี้ ซึ่งโรงเรียนได้ดำเนินกิจกรรมทุกกิจกรรมขึ้น ต้องปูพื้นฐานให้เด็กเห็นคุณค่าของความรู้ต่างๆ ที่นำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้จริง เมื่อเขาชอบก็จะสนใจฝึกฝนจนเกิดประโยชน์แก่ตนเองครอบครัวและสังคมได้แนะนำให้เรียนรู้ช่องทางหาความรู้ที่ดีที่เหมาะสมที่ควรจัดกิจกรรมเสริมให้เรียนกับผู้ชำนาญในอาชีพต่างๆ เมื่อเขาสนใจก็ให้โอกาสเขาเสนอแนะข้อมูลต่างๆที่จะให้เสริมมา เขาจึงเก่งและทำเป็นได้จริงไม่ว่าจะเป็นทางด้านวิชาการ จริยธรรมคุณธรรม หรือแม้แต่กิจกรรมพัฒนานักเรียน ล้วนแล้วแต่มีการ บูรณาการ ซึ่งเป็นการส่งเสริมให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการวางแผน คิดค้น และปฏิบัติ ซึ่งเป็นการส่งเสริมด้านการใฝ่รู้เป็นอย่างดี และยังสอดแทรกทักษะการดำเนินชีวิตแก่นักเรียนเพื่อที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้เป็นอย่างดี

ผลจากการวิจัยที่พบว่าที่โรงเรียนฉือจี้เชียงใหม่ พัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในเรื่องของ การอยู่อย่างพอเพียง ของผู้เรียนตามแนวคิดพัฒนามนุษย์ของฉือจี้ กิจกรรมที่เห็นได้ชัดเจนเรื่องของการอยู่อย่างพอเพียง คือ กิจกรรมหนึ่งในฉือจี้ ซึ่งนักเรียนไม่จำเป็นต้องพกเงินมาโรงเรียน เพราะทางโรงเรียนไม่มีสหกรณ์ร้านค้า ร้านอาหาร การแต่งกาย อุปกรณ์การเรียนต่าง ๆ นักเรียนใช้ตามที่โรงเรียนกำหนด ดังนั้นในแต่ละวันนักเรียนแทบจะไม่ได้ใช้เงินเลยก็ว่าได้ อีกทั้งการทำกิจกรรมต่างๆส่งเสริมให้นักเรียนนำสิ่งของที่เหลือใช้ หรือของที่สามารถนำกลับมาใช้ได้อีกครั้ง นำมาประยุกต์ใช้ และทางโรงเรียนยังมีกิจกรรมแยกขยะ ซึ่งนักเรียนได้เรียนรู้และปฏิบัติกันอย่างจริงจังตั้งแต่ในห้องเรียนและทั่วไป จากการสังเกตเห็นในเรื่องของความพอเพียงนั้น มีอยู่หลายอย่างจะยกตัวอย่างที่เห็นได้ชัดเจนที่สุด คือการใช้สิ่งของอย่างรู้คุณค่า ใช้ปากกาทุกด้ามจนกระทั่งหมึกปากกาหมด ใช้ดินสอ หรือสี จนไม่สามารถจะจับเขียนได้อีก จึงเปลี่ยนใช้ดินสอแท่งใหม่ การรู้จักออมเงินลงกระปุกออมบุญทั้งเพื่อช่วยเหลือคนอื่น และรู้จักเก็บออมไว้ใช้ในยามจำเป็น การใช้กระเป๋าที่เหมือนกัน รองเท้า ถุงเท้า อุปกรณ์รับประทานอาหารที่ฉือจี้ได้ผลิตขึ้นเอง โดยมาตะเกียบ ถ้วยข้าว แก้วน้ำ ที่รองตะเกียบ ซึ่งเป็นเอกลักษณ์ของฉือจี้ ก็บ่งบอกได้ถึงความพอเพียง ที่จะไม่ซื้อของใช้ที่ราคาแพงตามกระแสนิยมของยี่ห้อสินค้าที่มีราคาแพงซึ่งกิจกรรมดังกล่าวเป็นการส่งเสริมความไม่ฟุ้งเฟ้อ การรู้จักประหยัดอดออมและยังสามารถช่วยลดภาระค่าใช้จ่ายของผู้ปกครองเป็นอย่างดี ทำให้เด็กรู้จักใช้เงิน

การดำเนินชีวิตอย่างมีความสุข แต่ให้รู้จักคำว่าพอประมาณอย่างมีเหตุผล ให้เรียนรู้จากธรรมชาติจึงรู้จักคิด ได้อย่างรอบคอบ รู้จักกลดกิเลสเป็นไม่ฟุ้งเฟ้อยมีเหตุผลเมื่อรู้จัก ดำเนินชีวิต อย่าง พอเพียง เป็น ก็จะมี ภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีปรับตัวอยู่ในสังคม อย่างมีความสุขได้ ซึ่งสอดคล้องกับบทความในหนังสือของ มูลนิธิ โรงเรียนรุ่งอรุณ (2556) **พอดี พอใจ พอใช้ พอเพียง** : ปฏิบัติการโรงเรียนเศรษฐกิจพอเพียงได้เสนอแนะ วิธีการปฏิบัติอย่างบูรณาการให้ความพอเพียงอยู่ในวิถีชีวิต และเพื่อเผยแพร่แนวคิดตามหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง ตามพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ไปสู่สถานศึกษาและ หน่วยงานอื่นๆ ในวงกว้าง โดยเนื้อหาภายในเล่มบอกเล่าวิถีพอเพียงของโรงเรียนรุ่งอรุณและสถาบัน อาศรมศิลป์ ทั้งในแง่มุมมองของการจัดสภาพแวดล้อม วิธีการเรียนรู้ของนักเรียน นักศึกษา ตลอดจนวิถีชีวิต ของครู บุคลากร ผู้ปกครอง และชาวชุมชนรุ่งอรุณทุกคน ในท้ายเล่มยังนำถ้อยพรากรของผู้หลักผู้ใหญ่ใน บ้านเมืองที่มีวิถีคิดและวิถีปฏิบัติอย่างพอเพียง ได้แก่ ศ.ระพี สาคริก ผศ.บุญยុทธ จรรยาภักษ์ และ อ. ประมวล เพ็งจันทร์

ผลจากการวิจัยที่พบว่าที่โรงเรียนฉือจี้เชียงใหม่ พัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ใน เรื่องของ มุ่งมั่นในการทำงานของผู้เรียนตามแนวคิดพัฒนามนุษย์ของฉือจี้ จะเห็นได้ว่าบรรยากาศของ การอยู่ร่วมกันและการทำงานนั้นนักเรียนจะมีความมุ่งมั่นในการทำงาน มีความร่วมมือ ร่วมกันซึ่งจะยึด หลักคำสอนของท่านธรรมจารย์เจิ้งเหยียนเป็นแนวทางในการปฏิบัติ กล่าวคือ **精是專心一念 , 做事要專心才做得成。** ตั้งจิตให้มั่นและแน่วแน่ การทำงานต้องอาศัยความตั้งใจถึงจะสำเร็จ จะเห็นได้ว่ากิจกรรมของทางโรงเรียนที่จัดขึ้นล้วนแล้วแต่เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการทั้งทางด้าน ร่างกายและจิตใจ และยังรวมถึงความมุ่งมั่นในการทำงาน ที่จะเห็นได้ชัดเจน เช่นกิจกรรมการแยก ขยะในห้องเรียนเพื่อลดปัญหาขยะ ซึ่งแต่ละห้องเรียนจะมีขยะอยู่สามถัง ได้แก่ ขยะเปียก ขยะทั่วไป ขยะกระดาษ นักเรียนจะต้องแยกขยะให้ถูกต้อง กิจกรรมบูรณาการข่าวไรถึงจะร้อนและหนักทุกคน ทั้งนักเรียนและครูทุกคนก็ต้องทำด้วยกันอย่างพร้อมเพรียงและรอดูพืชผลซึ่งเป็นความสำเร็จ คือผลงาน ที่ได้ภาคภูมิใจกัน กิจกรรมแข่งขันทักษะทั้งภายในและภายนอก กิจกรรมเยี่ยมครอบครัวบุญคุณ กิจกรรมกลุ่มสี่ ซึ่งกิจกรรมดังกล่าวที่ได้กล่าวมานี้ นักเรียนจะต้องมีการเตรียมตัว ความตั้งใจในการ วางแผนการทำงาน และมีความมุ่งมั่นในการลงมือปฏิบัติเพื่อให้งานออกมาสมบูรณ์แบบที่สุด

ผลจากการวิจัยที่พบว่าที่โรงเรียนฉือจี้เชียงใหม่ พัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ใน เรื่องของ รักความเป็นไทยของผู้เรียนตามแนวคิดพัฒนามนุษย์ของฉือจี้ โรงเรียนได้จัดกิจกรรมที่ สอดคล้องกับการรักความเป็นไทย ไม่ว่าจะเป็นกิจกรรมสำนึกรักบ้านเกิด ซึ่งมีการส่งเสริมให้นักเรียนได้ เรียนรู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาไทย โดยเน้นในท้องถิ่นของตนเอง ไม่ว่าจะเป็นด้านอาหาร หรือแม้แต่ เครื่องใช้สอย ที่เป็นภูมิปัญญาไทย หรือที่จัดขึ้นตามประเพณีไทย ซึ่งทางโรงเรียนได้เชิญวิทยากร ท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการให้ความรู้และร่วมกันปฏิบัติ ทำให้นักเรียนได้เกิดการเรียนรู้ รักและหวง แห่นในความเป็นไทยมากยิ่งขึ้น

ผลจากการวิจัยที่พบว่าที่โรงเรียนฉือจี้เชียงใหม่ พัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในเรื่องของ จิตสาธารณะของผู้เรียนตามแนวคิดพัฒนามนุษย์ของฉือจี้ ซึ่งจะเห็นจากการที่นักเรียนได้ไปร่วมกิจกรรมการกุศล ไม่ว่าจะเป็นกิจกรรมเยี่ยมครอบครัวบุญคุณ และบ้านพักคนชรา ครอบครัวบุญคุณนั้นคือครอบครัวที่มูลนิธิฉือจี้ร่วมกับทางโรงเรียนได้ดูแลอยู่ซึ่งในแต่ละเดือน กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ในชุมชน วัดในวันสำคัญทางศาสนา ร่วมกับอาสาสมัครฉือจี้ไปดูแลชมรมผู้สูงอายุแบ่งปันความรักให้กับคุณตาคุณยาย สร้าง สร้างกำลังใจให้ผู้สูงอายุได้มีความสุข งานส่วนรวมอื่นๆ เช่นไปบูรณะปิดกวาดเช็ดถูวัดในชุมชน ตลอดจนอาสาสมัครช่วยผู้ประสบภัยจากเหตุการณ์ต่างๆ ช่วยบริจาคเงินและเรียไรเงินจากผู้ใจบุญให้กับผู้ประสบภัยเหล่านั้นไม่ว่าจะเป็นในประเทศและต่างประเทศ อาทิเช่น ผู้ประสบภัยจากน้ำท่วม แผ่นดินไหว และอัคคีภัย ต่างๆ เป็นต้น ซึ่งทำให้นักเรียนได้เรียนรู้เรื่องการเป็นผู้ให้โดยไม่หวังผลตอบแทน การช่วยเหลือผู้อื่นด้วยใจ เป็นผู้ที่มียุติธรรมเป็นผู้ให้ รู้จักแบ่งปันความสุขส่วนตนเพื่อทำประโยชน์แก่ส่วนรวม เข้าใจและเห็นใจผู้ที่มีความเดือดร้อน เปรียบเสมือนเขาเป็นญาติผู้ใหญ่ของพวกเขาจริงๆ เด็กๆเต็มใจที่จะปฏิบัติ พวกเขาดูแลครอบครัวบุญคุณด้วยความอ่อนน้อม อ่อนโยน จากหัวใจที่เปี่ยมด้วยความรักความเมตตาทำให้เด็กๆมีความสุขผู้รับก็มีความสุข ซึ่งจะสอดคล้องกับแนวคิดของพุทธฉือจี้ที่ สุพัตรา ศรีวิณิชชากร (2552) ได้ทำการศึกษาระบบการสร้างจิตวิญญาณของฉือจี้พบว่า การบ่มเพาะความเมตตา ความดีงาม ในมวลชนกลุ่มต่างๆ ทั้งคนที่ทุกข์ยาก ผู้คนที่ต้องการได้โอกาสทำความดี

ผลจากการวิจัยที่พบว่าที่โรงเรียนฉือจี้เชียงใหม่ พัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในเรื่องของ เทคโนโลยีเป็นเลิศของผู้เรียนตามแนวคิดพัฒนามนุษย์ของฉือจี้ ในการศึกษาของฉือจี้มันจะมีความชัดเจนในด้านของการถ่ายทอดในสิ่งที่ดีงามให้กับผู้อื่นได้เห็น และเผยแพร่สิ่งที่ดีๆเชิญชวนให้กับผู้อื่นมาร่วมในการทำความดี ดังนั้นการที่นักเรียนทุกคนจะได้รับการศึกษาที่ดีผ่านทางด้านเทคโนโลยีได้เรียนรู้การถ่ายทอดสิ่งที่ดีงามโดยผ่านเทคโนโลยี ในบรรยากาศในการเรียนนั้นเด็กๆ จะได้เรียนรู้ได้ใช้คอมพิวเตอร์อย่างเพียงพอ มีอินเทอร์เน็ตใช้อย่างทั่วถึง และจะได้ค้นคว้า สืบค้นแหล่งข้อมูลต่างๆ เรียนรู้อย่างหลากหลาย รู้จักวิธีการสื่อสาร การทำงานเป็นกลุ่มคณะซึ่งเด็กๆ จะได้เรียนรู้ควบคู่กับแนวทางการดำเนินงานทางด้านการถ่ายทอดและเผยแพร่สิ่งที่ดีของมูลนิธิพุทธฉือจี้ และได้เรียนรู้ถึงภัยจากเทคโนโลยีที่กำลังคุกคามกล่าวคือ การใช้เทคโนโลยีไปในทางที่ไม่ถูกต้อง และได้เรียนรู้การใช้อย่างถูกต้อง ซึ่งในขณะที่ครูให้ผลิตหรือสร้างสรรค์งานชิ้นใดชิ้นหนึ่งนั้น จะต้องมีการคัดเลือกภาพที่สื่อถึงเอกลักษณ์ของฉือจี้ จะมุ่งเน้นภาพที่แสดงถึงคุณธรรม จริยธรรมของฉือจี้เพื่อที่จะทำให้ผลงานนั้นเป็นแบบอย่างที่ดีและสามารถที่จะถ่ายทอดให้กับผู้อื่นได้ ซึ่งจะสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี เป็นความสามารถในการเลือก และใช้เทคโนโลยีด้านต่างๆและมีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยี เพื่อการพัฒนาตนเองและสังคม ในด้านการเรียนรู้ การสื่อสาร การทำงาน การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ถูกต้อง เหมาะสม และมีคุณธรรม

ผลจากการวิจัยที่พบว่าที่โรงเรียนฉือจี้เชียงใหม่ พัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในเรื่องของ คุณธรรมจริยธรรมตามแบบของฉือจี้ ของผู้เรียนตามแนวคิดพัฒนามนุษย์ของฉือจี้ จากที่โรงเรียนได้จัดทำหลักสูตรวิชาจริยธรรมในแต่ละปีการศึกษา นักเรียนจะได้เรียนรู้ผ่านการปฏิบัติจริงจากการกระบวนการสอนที่ชาวฉือจี้ได้ปฏิบัติกันมาคือการสอนโดยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จาก “สัมผัส” “วิเคราะห์” และ “เข้าใจ” จึงจะทำให้เกิด “ปรับ เปลี่ยนวิถีการดำเนินชีวิต โดยการนำไปปฏิบัติจริง” จากวิชาต่างๆ ที่สร้างเสริม และส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ด้านคุณธรรมจริยธรรมที่มีความสมบูรณ์ ดังต่อไปนี้ จี้ซืออวี หรือวาทะธรรม ของท่านธรรมาจารย์เจิ้งเหยียน ,จริยศิลป์การจัดดอกไม้, จริยศิลป์การชงชา,จริยศิลป์การเขียนพู่กันจีน,การดำเนินชีวิต ,ภาษามือ ซึ่งบรรยากาศของโรงเรียนที่เกิดขึ้นกับนักเรียนนั้น ทุกคนอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข มีความเป็นระเบียบวินัย รู้จักการเคารพซึ่งกันและกัน รู้จักการเป็นผู้ให้ ซึ่งทุกๆ จะปฏิบัติตนออกมอย่างเป็นธรรมชาติ ไม่ว่านักเรียนจะอยู่ในอิริยาบถใดๆ ล้วนแล้วแต่แฝงไปด้วยคุณธรรมจริยธรรมที่ตีงามเสมอ ซึ่งสิ่งที่นักเรียนได้เรียนรู้ขึ้นเป็นสิ่งที่นักเรียนได้ปฏิบัติตั้งแต่เข้าจรดเย็น จนเกิดความเคยชิน และนักเรียนบางคนยังไม่ทราบด้วยว่าเป็นการเรียนการสอนด้านคุณธรรมจริยธรรมไปแล้ว ดังนั้นผลจากการปฏิบัติของนักเรียนนั้นจะปรากฏในสายตาของผู้คนภายนอก ไม่ว่าจะเป็นผู้ปกครองนักเรียน ชุมชน หน่วยงานต่างๆในชุมชนแขกผู้เยี่ยมจากองค์กร ต่างๆ จะมองว่านักเรียนโรงเรียนฉือจี้เชียงใหม่มีกิริยาสุภาพเรียบร้อยเสมอ มีระเบียบวินัย มีคุณธรรม จริยธรรม ตามแนวปฏิบัติของฉือจี้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พัฒนา ว่องธนาการ (2551) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการดำเนินงานด้านการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม ของโรงเรียนโกวิธธำรงเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการดำเนินงานด้านการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม ของโรงเรียนโกวิธธำรงเชียงใหม่ จากการศึกษาพบว่าการทำงานส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของโรงเรียนโกวิธธำรงเชียงใหม่อยู่ในระดับมากที่สุด 6 ด้าน ได้แก่ด้านการกำหนดเป้าหมาย และนโยบายของการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ด้านการจัดตั้งองค์กร และการพัฒนาบุคลากรในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ด้านการสร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน ด้านการจัดตั้งองค์กรนักเรียน ด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมในโรงเรียน และด้านการประเมินผลการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม

จากวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 เพื่อศึกษาแนวทางพัฒนาการดำเนินงานพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนโรงเรียนฉือจี้เชียงใหม่ตามแนวคิดพัฒนามนุษย์ของฉือจี้ ผลการวิจัยพบว่า

1. **รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์** แนวทางการพัฒนา การเคารพธงชาติจะต้องร้องให้ดัง พร้อมเพรียงกันอย่างสม่ำเสมอและสายตาต้องมองตรงที่ธงขึ้นอย่างเคารพและจะต้องนำไปปฏิบัติอย่างจริงจังทั้งด้านนอกโรงเรียนและในโรงเรียนเพื่อเป็นการปลูกฝังการเคารพ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์

2. ชื่อสัตย์สุจริต แนวทางการพัฒนา จะต้องจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นการนำเอาจิ้งจิวอวี(คำสอนของท่านธรรมจารย์)มาสอดแทรกในเนื้อหาทุกกลุ่มสาระและการดำรงชีวิตประจำวันอย่างจริงจังและมีการติดตามการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นระยะ เพื่อที่จะให้ได้ได้ตระหนักถึงความสำคัญและปฏิบัติจนเป็นนิสัย

3. มีวินัย แนวทางการพัฒนา ต้องปลูกจิตสำนึกให้เด็กนั้นทำเป็นนิสัยโดยจะต้องอาศัยทั้งครูและผู้ปกครองทุกคนต้องร่วมมือกัน เพื่อที่เด็กจะได้ปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง

4. ใฝ่เรียนรู้ แนวทางการพัฒนา ครูจะต้องพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ ในการหาวิธีการสอนที่หลากหลายและให้วิธีการที่กระตุ้นให้เด็ก นั้นคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์เป็น สามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างมีขั้นตอน และมีการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ อีกทั้งเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ออกไปเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ข้างนอกให้มากขึ้นเพื่อส่งเสริมให้เด็ก ๆ หาประสบการณ์ใหม่ๆ

5. อยู่อย่างพอเพียง แนวทางการพัฒนาใช้วิธีการร่วมมือกับผู้ปกครอง และชุมชน ช่วยกันผลักดันเรื่องการใช้จ่ายที่อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและไม่สิ้นเปลือง อาทิเช่น การใช้อุปกรณ์พลาสติก การรณรงค์การแยกขยะในชุมชน และฝึกนักเรียนรู้จัก ทะนุถนอมสิ่งของต่างๆ เห็นคุณค่าของสิ่งของทั้งของตนเองและของส่วนรวมให้เป็นนิสัย

6. มุ่งมั่นในการทำงาน แนวทางการพัฒนา มีการเสริมแรงบวกให้กับนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ ไม่ว่าจะเป็นการให้เกียรติบัตรหรือการชมเชยอย่างสม่ำเสมอ

7. รักความเป็นไทย แนวทางการพัฒนา ควรจัดกิจกรรมหรือโครงการที่อนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมไทย ให้มากยิ่งขึ้นเพื่อจะให้นักเรียนสามารถสืบสานความเป็นไทยให้คงอยู่และยาวนานตลอดไป

8. ด้านมีจิตสาธารณะ แนวทางการพัฒนา ควรมีการเชิญชวนนักเรียนและครูในโรงเรียนเครือข่ายมาร่วมกิจกรรมด้านจิตอาสาร่วมกับโรงเรียนฉือจี้เชียงใหม่ หรือ ไปร่วมกิจกรรมกับโรงเรียนหรือหน่วยงานข้างนอก เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และเป็นการเชื่อมสัมพันธ์ไมตรีกับโรงเรียนอื่น

9. มีเทคโนโลยีเป็นเลิศ แนวทางการพัฒนา จะต้องร่วมมือกับผู้ปกครองในเรื่องของการให้ความรู้เกี่ยวกับอันตรายและความปลอดภัยจากการใช้เทคโนโลยีให้มากยิ่งขึ้น

10. มีคุณธรรมจริยธรรมตามแบบของฉือจี้ แนวทางการพัฒนา จะต้องช่วยกันทั้งที่โรงเรียนและทางบ้านจะต้องร่วมมือกันในการอบรมสั่งสอนโดยทำออกมาเป็นธรรมชาติโดยไม่ต้องมีใครบังคับ

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

3.1.1 ครูและบุคลากรได้แนวทางและกระบวนการในการดำเนินงานต่างๆโดยใช้แนวคิดพัฒนามนุษย์ของฉือจี้ เพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของเรียนได้อย่างชัดเจน

3.1.2 ครูและบุคลากรได้ยึดหลักพรหมวิหารสี่ในการสอดแทรกในกิจกรรมต่างและเนื้อหาการสอนในแต่ละวิชาอย่างต่อเนื่อง

3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

3.2.1 โรงเรียนควรเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมรับรู้ข้อเสนอแนะเพื่อจะพัฒนาและเผยแพร่แนวทางการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไปยังชุมชนโรงเรียนและหน่วยงานอื่นๆ

3.2.2 นำผลที่ได้เป็นตัวอย่างและเป็นแนวทางในการจัดอบรมให้กับครูและบุคลากรที่เข้ามาใหม่และเผยแพร่ให้กับโรงเรียนใกล้เคียงหรือโรงเรียนที่มีความสนใจ เพื่อที่จะได้วิธีการปฏิบัตินำไปสู่การพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียนทุกๆ คน

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ. (2546). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ: อักษรไทย.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2556). คุณลักษณะและภาพอนาคตคนไทยที่พึงประสงค์. กรุงเทพฯ: สำนักงานการศึกษาแห่งชาติ.
- _____. (2552). รายงานผลการศึกษา:โครงการวิจัย “คุณลักษณะสำคัญของคนไทยที่พึงประสงค์ โดยแบ่งตามช่วงวัย. กรุงเทพฯ: ม.ป.ท.
- ไกรยุทธ อีรตยาสินนท์. (2531). รายงานผลการศึกษาคูณลักษณะที่พึงประสงค์สำหรับสังคมไทย. มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- จิราภรณ์ แสงกระจุก. (2552). ศึกษาความคิดเห็นที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนจริยธรรมของครูปฐมวัยในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดสุโขทัย. ม.ป.ท.
- ดวงเดือน พันธุนาวิน. (2548). ทฤษฎีต้นไม้อจริยธรรมสำหรับคนไทย. กรุงเทพฯ: ไทยพัฒนาพาน.
- _____. (2550). การสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมในประเทศไทยและต่างประเทศ. ศูนย์ส่งเสริมคุณธรรมสำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้. กรุงเทพฯ.
- ประเวศ วะสี และคณะ. (2552). ธรรมสัญญาสู่มูลนิธิอานันทมหิดล. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดี.
- พระเดิมแท้ ชาวหินฟ้า ,รัศมี กฤษณมิษ, สุวิดา แสงสีนาท. (2550). การศึกษาแนวทางการปลูกจิตสำนึกคุณธรรมผ่านระบบการศึกษา:กรณีศึกษามูลนิธิอานันทมหิดล. (พิมพ์ครั้งที่ 2) กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- พระบุญทัน จารุวรรณ (กณลักษณ์). (2554). การศึกษาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมกับความมีวินัยของนักเรียน มัธยมศึกษาโรงเรียนสตรีรัตนวิทย์วิทยานุสรณ์ เทศบาลตำบลนิคมลำไทรน้อย จังหวัดอุบลราชธานี. (วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- พระไพศาล วิสาโล. (2550). ศาสตร์และศิลป์แห่งการจัดการความดี:กรณีศึกษามูลนิธิอานันทมหิดล. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- พระอำนาจ อุดถกานโม (น้อยนิล). (2554). การศึกษาคูณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์บางกรวย อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี. (วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.

- พัฒนา ว่องธนาการ. (2551). การดำเนินงานด้านการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม ของโรงเรียน
โกวิทอรัญเชียงใหม่.
- พิชามญช์ กองแก้ว. (2553). บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรม
ของนักเรียนโรงเรียนในเครือข่ายละแม 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาชุมพร เขต 2. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต).
มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา, กรุงเทพฯ.
- พิณสุดา สิริธรรังศรี. (2552). ภาพการศึกษาไทยในอนาคต 10 - 20 ปี. สำนักงานเลขาธิการสภา
การศึกษา.
- มูลนิธิพุทธฉือจี้ไต้หวันในประเทศไทย. สืบค้นจาก <http://www.tzuchithailand.org/th>.
- มูลนิธิโรงเรียนรุ่งอรุณ. (2556). พอดี พอใจ พอใช้ พอเพียง: ปฏิบัติการโรงเรียนเศรษฐกิจพอเพียง
กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์सानอักษร.
- โรงเรียนฉือจี้เชียงใหม่. (2555). แผนพัฒนาการศึกษาเอกชน. เชียงใหม่: โรงเรียนฉือจี้เชียงใหม่.
- _____. (2555). รายงานการประเมินตนเองฝ่ายจริยธรรม. เชียงใหม่: โรงเรียนฉือจี้เชียงใหม่.
- _____. (2558). ค่านิยม 12 ประการ. น.1-45. .
- _____. (2558). ความดีเด่นของสถานศึกษา : ความดีที่ต้องปฏิบัติ ต้องฝึกฝน และต้องฝึก ฝืน
ด้วยตนเอง. คุณธรรมจริยธรรม.
- สมพงษ์ จิตระดับ. (2531). ทางเลือกสังคมไทยในอนาคต. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. (2530). วิทยากรกับการปลูกฝังและเสริมสร้างค่านิยม.
(พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- _____. (2530). วิทยากรกับการปลูกฝังและเสริมสร้างค่านิยม. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ:
โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- สำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2555). คู่มือประเมิน
สมรรถนะสำคัญของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามหลักสูตรแกนกลาง
การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์
สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ. (2554). แนวทางการพัฒนา การวัดและประเมินคุณลักษณะอัน
พึงประสงค์ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ:
โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.

- สุพัตรา ศรีวณิชชากร. (2552). *ธรรมสังฆจรกลุ่มนิธินี้จี้: กระบวนการสร้างจิตวิญญาณนี้จี้*.
กรุงเทพฯ: พิมพ์ดี.
- สุวิมล ว่องวานิช และคณะ. (2557). *รายงานการวิจัย โครงการเร่งสร้างคุณลักษณะที่ดีของเด็กและ
เยาวชนไทย*. [http://www.datasource.moralcenter.or.th/ewt_news.
php?nid=325&filename=index](http://www.datasource.moralcenter.or.th/ewt_news.php?nid=325&filename=index).
- อัจฉรา ประเสริฐสิน. (2558). *การพัฒนารูปแบบการวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการของ
นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา. สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ*.
- อาพล จินดาวัฒน์. (2549). *จิตอาสาพลังสร้างโลก*. กรุงเทพฯ: สร้างสื่อ.
- Tzu Chi Foundation in Thailand. *ชีวประวัติผู้ก่อตั้งมูลนิธินี้จี้*. สืบค้นจาก
[http://www.tzuchithailand.org/index.php/about-us-tzuchi-
foundation/about-the-founder.html](http://www.tzuchithailand.org/index.php/about-us-tzuchi-foundation/about-the-founder.html).

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล

253 บ้านบางผึ้ง หมู่ที่ 16
ตำบลเวียง อำเภอฝาง
จังหวัดเชียงใหม่ 50110

กรกฎาคม 2560

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ลงนามในหนังสือขอเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ (ผ่านอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์)

ข้าพเจ้า นางสาวพรนภา ลือตาล นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาแขนงวิชา บริหารการศึกษา มีความประสงค์ขอหนังสือ จากมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย จาก โรงเรียนดอยจี้เชียงใหม่ อ.ฝาง จ.เชียงใหม่

จึงเรียนมาเพื่อโปรดลงนามในหนังสือขอเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยที่แนบมาท้ายนี้ จักขอบพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

พรนภา

(นางสาวพรนภา ลือตาล)

โทรศัพท์ 086-1956997

เรียน ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

เพื่อโปรดลงนามในหนังสือที่แนบมาท้ายนี้

(รศ.ดร.ชูชาติ พ่วงสมจิตร)

(อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์)

หมายเหตุ นักศึกษาส่งเอกสารต้นฉบับให้กับอาจารย์ที่ปรึกษา และส่งไฟล์มาที่
manerat.lea@stou.ac.th

ที่ ศธ ๐๕๒๒.๑๖ (บ)/๒๕๖๐

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี ๑๑๑๒๐

๒๕/กรกฎาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนฉือจี้เชียงใหม่

ด้วยนางสาวพรนภา ลือตาล นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาบริหารการศึกษาศา
สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่องการบริหารและการ
ดำเนินงานเพื่อพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนตามแนวคิดพัฒนามนุษย์ของฉือจี้: กรณีศึกษา
โรงเรียนฉือจี้เชียงใหม่ โดยมี อาจารย์ รศ.ดร.ชูชาติ พ่วงสมจิตร เป็นที่ปรึกษาหลักของวิทยานิพนธ์ และ
อาจารย์ ผศ.ดร.รัตนา ดวงแก้ว เป็นที่ปรึกษาร่วมของวิทยานิพนธ์

ในการนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องเก็บข้อมูล เพื่อการวิจัย จากคณะครู และนักเรียน โรงเรียนฉือจี้
เชียงใหม่ โดยจะขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย ในระหว่างวันที่ ๒๔ - ๒๘ ก.ค. ๒๕๖๐

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน อนุญาตให้นักศึกษาดำเนินการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
ตามวัน เวลา และรายละเอียดที่นักศึกษาเสนอมาพร้อมนี้ หวังว่าจะได้รับความกรุณาจากท่านและขอขอบคุณ
มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. ๐-๒๕๐๔-๘๕๐๕

โทรสาร. ๐-๒๕๐๓-๓๕๖๖-๗

บอริโทรศัพทน์ักศึกษา ๐๘๖-๑๙๕๖๙๙๗

ภาคผนวก ข
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรื่อง การดำเนินงานเพื่อพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนตาม
แนวคิดพัฒนามนุษย์ของฉือจี้: กรณีศึกษาโรงเรียนฉือจี้เชียงใหม่

1. แนวคำถามการสัมภาษณ์สำหรับครู บุคลากรและผู้ปกครอง

วัตถุประสงค์การวิจัย	คำถามหลัก (Main Question)	คำถามย่อย (Sub Question)	หมายเหตุ
1. เพื่อศึกษาแนวคิด พัฒนามนุษย์ของฉือจี้ มาใช้ในการดำเนินงาน พัฒนาคุณลักษณะที่ พึงประสงค์ของผู้เรียน ของโรงเรียนฉือจี้ เชียงใหม่	1. โรงเรียนฉือจี้ เชียงใหม่ ใช้แนวคิด ใดบ้างมาใช้ในการพัฒนา คุณลักษณะที่พึง ประสงค์ของ ผู้เรียน	1. โรงเรียนฉือจี้เชียงใหม่ นำ แนวคิดพัฒนามนุษย์ของฉือจี้ เรื่องใดบ้างมาใช้ในการพัฒนา คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ ผู้เรียน แต่ละแนวคิดใช้กิจกรรม ใดบ้างในการพัฒนาผู้เรียน	
2. เพื่อศึกษาผลการใช้ แนวคิดพัฒนามนุษย์ ของฉือจี้ มาใช้ในการ ดำเนินงานพัฒนา คุณลักษณะที่พึง ประสงค์ของผู้เรียน ของโรงเรียนฉือจี้ เชียงใหม่	1. การพัฒนา คุณลักษณะที่พึง ประสงค์ของผู้เรียน ตามแนวคิดพัฒนา มนุษย์ของฉือจี้ ได้ผล อย่างไรบ้าง	1. การพัฒนาคุณลักษณะความ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ตาม แนวคิดของ ฉือจี้ ใช้กิจกรรม บ้างและได้ผลอย่างไร 2. การพัฒนาคุณลักษณะความ ซื่อสัตย์สุจริตตามแนวคิดของ ฉือจี้ ได้ผลอย่างไร 3. การพัฒนาคุณลักษณะความ มีวินัยตามแนวคิดของ ฉือจี้ ใช้ กิจกรรมใดบ้างและได้ผล อย่างไร 4. การพัฒนาคุณลักษณะความ ใฝ่รู้ตามแนวคิดของ ฉือจี้ ใช้ กิจกรรมใดบ้างและได้ผล อย่างไร	

วัตถุประสงค์การวิจัย	คำถามหลัก (Main Question)	คำถามย่อย (Sub Question)	หมายเหตุ
		<p>5. การพัฒนาคุณลักษณะการอยู่อย่างพอเพียงตามแนวคิดของ ฉือจี้ ใช้กิจกรรมใดบ้าง และได้ผลอย่างไร</p> <p>6. การพัฒนาคุณลักษณะมุ่งมั่นในการทำงานตามแนวคิดของ ฉือจี้ ใช้กิจกรรมใดบ้างและได้ผลอย่างไร</p> <p>7. การพัฒนาคุณลักษณะรักความเป็นไทยตามแนวคิดของ ฉือจี้ ใช้กิจกรรมใดบ้างและได้ผลอย่างไร</p> <p>8. การพัฒนาคุณลักษณะการมีจิตสาธารณะตามแนวคิดของ ฉือจี้ ใช้กิจกรรมใดบ้างและได้ผลอย่างไร</p> <p>9. การพัฒนาคุณลักษณะเทคโนโลยีเป็นเลิศตามแนวคิดของ ฉือจี้ ใช้กิจกรรมใดบ้าง และได้ผลอย่างไร</p> <p>10. การพัฒนาคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมตามแบบของ ฉือจี้ ใช้กิจกรรมใดบ้างและได้ผลอย่างไร</p>	

2. แนวคำถามการสนทนากลุ่มสัมภาษณ์สำหรับผู้บริหาร และ ครูฝ่ายพัฒนานักเรียน

วัตถุประสงค์การวิจัย	คำถามหลัก (Main Question)	คำถามย่อย (Sub Question)	หมายเหตุ
<p>3. เพื่อศึกษาแนวทางพัฒนาการดำเนินงานพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนโรงเรียนฉือจี้ เชียงใหม่ตามแนวคิดพัฒนามนุษย์ของฉือจี้</p>	<p>1. แนวทางในการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน โดยใช้แนวคิดพัฒนามนุษย์ของฉือจี้ ควรดำเนินการอย่างไรจึงจะสามารถพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียนได้ดียิ่งขึ้น</p>	<p>1. แนวทางในการพัฒนาคุณลักษณะความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ตามแนวคิดของ ฉือจี้ ควรใช้กิจกรรมหรือดำเนินการอย่างไรจึงจะพัฒนาคุณลักษณะด้านนี้ได้ดียิ่งขึ้น</p> <p>2. แนวทางในการพัฒนาคุณลักษณะความซื่อสัตย์สุจริตตามแนวคิดของ ฉือจี้ ควรใช้กิจกรรมหรือดำเนินการอย่างไรจึงจะพัฒนาคุณลักษณะด้านนี้ได้ดียิ่งขึ้น</p> <p>3. แนวทางในการพัฒนาคุณลักษณะความมีวินัยตามแนวคิดของ ฉือจี้ ควรใช้กิจกรรมหรือดำเนินการอย่างไรจึงจะพัฒนาคุณลักษณะด้านนี้ได้ดียิ่งขึ้น</p> <p>4. แนวทางในการพัฒนาคุณลักษณะความใฝ่รู้ตามแนวคิดของ ฉือจี้ ควรใช้กิจกรรมหรือดำเนินการอย่างไรจึงจะพัฒนาคุณลักษณะด้านนี้ได้ดียิ่งขึ้น</p> <p>5. แนวทางในการพัฒนาคุณลักษณะการอยู่อย่างพอเพียงตามแนวคิดของ ฉือจี้ ควรใช้กิจกรรมหรือดำเนินการอย่างไรจึงจะพัฒนาคุณลักษณะด้านนี้ได้ดียิ่งขึ้น</p> <p>6. แนวทางในการพัฒนาคุณลักษณะมุ่งมั่นในการทำงานตามแนวคิดของ ฉือจี้ ควรใช้กิจกรรมหรือดำเนินการ</p>	

วัตถุประสงค์การวิจัย	คำถามหลัก (Main Question)	คำถามย่อย (Sub Question)	หมายเหตุ
		<p>อย่างไรจึงจะพัฒนาคุณลักษณะด้านนี้ได้ดียิ่งขึ้น</p> <p>7. แนวทางในการพัฒนาคุณลักษณะรักความเป็นไทยตามแนวคิดของ ฉือจี้ ควรใช้กิจกรรมหรือดำเนินการอย่างไรจึงจะพัฒนาคุณลักษณะด้านนี้ได้ดียิ่งขึ้น</p> <p>8. แนวทางในการพัฒนาคุณลักษณะการมีจิตสาธารณะตามแนวคิดของ ฉือจี้ ควรใช้กิจกรรมหรือดำเนินการอย่างไรจึงจะพัฒนาคุณลักษณะด้านนี้ได้ดียิ่งขึ้น</p> <p>9. แนวทางในการพัฒนาคุณลักษณะเทคโนโลยีเป็นเลิศตามแนวคิดของ ฉือจี้ ควรใช้กิจกรรมหรือดำเนินการอย่างไรจึงจะพัฒนาคุณลักษณะด้านนี้ได้ดียิ่งขึ้น</p> <p>10. แนวทางในการพัฒนาคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมตามแบบของฉือจี้ ควรใช้กิจกรรมหรือดำเนินการอย่างไรจึงจะพัฒนาคุณลักษณะด้านนี้ได้ดียิ่งขึ้น</p>	

3. แนวคำถามการสัมภาษณ์สำหรับนักเรียน

วัตถุประสงค์การวิจัย	คำถามหลัก(Main Question)	คำถามย่อย(Sub Question)	หมายเหตุ
<p>2. เพื่อศึกษาผลการใช้แนวคิดพัฒนามนุษย์ของฉือจี้ มาใช้ในการดำเนินงานพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนของโรงเรียนฉือจี้เชียงใหม่</p>	<p>1. การพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนตามแนวคิดพัฒนามนุษย์ของฉือจี้ ได้ผลอย่างไรบ้าง</p>	<p>1. โรงเรียนได้จัดกิจกรรมต่างๆ ที่ส่งเสริมให้นักเรียนรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ นักเรียนได้เรียนรู้อะไรบ้าง</p> <p>2. โรงเรียนได้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้นักเรียนมีความซื่อสัตย์นักเรียนได้เรียนรู้อะไรบ้าง</p> <p>3. โรงเรียนได้จัดกิจกรรมต่างๆ ที่ส่งเสริมให้นักเรียนมีวินัย นักเรียนได้เรียนรู้อะไรบ้าง</p> <p>4. โรงเรียนได้จัดกิจกรรมและการเรียนการสอนต่างๆในด้านใฝ่รู้ ผลที่เกิดขึ้นเป็นอย่างไร</p> <p>5. โรงเรียนได้จัดกิจกรรมต่างๆ ที่ส่งเสริมให้นักเรียนอยู่อย่างพอเพียงนักเรียนได้เรียนรู้อะไรบ้าง</p> <p>6. โรงเรียนได้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้นักเรียนมุ่งมั่นในการทำงาน นักเรียนได้เรียนรู้อะไรบ้าง</p> <p>7. โรงเรียนได้จัดกิจกรรมต่างๆ ที่ส่งเสริมให้นักเรียนรักความเป็นไทย นักเรียนได้เรียนรู้อะไรบ้าง</p>	

วัตถุประสงค์การวิจัย	คำถามหลัก(Main Question)	คำถามย่อย(Sub Question)	หมายเหตุ
		<p>8. โรงเรียนได้จัดกิจกรรมต่างๆ ที่ส่งเสริมให้นักเรียนมีจิตสาธารณะนักเรียนได้เรียนรู้อะไรบ้าง</p> <p>9. โรงเรียนได้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้นักเรียนในด้านเทคโนโลยีเป็นเลิศ นักเรียนได้เรียนรู้อะไรบ้าง</p> <p>10. โรงเรียนได้จัดกิจกรรมต่างๆ ให้นักเรียนในด้านคุณธรรม จริยธรรมตามแบบของฉือจี้ นักเรียนได้เรียนรู้อะไรบ้าง</p>	

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	นางสาวพรนภา ลือตาล
วัน เดือน ปีเกิด	11 สิงหาคม 2524
สถานที่เกิด	อำเภอขุนตาล จังหวัดเชียงราย
ประวัติการศึกษา	ปริญญาตรี สาขาวิชาครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏเชียงราย ปี 2546
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนน้อมใจเชียงใหม่ อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่
ตำแหน่ง	ครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษ

